

Jaarstukken 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Leeswijzer	4
Jaarverslag	5
1. Beschouwingen	6
1.1 Algemene beschouwingen	6
1.2 Financiële beschouwingen	8
2. Programma verantwoording	24
Programma 1. Wonen en leven	25
1.1 Mooie stad	28
1.2 Levendige stad	34
1.3 Bereikbare stad	43
1.4 Duurzame stad	47
Wat heeft het gekost?	54
Programma 2. Zorg	56
2.1 Kansrijke stad	58
2.2 Verbindende stad	61
2.3 Ondersteunende stad	66
Wat heeft het gekost?	71
Programma 3. Werken	73
3.1 Ondernemende stad	75
3.2 Werkende stad	81
3.3 Sociale stad	85
Wat heeft het gekost?	88
Programma 4. Bestuur	89
4.1 Effectief en efficiënt bestuurde stad	90
4.2 Veilige stad	94
4.3 Dienstverlening aan de stad	99
Wat heeft het gekost?	101
Programma 5. Financiën en grondexploitaties	102
5.1 Grondexploitatie en vastgoed	103
5.2 Financieel gezonde stad	107
Wat heeft het gekost?	110
3. De paragrafen	111
3.1 Lokale heffingen	112
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	127
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	134
3.4 Financiering	147
3.5 Bedrijfsvoering	164
3.6 Verbonden partijen	178
3.7 Grondbeleid	196
3.8 Openbaarheid	198
Jaarrekening	199
4. Het overzicht van lasten en baten	200
4.1 Het overzicht van lasten en baten 'in één oogopslag'	201
4.2 Toelichting op de verschillen	202
4.3 Overzicht van incidentele lasten en baten	206
4.4 Overzicht verstrekte subsidies	211
4.5 Bezoldiging topfunctionarissen (WNT)	217
4.6 Rechtmatigheidsverantwoording	220
5. De uiteenzetting van de financiële positie	221
5.1 Balans	222
5.2 Toelichting op de balans	224
5.3 Investeringskredieten	245
5.4 Staat van reserves	260
5.5 Staat van voorzieningen	264
5.6 Staat van overlopende passiva en activa, voortvloeiende uit rijk	268
5.7 Gewaarborgde geldleningen	271
5.8 EMU-saldo	279
5.9 Verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen (SiSa)	280
6. Overige gegevens	294

6.1 Controleverklaring.....	295
7. Bijlagen	303
7.1 Toelichting weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	304
7.2 Overzicht van taakvelden per programma.....	314

Leeswijzer

De jaarstukken zijn het sluitstuk van de begrotingscyclus en zijn ten behoeve van de controlerende functie. Bij de controle zijn diverse aspecten van belang. De jaarrekening moet een getrouw beeld geven, en de baten en lasten en de balansmutaties, moeten op een rechtmatige manier tot stand zijn gekomen. Voorts is het jaarverslag vooral van belang voor de toetsing van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid. Door het vaststellen van de jaarrekening verleend de raad het college decharge voor het uitgevoerde financieel beheer.

De jaarstukken van de gemeente bestaat overeenkomstig artikel 24 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) uit:

1. het jaarverslag;
2. de jaarrekening.

ad. 1 - het jaarverslag bevat:

- de beschouwingen;
- de programmaverantwoording;
- de paragrafen.

ad. 2 - de jaarrekening bevat:

- het overzicht van baten en lasten over huidig boekjaar;
- de uiteenzetting van de financiële positie per 31 december van het huidige boekjaar;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over huidig boekjaar;
- de overige gegevens, waaronder de accountantsverklaring;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Het jaarverslag bevat de inhoudelijke ambities en de daarbij behorende resultaten en financiën, verdeeld over de begrotingsprogramma's Wonen & leven, Zorg, Werken, Bestuur en Financiën & grondexploitatie. De jaarrekening bevat financieel-technische overzichten, die inzicht verschaffen in de financiële situatie van onze gemeente.

In hoofdstuk 1, het jaarverslag, zijn de algemene beschouwingen opgenomen. Dit is een terugblik op 2025 en bevat een resumé van de belangrijkste beleidsontwikkelingen. In dit hoofdstuk zijn ook de financiële beschouwingen opgenomen waarmee in het kort het financiële beeld wordt weergegeven en toegelicht. Uitgebreidere informatie vindt u terug in de programmaverantwoording (hoofdstuk 2) waar per programma wordt ingegaan op ambities, activiteiten, indicatoren en financiën. Indicatoren die na 20 mei 2026 bekend zijn geworden, zijn niet verwerkt. Deze indicatoren zijn te herkennen aan de tekst 'nbn'(nog niet bekend). Reden hiervan is de bestuurlijke doorlooptijd die nodig is tussen 15 mei 2026 en 26 mei 2026 (datum controleverklaring). Hoofdstuk 3 omvat de wettelijk verplichte paragrafen.

De formele jaarrekening van de gemeente, waarop de controleverklaring van de accountant is gebaseerd, betreft de hoofdstukken:

4. overzicht van lasten en baten over 2025;
5. uiteenzetting van de financiële positie; balans per 31 december 2025 met toelichting & SiSa-verantwoording.

Gelet op de bestendige gedragslijn 'rekening volgt begroting' volgt de inhoud en volgorde van de jaarstukken zoveel mogelijk de inhoud en volgorde van de programmabegroting 2025.

NB. Bij het handmatig natellen van de tabellen in deze jaarstukken kunnen in de tellingen kleine afrondingsverschillen ontstaan als gevolg van afronding op duizendtallen.

Jaarverslag

1. Beschouwingen

1.1 Algemene beschouwingen

Politieke beschouwingen

2025 was voor de gemeente Hilversum in meerdere opzichten een bijzonder jaar. Een jaar van verandering en verbinding. Het vierde jaar van de coalitie, maar niet het laatste jaar. Deze verlengde bestuursperiode is een gevolg van de uitgestelde raadsverkiezingen in verband met de herindeling.

Herindeling – van besluit naar uitvoering

De voorbereidingen op de aanstaande herindeling met de gemeente Wijdmeren zijn in 2025 voortvarend voortgezet. De participatiebijeentkomsten met inwoners en organisaties werden uitgevoerd en trokken veel belangstelling, de gemeenteraden hebben kennisgemaakt met elkaar en elkaars werkgebied, de ambtelijke fusie kreeg zijn beslag op 1 januari 2026. Voor alle beleidsterreinen is vastgelegd wanneer de uiteindelijke harmonisatie van beleid en uitvoeringsregelingen een feit moet zijn. Daarbij is de harmonisatie van de lokale lasten natuurlijk een belangrijk onderwerp waarbij de posities van beide gemeenten grote verschillen herbergt. Beide gemeenteraden hebben een gelijkkluidend besluit genomen om de harmonisatie van de lokale lasten zoveel mogelijk op de Hilversumse uitgangspunt te laten aansluiten. In aanloop naar de nieuwe gemeente zijn hierover de nodige sessies geweest en besluiten genomen. In alle opzichten een zorgvuldig en transparant proces, waarover ook de minister zijn waardering heeft uitgesproken.

Financiële druk – landelijk knelpunten

Hilversum heeft net als alle gemeenten te maken met een toenemende (financiële) druk op de begroting. Deze ontstaat vooral doordat wij net als alle gemeenten wel nieuwe taken krijgen maar waar dan in de regel ontoereikende budgetten voor meekomen vanuit de landelijke overheid. Dit gecombineerd met de kosten van de vergrijzing, het ontbreken van een structurele oplossing voor de kosten van de jeugdzorg, en de algehele prijsstijgingen zorgen ervoor dat ook onze begroting onder druk komt te staan. De Algemene Uitkering stijgt niet voldoende mee om deze kostenstijgingen te kunnen dekken. Voor de jeugdzorg zijn er wel incidentele middelen beschikbaar gekomen ter compensatie voor de eerdere tekorten. Problemen zoals bijvoorbeeld de netcongestie en stikstof vergroten ook de financiële druk. Structurele oplossingen zijn nog niet in zicht, ondanks het aantreden van een nieuwe landelijke regering.

Woningnood – grondrecht wonen

In 2025 zijn voor het eerst na een aantal jaren weer nieuwe sociale huurwoningen opgeleverd. Dit is het begin van het realiseren van de afspraken uit prestatieafspraken. Dit is goed nieuws. En tegelijkertijd slechts een druppel op de gloeiende plaat. De woningnood is met name groot onder starters en mensen die met spoed een huis nodig hebben.

Klimaat, mobiliteit en economie

Ook dit jaar zijn er weer activiteiten uitgevoerd of in voorbereiding genomen op het gebied van het bestrijden van de gevolgen van de klimaatverandering. Onder andere zijn in het centrum grote waterbergingen gemaakt voor de opvang van het water uit hoosbuien. Meerdere speelplekken en openbare ruimte zijn verder vergroend, we zijn kampioen tegelwippen. Op het gebied van mobiliteit zijn er keuzes gemaakt met betrekking tot het niet ontwikkelen van logistieke hubs. De centrumring wordt (deels) 30-km gebieden. De uitbreiding van het betaald parkeergebied is afgerond. Mede in reactie op de discussies in samenleving en raad is gestart met het evalueren van de uitbreiding. In 2025 zijn er daarom weer aanvullende maatregelen genomen om de effecten van de invoering van betaald parkeren voor zoveel mogelijk betrokkenen te vergemakkelijken. De invoering van betaald parkeren leidt zichtbaar tot minder blik op straat.

De economische visie is in 2025 ontwikkeld. Hilversum mediastad blijft het uitgangspunt waarbij het belang van media voor de stad evident is. Media is een breed en veelzijdig begrip, wat voortdurend in beweging is.

De transitie sociaal domein

De beweging om meer naar de wijken te gaan vanuit het sociaal domein werpt zijn vruchten af. We bereiken steeds meer bewoners, de weg en wijzersprekuren worden goed gevonden en we zijn beter in staat om vroegsignalering ook daadwerkelijk in te zetten in het kader van preventie.

Steeds meer mensen maken (indicatieloos) gebruik van de algemene voorzieningen, de dagactiviteiten succesvol en we zien dat steeds meer mensen actief zijn als vrijwilliger. Het gebruik van jeugdzorg lijkt zich te stabiliseren. De beweging van ziekte en zorg naar gedrag en gezondheid is gaande.

De samenwerking met externe partijen (onderwijs, zorg en ondersteuning) loopt goed en heeft geleid tot gezamenlijke transformatieplannen (IZA) wat gehonoreerd is in de vorm van externe financiering.

Arbeidsmarkt en sociaal ontwikkelbedrijf

Gemeente Hilversum heeft haar rol als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio verder invulling gegeven. Met strategische partners is het Regionaal Beraad opgericht en de start van het Regionaal Werk Centrum voorbereid.

N.a.v. de financiële situatie van Tomin is besloten om Tomin vanaf 2028 te splitsen in twee aparte sociaal ontwikkelbedrijven voor Almere en de regio Gooi en Vechtstreek. Hilversum heeft het voortouw genomen om samen met de regio gemeenten het nieuwe regionale ontwikkelbedrijf vorm te geven.

Gebiedsontwikkelingen

Hilversum heeft ambities waar het gaat om de stedelijke ontwikkeling en klaar zijn voor de toekomst. De voorbereidingen van de ontwikkelingen op het Arenapark zijn in volle gang. De gemeenteraad heeft ingestemd met het sportcomplex met een indoor atletiekbaan, ruimte voor bewegingsonderwijs en het Evert Kroonzwembad. Binnen dit zwembad krijgt een van de baden de naam Juf Ellen. Het sportcomplex is een belangrijke drager voor de ontwikkeling van het Sportpark.

Het nieuwe busstation is op een haar na gereed. de flexwoningen op het Circusterrein schieten uit de grond. Volante is klaar en Anna's Hoeve afgerond. Maar er waren ook tegenvallers, zoals het mislukken van de aanbesteding van de fietskelder in combinatie met de ontwikkeling van twee bouwblokken in het Stationsgebied. Deze uitdaging nemen we mee naar 2026.

Andere hoogtepunten 2025

In de jaarrekening wordt verslag gedaan over de bereikte resultaten op basis van de afgesproken prestatie-indicatoren. Daarnaast zijn er nog heel veel andere zaken gedaan, zoals bijvoorbeeld de vele paspoortverstrekkingen, de vergunningverleningen, het onderhoud van wegen, de aanpak van de riolering, de dagbestedingen, suicide-aanpak, de opvang van de Oekraïners, de woonagenda De Meent, de participatie over het participatiebeleid, het anti-discriminatiebeleid, de uitvoering van het onderwijs huisvestingsbeleid, de vele sport- en beweegactiviteiten, weer meer kinderen die meeliepen met de Cityrun, de vele demonstraties die op een goede manier zijn verlopen, de gebiedsagenda Zuid West, de viering van Internationale vrouwendag, enz enz.

1.2 Financiële beschouwingen

De jaarrekening is een omvangrijk boekwerk dat voor een groot deel vanuit de financiële techniek is opgesteld. Om de jaarrekening beter te kunnen duiden, geven deze beschouwingen een samenvattend beeld van de financiële positie van Hilversum per 31 december 2025 en de resultaten over het boekjaar 2025. Gemeentefinanciën zijn complex. Toch werkt de financiële huishouding van een gemeente in de basis zoals iedere andere financiële huishouding. Naast de jaarlijkse baten en lasten die in de exploitatie staan, kan er voor aanvullende lasten geld uit reserves worden gehaald. Via de balans en de exploitatierekening kan snel inzicht worden verkregen in de financiën van Hilversum.

In de balans komt de verhouding tussen de bezittingen (activa) en de daarvoor beschikbare eigen middelen (reserves) en financieringsmiddelen van derden (schulden) tot uitdrukking. In de exploitatierekening wordt duidelijk welke inkomsten de gemeente heeft en waar het geld aan wordt uitgegeven.

Het jaarrekeningresultaat volgt uit het saldo van de inkomsten en uitgaven in dat jaar (gerealiseerd totaal saldo baten en lasten) en de verrekening met de reserves (gerealiseerd resultaat). Het saldo van inkomsten en uitgaven voor verrekening met reserves geeft aan of er per saldo middelen aan het eigen vermogen kunnen worden toegevoegd (bij een positief saldo), of dat er middelen aan het eigen vermogen moeten worden onttrokken (bij een negatief saldo). In de hierop volgende paragrafen geven we een korte financiële beschouwing van de jaarrekening inclusief de vermogenspositie, lichten we toe hoe het resultaat over 2025 is opgebouwd en hoe dit zich verhoudt tot het door de raad vastgestelde begrote resultaat.

1.2.1 Toelichting op het resultaat

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), de verslaggevingsregels van gemeenten, wordt onderscheid gemaakt tussen het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten en het gerealiseerd resultaat. Het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten bedraagt € 5,3 miljoen nadelig over 2025. Per saldo is tussentijds € 6,4 miljoen onttrokken aan de reserves, zodat het gerealiseerd resultaat afgerond € 1,1 miljoen voordelig bedraagt. Relevant voor het uiteindelijke resultaat is het 'resultaat na bestemming'. Dat is het resultaat na budgetoverhevelingen en aanvullende mutaties reserves, per saldo € 4,1 miljoen nadelig. Dit leidt tot een resultaat na voorgestelde resultaatbestemming van € 3,1 miljoen nadelig. Aan de raad wordt de resultaatbestemming ter besluit voorgelegd.

In de onderstaande tabel ziet hoe u dit resultaat tot stand is gekomen:

	Bedragen x € 1.000
Financieel resultaat	
Werkelijke lasten	417.363
Werkelijke baten	-412.032
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	5.331
Stortingen in de reserves	14.827
Onttrekkingen uit de reserves	-21.219
Mutaties reserves	-6.392
Gerealiseerd resultaat (afgerond)	-1.061
Resultaatbestemming:	
Budgetoverhevelingen	5.335
Mutatie reserve mobiliteitsfonds	852
Mutatie reserve saldo opvang ontheemden Oekraïne	-31
Mutatie reserve stedelijke ontwikkeling	-2.000
Mutatie reserve vereveningsfonds sociale huurwoningen	34
Totaal voorgestelde resultaatbestemmingen	6.243
Resultaat na bestemming	3.129

- is voordeel/ + is nadeel

1.2.2 Toelichting Jaarrekeningresultaat 2025

Bij de jaarrekening vergelijken we het werkelijke resultaat met het door de raad vastgestelde begrote resultaat. Het rekeningresultaat werd bij de primaire Begroting 2025 op neutraal begroot. Door de tussentijdse besluitvorming door de Raad wordt dit oorspronkelijk begrote resultaat altijd bijgesteld.

Het daadwerkelijke begrote jaarrekeningresultaat per 31 december 2025 is door de Raad bijgesteld naar € 5,3 miljoen voordelig. Het werkelijke (gerealiseerde) resultaat is afgerond € 1,1 miljoen voordelig en daarmee afgerond € 4,3 miljoen nadeliger dan begroot.

Verloop begroting en resultaat	Raad	Lasten	Bedragen x € 1.000	
			Baten	Saldo
Saldo oorspronkelijk begroting 2025	13-nov-24	387.619	-387.619	0
Raadsbesluiten met begrotingswijzigingen				
Budgetoverhevelingen 2024		3.858	-3.858	0
Budgetoverheveling na resultaatbestemming 2024 Sociaal Domein		950	-950	0
Budgetoverheveling na resultaatbestemming 2024 MOB		825	-825	0
Voorjaarsnota 2025	11-jun-25	17.010	-13.362	3.648
Eindejaarsrapportage 2025	10-dec-25	11.672	-20.634	-8.962
Begrotingssaldo op 31 december 2025		421.934	-427.248	-5.314
Werkelijke lasten en baten (gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten)		417.363	-412.032	5.331
Stortingen in / onttrekkingen uit reserves (reserve mutatie)		14.827	-21.219	-6.392
Werkelijk gerealiseerd resultaat 2025 (afgerond)		432.190	-433.251	-1.061
Verschil begroting 2025 & werkelijk gerealiseerd resultaat 2025		10.256	-6.003	4.253

- is voordeel/ + is nadeel

Om een goed beeld te krijgen van de oorzaak van de afwijkingen is in onderstaande tabel weergegeven binnen welke programma's verschillen optreden en hoe groot die zijn. Vervolgens worden de grootste afwijkingen (groter dan € 250.000) toegelicht. Voor een uitgebreidere analyse per programma verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.2 van de jaarstukken en de financiële analyses op de programmamaverantwoording.

Financiële afwijkingen per programma groter dan € 250.000	Bedragen x € 1.000	
	Bedrag	Totaal
Programma 1 - Wonen en leven		-8.114
Invoering nieuwe omgevingswet	-561	
Project Sportpark (Arenapark)	-1.052	
Vergunningverlening	-445	
Wet goed verhuurderschap en wet betaalbare huur	-280	
Realisatiestimulans	-1.176	
Parkeren	-770	
Loon- en afdelingskosten (paragraaf bedrijfsvoering)	105	
Reserve mutaties	-2.727	
Saldo overige verschillen kleiner dan € 250.000	-1.208	

Programma 2 - Zorg		-2.486
Opvang vluchtelingen Oekraïne	297	
Wmo huishoudelijke hulp	-485	
Jeugd	-1.735	
Loon- en afdelingskosten (paragraaf bedrijfsvoering)	-527	
Saldo overige verschillen kleiner dan € 250.000	-36	
Programma 3 - Werken		-125
Nabetaling stadsfonds	397	
Regionaal Werkcentrum (RWC)	-651	
Minimaregelingen	670	
Loon- en afdelingskosten (paragraaf bedrijfsvoering)	47	
Reserve mutaties	155	
Saldo overige verschillen kleiner dan € 250.000	-743	
Programma 4 - Bestuur		1.597
Pensioenvoorziening wethouders	797	
Samenvoeging	-837	
Aan de slag met dienstverlening sociaal domein	-740	
Facilitaire kosten	-278	
Veiligheidsregio	630	
Dienstverlening	-300	
Loon- en afdelingskosten (paragraaf bedrijfsvoering)	1.569	
Reserve mutaties	649	
Saldo overige verschillen kleiner dan € 250.000	107	
Programma 5 - Financiën		13.382
Afwaardering boekwaarden	11.097	
Verkoop opbrengsten panden en gronden	416	
Anna's Hoeve	-318	
Voorziening Stationsgebied	4.700	
Mutatie onderhanden werk	826	
Lasten grondexploitaties	-809	
Loon- en afdelingskosten (paragraaf bedrijfsvoering)	57	
Algemene uitkering	-1.600	
Stedelijke opgave	-305	
Saldo overige verschillen kleiner dan € 250.000	-682	
Totaal afwijkingen ten opzichte van begroot resultaat Eindejaarsrapportage		4.254

- is voordeel/ + is nadeel

Toelichting afwijkingen

Programma 1 - Wonen en leven

- **Omgevingswet:** In 2025 is minder budget besteed aan de implementatie van de Omgevingswet dan geraamd. De invoering is een meerjarige operatie die doorloopt tot na 2025; de transitie naar het Omgevingsplan loopt zelfs tot 2032. Door afhankelijkheden in de landelijke keten, beperkte capaciteit en interne herprioritering zijn diverse activiteiten vertraagd. Deze schuiven door naar 2026 en verder, waardoor onderbesteding is ontstaan. Daarnaast ontving Hilversum in 2025 via het gemeentefonds € 317.000 aan aanvullende Rijksmiddelen, specifiek geoormerkt voor de implementatie van de Omgevingswet. Deze middelen moeten beschikbaar blijven voor de doorgeschoven werkzaamheden. Door de combinatie van onderbesteding en extra Rijksmiddelen is het beschikbare budget hoger dan eerder opgenomen in de Eindejaarsrapportage 2025. Om de implementatie zorgvuldig voort te zetten wordt voorgesteld dit bedrag over te hevelen naar 2026. Hiermee kunnen noodzakelijke activiteiten worden uitgevoerd, zoals doorontwikkeling van het omgevingsplan, inrichting van werkprocessen, beheer van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en opleiding van medewerkers.
- **Project Sportpark (Arenapark):** In 2025 is de haalbaarheid verkend en zijn voorbereidingen getroffen voor de verschillende deelprojecten. Het gaat om het opstellen van kaderstellende documenten, het uitvoeren van onderzoeken en het maken van afspraken met eigenaren en initiatiefnemers. De gemeenteraad is op 17 september 2025 geïnformeerd met het raadsvoorstel 'Verkenning OV-knoop Sportpark en visie Laapersveld' en met verschillende RIB's over kavelontwikkelingen en de omgevingseffectrapportage. Van het totale budget van € 2,1 miljoen is nog circa € 822.000 over, waarvan € 500.000 voor de kosten van ProRail en € 322.000 voor overige kosten. Dit komt doordat werkzaamheden van zowel de gemeente als ProRail grotendeels in 2026 en 2027 plaatsvinden. Er is een voordeel van € 230.000 aan baten vanwege een te verwachten bijdrage vanuit de Uitvoeringsregeling subsidie flexibele schil versnelling woningbouw Noord-Holland 2025. Bovenstaande afwijkingen leiden tot een lagere onttrekking van € 1.052.000 aan de reserve Stedelijke Ontwikkeling. In totaal hebben alle afwijkingen ten opzichte van de begroting geen effect op het rekeningresultaat
- **Omgevingsvergunningen:** In het laatste kwartaal van 2025 zijn uit twee grote projecten (3 vergunningen) opbrengsten gerealiseerd die niet zijn begroot. In totaal levert dit een hogere opbrengst op van € 591.000. De beoogde besparingen naar aanleiding van de implementatie van de Omgevingswet worden niet behaald, waardoor een overschrijding van € 146.000 voor advies en onderzoekskosten ontstaat ten behoeve van het verlenen van omgevingsvergunningen. Per saldo een voordeel van € 445.000.
- **Wet goed verhuurderschap en de Wet betaalbare huur:** De Wet goed verhuurderschap is per 1 juli 2023 ingegaan en heeft als doel om ongewenste praktijken van verhuurders tegen te gaan en discriminatie en intimidatie op de woningmarkt te beteugelen. In de wet staan regels over financiële zaken. De wet biedt een instrumentarium voor gemeenten om gedrag van verhuurders te stimuleren en te kunnen handhaven tegen malafide verhuurders en huisjesmelkers. De Wet betaalbare huur is in juli 2024 ingegaan. Het doel is betaalbaarheid vergroten, huurders beter te beschermen en huren te koppelen aan kwaliteit, met handhaving door gemeenten sinds 1 januari 2025. In verschillende circulaire's is budget beschikbaar gesteld voor meerjarige activiteiten. Het totale budget bedroeg in 2025 € 346.000, te besteden in 2025 en daarna. In 2024 en 2025 is een start gemaakt met de werkzaamheden in het kader van deze wetten (organisatie en bemensing). De eerste zichtbare resultaten zijn het inrichten van een meldpunt en de mogelijkheid voor het opleggen van bestuurlijke boetes. In 2026 en 2027 worden de activiteiten waarvoor de middelen beschikbaar zijn gesteld uitgevoerd. Daarom wordt voorgesteld het resterende budget van € 280.000 over te hevelen naar 2026.
- **Realisatiestimulans:** Het Rijk streeft ernaar dat er jaarlijks 100.000 nieuwe woningen worden gebouwd, waarvan twee derde betaalbaar. Om gemeenten te ondersteunen bij deze opgave is de specifieke uitkering (SPUK) Realisatiestimulans ingevoerd. Gemeenten ontvangen een vaste bijdrage van € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw start in de periode 2025 tot en met 2029. Recentelijk heeft de commissie BBV bepaald dat deze baten verantwoord moeten worden in het jaar waarop deze rijksbijdrage betrekking heeft. Op grond hiervan is € 1.176.000 als baat opgenomen. Dit bedrag heeft betrekking op de start van de bouw van 168 woningen in 2025. Dit bedrag was niet begroot. Als onderdeel van het besluit over de resultaatbestemming wordt voorgesteld dit bedrag toe te voegen aan de Reserve stedelijke ontwikkeling.
- **Parkeren:** Het aantal parkeervergunningen en bezoekersparkeeruren laat zich moeilijk voorspellen. Gebleken is dat de inkomsten voor parkeervergunningen hoger uitvalt dan begroot. Door verbeterde informatievoorziening over het aantal vergunningen en het gebruik hiervan, verwachten we in de toekomst betere inschattingen te kunnen maken. In lijn met de afspraken die volgen uit het parkeerbeleid is het voorstel om de extra inkomsten te storten in het mobiliteitsfonds (resultaatbestemming € 393.000). Voor het onderhoud aan gemeentelijke parkeergarages en stallingen zijn minder kosten (€ 47.000) gemaakt dan begroot met name door minder calamiteiten en storingen. De lasten op de onderhoudskosten parkeermeters zijn ook lager dan begroot (€ 56.000). Dit is met het gevolg van een extra jaar garantie, bedongen bij de ombouw van de bestaande parkeerautomaten en de plaatsing van nieuwe automaten, in combinatie met de uitbreiding van het betaald parkeergebied. In de begroting was al rekening gehouden met een incidenteel lager benodigd onderhoudsbudget, maar door de extra garantie zijn de onderhoudskosten in 2025 nog gunstiger uitgevallen. Door Coöperatie ParkeerService is met name in het derde kwartaal 2025 minder handhavinginszets geleverd. Dit was het gevolg van een krappe arbeidsmarkt en personeelwisselingen. Hierdoor zijn de kosten lager dan begroot

(€ 120.000). In 2026 is er meer sturing binnen het handhavingsteam van Coöperatie ParkeerService zodat er beter wordt gestuurd op de personeelsplanning en er een buffer is bij tegenslagen.

Tezamen met overige baten en lasten kleiner dan € 50.000 leidt dit tot een voordeel op parkeren van € 770.000.

- Loon- en afdelingskosten zie paragraaf Bedrijfsvoering 3.5.11 Effectenindicatoren.

Programma 2 - Zorg

- Opvang vluchtelingen Oekraïne: Voor de opvang is € 941.000 minder uitgegeven dan begroot. De lasten vallen met name lager uit door lagere cateringkosten voor de Philipslocatie (invoering/verhoging van de verplichte eigenbijdrage) en lagere lasten voor beveiliging en locatiebeheer (aanpassingen van de contracten). Daarnaast zijn er een aantal soorten lasten die in lager uitvallen, maar in mindere mate zoals energie, verstrekken leefgeld, Thebe onderhoud leidingen en inhuur.
De baten zijn in lijn zijn gebracht met de lasten conform de voorschriften van het Rijk zijn, waardoor de baten van € 1.275.000 lager uitvallen.
Per saldo leidt dit tot een nadelig saldo van €334.000. Dit wordt gecompenseerd door een extra uitkering van het Rijk in de decembercirculaire. De ontvangst van de decembercirculaire valt echter buiten ambitie 'samenkracht en burgerparticipatie' en maakt onderdeel uit van de ambitie 'financiële huishouding'.
- Wmo huishoudelijke hulp: Het voordeel van €497.000 wordt met name verklaard doordat de nieuwe CAO voor huishoudelijke hulp later dan verwacht is ingegaan.
- Jeugd: Het voordeel van € 1,8 miljoen wordt veroorzaakt door een afname van de lasten.
De lasten Jeugdhulp met verblijf zijn € 772.000 lager dan begroot. Zoals aangegeven in de Collegenbrief 'Geprognosticeerde uitgaven jeugdzorg 2025' van 1 oktober 2025 zien we in 2025 dat er lagere aantallen jeugdigen zijn op de verblijfsplekken. Deze trend heeft ook het laatste kwartaal van 2025 doorgezet.
De lasten Landelijke transitie arrangement zijn € 473.000 lager dan begroot. Dit betreft lasten van landelijke afspraken tussen de VNG en specifieke zorgaanbieders voor hoog-specialistische, schaarse jeugdhulp die niet op regionaal niveau kan worden georganiseerd, die grotendeels niet via de gemeente worden toegewezen. Ten opzichte van 2024 zijn deze kosten met € 782.000 gestegen. Een daling van de lasten in het laatste kwartaal leidt tot het voordeel ten opzichte van de begroting.
De lasten Jeugdhulp ambulante zijn € 131.000 lager dan begroot. Op het begrote budget van € 18,5 miljoen is een onderschrijding van € 315.000 (0,7%). Ten opzichte van 2024 is er een stijging van € 1,2 miljoen, wat zowel door aantallen als gemiddelde prijs wordt veroorzaakt
Overige verschillen Jeugdzorg, lager lasten van € 359.000 betreffen Jeugdreclassering/bescherming en PGB.
Tezamen met overige baten en lasten kleiner dan € 50.000 leidt dit tot een voordeel op jeugd van €1,8 miljoen.
- Loon- en afdelingskosten zie paragraaf Bedrijfsvoering 3.5.11 Effectenindicatoren.

Programma 3 - Werken

- Nabetaaling stadsfonds: De gemeente heeft sinds 2015 structurele middelen uit de OZB-opslag op de OZB-Niet woningen voor het Stadsfonds geïnd, die niet volledig blijken te zijn doorgezet naar ondernemers en maatschappelijke organisaties. Dit komt door een verschil tussen de uitvoeringsovereenkomst en subsidiewet- en regelgeving. Het gaat om een nabetaaling (en daarmee een nadeel) van € 397.000 over de periode 2020-2025.
- Regionaal Werkcentrum (RWC): In 2025 zijn middelen vanuit het Rijk beschikbaar gesteld om het RWC vorm te geven. Hilversum is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van het RWC. Een deel van de verkregen rijksmiddelen hiervoor zullen pas in 2026 tot uitgaven leiden, derhalve wordt de raad gevraagd om € 651.000 over te hevelen naar 2026. Dit is exclusief de met de december circulaire verkregen middelen van € 157.000 (totaal gevraagd over te hevelen € 808.000). Het gaat om het impulsbudget, het communicatiebudget en de overgebleven middelen van Werk aan Werk. Door de middelen over te hevelen kunnen deze in 2026 doelmatig en samen met de RWC-partners worden ingezet.
- Minimaregelingen: In 2025 is er in totaal € 7,4 miljoen uitgegeven aan minimaregelingen, wat € 670.000 meer is dan begroot. Dit komt vooral door een eenmalige hogere uitgave van € 360.000 voor de activeringsregeling, die in 2025 voor anderhalf jaar tegelijk werd uitbetaald. Ook is er €100.000 extra uitgegeven aan de automatische uitbetaling van de individuele inkomstenstoeslag. Daarnaast zijn de kosten voor Sociaal Medische indicaties met € 150.000 gestegen door hogere kinderopvangkosten en meer opvanguren. Het resterende nadeel van € 60.000 kon niet precies worden verklaard.
- Loon- en afdelingskosten zie paragraaf Bedrijfsvoering 3.5.11 Effectenindicatoren.

Programma 4 - Bestuur

- Pensioenvoorziening wethouders: Er heeft een extra storting in de pensioenvoorziening van de (voormalig) wethouders plaatsgevonden. Deze extra storting bedraagt € 797.000 als gevolg van de overgang per 2028 naar ABP waar een hogere dekkingsgraad wordt voorgeschreven.
- Samenvoeging: Er worden kosten gemaakt als gevolg van de samenvoeging met Wijdemeren. Een groot deel van deze kosten worden gedekt uit de Arhi-middelen vanuit het Rijk middels de Algemene Uitkering. Wegens timing verschillen tussen de uitgaven en opbrengsten Arhi-middelen is middels de voorjaarsnota 2025 de reserve "Herindeling" gevormd om dit effect te egaliseren. Tijdens de eindejaarsrapportage is een begroting opgesteld bestaande uit diverse projecten/activiteiten ten behoeve van de samenvoeging met Wijdemeren. Niet alle

beoogde projecten/activiteiten zijn uitgevoerd in 2025 waardoor de uitgaven lager zijn dan begroot. Verwachting is dat deze uitgaven in 2026 en verder zullen plaatsvinden. Dit heeft geen effect op het resultaat aangezien de uitgaven uit de hiervoor gevormde Herindelingsreserve worden gedekt.

- Aan de slag met dienstverlening sociaal domein: Met de investering in de dienstverlening binnen het sociaal domein wordt een extra impuls gegeven aan de ingezette beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. De transitie naar een nieuwe manier van werken op het Sociaal Plein vraagt om een fundamentele omslag: van ondersteuning per regeling naar een integrale toegang en nauwe samenwerking tussen de disciplines Jeugd, Wmo, Werk, Participatie en Schuldhulpverlening. In 2025 zijn financiële middelen ingezet voor het ontwerp en de voorbereiding van integraal en wijkgericht werken. Ook is een inwonerreis ontwikkeld, met behulp waarvan we diverse dienstverleningsprocessen hebben geanalyseerd, geprioriteerd en verbeterd. Onder meer vertraging in de oplevering van het regiesysteem heeft ervoor gezorgd dat we niet al in 2025 konden starten met het implementeren van de nieuwe werkwijze. De verwachting is dat de over te hevelen middelen volledig in 2026 worden ingezet, omdat de implementatie van wijkgericht en integraal werken in 2026 plaatsvindt. De middelen worden onder meer besteed aan:
  - Start pilot integrale dienstverlening in Hilversum Oost Deze pilot in is in januari 2026 gestart. Binnen de pilot zetten we in op de ontwikkeling van en personele inzet voor de ontwikkeling van de integrale toegang en het integraal werken, het ontwikkelen van vaardigheden voor een brede uitvraag aan de hand van positieve gezondheid, onder meer door trainingen en intervisie en het verbeteren van processen en communicatie naar onze inwoners.
  - Uitrust nieuwe werkwijze over Hilversum De pilot in Oost vormt het begin van de integrale en wijkgerichte werkwijze. Gedurende het jaar wordt deze stapsgewijs uitgerold over heel Hilversum, zodat alle inwoners uiteindelijk op dezelfde manier worden bediend en professionals in de wijken optimaal samenwerken. De raad is onder anderen met de volgende collegebrieven geïnformeerd over de voortgang en de noodzaak van de voorgestelde overheveling.
    - Collegebrief inzake Beantwoording raadvragen overheveling dienstverlening sociaal domein (3 februari 2026)
    - Toelichting op prognose overheveling dienstverlening sociaal domein (4 november 2025)
    - Collegebrief Overheveling budget dienstverlening sociaal domein (6 juni 2025).
- Facilitaire kosten: De lagere kosten worden met name door een voordeel op de energielasten veroorzaakt; de energielasten zijn lager door minder verbruik op electra en lagere tarieven voor gas. Ook is er door investeringen in nieuwe AV middelen minder onderhoud nodig geweest.
- Veiligheidsregio: Begin 2025 zouden we starten met uitbreiding van de inzet van de Wijkbrandweer. De vacature bij de regio is pas in het 3e kwartaal ingevuld. Daardoor zijn er maar beperkt uren in rekening gebracht. Daarnaast is ook later gestart met de uitvoering van het programma Weerbaarheid. In de Eindejaarsrapportage 2025 is de afrekening van het resultaat over 2024 van de Veiligheidsregio als voordeel gemeld. Deze afrekening bleek echter al Jaarrekening 2024 te zijn verwerkt. Dit betekent het gemelde voordeel zich niet voordoet in 2025. Per saldo leidt dit tot een nadeel.
- Dienstverlening: De aangekondigde activiteiten in 2025 binnen het Programma 4 Bestuur inzake dienstverlening zijn veelal uitgevoerd. Dit betreft activiteiten zoals invoering Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, vervanging afspraak -en telefoonsoftware, chatbot front office, aanpassingen dienstverlening op basis van de visie Sociaal domein, communicatie over dienstverleningsprincipes binnen de organisatie, en medewerking aan opvolging van de aanbevelingen uit het Rekenkamer onderzoek Toegankelijke dienstverlening. Vanwege de voorbereiding op de ambtelijke fusie per 1 januari 2026 zijn een aantal activiteiten welke voor 2025 gepland stonden doorgeschoven naar 2026 en 2027. Dit betreft breder gebruik door inwoners van MijnOverheid Berichtenbox, een MijnHilversum applicatie voor burgers en een nieuwe FrontOffice Applicatie. Daarnaast zal 2026 in het teken staan van het introductieprogramma van de collega's uit Wijdemeren binnen de Hilversumse dienstverlening en de harmonisatie van inwonersproducten vanwege de fusie. Tevens worden de kosten ten behoeve van de voorbereiding op de wettelijke verplichting inzake ID-Wallet uit de overheveling betaald (zie activiteiten begroting 2026). Een indicatie van de kosten is: Interne communicatie (€50.000), Procesoptimalisatie MOR (€50.000), Digitalisering Dienstverlening met onder anderen MijnHilversum, ID Wallet en doorontwikkeling website (€ 50.000) en verbeteren Toegankelijkheid, aanbevelingen RK-onderzoek (€50.000). Dit telt op tot de gevraagde overheveling van €300.000.
- Loon- en afdelingskosten zie paragraaf Bedrijfsvoering 3.5.11 Effectenindicatoren.

Programma 5 - Financiën

- Afwaardering boekwaarden: In de Begroting 2025 was oorspronkelijk een opbrengst van € 2,78 miljoen voor de verkoop van drie percelen gronden opgenomen. Bij verkoop van deze percelen zou er voor € 1,08 miljoen aan boekwaarde voor deze gronden worden afgewaardeerd. Nu de verkopen niet in 2025 hebben plaatsgevonden vindt er ook geen afwaardering op de boekwaarde plaats. Dit leidt tot een onderschrijding op de lasten van € 1,08 miljoen. De raad is op 12 januari 2026 met de collegebrief 'afwaardering panden aankoop Koninginneweg (1917998)' geïnformeerd over het oordeel van de accountant over tot de balanswaarde van de aangekochte panden aan de Koninginneweg tot en met 31 december 2025. Het afwaarderen van deze panden tot de grondwaarde heeft geleid tot een verlies in de jaarrekening van € 12,2 miljoen. Indien de raad instemt met het openen van de GREX

Koninginneweg in 2026, wordt het resultaat verantwoord op basis van de ingebracht grondwaarde en de nog aan te kopen panden binnen het boekjaar 2026.

per saldo leidt dit tot een nadeel van € 11,1 miljoen.

- Verkoopopbrengst panden en gronden: In 2025 zijn de panden aan de Augustinushof 63 en 's-Gravelandseweg 182 verkocht. Deze verkopen hebben € 1,76 miljoen opgeleverd. De beoogde verkoop van de panden Anton Philipsweg 2, 4 en 4B is niet doorgedaan omdat de beoogde koper zich voorlopig heeft teruggetrokken. Hierdoor zijn er minder baten van € 486.000 dan begroot. Het netto resultaat van de verkoop is toegevoegd aan de reserve stedelijke ontwikkeling.
In 2025 zijn echter meer gronden aan Liander verkocht voor het plaatsen van elektriciteitshuisje om het energienetwerk uit te breiden. Dit leidt in 2025 tot een hogere verkoopopbrengst voor gronden van € 70.000 dan begroot. Het netto resultaat van de verkoop is toegevoegd aan de reserve stedelijke ontwikkeling.
per saldo leidt dit tot een nadeel van € 416.000.
- Anna's Hoeve: In de Voorjaarsnota 2025 is het laatste deel van de winst opgenomen. De definitieve berekening, gebaseerd op de werkelijke lasten en baten, laat ten opzichte van de begrote winst een voordeel zien van € 318.000. De GREX Anna's Hoeve is met de actualisatie GREX afgesloten.
- Voorziening Stationsgebied: Voor verlieslatende grondexploitaties is een voorziening op basis van contante waarde getroffen. Op basis van de actualisatie van het Stationsplein is een (contant) verlies berekend van ongeveer € 8,6 miljoen. Voor een verlieslatende grondexploitatie wordt conform het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) een bedrag van € 4,8 miljoen aan de voorziening 'Planexploitaties' toegevoegd, dit bedrag is € 4,7 miljoen hoger dan begroot.
- Mutatie onderhanden werk: Dit betreft de afwijking ten opzichte van de begrote mutatie onderhanden werk. Voor een meer gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar de Nota Grondexploitaties 2026 onderdeel van het besluit m.b.t. de actualisatie van de grondexploitaties waarin de verschillen tussen de actualisatie 2025 en 2026 nader verklaard worden.
- Lasten grondexploitaties: Ten opzichte van de begrote lasten van de twee grondexploitaties Anna's Hoeve en Stationsplein is er in 2025 minder uitgegeven. Voor een meer gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar de nota Grondexploitaties 2026 waarin de verschillen tussen de actualisatie 2025 en 2026 nader verklaard worden.
- Loon- en afdelingskosten zie paragraaf Bedrijfsvoering 3.5.11 Effectenindicatoren.
- Algemene uitkering: De decembercirculaire wordt na opstellen van de Eindejaarsrapportage 2025 ontvangen. Het voordeel van de Decemercirculaire 2025 van € 1,6 miljoen wordt met name veroorzaakt door effecten op ontwikkeling van het aantal huishoudens met een laag inkomen, toekenning van middelen voor de meerkosten van de opvang van Oekraïners, correcties op WOZ-waardemutaties over het jaar 2023 en extra middelen voor de Wet versterking regie Volkshuisvesting. Het structurele effect van deze circulaire wordt verwerkt in de voorjaarsnota 2026. De raad is middels een collegebrief hierover geïnformeerd en voorgesteld om een deel van de onbenutte middelen via resultaatbestemming 2025 over te hevelen naar 2026.
- Stedelijke opgave: In 2025 zijn geen uitgaven gedaan die uit deze stelpost zijn gedekt. In de Voorjaarsnota 2025 is incidenteel budget opgenomen voor de inhuur van de projectleider integrale gebiedsagenda Zuidwest voor het opstellen van de startnotitie gebiedsagenda Zuidwest. Dit budget is niet besteed in 2025. Het voorstel is om €85.000 over te hevelen uit de stelpost stedelijke opgave naar 2026.

1.2.3 Resultaatbestemming

Een belangrijke bijdrage aan het resultaat wordt veroorzaakt door niet (volledig) uitgevoerde plannen en projecten. Het niet benutten van de hiervoor opgenomen budgetten heeft geleid tot een groot positief effect op het behaalde resultaat over 2025. Voor in totaal € 5,3 miljoen (circa 1,3% van de begrote lasten) is een verzoek gedaan om niet uitgegeven budgetten uit 2025 over te hevelen naar 2026 voor de verdere uitvoering van de onderliggende plannen. Conform het BBV vallen niet bestede exploitatiebudgetten aan het eind van het jaar vrij. In de Nota financieel beleid zijn hierop twee uitzonderingen opgenomen. Overhevelingen zijn mogelijk als het budget incidenteel is en de uitvoering al gestart is of als het gaat om door medeoverheden of anderen voor een specifiek doel beschikbaar gestelde middelen. Dit leidt ertoe dat van het totaal behaalde resultaat over 2025, € 1,1 miljoen voordelig, een bedrag van € 5,3 miljoen moet worden bestemd ter dekking van de genoemde overhevelingsvoorstellen.

Bedragen x € 1.000

Overhevelingen per thema	
<u>Programma 1 Wonen en leven</u>	
Mooie stad	
uitvoeringsagenda De Meent*	61
Prestatieafspraken Wonen (Woonzorgvisie)*	60
Flexwonen*	80
Invoering Omgevingswet*	560
Wet goed verhuurderschap	280
Wet versterking regie volkshuisvesting	207
Levendige stad	
Subsidieregeling lokale media (Mediafonds)	72
Bereikbare stad	
Voor nixxx met de bus*	50
Renovatie Installatie Ooievaarsplein*	30
Datagedreven werken*	100
Duurzame stad	
Baggeren oude haven*	150
Subsidie Hilversums Isolatie Programma voor woningen met een hoge WOZ	60
Sanering MOB-terrein	83
<u>Programma 2 Zorg</u>	
Verbindende stad	
Bouwdepot uitvoering*	181
Ontwikkelplan WMO	200
ondersteunende stad	
Kinderopvang pleegouders	62
<u>Programma 3 Werken</u>	
Ondernemende stad	
Lobby HBO onderwijs*	83
Gebiedsagenda centrum*	70
Gebiedsagenda Media Park*	92
Gebiedsagenda Bedrijventerrein Zuid West*	180

Talent en Innovatie (Stimuleren hoger onderwijs, onderzoek en valorisatie)	75
Werkende stad	
Regionaal Werk Centrum (RWC)*	808
Werkkamer	58
Sociale stad	
Vroegsignalering*	50
<u>Programma 4 Bestuur</u>	
Veilige stad	
Dierenwelzijn*	95
Dienstverlening aan de stad	
Programma Dienstverlening*	300
Rubricering akten	50
Effectief en efficiënt bestuurde stad	
eHRM doorontwikkeling applicatie	57
Aan de slag met dienstverlening sociaal domein*	740
<u>Programma 5 Financiën en grondexploitaties</u>	
Strategische gronden	
Bruisend Hart	46
Financieel gezonde stad	
Implementatie Belastingapplicatie	159
Projectleider integrale gebiedsagenda Zuidwest	85
Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp (DU)	55
WIN Loket	96
Totaal overhevelingen per programma / thema	5.335

* Desbetreffende overhevelingen zijn reeds aangekondigd in de eindejaarsrapportage 2025 (Hoofdstuk Prognose overhevelingen jaarrekening 2025 (pagina 23)).

Bij deze jaarstukken wordt voorgesteld (resultaatbestemming):

- Dotatie € 852.000 aan de reserve Mobiliteitsfonds;
- Onttrekking € 31.000 uit de reserve Opvang Oekraïners;
- Onttrekking, per saldo, € 2.000.000 uit de reserve stedelijke ontwikkeling;
- Dotatie € 34.000 aan de reserve vereveningsfonds sociale huurwoningen.

Mutaties reserves en voorzieningen	Bedragen x € 1.000		
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Reserve Mobiliteitsfonds	852		852
Reserve Opvang Oekraïners		31	-31
Reserve stedelijke ontwikkeling	2.053	4.053	-2.000
Reserve vereveningsfonds sociale huurwoningen	34		34
Totaal	2.939	4.084	-1.145

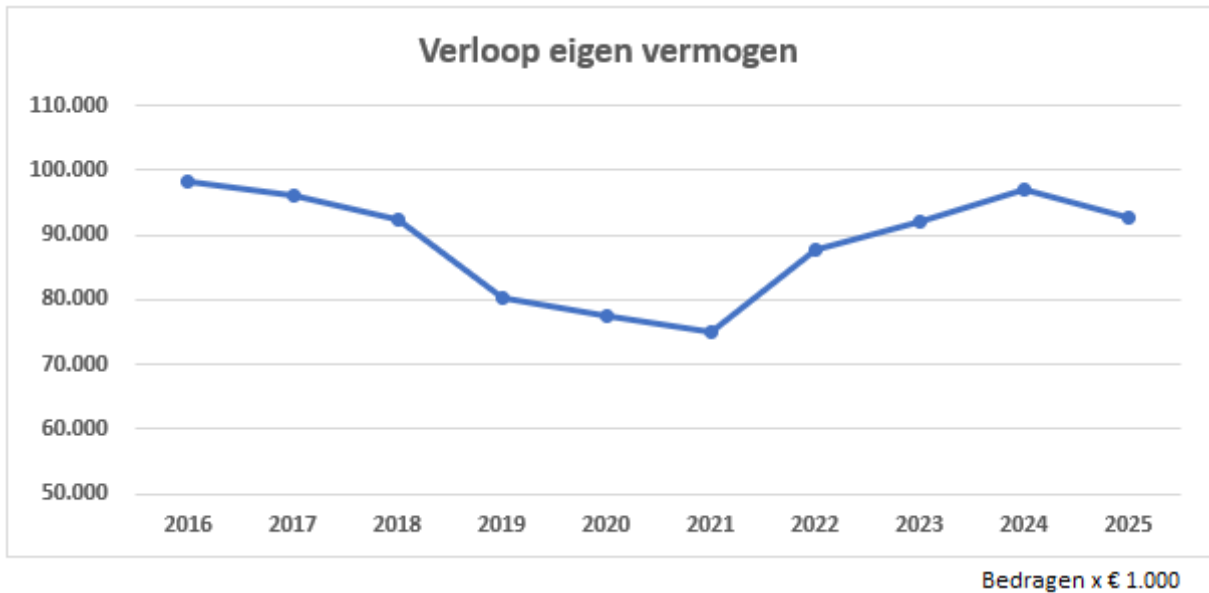
- is voordeel/ + is nadeel

1.2.4 Financiële positie

Deze paragraaf geeft een financiële beschouwing op het eigen vermogen, de financiering en het weerstandsvermogen. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk om zowel naar de exploitatie als de balans te kijken. In de balans komt de verhouding van de bezittingen (activa) in beeld en de daarvoor beschikbare eigen middelen (reserves) en financieringsmiddelen van derden (schulden). Ook voor het bepalen van het eigen vermogen kijken we naar de balans. Waarbij het eigen vermogen de uitkomst is van de waarde van alle bezittingen (activa) minus de schulden.

Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en het saldo van de jaarrekening. Het eigen vermogen is in 2025 per saldo met een bedrag van €5,3 miljoen afgenomen van € 97,0 miljoen in 2024 naar € 91,7 miljoen eind 2025 voor resultaatbestemming.

Schematisch ziet het verloop van het eigen vermogen er als volgt uit:

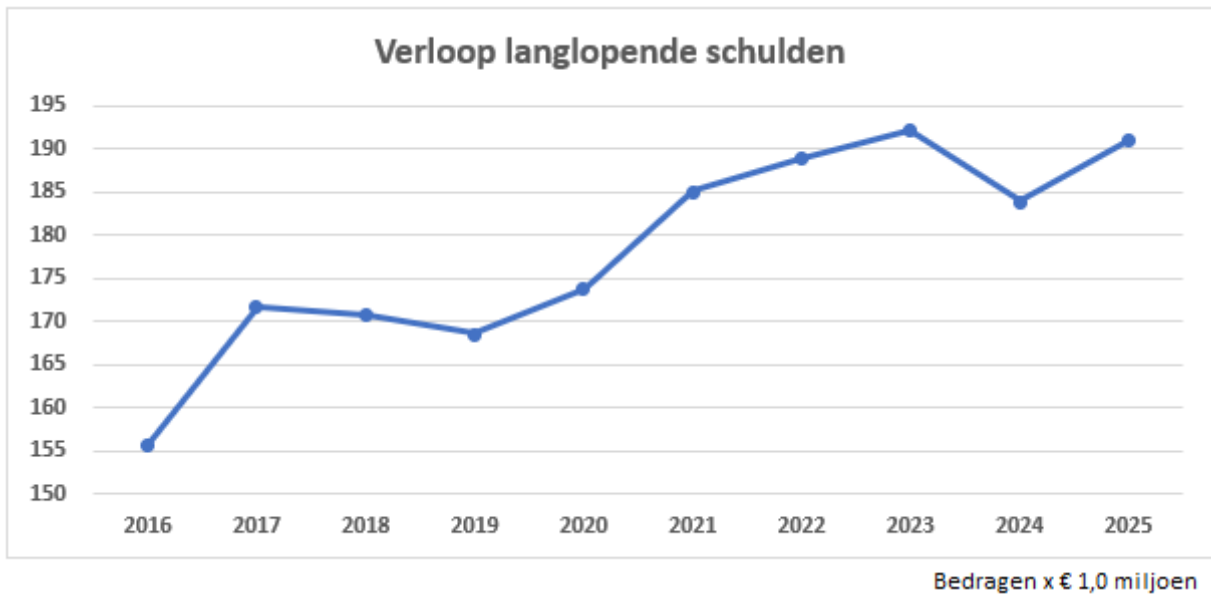

Het eigen vermogen bestaat voor € 37,6 miljoen uit “bestemmingsreserves”. Aan deze reserves heeft de raad eerder een bestemming gegeven. Deze reserves zijn zonder (nieuwe)besluitvorming van de raad niet vrij besteedbaar. De algemene reserve van de gemeente is binnen de financiële beleidskaders wel vrij aanwendbaar en bedraagt eind 2025 € 53,0 miljoen (exclusief het resultaat van deze jaarrekening). In de Toelichting op de Staat van Reserves (hoofdstuk 5.4) bij deze jaarrekening worden de verschillen tussen begrote en werkelijke mutaties per reserve toegelicht.

Op het voordelig jaarrekeningsaldo van € 1,1 miljoen liggen claims voor budgetoverheveling van € 5,3 miljoen en aanvullende mutaties van tezamen € 1,1 miljoen voordelig aan bestemmingsreserves en voorzieningen. Door deze resultaatbestemmingen ontstaat uiteindelijk een nadelig resultaat van € 3,1 miljoen na bestemming, dat ten laste zal worden gebracht van de algemene reserve.

Schuldpositie

De houdbaarheid van de gemeentefinanciën op de langere termijn hangt af van de ruimte om, naast de noodzakelijke uitgaven voor publieke voorzieningen, de schuldverplichtingen in de vorm van rente en aflossingen te betalen. Daarom letten wij naast de baten en lasten (exploitatie) ook nadrukkelijk op de geldstromen, de hoogte van de schuld in relatie tot het kunnen betalen van de rente en aflossing en de beschikbare weerstandscapaciteit. Het is wenselijk dit goed te monitoren omdat een oplopende schuldenpositie de begrotingsruimte op termijn kan verminderen. In de onderstaande grafiek is het verloop van de langlopende schuld over de afgelopen jaren weergegeven.

De langlopende schuld is uitgekomen op € 191 miljoen en is daarmee € 2 miljoen lager uitgekomen dan was voorzien in de begroting 2025. Ten opzichte van vorig jaar is de schuld met € 6,5 miljoen toegenomen. In de paragraaf Financiering (hoofdstuk 3.4) staat een uitgebreide analyse op het vreemd vermogen.

1.2.5 Houdbaarheidstest

Inleiding

De houdbaarheid van de gemeentefinanciën wordt langs twee wegen beoordeeld; de wettelijke financiële kengetallen en de houdbaarheidstest gemeentefinanciën. Beide beoordelingen geven een beeld hoe de gemeente er financieel voorstaat. Beide beoordelingen zijn een momentopname, kijken alleen terug in de tijd en geven geen doorkijk naar de toekomstige situatie.

De voorgeschreven kengetallen zijn: schuldquote, solvabiliteit, grondexploitatie en onbenutte belastingcapaciteit. Een kengetal of beter gezegd, de ontwikkeling van een kengetal is een weerspiegeling van het gevoerde financiële beleid. De kengetallen samen geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) heeft bewust geen vaste normen vastgesteld voor financiële kengetallen. In plaats daarvan ligt de nadruk op een heldere uitleg en interpretatie van deze kengetallen. Dit is om twee belangrijke redenen:

- Elke gemeente is uniek: De financiële situatie verschilt sterk per gemeente. Een vaste norm zou geen recht doen aan deze lokale verschillen.
- Kengetallen zijn hulpmiddelen, geen doelen: Het doel is dat de gemeente zelf nadenkt over wat financieel gezond is in de eigen situatie, en daarop stuurde.

De gemeenteraad kan wel zelf streefwaarden of normen vaststellen. Deze zelfgekozen normen helpen raadsleden om de financiële gezondheid van de gemeente te beoordelen, bijvoorbeeld bij het bekijken van de begroting, de jaarrekening of voorstellen met financiële gevolgen.

Naast de kengetallen worden ook de uitkomsten van de houdbaarheidstest gemeentefinanciën van de VNG opgenomen in de jaarstukken. Deze houdbaarheidstest is in de eerste plaats een stresstest die gebaseerd is op kasstromen. De test bepaalt met behulp van aanvullende kengetallen de financiële conditie van de gemeente. Uiteindelijk wordt dit uitgedrukt in een financiële score dat de "Financiële conditie index" wordt genoemd.

De financiële positie die uit de kengetallen en de houdbaarheidstest blijkt is geen doel op zich, maar moet altijd worden bekeken in samenhang met de totale maatschappelijke opgave van de stad. Het te bereiken maatschappelijke rendement en de bijdrage aan de inhoudelijke beleidsdoelstellingen zijn hierbij van evident belang. De financiële positie is ondersteunend aan het afwegingsproces en moet het bestuur helpen verantwoorde keuzes te kunnen maken voor de (middel)lange termijn.

Houdbare gemeentefinanciën

Kengetallen

Volgens de Nota van Toelichting bij het wijzigingsbesluit is het aan het College van BenW om een beoordeling te geven over de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Het verloop van de financiële kengetallen (de kengetallen zijn overigens gekoppeld aan begrotingsparagrafen waar ze meer inhoudelijk zijn beschreven) is als volgt:

Ref. Kengetal	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Begroting 2026
1. Netto schuldquote	59%	64%	60%	73%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	52%	58%	53%	64%
3. Solvabiliteitsratio	25%	23%	22%	19%
4. Grondexploitatie	0%	1,5%	0%	2,1%
5. Structurele exploitatieruimte	3,6%	0,5%	10%	1%
6. Belastingcapaciteit	98%	97%	99%	91%

Zie paragraaf 3.2.6 Financiële Kengetallen voor de beoordeling van de categorieën van deze kengetallen.

In combinatie met het weerstandsvermogen, dat als uitstekend wordt beoordeeld, laat dit zien dat de gemeente Hilversum een degelijke financiële positie heeft. De gemeente Hilversum wil haar financiële positie op orde hebben. Hiertoe stelt het college als randvoorwaarden een sluitende begroting, gedegen risicomanagement en een robuuste algemene reserve, waarbij de lasten voor de burger beperkt stijgen.

Op basis van de in deze jaarstukken opgenomen cijfers beoordeelt het college de “onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie” als goed.

Houdbaarheidstest

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft een houdbaarheidstest voor gemeenten ontwikkeld waarmee de financiële conditie van de gemeente Hilversum wordt bepaald aan de hand van tien financiële kengetallen. Deze kengetallen zijn daarbij gerangschikt naar de thema's, Financieel vermogen, Exploitatie, Voorzieningsniveau en Houdbaarheid.

Financieel Vermogen

1. Netto schuldquote incl. uitgeleende gelden (Druk van de schuldverplichtingen op de exploitatie)
2. Effectieve netto schuldquote (Hoogte van de effectieve schuld)
3. Financieringsresultaat in % van de baten (Wijziging Netto schuld)

Exploitatie

4. Exploitatieresultaat in % van baten (Mate waarin de uitkomst van de exploitatierekening positief is)
5. Aantal nadelige resultaten van de laatste 3 jaren
6. Afhankelijkheidsratio (Gevoeligheid voor bezuinigingen op Rijksoverdrachten)

Voorzieningsniveau

7. Netto investeringsquote (Hoogte van de investeringsuitgaven)
8. Netto lasten per inwoner (Hoogte van de netto lopende uitgaven op de exploitatie)

Houdbaarheid

9. Solvabiliteitsratio (Schuldbelasting van het bezit)
10. Onbenutte belastingcapaciteit (Ruimte voor verhoging van de eigen belastinginkomsten)

Net zoals bij de wettelijk voorgeschreven kengetallen maakt het model van de VNG gebruik van signaalwaarden. Het overschrijden van een signaalwaarde kan duiden op financiële stress op dat betreffende aandachtsgebied. Ook voor beoordeling van de kengetallen zoals genoemd door de VNG geldt dat, een integrale analyse van de ontwikkeling van de financiële positie, waarbij alle relevante elementen in onderlinge samenhang betrokken zijn, zal leiden tot beter inzicht in de financiële positie. De kengetallen zoals opgenomen in een jaarrekening zijn altijd een momentopname en hebben geen voorspellende waarde.

In deze jaarrekening wordt dan ook slechts teruggekeken naar de uitkomsten voor de jaren 2024 en 2025. De uitkomsten van de VNG kengetallen zijn daarbij als volgt weer te geven.

Financiële conditie index eindbalans & exploitatie	Jaarstukken 2024	Jaarstukken 2025	Drempel- waarde 1 2025	Drempel- waarde 2 2025
Vermogenspositie				
Netto schuldquote ultimo (incl. uitgeleende gelden)	58,9%	60,3%	> 100%	> 130%
Effectieve Netto schuldquote ultimo	59,5%	61,2%	> 90%	> 120%
Financieringsresultaat in % van baten	-4,9%	-6,6%	> -4,75% & < -4%	< -4,75%
Exploitatie				
Exploitatieresultaat in % van baten	1,3%	-1,3%	geen	< 0%
Aantal nadelige resultaten laatste 3 jaren	0	0	= 2	= 3
Afhankelijkheidsratio	77,6%	77,1%	> 75% & < 80%	> 80%
Voorzieningenniveau				
Netto investeringsquote jaar (t-4) - (jaar t)	2,6%	3,5%	>5% & <7% of >0% & <2%	< 0% of >7%
Netto lasten per inwoner	2.298	2.652	< 2.672	> 3.399
Houdbaarheid				
Solvabiliteitsratio ultimo	24,8%	22,1%	< 20%	< 0%
Onbenutte belastingcapaciteit	3,9%	3,9%	n.v.t.	< 0%
Financiële conditie index	7,5	7		

Index

Geen aftrek	
Half punt aftrek	
Heel punt aftrek	

Wanneer een score groen is, blijft de score onder de drempelwaarde. Een oranje score betekent een overschrijding van drempelwaarde 1. Een rode score betekent een overschrijding van drempelwaarde 2. Opgemerkt wordt dat de scores zijn gebaseerd op realisatiecijfers van 2025.

Toelichting op de onderdelen waarop de signaalwaarden worden overschreden;

- **Financieringsresultaat:** Het saldo waarmee de netto schuld wijzigt is het financieringsresultaat. De netto schuld is gedurende 2025 gestegen. Normaal gesproken zullen de uitgaven voor investeringen hoger zijn dan de afschrijvingen. Hoger omdat vanwege inflatie de investeringen duurder worden, maar ook omdat door economische groei en inwonersgroei er jaarlijks meer publieke investeringen nodig zullen zijn (bijvoorbeeld scholen en wegen). Als een positief exploitatieresultaat niet voldoende is zal een gemeente extra leningen moeten aantrekken. Normaal gesproken is het financieringsresultaat van een gemeente dan ook negatief. Als het financieringsresultaat te sterk negatief is geeft dat een signaal.
- **Exploitatieresultaat:** Een negatief exploitatieresultaat (voor mutaties reserves) betekent dat de reservepositie aangesproken wordt. Een eenmalig negatief exploitatieresultaat behoeft geen probleem te zijn. Bij structurele negatieve exploitatieresultaten zal de reservepositie krimpen en het bezit steeds verder gefinancierd zijn met vreemd vermogen (schulden). Gedurende 2025 zijn de reserves van Hilversum verminderd waardoor dit kengetal een punt aftrek oplevert.
- **Afhankelijkheidsratio:** Dit kengetal geeft weer hoe afhankelijk we zijn van de overdrachten van het Rijk en tevens de gevoeligheid voor kortingen op deze overdrachten van het Rijk. Het verhogen van de eigen inkomsten kan de afhankelijkheid van het Rijk verkleinen.
- **Netto lasten per inwoner:** Dit kengetal geeft de mate van flexibiliteit aan voor het realiseren van ombuigingen. Lage netto lasten per inwoner kunnen een indicatie zijn dat het niveau van de noodzakelijke publieke voorzieningen onder druk staat. Hoge netto lasten per inwoner kunnen een signaal zijn dat een gemeente op grote voet leeft. Voor het bepalen of er sprake is van afwijkende netto lasten is wordt Hilversum vergeleken met andere gemeenten met een matige sociale structuur en een sterke centrumfunctie. De netto lopende uitgaven worden gedefinieerd als: lasten

voor mutaties reserves -/- rentelasten -/- afschrijvingen -/- lasten grondexploitaties -/- inkomsten uit heffingen en belastingen -/- inkomsten van specifieke uitkeringen -/- inkomsten van decentralisatie uitkeringen. De netto lopende uitgaven gedeeld door het aantal inwoners is het kengetal netto lasten per inwoner.

Financiële stresstest gemeenten BDO Accountants & Adviseurs

BDO heeft over 2024 alle Nederlandse gemeenten langs de financiële meetlat gelegd om de financiële positie van de Nederlandse gemeenten te analyseren en tot een ranking per gemeente te komen. Hierbij zijn de cijfers gebruikt uit de gepubliceerde jaarrekeningen over 2024 en de meerjarenbegrotingen 2025-2029. Het gemiddelde rapportcijfer van alle gemeenten samen steeg van 6,8 naar 8,4.

De helft van deze stijging is het gevolg van een verdere verfijning van de rekensystematiek van BDO waarin meer rekening wordt gehouden met de geplande inzet van reserves in de begroting.

De andere helft komt daadwerkelijk door een verbetering van de financiële positie van gemeenten en is met name het gevolg van het overschot over 2024 van € 2 miljard van alle gemeenten samen.

BDO signaleert ook schaduwkanten. De gezamenlijke gemeenten verwachten voor de komende vijf jaar nog een tekort van € 2 miljard. Voor bijna 70% van de gemeenten geldt dat zij per saldo een meerjarig tekort verwachten van in totaal € 3,4 miljard. Het gemiddelde beeld is duidelijk verbeterd, maar de financiële uitdagingen blijven voor veel gemeenten onverminderd groot.

BDO heeft de financiën van gemeenten met elkaar vergeleken op basis van de wettelijke financiële kengetallen. Zodoende is BDO gekomen tot een ranking (Financiële Stresstest Gemeenten van BDO), verdeeld naar omvang van gemeenten. In de benchmark wordt Hilversum vergeleken met andere gemeenten met 50.000-100.000 inwoners. In totaal vallen 63 gemeenten in deze categorie. Het gemiddelde rapportcijfer van deze groep gemeenten samen is 8,2. Dat is iets lager dan het landelijk gemiddelde van 8,4.

De gemeente Hilversum komt op een 36e plaats (2024; 10e plaats) met het rapportcijfer 8 (2024; rapportcijfer 9).

Conclusie

Op basis van het VNG model is de financiële score gedaald naar 7, ten opzichte van de score van 2024, 7,5.:

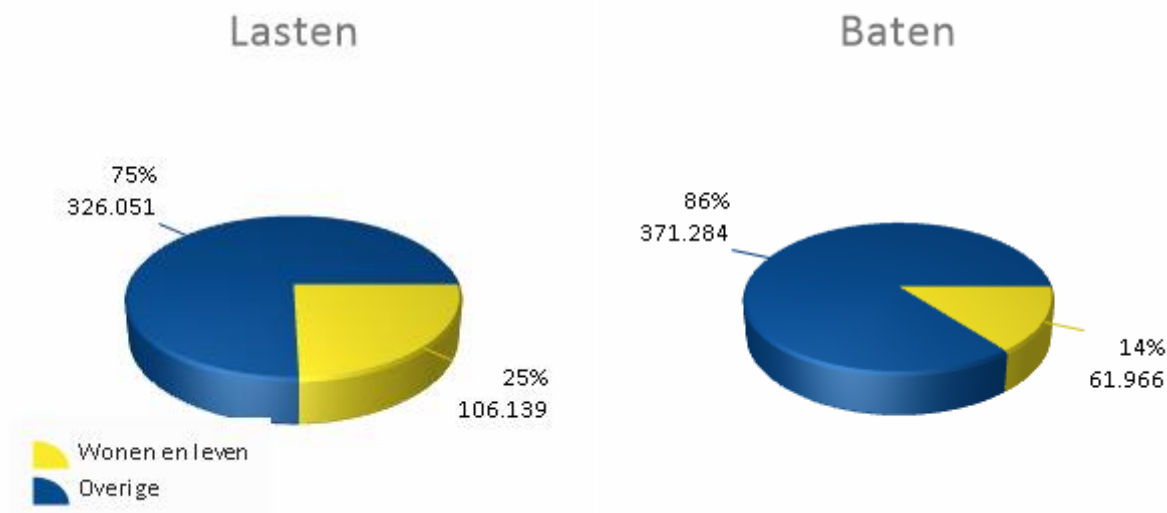
- De score m.b.t. het exploitatieresultaat is verslechterd en levert nu één punt aftrek op. De totale reservepositie van Hilversum is in 2025 gedaald met bijna € 6 miljoen.
- De score m.b.t. de netto lasten per inwoner is verbeterd. De netto lasten per inwoner blijven wel onder drempelwaarde 1 van € 2.672 per inwoner en levert een half punt aftrek op. In 2024 was er sprake van één punt aftrek. Lage netto lasten per inwoner ten opzichte van vergelijkbare gemeenten zijn een indicatie dat het niveau aan noodzakelijke publieke voorzieningen mogelijk onder druk staat.

Het model van de VNG kan een aanvulling zijn op de verplicht voorgeschreven kengetallen van het BBV. Ook hier geldt dat de beoordeling een momentopname is, die terugkijkt in de tijd en geen doorkijk geeft naar de toekomstige situatie.

Om de toekomstige financiële gezondheid van Hilversum te monitoren kunnen de verplichte kengetallen van het BBV en de aanvullende kengetallen van het VNG model, een signaalfunctie vervullen.

2. Programma verantwoording

Programma 1. Wonen en leven

Betrokken partijen

Voor het realiseren van de bestuurlijke opgave werken wij samen met inwoners, ondernemers, bedrijven, instellingen en maatschappelijke organisaties.

De belangrijkste betrokken partijen binnen het programma Wonen en leven zijn:

- (Commerciële) vastgoedpartijen
- Buurtsportcoaches
- Coöperatie ParkeerService
- Culturele organisaties
- Duurzaamheidscentrum Hilversum
- Energiecoöperatie HilverZon
- Energie Diensten Bedrijf
- Erfgoedorganisaties
- GEM Crailo
- Goois Natuur Reservaat (GNR) (verbonden partij)
- Grondstoffen- en Afvalstoffen Dienst Gooi en Vechtstreek (verbonden partij)
- Huurdersorganisaties
- Metropoolregio Amsterdam (MRA)
- Ondernemersverenigingen, Platform Economie, Stadsfonds, BIZ-en
- Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV) (verbonden partij)
- Openbaarvervoerpartijen
- ProRail
- Provincie Noord-Holland
- Provincie Utrecht
- Regio Gooi en Vechtstreek (verbonden partij) en omliggende gemeenten
- Rijkswaterstaat
- Stichting Team sportservice provincie Utrecht
- Sportverenigingen
- Uitvaartstichting Hilversum
- Woningcorporaties

(Kaderstellende) Nota's

Algemeen

- Omgevingsvisie Hilversum 2040 (2024)
- Visie Sociaal Domein – Wij zijn Hilversum (2023)

Bodem, water, riolering

- Gemeentelijk Watermanagement Plan (GWP) 2021-2026 (2020)
- Aanwijzingsbesluit Keur AGV 2017 (2017)
- Waterschapsverordening (2025)
- Verordening havengelden 2026 (2025)
- Verordening rioolheffing 2026 (2025)
- Leidingverordening (2023)
- Handboek Kabels & Leidingen (2025)

Milieu en duurzaamheid

- Dierenwelzijnsbeleid Hilversum (2016)
- Omgevingsverordening NH2022 (2022)
- Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Zuid 1.0 (2021)
- Transitievisie Warmte Hilversum (2021)
- Actieplan Luchtkwaliteit 2023-2030 (2023)
- Uitvoeringsplan GAD 2023-2026 (2023)
- Verordening afvalstoffenheffing 2026 (2025)
- Actieplan Geluid 2024-2029 (2024)
- Routing Vervoer gevaarlijke stoffen over de weg (2018)
- Inkoopbeleid regio Gooi en Vechtstreek (2022)

Bereikbaarheid

- Verordening Mobiliteitsfonds Hilversum 2019 (2019)
- Herziening laadpalenbeleid (2020)
- Mobiliteitsvisie 2040 (2021)
- Parkeerverordening Hilversum 2023
- Parkeerbeleid Hilversum 2023 (2023)
- Nadere regels parkeervergunning Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen
Aanwijzingsbesluit parkeren
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2040 (2023)

Groen en begraafplaatsen

- Beleid natuurinclusief bouwen Hilversum 2021 (2021)
- Programma Groen Hilversum 2040 (2022)
- Uitvoeringsprogramma Programma Groen 2023-2026 (2022)
- Velbeleid Hilversum 2024-2040 (2023)

Wonen

- Lokale Woonvisie Hilversum 2021-2030 (2021)
- Regionaal Woonakkoord (2021)
- Woondeal MRA (2023)
- Regionale Huisvestingsverordening Gooi en Vechtstreek (2024)
- Prestatieafspraken 2023 tot en met 2027 (2023)
- Convenant Toekomstbestendig Bouwen (2024)
- Nota Kostenverhaal (2024)
- Woonzorgvisie (2026)

Openbare ruimte

- Handboek Beheer Hilversum Buiten (2009)
- Handboek Inrichting Hilversum Buiten (2009)
- Beeldkwaliteitsplan plus 1221 (2020)
- Visie Openbare Ruimte (2024)
- Handboek Installatieverantwoordelijkheid NEN3140 (2021)

Sport

- Sport- en beweegnota Hilversum 2024-2030 (2024)
- Actualisatie meerjaren onderhoudsplannen 2024-2033 voor het gemeentelijke vastgoed en de sportaccommodatie;
- Raadsvoorstel Toekomstbestendig gebruik Sportpark Loosdrecht – herinrichting en multifunctioneel gebruik

Cultuur

- Cultuurbeleid Momentum (2023)

Cultureel Erfgoed

- Structuurvisie Archeologie De Ondergrondse Stad (2010)
- Handboek Verduurzamen Monumenten (2024)

1.1 Mooie stad

Hilversum is een aantrekkelijke stad. De mooie woonwijken, goede voorzieningen, centrale ligging en groene omgeving maken het hier prettig wonen. Het belang van voldoende betaalbare en kwalitatief goede woningen staat buiten kijf. De belangrijkste uitgangspunten uit de Woonvisie zijn bouwen voor doorstroming en bestaande stenen optimaal benutten. De groene contouren van Hilversum zijn ons dierbaar, evenals het illusielandschap. Om in 2040 een toegankelijke, diverse en duurzame stad te zijn, is het nodig dat Hilversum blijft groeien. Dat doen we vanuit het motto 'reële groei'. De Omgevingsvisie is hiervoor het instrument, als onderdeel van de Omgevingswet. In het coalitieakkoord is opgenomen dat we tot aan 2030 ruwweg 3.000 nieuwe woningen realiseren.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streef-waarde 2025	Bron	Wettelijk
035 Gemiddelde WOZ-waarde (maal duizend euro)	397	451	469	477	N.v.t.	CBS	Wettelijk
036 Nieuw gebouwde woningen, aantal per 1.000 bestaande woningen	3,76	2,06	4,2	7,6	7,0	Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG)	Wettelijk
Aantal nieuw opgeleverde woningen per jaar	208	157	223	334	350	Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG)	Niet wettelijk
Aantal sociale huurwoningen t.o.v. de totale woningvoorraad	11.738	11.616	11.682	11.806	27% van totale woningvoorraad	Regionale Woonmonitor	Niet wettelijk
Percentage opgeleverde sociale huurwoningen per jaar	32,0	0,0	0,0	37,0	33	Regionale Woon monitor	Niet wettelijk
Waardering van het onderhoud van de openbare ruimte	7,2	7,2	7,2	7,1	7,0	Hilversum Monitor	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

Door bezwaren van omwonenden, doorlooptijd procedures en vertraging in de bouw zelf (denk aan levertijd materialen en aansluiting nutsvoorzieningen) en wijzigingen in het Rijksbeleid de afgelopen jaren ligt het aantal nieuw opgeleverde woningen iets lager dan het streefcijfer. We zien echter wel grote verbeteringen ten opzichte van voorgaande jaren. Er is vooral sprake van vertraging in de ontwikkeling van nieuwbouwprojecten. Hilversum heeft genoeg plancapaciteit om 3.000 woningen voor 2030 op te leveren. Zie hiervoor de woonmonitor. Echter moeten deze woningen in de komende jaren ook daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden. In 2025 zijn 37% van de gerealiseerde woningen sociale huurwoningen van een woningcorporatie. Dit is een grote verandering ten opzichte van de voorgaande jaren toen er geen sociale huurwoningen zijn opgeleverd. Een groot deel van deze nieuw opgeleverde sociale huurwoningen zijn woningen van het project Volante in Nieuw Zuid van Dudok Wonen. Per jaar zijn altijd schommelingen in het aantal opleveringen. Voor de komende jaren staan voldoende sociale huurwoningen gepland om de prestatieafspraken die zijn gemaakt te halen. Echter geldt ook hier dat ze in de komende jaren ook echt gebouwd moeten worden. Daarbij zijn de woningcorporaties net als andere ontwikkelaars afhankelijk van veel externe factoren. Voor 2026 verwachten we ook weer opleveringen van sociale huurwoningen. Zo worden er in november 2026 379 sociale huurwoningen opgeleverd op het Circusterrein. Hier wordt een gemengd wonen concept gerealiseerd waarbij verschillende doelgroepen als een samenleving in het klein met elkaar gaan samenleven en elkaar kunnen helpen. Ondanks het ruime percentage opgeleverde sociale huurwoningen in 2025, is het aandeel sociale huurwoningen met 27% ten opzichte van de totale woningvoorraad gelijk gebleven. Het verschil in percentage is namelijk van 26,7% in 2024 naar 26,8% in 2025 gegaan.

1.1.1 Ruimtelijke ordening

We bouwen verder aan een toekomstbestendig Hilversum. Met gevarieerde woonmilieus, passend werk en een prettig leefklimaat (groen, duurzaam, veilig, bereikbaar en met goede voorzieningen) voor alle Hilversummers. Hilversum heeft in de afgelopen jaren een aantal grote projecten voorbereid en uitgevoerd. Bij deze planontwikkeling maken we gebruik van data gestuurd werken en verrijken we de plannen via inspraak en participatie. Tegelijkertijd zijn er in Hilversum veel kleinere (particuliere) initiatieven om de stad mooier en beter te maken. Het Meerjarenperspectief Gebiedsontwikkelingen (MPG) geeft jaarlijks een beeld welke ontwikkelingen er in de stad plaatsvinden en wat er nodig is om dit financieel verantwoord uit te voeren. Hiermee kan de raad in ieder afzonderlijk project een afweging maken binnen de context van het MPG.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- In 2024 is de Omgevingswet Hilversum 2040 vastgesteld als richtinggevende toekomstvisie voor de ontwikkeling van Hilversum. De komende periode wordt samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke experts en andere experts gewerkt aan uitwerkingen van deze richtinggevende visie voor gebieden en voor specifieke thema's.
- Uitwerken van de drie thema's zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Hilversum 2040: duurzaam, actief en meedoen.
- Ontwikkelen van de omgevingsmonitor op basis van het toetsingskader en daarmee de informatiepositie van het bestuur en de inwoners versterken door beschikbaarheid via "Open Hilversum".
- Voorbereidingen treffen voor het maken van het omgevingsplan Hilversum.
- Verdere stappen in de ontwikkeling van de grote (perspectief)gebieden zoals Stationsgebied, Centrum, Circusterrein, Sportpark, Arenapark en 1221 (ontwikkellocatie).
- Opzetten van het toetsingskader voortkomend uit de Omgevingsvisie Hilversum 2040.
- Ontwikkelen van de digitale stad Hilversum om toekomstige scenario's van gebiedsontwikkeling te visualiseren.

Toelichting

Eind 2024 heeft de gemeenteraad besloten om de Omgevingsvisie verder gebiedsgericht uit te werken met gebiedsagenda's. Er is onder andere gewerkt aan de gebiedsagenda's voor Bedrijventerreinen Zuidwest en het Centrum. In de voorjaarsnota 2025 is budget beschikbaar gesteld voor een kwartiermaker/projectleider die dit proces begeleidt voor de gebiedsagenda Zuidwest. Naar verwachting wordt de startnotitie voor de gebiedsagenda Zuidwest in 2026 aan de gemeenteraad voorgelegd. Daarnaast is in 2025 gestart met een onderzoek naar de wensen en voorwaarden voor een omgevingsmonitor. Hierbij wordt gekeken welke indicatoren geschikt en meetbaar zijn, welke al beschikbaar zijn en voldoende inzicht geven. Ook is in 2025 een verkenning gedaan naar een globaal strategisch toetsingskader. In 2026 wordt hier verder aan gewerkt, zodat de voortgang van de uitvoering van de Omgevingsvisie goed kan worden gemeten.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	7.055	-368	6.687
Realisatie	5.744	-583	5.161
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-1.311	-215	-1.526

Het voordelige resultaat van €1,5 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door een voordeel op het project Sportpark (Arenapark) van €1.052.000 en de invoering omgevingswet van €560.000.

Het budget voor het project Sportpark (Arenapark) is niet volledig besteed omdat een deel van de werkzaamheden in 2026 en 2027 worden uitgevoerd. Daarnaast is een bijdrage ontvangen vanuit de Uitvoeringsregeling Versnelling Woningbouw. Het voordeel op dit project leidt tot een lagere onttrekking aan het de reserve Stedelijke Ontwikkeling.

Zoals reeds gemeld in de eindejaarsrapportage hebben de werkzaamheden voor de invoering van de omgevingswet vertraging opgelopen. Uitvoering van deze werkzaamheden zullen in 2026 plaatsvinden. Daarom wordt voorgesteld dit budget (inclusief de extra ontvangen middelen vanuit het gemeentefonds) over te hevelen.

1.1.2 Wonen en bouwen

Samen met marktpartijen en woningcorporaties werken we aan mooi en betaalbaar wonen. We bouwen voor doorstroming. Bestaande stenen en onbenutte grond wordt optimaal ingezet. We bouwen 33% sociale huur en 50% middelduur. We kiezen een zakelijke opstelling richting de vele private initiatieven. We blijven de wooncrisis bestrijden. De woonvisie is de basis van de uitvoering van plannen en activiteiten.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Realiseren van 3000 nieuwe woningen tot het jaar 2030. Van deze woningen zal 33% als sociale woningbouw worden gebouwd en 50% als middeldure woningen, waarvan de helft in het lagere middenhuursegment valt.
- Faciliteren van woningbouwmogelijkheden binnen projecten door transformatie en flexwonen, passend bij de kansen in de wijken ten behoeve van doorstroming voor jongeren/specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld het Circusterrein).
- Uitvoeren van de prestatieafspraken 2023 -2027 met woningcorporaties en huurders.
- Opstellen van een woonzorgvisie.
- Uitvoeren van de wijkgerichte uitvoeringsagenda voor de Hilversumse Meent.
- Faciliteren van doorstroming door per wijk/project te kijken welke invulling past in die wijk en de inzet van de senioren wooncoaches.
- Invoeren van de Wet Betaalbare Huur.
- Invoeren Opkoopbescherming en Leegstandsverordening.

Toelichting

In 2023 en 2024 zijn geen sociale huurwoningen opgeleverd. Daardoor liepen we achter op de oplevering van sociale huurwoningen. In 2025 zijn 127 sociale huurwoningen opgeleverd. In 2026 verwachten we de oplevering van 387 sociale huurwoningen op het circusterrein en 158 sociale huurwoningen bij Monnikenpark. Hiermee trekken we het langjarig gemiddelde weer recht en wordt voldaan aan de afspraken uit de prestatieafspraken.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	9.218	-2.916	6.302
Realisatie	8.791	-4.936	3.855
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-427	-2.019	-2.446

Het voordeel van € 2,5 miljoen is grotendeels het gevolg van hogere baten van € 2 miljoen. Dit betreft de baten uit de Spuk Realisatiestimulans, voor het in aanbouw nemen van 168 nieuwe betaalbare woningen, van € 1.176.000 en opbrengsten uit de vergunningverlening van omgevingsvergunningen leiden tot extra baten van € 591.000.

De lagere lasten zijn het gevolg van een voordelig resultaat op de lasten voor de werkzaamheden in het kader van de Wet goed verhuurderschap en de Wet betaalbare huur van € 280.000. Dit is het gevolg van capaciteitsgebrek in combinatie met een krappe arbeidsmarkt. Voorgesteld wordt om het voordeel van € 280.000 over te hevelen voor de afronding van de werkzaamheden in 2026. Daarnaast is er een voordelig resultaat op de doorbelasting van afdelings- en organisatie kosten van € 192.000. Deze afwijking wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

Verder is er een nadelig resultaat omdat de besparing door implementatie van de Omgevingswet niet is behaald; er is een overschrijding voor advies- en onderzoekskosten ontstaat ten behoeve van het verlenen van omgevingsvergunningen van € 146.000.

1.1.3 Begraafplaatsen en crematorium

De verbonden partij Uitvaartstichting Hilversum exploiteert alle gemeentelijke begraafplaatsen en het crematorium in Hilversum. De gemeente stuurt op een hoog kwaliteitsniveau van het begraven en cremeren, het betaalbaar houden van de begraaf- en crematietarieven en het behoud van de monumentale uitstraling van de begraafplaatsen, waaronder de Joodse Begraafplaats. Sturingsmogelijkheden heeft de gemeente via de begroting, tarievenlijst en jaarrekening van de Uitvaartstichting en de benoeming van de voorzitter van de Raad van Toezicht.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Toelichting

De activiteiten zoals opgenomen in de programmabegroting 2025 zijn gericht op reguliere werkzaamheden, derhalve zijn er geen speerpunten benoemd. De uitvoering van de ambitie 'Begraafplaatsen en crematorium' ligt op koers.

Financiële analyse

	Bedragen x € 1.000		
	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	599	-394	205
Realisatie	649	-442	208
Vershil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	50	-48	3

De afwijking voor de uitvoering van werkzaamheden voor de ambitie Begraafplaatsen en Crematoria is beperkt.

1.2 Levendige stad

Een levendig en divers Hilversum maakt de stad aantrekkelijk. Een hoge kwaliteit van de culturele en sportieve voorzieningen, het cultureel erfgoed en de evenementen zorgen voor een aantrekkelijk leef- en vestigingsklimaat. Toekomstbestendige lokale media en een moderne bibliotheek sluiten aan bij het profiel Hilversum Mediastad.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streef-waarde 2025	Bron	Wettelijk
020 Percentage niet-sporters in de gemeente	40,90	-	38,0	-	< 40	RIVM	Wettelijk
Bezoekersaantallen evenementen in de openbare ruimte	-	-	-	164.805	75.000	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
Bezoekersaantallen van de grotere culturele instellingen (o.a. Museum, Vorstin, Filmtheater, en Bibliotheek)	403.828	488.284	502.142	509.789	+10% (2026 t.o.v. 2022)	Jaarverslagen culturele instellingen	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat bekend is met het culturele aanbod	77	76	67	85	> 80 (2026)	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat tevreden is over de culturele voorzieningen	51	52	51	56	> 60	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat tevreden is over de sportvoorzieningen en/sportmogelijkheden	59	62	58	58	> 65	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat tevreden is over het evenementen aanbod	45	51	49	47	> 60	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat vindt dat er voldoende mogelijkheden zijn voor sport en recreatie	65	69	65	73	> 70	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage scholen dat meedoet aan cultuureducatie via Proloog	45	-	43	53	> 75 (2026)	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

De bezoekersaantallen van evenementen in de openbare ruimte zijn vanwege het niet invullen van de functie evenementencoördinator tijdelijk niet bijgehouden. Per 2025 worden die aantallen bijgehouden via het begrote aantal bezoekers dat in de vergunningaanvraag wordt gemeld. Werkelijke bezoekersaantallen worden niet terug gemeld.

Het percentage scholen dat meedoet aan cultuureducatie via Proloog betreft het aantal scholen dat aanbod afnam bij Hilversumse instellingen.

1.2.1 Sportbeleid en activering

We stimuleren inwoners om gezond en vitaal te zijn en te blijven. Het is daarvoor belangrijk dat er voor alle inwoners voldoende toegang tot laagdrempelige sportvoorzieningen is. We zetten ons in voor alle Hilversummers door het faciliteren van vitale sportverenigingen, buurtsport en beweegprogramma's, waar nodig richten we ons op specifieke doelgroepen. Sportevenementen brengen levendigheid, binden bedrijven aan de stad en dragen bij aan een aantrekkelijk leef- en vestigingsklimaat.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Uitvoering geven aan de Sport- en Beweegnota Hilversum 2024-2030 met de missie 'Hilversummers een leven lang actief en vitaal' en het Sportakkoord II samen met betrokken partners. Bij de uitvoering wordt ingezet op de vijf ambities: Inclusie en diversiteit, Sociaal veilige sport, Vitale sportaanbieders, Vaardig in beweging, Ruimte voor sport en bewegen.
- Inzetten van buurtcoaches via de Brede Regeling Combinatiefuncties in Hilversum. Het doel is om, in samenwerking met diverse maatschappelijke organisaties, de inwoners actief en gezond te houden. De buurtcoaches organiseren en ondersteunen activiteiten om Hilversummers in beweging te brengen en te houden en om hun vitaliteit te bevorderen.
- Uitvoering geven aan het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) door een integrale invulling van de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) en Sportakkoord II.
- Verder brengen van de ontwikkeling van sport en bewegen op het Sportpark.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

De Sport- en beweegnota Hilversum 2024 - 2030 is op 15 mei 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. In 2025 is hard gewerkt aan de realisatie van het digitaal Sport- en Beweegplatform sportief.hilversum.nl. Tijdens de Sportontmoeting Hilversum van 20 november 2025 heeft het Mulier Instituut een presentatie gehouden over de monitoring van het sport- en beweegbeleid per 31 december 2024.

Er zijn ten opzichte van 2024 2,3 fte meer buurtsportcoaches actief in Hilversum.

Er is uitvoering gegeven van de uitgangspunten van het Sportakkoord. De nieuwe sport- en beweegnota heeft de 5 ambities van het Sportakkoord omarmd, zodat deze ook de komende jaren van belang zijn.

In 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met het plan om bij de begroting middelen beschikbaar te stellen voor de realisatie hiervan in 2026.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	2.119	-585	1.534
Realisatie	2.045	-607	1.438
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-75	-22	-96

De afwijking voor de uitvoering van werkzaamheden voor de ambitie sportbeleid is beperkt. De belangrijkste afwijking betreft de terugvordering van subsidies voor buurtsportcoach-activiteiten omdat de definitieve subsidie lager is vastgesteld.

1.2.2 Sportaccommodaties

Sportaccommodaties dienen goed onderhouden en in voldoende mate aanwezig te zijn. Bij de sportaccommodaties waarvoor de gemeente verantwoordelijk is stemmen we het beheer en onderhoud af met de sportverenigingen. Voor niet-gemeentelijke sportaccommodaties kunnen sportverenigingen zich aansluiten bij de Stichting Sportinvesteringsfonds Hilversum. De gemeente staat voor de stichting garant.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Ondersteunen van nieuwe initiatieven voor bewegen in de openbare ruimte.
- Onderzoek doen naar de haalbaarheid van een indoor atletiekbaan, de nieuwe multi-use sporthal en het Evert Kroon-bad.
- Actualiseren van het meerjarenonderhoudsplan, met betrekking tot al het gemeentelijk vastgoed waaronder sportaccommodaties.
- Stimuleren van samenwerking en het multifunctioneel gebruik van geplande sportfaciliteiten op Sportpark Loosdrecht.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Het meerjarenonderhoudsplan voor het gemeentelijk vastgoed, inclusief de sportaccommodaties, wordt jaarlijks geactualiseerd. Hierbij worden de geplande uitgaven voor onderhoud opnieuw beoordeeld op noodzaak en prioriteit. Op basis daarvan is bepaald welk onderhoud in het komende jaar wordt uitgevoerd en welke werkzaamheden worden doorgeschoven naar de volgende planjaren.

De status van het speerpunt 'Stimuleren van samenwerking en het multifunctioneel gebruik van geplande sportfaciliteiten op Sportpark Loosdrecht' staat op geel. Het veldenkeerplan, dat voortkomt uit het eindrapport 'Vraag-aanbod analyse sportpark Loosdrecht' is in uitvoering. De inventarisatie en planning is eind 2025 afgerond. De vervolgwerkzaamheden worden vervolgens gefaseerd uitgevoerd in 2026 en 2027.

In de praktijk blijkt de stap van plan naar uitvoering lastiger dan vooraf gedacht. Het raadsbesluit is duidelijk over wat er wel en niet kan, maar verenigingen willen meer dan binnen dat besluit past. Zij vragen vooral om oplossingen en extra's naast het raadsbesluit die gunstig zijn voor hun eigen club, waardoor dit regelmatig botst met het vastgestelde plan en met gemaakte of nog te maken afspraken. De gewenste samenwerking tussen de verenigingen komt daardoor nog niet goed van de grond. De eerste stappen zijn gezet, maar om het plan goed uit te voeren is meer medewerking en flexibiliteit van de verenigingen nodig.

Financiële analyse

	Bedragen x € 1.000		
	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	4.303	-1.805	2.498
Realisatie	4.469	-1.699	2.770
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	166	106	272

Het nadelige saldo van € 272.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door een overschrijding op de lasten als gevolg van de gestegen kosten voor beheer, onderhoud van sportaccommodaties en installaties van € 116.000 en lagere baten van € 95.000 vanuit de rijksbijdrage SPUK sportstimulering. Deze SPUK is ingesteld om gemeente te compenseren voor BTW die niet gedeclareerd kan worden.

1.2.3 Culturele activiteiten, instellingen en educatie

Culturele activiteiten zijn gericht op het vergroten van de levendigheid en het versterken van de economische identiteit van Hilversum als stad van media, muziek en architectuur. Hierbij wordt ingezet op de pijlers Muziek en podiumkunsten, Media en Film, Architectuur en beeldende kunst en Cultuureducatie en -participatie. De gemeente biedt cultuur aan alle Hilversummers en in alle wijken. Culturele instellingen op professioneel en amateurniveau zijn essentieel voor culturele activiteiten. We stimuleren en faciliteren culturele instellingen, initiatieven, verenigingen en activiteiten om kwaliteit van het aanbod te verhogen, nieuw aanbod te realiseren en in te spelen op de vraag van inwoners. Zo creëren we een aantrekkelijk leef- en vestigingsklimaat. In het nieuwe Cultuurbeleid zijn ambities geformuleerd om kunst en cultuur nog beter zichtbaar te maken en nog meer Hilversummers te laten genieten van het diverse culturele aanbod. We willen met cultuur naast het stimuleren van participatie en sociale cohesie, ook de economische waarde van cultuur en de culturele infrastructuur versterken. Door samenwerking te stimuleren verstevigt niet alleen de sector, maar ook het culturele product.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Stimuleren van actieve cultuurparticipatie van jongeren met behulp van de specifieke uitkering jongerencultuur (2025 is laatste jaar).
- Stimuleren van instellingen en initiatieven bij het verbreden van het aanbod, innovatie en ontwikkeling, onder andere in de wijken.
- Versterken van cultuureducatie en mediawijsheid door samenwerking met scholen en culturele instellingen, bijvoorbeeld Beeld en Geluid, mede met behulp van cultuureducatie coördinatiepunt Proloog.
- Herinrichten/versterken rol cultuurcoaches binnen het aanbod vrije tijd/cultuur vrije tijd.
- Inrichten platform amateurkunst.
- Faciliteren professionalisering Cultuur Netwerk Hilversum.
- Het verder toegankelijk maken en ontsluiten van collectie Hilversum.
- Tussentijdse beoordeling van het uitrollen van Momentum en inzichtelijk maken van realisatie.

Toelichting

Voor het inrichten van het platform amateurkunst is er in het vierde kwartaal van 2024 een verkennende bijeenkomst met betrokken partijen geweest. Als gevolg van beperkte capaciteit heeft dit onderwerp geen prioriteit gekregen, als ook het herinrichten van de rol van de cultuurcoaches binnen het aanbod vrije tijd. Hierover is de raad medio november 2025 bijgepraat door het college. Het ontsluiten en toegankelijk maken van collectie Hilversum is vertraagd onder anderen omdat de oplevering van de tentoonstellingsruimte in de nieuwe Bibliotheek vertraagd is.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	5.096	-773	4.323
Realisatie	4.970	-804	4.166
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-127	-31	-157

Het voordelige resultaat van € 157.000 is vooral het gevolg van lagere lasten. Door de vertraging van de verbouwing van de nieuwe bibliotheek was het nog niet mogelijk om tentoonstellingsruimte in te richten en de exploiteren. Dit leidt tot een voordeel van € 115.000. Daarnaast leidt de terugvordering als gevolg van de definitieve subsidievaststelling tot een voordeel van € 92.000. Het afboeken van de boekwaarde van verkochte panden en een hogere dotatie aan de onderhoudsvoorziening leiden tot een nadeel van € 83.000.

1.2.4 Musea

De gemeente heeft een initiërende en faciliterende rol in het verbinden van media en cultuur in de stad, passend bij de identiteit van Hilversum als Mediastad. Het omvormen van de Kerkbrink tot Mediaplein zorgt voor een levendiger plein in het centrum van de stad. Met het streekarchief en de regionale fusie wordt gebouwd aan een toekomstgerichte organisatie.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Toelichting

De activiteiten zoals opgenomen in de programmabegroting 2025 zijn gericht op reguliere werkzaamheden, derhalve zijn er geen speerpunten benoemd. De uitvoering van de ambitie 'Musea' ligt op koers.

Financiële analyse

	Bedragen x € 1.000		
	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	2.634	-1.793	841
Realisatie	2.483	-1.688	795
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-151	105	-46

Het voordelige resultaat van € 46.000 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een voordelige afwijking van de lasten als gevolg van een lagere storting in de onderhoudsvoorziening gebouwen. Het nadeel op de baten wordt veroorzaakt door een verrekening over 2024 van de bijdrage voor het Archief Gooi en Vechtstreek met de deelnemende partijen.

1.2.5 Cultureel erfgoed

Cultureel erfgoed heeft een verbindende werking in Hilversum vanuit ruimtelijk, sociaal en maatschappelijk perspectief. Bijzonder aan Hilversum is de unieke identiteit als tuinstad in Nederland met een hoge dichtheid aan erfgoed. Hilversum is een monumentenstad in het groen, met ruim 1100 monumenten, drie beschermde stadsgezichten. Cultureel erfgoed beslaat een breed veld, zoals archeologie en aardkunde, cultuurhistorie en verhalen, architectuur en stedenbouw, cultuurlandschap, groen, water en openbare ruimte.

Cultureel Erfgoed richt zich op de speerpunten behoud en bescherming van het erfgoed voor huidige en toekomstige generaties, het erfgoed beter benutten en het versterken van de zichtbaarheid en beleving van duurzaam en functionerend erfgoed, het erfgoed inzetten voor ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid. Erfgoed is een leefomgevingskwaliteit en kan een bijdrage leveren aan de ruimtelijke, sociale en maatschappelijke uitdagingen. Met de rijkdom aan cultureel erfgoed in Hilversum vraagt deze visie op het erfgoed om een actualisering van ons beleidskader zodat we ons erfgoed nu en in de toekomst nog beter kunnen positioneren in de ontwikkeling en versterking van de identiteit van Hilversum.

De gemeente heeft een regierol bij het beschermen, behouden en versterken van het cultureel erfgoed. We trekken daarbij ook samen met de eigenaren van monumenten op. Toekomstbestendig betekent ook dat er ruimte is voor transformatie van monumenten met passend gebruik en behoud van de monumentale waarden en het karakter van de monumenten. Het doel hierbij is dat cultureel erfgoed zichtbaar en beleefbaar blijft, een verbindende kracht heeft en actief onderdeel is van een veranderende leefomgeving. In 2024 is de Omgevingsvisie Hilversum 2040 vastgesteld, waarin wordt aangegeven dat integraal gewerkt wordt vanuit de cultuurhistorische basis.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Positioneren van de identiteit van Hilversum in lijn met de Omgevingsvisie, Omgevingsplan, gebiedsagenda's en de doelen uit de Omgevingsvisie (actief, duurzaam en meedoen).
- Afronden van het project Erfgoedverhalen van Hilversum waarbij in lijn met de Omgevingsvisie de Hilversumse waarden en kenmerken worden geïnventariseerd en geanalyseerd met experts, inwoners en erfgoedorganisaties.
- Ontwikkelen beleid en (beleids)instrumenten om erfgoed te behouden, te versterken en te benutten.
- Restaureren en toegankelijk, zichtbaar en beleefbaar maken van het cultureel erfgoed in Hilversum. Voortzetten advisering restauratie AVRO studiogebouwencomplex.
- Ondersteuning bieden bij de uitwerking van het masterplan Zonnestraal.
- fase 2 van de Routekaart Religieus Erfgoed uitwerken om het religieus erfgoed te behouden en te benutten en inzetten op medebestemmingen.
- Ontwikkelen visie op duurzaam gebruik van de monumentale schoolgebouwen.
- Proces van het verduurzamen van monumenten onder de aandacht brengen, met behoud van het karakter van deze monumenten.
- Het aanvullen van het Hilversums Restauratiefonds.

Toelichting

De eerste fase van de erfgoedverhalen is afgerond. In deze fase zijn de wijken onderzocht en geanalyseerd. De waarden en kenmerken zijn geïnventariseerd. Dit heeft geleid tot de oplevering van erfgoedverhalen per wijk en een cultuurhistorische waardenkaart. Daarmee is de cultuurhistorische basis, zoals in de Omgevingsvisie staat, gelegd. De wijkbewoners zijn betrokken bij het onderzoek door hen te vragen wat zij de plekken en gebouwen van betekenis vinden in hun wijk en waarom. Daardoor kunnen verbanden worden gelegd tussen fysieke en sociale betekenissen. Het laatste onderdeel van de opdracht is nog in uitvoering, namelijk de borging in beleid en instrumenten.

Het ontwikkelen van beleid en (beleids)instrumenten om erfgoed te benutten, te versterken en te behouden is de tweede nog uit te voeren fase van de erfgoedverhalen. Dit gaat over het positioneren en borgen van het erfgoed in het Omgevingsplan. Daarnaast wordt erfgoed integraal meegenomen en afgewogen in planvorming ter versterking en ontwikkeling van de stad, zoals in gebiedsagenda's, Plan uitwerkingskaders en Locatie ontwikkelplannen.

Hilversum heeft een groot aantal beschermde monumentale schoolgebouwen. Vanuit de gemeente is het document 'Regie op Onderwijshuisvesting, Integraal Huisvestingsplan 2024-2039' opgesteld waarin alle plannen van de gebouwen zijn opgenomen. Voor elk monumentaal schoolgebouw kan vóór de start van het maken van de plannen een procesbeschrijving worden opgesteld. Zo wordt vanaf het begin onderwijs en erfgoed goed afgestemd en kan direct worden gekeken naar het onderhoud en verduurzaming van de betreffende school. Op dit moment wordt per schoolgebouw het vereiste maatwerk geleverd.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	961	-3	957
Realisatie	956	-32	924
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-5	-28	-33

De afwijking voor de uitvoering van werkzaamheden voor de ambitie cultureel erfgoed is beperkt.

1.2.6 Lokale media en bibliotheek

Lokale media en de bibliotheek zijn voor de Mediastad van groot belang. De gemeente ondersteunt daarom de bibliotheek en innovatie van de lokale media en journalistiek.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Realisatie van vernieuwing van de huisvesting en verbreding van de bibliotheekfunctie.
- Samenwerking aangaan met toekomstige partners op het gebied van (bijvoorbeeld) lokale media, mediaopleidingen, cultuureducatie, beeldende kunst en cultuurhistorie.

Toelichting

Als gevolg van vertraging in de bouwwerkzaamheden is de oplevering van de nieuwe huisvesting en verbreding van de bibliotheekfunctie nog niet gerealiseerd. In mei jl. is de raad met een RIB hierover geïnformeerd. De nieuwe opleverdatum wordt naar verwachting zomer 2026 bekend. De financiële impact van de vertraging voor de bibliotheek wordt nog onderzocht en de raad wordt met een aanvullende RIB geïnformeerd.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	3.674	-283	3.391
Realisatie	3.611	-287	3.323
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-63	-4	-67

De afwijking voor de uitvoering van werkzaamheden voor de ambitie Lokale Media en Bibliotheek is beperkt. De belangrijkste afwijking zijn de lagere lasten voor lokale mediaprojecten omdat de laatste aanvraagronde niet in 2025 heeft plaatsgevonden. Voor de uitvoering van deze regeling in 2026 wordt voorgesteld het resterende budget over te hevelen naar 2026.

1.3 Bereikbare stad

Hilversum is een populaire stad om te wonen, werken en recreëren, en trekt als regiogemeente veel bezoekers. Deze populariteit onderstreept het belang van een goede bereikbaarheid, vooral in het levendige centrum. De stad ontvangt dagelijks tal van bezoekers die komen werken, winkelen of van de stad genieten, terwijl bedrijven hun goederen door Hilversum vervoeren. Hoewel onze infrastructuur veel aankan, wordt het steeds duidelijker dat we de grenzen van de capaciteit naderen. Met de verwachte groei van Hilversum kijken we vooruit en zetten we ons in om de bereikbaarheid te waarborgen, de mobiliteit te verduurzamen en de verkeersveiligheid voor iedereen, inclusief fietsers en voetgangers, te blijven garanderen.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streef-waarde 2025	Bron	Wettelijk
Aantal geregistreerde verkeersongevallen, per 1.000 inwoners	5,10	4,70	5,30	5,36	< voorgaand jaar	Water, Verkeer en Leefomgeving	Niet wettelijk
Aantal oplaadpalen in de gemeente Hilversum	160	325	-	250	350	Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2040	Niet wettelijk
Aantal verkeersslachtoffers, per 1.000 inwoners	0,70	0,66	1,10	0,87	< voorgaand jaar	Water, Verkeer en Leefomgeving	Niet wettelijk
Percentage achterstallig onderhoud op wegen	20,00	22,00	0,0	0,0	19	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat tevreden is over infrastructuur voor fiets	74	75	75	72	≥ 80	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat tevreden is over verplaatsing met auto	27	30	27	19	≥ 40	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat wekelijks of vaker gebruik maakt van (elektrische) fiets	61	65	64	61	≥ 69	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Waardering van de bereikbaarheid van het centrum per auto	5,5	5,4	5,2	5,7	6	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Waardering van de bereikbaarheid van het centrum per fiets	8,4	8,3	8,3	8,7	≥ 8,5	Hilversum Monitor	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

De gepresenteerde indicatoren geven gezamenlijk inzicht in de bereikbaarheid en het gebruik van mobiliteit in Hilversum. Het is daarbij van belang te benadrukken dat een groot deel van deze indicatoren gebaseerd is op belevingscijfers uit enquêtes (rapportcijfers). Dit betekent dat er geen directe oorzakelijke verbanden kunnen worden vastgesteld. Wel kunnen op basis van trends en ontwikkelingen onderbouwde aannames worden gedaan om de cijfers te duiden.

Het aantal geregistreerde verkeersongevallen is iets gestegen. Dit is in lijn met de landelijke trend.

Het aantal verkeersslachtoffers per 1000 inwoners, is gedaald en terug op het niveau van 2023. In 2025 waren er twee dodelijke verkeersslachtoffers te betreuren in Hilversum. Dit aantal komt overeen met de aantallen in eerdere jaren vanaf 2021.

De tevredenheid over verplaatsing met de auto ligt onder de streefwaarde en laat een dalende trend zien. Aannemelijk is dat dit samenhangt met tijdelijke factoren, zoals grootschalige wegwerkzaamheden en afsluitingen (onder andere de Kleine Spoorbomen, Gijsbrecht en stationsgebied). Hierdoor neemt de reistijd toe en verslechtert de doorstroming, wat direct invloed heeft op de beleving van automobilisten.

1.3.1 Verkeer en vervoer

We willen de komende jaren concrete stappen zetten om de verkeersveiligheid en doorstroming van alle vormen van verkeer te verbeteren en de mobiliteit te verduurzamen. Uit het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Mobiliteit volgen jaarplannen met concrete acties en maatregelen. Deze zijn gericht op zowel voetgangers en fietsers als, gebruikers van deelvervoer, OV-reizigers en automobilisten. De voortgang van de activiteiten wordt regelmatig gemonitord en verantwoord.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Realiseren van het uitvoeringsprogramma, dat voor 2025 maatregelen omvat, zoals:
  - Start van de uitvoering van de autoluwe binnenstad en invoering van 30 km/u-zones op de centrumring op basis van in 2024 uitgevoerd onderzoek, waarmee bijgedragen wordt aan een leefbaarder centrum en een verbetering van de luchtkwaliteit.
  - Het voorbereiden van de invoering van zero-emissiezones op basis van besluitvorming in het begin van 2025, waarmee bijgedragen wordt aan de verduurzaming van mobiliteit en het verbeteren van de luchtkwaliteit.
  - Het uitbreiden en verbeteren van fietsparkeervoorzieningen op basis van in 2024 uitgevoerd onderzoek naar de kansen en mogelijkheden. De focus ligt daarbij in eerste instantie op het centrum waar, met realisatie van de inpandige fietsparkeervoorziening bij de Kerkbrink, begin 2025 een start wordt gemaakt.
  - Het verbeteren van de autobereikbaarheid op en rond de Buitenring-Noord op basis van in 2024 uitgevoerd onderzoek naar de mogelijkheden voor optimalisatie van het Den Uylplein, de verdieping van de onderdoorgang spoorviaduct Lage Naarderweg en de afsluiting van de Sumatrалаan-Zuid met de Insulindelaan.
  - Inhalen van achterstallig onderhoud van wegen en stoepen.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn grotendeels uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025. Hoewel de gemeenteraad heeft besloten geen ZE zone in te voeren is het budget wel ten goede gegaan aan motie (M25-019) om de effecten op luchtkwaliteit inzichtelijk te maken. Daarnaast is het budget van 'voor Nixxx met de bus' niet volledig besteed vanwege een vertraagde start, daarom een voorstel voor gedeeltelijke overheveling naar 2026.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	18.018	-1.302	16.716
Realisatie	18.385	-1.761	16.624
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	367	-459	-92

Het voordelige resultaat van € 0,1 miljoen ten opzichte van de begroting wordt door een overschrijding van de lasten en de baten.

De overschrijding op lasten betreft priowegen (€ 128.000), waar ondanks de melding in de eindejaarsrapportage toch meer activiteiten zijn uitgevoerd en kabels en leidingen (€ 185.000), waar meer kosten zijn gemaakt voor herstelwerkzaamheden vanwege werkzaamheden in de ondergrond door nuts- en telecombedrijven. Hier staan ook baten tegenover. Daarnaast is er een nadelig resultaat op de doorbelasting van afdelings- en organisatie kosten van € 285.000. Deze afwijking wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

Als gevolg van vertraging in de uitvoering zijn de lasten van een aantal projecten lager. Het gaat onder andere om Datagericht werken in de openbare ruimte (€ 100.000), Informatiepunt Stationshart (€ 70.000), Bruisend Hart (€ 47.000) en voor Nixx met de bus (€ 135.000). Omdat de uitvoering in 2026 plaatsvindt stellen wij voor deze budgetten over te hevelen. Ook de lasten voor energiekosten openbare verlichting vallen, door de invoering van LED-verlichting en fluctuaties in de energietarieven, €102.000 lager uit. Tot slot is er een aantal kleinere onder- en overschrijdingen op het totale budget van € 18 miljoen die per saldo optellen tot een nadeel van € 226.000 op de lasten.

De hogere baten zijn het gevolg van een hogere vergoeding voor herstelwerkzaamheden na werkzaamheden van nutsbedrijven in de ondergrond (€ 248.000). Als niet begrote baten is in 2025 ook nog een bedrag ontvangen voor projecten waarvoor een omgevingsvergunning is verleend maar die niet voldoen aan de parkeereis (€ 76.000). Het voorstel is om dit bedrag conform de verordening toe te voegen aan het mobiliteitsfonds (resultaatbestemming). Ook is er op de baten een aantal kleinere afwijkingen die optellen tot € 135.000.

1.3.2 Parkeren

Om de bereikbaarheid en leefbaarheid van het centrum, werklocaties en woonwijken te waarborgen, streven we naar een evenwichtige balans tussen de parkeervraag en het parkeeraanbod. Dit doen we door parkeervoorzieningen zo efficiënt mogelijk te benutten. Daarnaast voeren we actief parkeerregulering door om de parkeerdruk te beperken en overlast te voorkomen. Hierbij richten we ons vooral op het tegengaan van overlast veroorzaakt door "vreemde" parkeerders en langparkeerders, door middel van preventieve maatregelen en gerichte handhaving.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Uitvoering geven aan het nieuwe parkeerbeleid waarbij het gereguleerde parkeergebied wordt uitgebreid tot en met de buitenring van Hilversum. In 2025 ronden we de uitbreiding van het gereguleerde parkeergebied af.
- Het verder digitaliseren van handhaving door middel van het invoeren van de scanauto.
- Stimuleren van het data gedreven werken met behulp van het doorontwikkelen van het informatiedashboard parkeren.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

	Bedragen x € 1.000		
	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	7.002	-12.310	-5.309
Realisatie	6.766	-12.845	-6.079
Vershil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-235	-535	-770

Het voordelig saldo van € 770.000 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er meer parkeervergunningen zijn aangevraagd en hoger aantal parkeeruren van bezoekers (€ 393.000). Verwachting is dat we door verbeterde informatievoorziening in de toekomst een betere inschatting kunnen maken van deze opbrengsten.

Daarnaast zijn de kosten voor de uitvoeringsovereenkomst met Coöperatie ParkeerService lager dan verwacht. Dit komt door een lagere inzet van handhaving in het derde kwartaal van 2025 als gevolg van een krappe arbeidsmarkt en personeelwisselingen.

In lijn met de afspraken die volgen uit het parkeerbeleid is het voorstel om deze extra inkomsten (€ 770.000) te storten in het mobiliteitsfonds (resultaatbestemming).

1.4 Duurzame stad

Het klimaat verandert, het wordt gemiddeld warmer. We hebben ook vaker te maken met extremen zoals zware regenbuien, droogte en hittegolven. Dit raakt Hilversum. We zien omgewaaide bomen en straten die blank staan na forse regenbuien. Het raakt ook de gezondheid van onze inwoners, bijvoorbeeld door toename van hittestress. Samen met inwoners, organisaties en ondernemers zetten we in op het verduurzamen en vergroenen van Hilversum, conform de Omgevingsvisie en vastgesteld beleid op het vlak van energie, groen, water en circulair. We verduurzamen en vergroenen de openbare ruimte en ons eigen vastgoed. Daarnaast ondersteunen we onze inwoners, organisaties en ondernemers en verleiden hen – zonder dwang – om ook zelf aan de slag te gaan met de eigen woning of bedrijfsruimte, in eigen tuin, op eigen perceel of in de openbare ruimte. Het gemeentebestuur en de inwoners koesteren daarbij onze groene tuinstad.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streef-waarde 2025	Bron	Wettelijk
033 Aantal kg huishoudelijk restafval per inwoner	148,7	146,9	149,6	nnb	150	CBS - Huishoudelijk afval	Wettelijk
034 Percentage hernieuwbare elektriciteit	8,2	4,0	9,0	nnb	> 4	RWS	Wettelijk
Duurzaamheidscore ecologisch kapitaal (0-100)	43,10	52,9	47,5	nnb	60	PON & Telos (Duurzaamheidsbalans)	Niet wettelijk
Percentage circulaire aanbestedingen t.o.v. het totaal aantal lopende contracten	30,2	31,1	47,6	43,8	> 35	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
Percentage gescheiden afval t.o.v. de totale hoeveelheid ingezameld afval	68,0	67,0	64,0	65,0	> 75	GAD Meter	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat vindt dat in zijn/haar buurt voldoende groen is	69	72	75	72	> 75	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage woningen (voorlopig) energielabel C of beter	34,8	36,5	40,9	43,4	> 40	Klimaatmonitor	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

Van indicatoren voorzien van 'nnp' waren op 15 mei 2026 de gegevens nog niet beschikbaar.

Het percentage circulaire aanbestedingen ten opzichte van de streefwaarde is hoger. Het hogere percentage is vooral het gevolg van de aandacht voor circulair aanbesteden bij werken in de openbare ruimte.

Het percentage gescheiden afval ten opzichte van de totale hoeveelheid ingezamelde afval is vergelijkbaar met voorgaande jaren, maar lager dan de streefwaarde. Deze indicator is niet meer passend bij het huidige afvalbeleid, zowel landelijk als in de regio Gooi en Vechtstreek. voorgesteld wordt om deze indicator niet meer op te nemen, omdat het percentage geeft geen inzicht in de kwaliteit van het gescheiden afval voor hergebruik. De Grondstoffen- en Afvalstoffendienst (GAD) richt zich voornamelijk op de aanpak om specifieke afvalstromen te verbeteren, bijvoorbeeld om GFT-afval (groente-, fruit- en tuinafval) goed apart te houden.

Het percentage hernieuwbare elektriciteit volgens de klimaatmonitor laat een toename zien, wat past bij de trend van toenemende zonopwek en gebruik bodemwarmte.

1.4.1 Duurzaamheid en milieubeheer

De komende jaren gaan we samen met onze (keten)partners verder de wijken in om onze inwoners te ondersteunen en te ontzorgen in het verduurzamen van hun woning. Met een uitgebreid aanbod aan diensten en (subsidie)regelingen bieden we maatwerk voor de verschillende doelgroepen passend bij hun wensen en behoeften. Samen met het Energie Diensten Bedrijf en de energiecoöperatie Hilverzon benaderen we inwoners en geven onze adviseurs onafhankelijk advies voor verduurzaming. De ene keer gaat dat met ondersteuning van een energieklusser die direct bij inwoners met energiearmoede maatregelen treft, bij een ander huishouden kan dat een energiecoach, duurzaamheidsadviseur of specialist van het Energie Diensten Bedrijf zijn die meedenkt over de mogelijkheden voor verduurzaming. Met het Hilversums Isolatie Programma bieden we voor de periode 2023-2026 subsidies aan en blijven we actief de verschillende doelgroepen die Hilversum rijk is bedienen met ons aanbod. We zijn gestart met een grote Hilversum brede campagne voor verduurzaming en verschillende deelcampagnes zullen de komende jaren volgen. Ook is er een gids gemaakt, waarin het aanbod aan subsidies, regelingen (bv Duurzaam Wonen Lening) op een rij is gezet en welke adviseurs je kunnen ondersteunen. Zo maken we het overzichtelijker en verlagen we de drempel om te starten met het verduurzamen van de woningen in Hilversum.

In de noordelijke Meent zijn we trekker van het landelijk traject Proeftuin Aardgasvrije Wijken (PAW), waarbij we met subsidie van het Rijk 624 woningen in 2028 volledig van het gas af willen hebben. Andere mogelijkheden voor collectieve warmtevoorzieningen zoals hergebruik van restwarmte van de RWZI of zonopwekprojecten zoals op zon op grote daken (bedrijf, school, vastgoed, centrum) of zon boven parkeren zijn voorbeelden van trajecten waar we als gemeente met een collectieve aanpak versnelling aanbrengen in onze verduurzamingsopgave. De Greendeal met de bedrijventerreinen Zuid-West is een mooi voorbeeld waarin wordt samengewerkt met de bedrijven en ondernemersvereniging aan zonopwek (grootste zonnedak van Hilversum) en de mogelijkheden voor energiedelen middels een energiehub. Een ander voorbeeld is de green deal met het Vliegveld in combinatie met een langjarig huurcontract wat ruimte biedt aan het vliegveld om te verduurzamen. Tot slot bieden we via Stimulerend Toezicht en met de greendeal coaches bedrijven ondersteuning in hun verduurzamingsopgave. Als publieke organisatie geven we het goede voorbeeld door onze gebouwen en bedrijfsvoering verder te verduurzamen en te monitoren door inzet van de CO2 Prestatieladder (en de opvolger hiervan).

Naast de begroting worden jaarplannen opgesteld met concrete maatregelen voor verduurzaming. Deze plannen worden, zoals afgesproken met de gemeenteraad, vastgesteld in het college en via een Raadsinformatiebrief toegestuurd. De voortgang van de activiteiten wordt regelmatig gemonitord en verantwoord.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Uitvoering van de Transitie Visie warmte, met name door wijk-voor-wijk actief inwoners te bereiken en te activeren om aan de lag te gaan met het verduurzamen van hun woning middels het bieden van een uitgebreid pakket aan ondersteuning (financieel en kennis).
- Opzetten van een (vernieuwd) energieloket als eerste loket voor verduurzamingsvragen.
- De Meerjarige samenwerking met onze ketenpartners, Energiedienstenbedrijf en energiecoöperatie HilverZon, structureel goed verankeren en uitbouwen.
- Uitvoering geven aan de RES door inzet greendeal coach, intensivering samenwerking ondernemersverenigingen, stimuleren zonprojecten op grote daken en ondersteunen realisatie twee zonboven-parkeren projecten en zonneweide Vliegveld Hilversum.
- Uitvoering geven aan het Jaarplan 2025.

Toelichting

Een aantal locaties die waren voorgesteld in het RES-bod, blijken om verschillende redenen niet geschikt te zijn. Daarom worden deze locaties niet verder meegenomen in de plannen. Voor de zonneweide Vliegveld Hilversum en voor één project zon-boven-parkeren worden wel goede stappen gezet, maar zijn nog niet afgerond. Er zijn nog ontwikkelingen gaande die de haalbaarheid kunnen beïnvloeden. De opgave is ingewikkeld en de projecten zijn nog onder handen. De overige speerpunten zoals opgenomen in de begroting zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

	Bedragen x € 1.000		
	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	9.983	-4.259	5.724
Realisatie	9.394	-3.703	5.691
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-589	556	-33

Per saldo is het financiële resultaat voor de uitvoering van de ambitie duurzaamheid en milieubeheer € 18.000 voordelig.

De lasten voor de (subsidie)regelingen en projecten op het terrein van de energietransitie zijn € 624.000 lager dan begroot. Het gaat om de CDOKE (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid), Proeftuin Aardgasvrije Wijken (PAW), Regionale energiebesparingsplannen woningen (REP) en het Hilversumse Isolatieprogramma (HIP). Deze projecten worden gedekt uit bijdrage van het rijk en de provincie. Tegenover het voordeel op de lasten staat een gelijk nadeel op de baten.

Lagere uitgaven voor de saneringswerkzaamheden van het MOB-terrein leiden voor een voordeel van € 83.000. Dit komt door vertraging als gevolg van de vondst van een dassenburcht en vatten/ampullen. Voor afronding van de benodigde werkzaamheden stellen wij voor het resterende budget over te hevelen.

De lasten voor het deel van het HIP dat bekostigd wordt uit middelen uit het coalitieakkoord zijn € 60.000 lager. Het gaat om een regeling voor woningen met een hoge WOZ-waarde waarvoor minder aanvragen zijn geweest. Om deze regeling in 2026 te kunnen voortzetten stellen wij voor het resterende budget over te hevelen.

Tot slot zijn de lasten € 279.000 hoger als gevolg van doorbelaste afdelings- en organisatiekosten. De overige verschillen op de lasten en baten zijn het gevolg van diverse kleine afwijkingen.

1.4.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Hilversum koestert de groene tuinstad. Op basis van het programma Groen 2040 met bijbehorend uitvoeringsprogramma 2023-2026 werken we aan een biodivers, klimaatadaptief en vitaal Hilversum. Het groen uit de natuur óm de stad trekken we door in de stad. Tegels eruit en groen erin, méér bomen, en spelen en ontmoeten in het groen. Daarbij werken we nauw samen met bewoners en organisaties als Goois Natuurreservaat, Natuurmonumenten, Hilversum100, Omgevingseducatie en het Duurzaamheidscentrum. In de begroting worden de speerpunten en reguliere activiteiten op hoofdlijnen beschreven. Daarnaast worden jaarplannen opgesteld waarin de concrete maatregelen zijn opgenomen. De gemeenteraad wordt geïnformeerd over de voortgang van de activiteiten.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- uitvoering geven aan het Uitvoeringsprogramma Groen 2023-2026 en het jaarplan 2025 met onder andere:
  - Vergroenen speelplekken.
  - Kwaliteitsimpuls Oude Haven.
  - Natuurverbinding Laapersveld.
  - Herinrichting buurtpark Neuweg.
  - Ecologische verbindingzones in de stad versterken.
  - Realiseren van koele routes en plekken.
  - Biodiverse vijvers.
  - Natuurinclusieve maatregelen en opstellen Soortenmanagementplan.
  - Verwijderen zinloze verharding.
  - Stimuleren groene initiatieven van inwoners.

- Vergroening als vast onderdeel in projecten op te nemen, onder andere:
  - Centrum in relatie tot gebiedsagenda centrum.
  - Kerkbrink.
  - 1221 met Bruisend Hart en de Groene Loper.
  - Stationsgebied.
  - Sportpark.
  - Herinrichting van verschillende straten.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	10.656	-681	9.975
Realisatie	10.517	-712	9.805
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-140	-30	-170

De afwijking voor de realisatie van de ambitie openbaar groen en (openlucht) recreatie is €170.000 voordelig. Dit komt vooral door de lagere lasten van €148.000 voor het GNR als gevolg van een hogere btw-teruggave. De belangrijkste afwijking van de baten zijn een lagere subsidie voor het opruimen van zwerfvuil vanuit de SUP-regeling (Single Use Plastic), een hogere subsidie voor het opstellen van een soortenmanagementplan en inkomsten voor rooivergunningen. Voor het overige deel zijn de afwijkingen op de lasten en baten het gevolg van diverse andere kleinere afwijkingen.

1.4.3 Riolering

Het beheren en onderhouden van het riool is een omvangrijke gemeentelijke taak. Zeker nu klimaatverandering zorgt voor heftige buien en overstromingen en daarmee voor meer druk op het rioolstelsel. Bij het vervangen van het riool en de weg wordt, conform het beleid in het Gemeentelijk Watermanagementplan 2021-2026, het hemelwater zo duurzaam mogelijk opgevangen en geïnfiltreerd. De schone hemelwaterstroom wordt verdergaand gescheiden van het vuilwater. Bij nieuwe ontwikkelingen zijn water en bodem sturend, hemelwater wordt zoveel mogelijk lokaal opgevangen en geïnfiltreerd en hergebruik wordt gestimuleerd. Een speciale opgave ligt in postcodegebied 1221, om wateroverlast hier te verminderen en het riool te ontlasten wordt hemelwaterafvoer van bestaande grote verharde oppervlakken en daken lokaal opgevangen en geïnfiltreerd.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Splitsen van hemelwater en vuilwater in Hilversum Zuid-West.
- Vasthouden en infiltreren van water op het Stationsgebied.
- Voorbereiden van een waterberging aan de Berlagelaan in Noord.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	8.682	-10.733	-2.051
Realisatie	8.511	-10.753	-2.242
Vershil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-171	-21	-192

De afwijking van de realisatie van de werkzaamheden voor de uitvoering van de ambitie Riolering is €192.000 voordelig. Dit wordt vooral veroorzaakt door een voordeel op de lasten. Naar aanleiding van de uitkomsten van de inspecties aan de persleiding Diependaal is besloten ook de vergelijkbare persleiding Van Riebeeck te onderzoeken. Dit onderzoek bleek complexer dan verwacht. Dit heeft geleid tot een overschrijding van €151.000. Daarnaast zijn de doorbelaste afdelings- en organisatiekosten €204.000 lager.

1.4.4 Afval en circulariteit

Circulariteit: Het Jaarplan Circulair Hilversum 2025 is gericht op het bevorderen van circulaire bedrijvigheid en het aanmoedigen van circulair gedrag bij inwoners, zoals het repareren en hergebruiken van spullen. De gemeente integreert circulariteit steeds verder in de eigen bedrijfsvoering.

Huishoudelijk afval: De Grondstoffen en Afvalstoffendienst (GAD) Gooi & Vechtstreek voert namens de gemeente de overgedragen taak voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval uit. De gemeente houdt toezicht op een effectieve en efficiënte afvalinzameling via de begroting van de GAD. De GAD presteert volgens de landelijke benchmark goed in de middenmoot, zie ook de GAD-meter 2023. De circulaire ambities uit de Grondstoffenvisie 2021 zijn in het GAD Uitvoeringsplan 2023-2026 vertaald naar de praktijk, op basis van een weging van kosten, dienstverlening en duurzaamheid. Dit plan legt de nadruk op kostenbeheersing en het handhaven van dienstverlening. Het voorziet ook in ontwikkelingen om de bedrijfsvoering en inrichtingen toekomstbestendig te maken; de herontwikkeling van scheidingsstations, het verouderde overslagstation Crailo, de herhuisvesting van het GAD-kantoor en de remise voor voertuigen.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Circulariteit: Uitvoering Jaarplan Circulair Hilversum 2025, waaronder:
  - Stimuleren van circulaire bedrijvigheid, als volwaardig onderdeel van de Economische Visie (raad 2025).
  - Circulair werken als gemeente, onder meer in het nieuwe Handboek Openbare Ruimte (raad 2025) en door realisatie van het gemeentedeput voormalige mobilisatiecomplex (MOB) voor (herbruikbare) materialen openbare ruimte.
- Huishoudelijk afval: Binnen de mogelijkheden van de gezamenlijke regeling onze invloed uitoefenen op een goede en efficiënte afvalinzameling en -verwerking door de GAD:
  - Ontwikkeling communicatie over afvalscheiding, met het oog op de overstap op nascheiding van verpakkingen van Plastic, Metaal (blikjes) en Drinkenkartons (PMD) vanaf 1 juli 2026.
  - Europese aanbesteding en een nieuw contract sluiten voor inzameling en verwerking van restafval, inclusief nascheiding van verpakkingsafval, dat ingaat op 1 juli 2026.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

	Bedragen x € 1.000		
	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	11.589	-14.645	-3.056
Realisatie	11.255	-14.260	-3.006
Vershil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-334	385	50

De afwijking op de realisatie voor de uitvoering van de ambitie Afval is €50.000 nadelig.

De lasten voor de afvalinzameling en - verwerking zijn lager dan begroot. Dit betreft onder andere de bijdrage aan de Regio Gooi en Vechtstreek die €106.000 lager is. Het voordelige resultaat ten opzichte van de begroting is toegevoegd aan de egalisatievoorziening afval. Dit leidt per saldo tot een nadelig resultaat van €147.000 (voordeel lasten €170.000, nadeel baten €317.000). Dit bedrag is hoger dan het voordeel op de bijdrage aan de regio omdat een deel van de lasten dat wordt toegerekend aan de afvalstoffenheffing onderdeel is van andere ambities.

1.4.5 Economische havens en waterwegen

Beheren en onderhouden van de huidige havens, waterwegen en de sluis 't Hemeltje.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Baggeren van de Oude haven, op basis van de overeenkomst met het waterschap. Deze maatregel is onderdeel van de integrale herinrichting Oude haven (groenbeleidsplan). Naast het baggeren worden, indien doelmatig, emissie reducerende maatregelen toegepast om de vuilemissie uit het hemelwaterriool naar het oppervlaktewater te verminderen.

Toelichting

Het speerpunt als opgenomen in de begroting 2025 is vertraagd. De gemeente en het waterschap hebben bestuurlijk overleg over baggeren. In 2026 wordt gezamenlijk nader onderzoek gedaan met betrekking tot de baggeropgave.

Financiële analyse

	Bedragen x € 1.000		
	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	758	-67	691
Realisatie	672	-65	607
Vershil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-86	2	-83

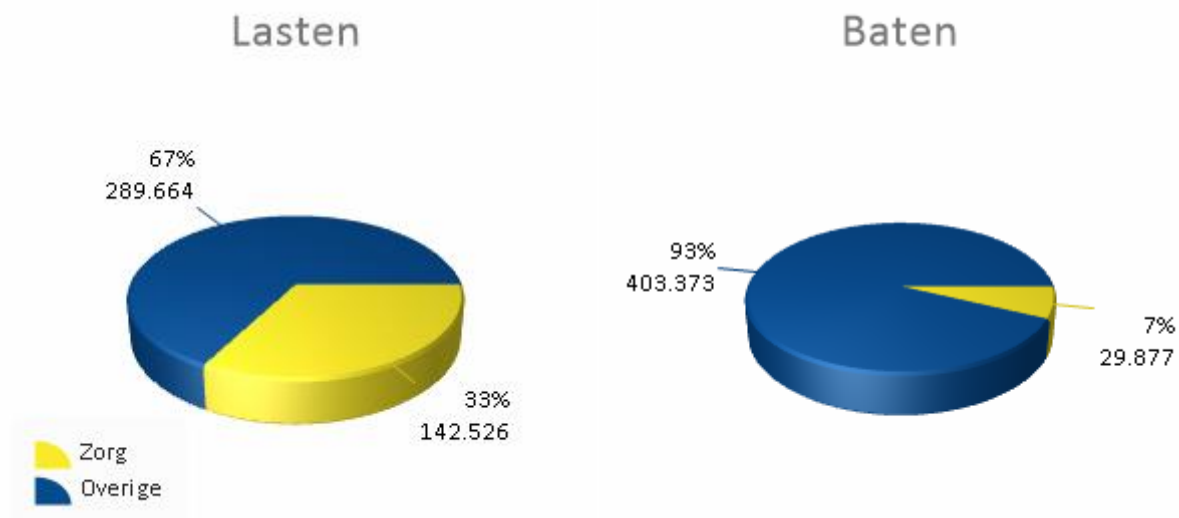
De afwijking voor de uitvoering van werkzaamheden voor de ambitie Economische havens en waterwegen is €83.000 voordelig. De belangrijkste afwijking betreft het budget van €150.000 voor het baggeren van de oude haven. Dit budget is niet besteed in 2025 omdat uit voorbereidend onderzoek is gebleken van er meer en sterker verontreinigd bagger ligt dan verwacht. Er moeten er afspraken gemaakt worden over de verdeling van de meerkosten. Oorspronkelijk was met het waterschap overeengekomen dat Hilversum 25% zou bijdragen tot een max van €150.000. Omdat de uitvoering is vertraagd stellen wij voor het budget over te hevelen naar 2026.

Wat heeft het gekost?

		Bedragen x € 1.000				
01 Wonen en leven		Primitieve begroting 2025	Wijziging begroting 2025	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Lasten						
01.01	Mooie stad	14.200	2.672	16.872	15.184	-1.687
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	512	87	599	649	50
8.1	Ruimtelijke ordening	5.398	1.656	7.055	5.744	-1.311
8.3	Wonen en bouwen	8.289	929	9.218	8.791	-427
01.02	Levendige stad	17.237	1.551	18.788	18.534	-254
5.1	Sportbeleid en activering	2.094	25	2.119	2.045	-75
5.2	Sportaccommodaties	3.957	346	4.303	4.469	166
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.741	356	5.096	4.970	-127
5.4	Musea	2.620	15	2.634	2.483	-151
5.5	Cultureel erfgoed	844	117	961	956	-5
5.6	Media	2.981	693	3.674	3.611	-63
01.03	Bereikbare stad	23.788	1.231	25.020	25.151	132
2.1	Verkeer en vervoer	16.578	1.401	17.979	18.346	367
2.2	Parkeren	7.210	-208	7.002	6.766	-235
2.5	Openbaar vervoer	0	39	39	39	0
01.04	Duurzame stad	34.915	6.753	41.668	40.349	-1.319
2.4	Economische havens en waterwegen	562	196	758	672	-86
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.730	927	10.656	10.517	-140
7.2	Riolering	8.101	581	8.682	8.511	-171
7.3	Afval	11.590	-1	11.589	11.255	-334
7.4	Milieubeheer	4.933	5.050	9.983	9.394	-589
Totaal Lasten		90.140	12.207	102.347	99.219	-3.129
Baten						
01.01	Mooie stad	-4.059	381	-3.678	-5.960	-2.282
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-330	-64	-394	-442	-48
8.1	Ruimtelijke ordening	-488	120	-368	-583	-215
8.3	Wonen en bouwen	-3.241	325	-2.916	-4.936	-2.019
01.02	Levendige stad	-4.295	-948	-5.244	-5.117	126
5.1	Sportbeleid en activering	-567	-19	-585	-607	-22
5.2	Sportaccommodaties	-1.383	-422	-1.805	-1.699	106
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-530	-243	-773	-804	-31
5.4	Musea	-1.810	17	-1.793	-1.688	105

5.5	Cultureel erfgoed	-3	0	-3	-32	-28
5.6	Media	-2	-282	-283	-287	-4
01.03	Bereikbare stad	-9.471	-4.141	-13.612	-14.605	-993
0.63	Parkeerbelasting	-7.250	-3.175	-10.425	-10.871	-446
2.1	Verkeer en vervoer	-773	-528	-1.302	-1.761	-459
2.2	Parkeren	-1.447	-438	-1.885	-1.974	-89
01.04	Duurzame stad	-26.094	-4.292	-30.385	-29.494	891
2.4	Economische havens en waterwegen	-67	0	-67	-65	2
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-396	-285	-681	-712	-30
7.2	Riolering	-10.643	-90	-10.733	-10.753	-21
7.3	Afval	-14.645	0	-14.645	-14.260	385
7.4	Milieubeheer	-342	-3.917	-4.259	-3.703	556
Totaal Baten		-43.919	-9.000	-52.919	-55.177	-2.258
Totaal saldo voor bestemming		46.221	3.207	49.428	44.041	-5.387
Mutaties reserves		2.253	605	2.858	131	-2.727
Saldo na bestemming		48.475	3.812	52.286	44.172	-8.114

Programma 2. Zorg

Betrokken partijen

Voor het realiseren van de bestuurlijke opgave werken wij samen met inwoners, ondernemers, bedrijven, instellingen en maatschappelijke organisaties. De belangrijkste betrokken partijen binnen het programma Zorg zijn:

- Diverse medische en zorgpartijen zoals huisartsen, ziekenhuis Tergooi en zorgverzekeraar
- Gecertificeerde instellingen (Jeugdwet)
- Gecontracteerde zorgaanbieders
- Kinderopvangorganisaties
- Mantelzorgers en vrijwilligers
- Vrijwilligersorganisaties
- Netwerken in de stad: zoals gebedshuizen en verenigingen voor ontspanning, sport, welzijn en cultuur
- Onderwijsinstellingen
- Raad voor Kinderbescherming
- Regio Gooi en Vechtstreek (verbonden partij) en omliggende gemeenten
- Partners Gezond Gooi
- Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs
- Vrouwenorganisaties
- Subsidiepartners
- Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg (VVT)
- Welzijnsorganisaties
- Woningcorporaties

(Kaderstellende) Nota's

- Visie Sociaal Domein "Wij zijn Hilversum" 2022-2032 (2023)
- Beleidsagenda Wmo-Samenleving 2024-2030 (2023)
- Uitvoeringsagenda Lokale Inclusie 2023-2026 (2023)
- Startnotitie Inclusie en Antidiscriminatie (2025)
- Uitvoeringsagenda Eenzaamheid 2024-2030 (2023)
- Uitvoeringsagenda Mantelzorg 2024-2030 (2024)
- Uitvoeringsagenda Vrijwillige inzet 2024-2030 (2024)
- Uitvoeringsagenda Ouder Worden 2025-2030 (2025)
- Startnotitie Participatie (2024)
- Beleidsagenda Gezondheid 2025-2030 (2025)
- Hilversumse beleidsagenda Jeugd 2024-2030 (2023)
- Programma Jeugd & Onderwijs 2022-2026 (regionaal) (2022)
- Programma Gezondheid & Ondersteuning (2022 - 2026)
- Hilversumse Educatieve Agenda 2024-2027 (2024)
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2024-2039 (2024)
- Actualisatie meerjaren onderhoudsplannen 2024-2033 voor het gemeentelijke vastgoed en de sportaccommodaties (2024)
- Geactualiseerde Uitvoeringsnotitie Buurten 3.0 (2020)
- Wijkplannen 2025 - 2026 (2025)
- Regioplan Gezond Gooi (2023)
- Beleidsplan bescherming en opvang Gooi en Vechtstreek 2022-2025 (2021)
- Beleidsagenda asielaanpak Hilversum (2023)
- Woonzorgvisie (2025)

2.1 Kansrijke stad

We willen dat alle jeugdigen in de gemeente Hilversum zich kunnen ontwikkelen in een omgeving die aansluit bij hun behoeften en talenten. We streven ernaar dat zij veilig, gezond en kansrijk opgroeien. Alle jeugdigen hebben het recht om zich optimaal te ontwikkelen en zich te ontplooiën als zelfredzame en gelukkige burgers. Ze leren zelf te ontdekken waar ze goed in zijn en krijgen optimale kansen om zich breed te ontwikkelen. Voor sommige kinderen en jeugdigen is deze ontwikkeling niet vanzelfsprekend en dus richten we ons op de doelgroepen die extra ondersteuning nodig hebben. Samen met onze maatschappelijke partners, zoals onderwijs en kinderopvang, dragen we bij aan gelijke kansen voor ieder kind. Door het voortzetten en versterken van de samenwerking met partners bieden we ondersteuning en geven wij kinderen en hun ouders een steuntje in de rug. We investeren in het verbeteren en vernieuwen van onderwijshuisvesting om deze verder toekomstbestendig te maken.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2025	Bron	Wettelijk
017 Absoluut verzuim, aantal per 1.000 leerlingen	-	1,8	0,5	nmb	0,5	DUO	Wettelijk
018 Relatief verzuim, aantal per 1.000 leerlingen	32,00	28,00	27,1	nmb	26	DUO	Wettelijk
019 Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie, percentage deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,60	2,20	3,0	nmb	2	DUO/Ingrado	Wettelijk
023 Kinderen in uitkeringsgezin, percentage kinderen tot 18 jaar	5,00	5,0	5,0	nmb	5	CBS Jeugdmonitor	Wettelijk
Percentage leerlingen met verwachte onderwijsachterstand (basisschool)	11,4	11,5	11,0	11,0	12,0	Dashboard Onderwijsachterstanden CBS	Niet wettelijk
Percentage leerlingen met verwachte onderwijsachterstand (peuters)	10,0	11,5	11,0	11,0	12,0	Dashboard Onderwijsachterstanden CBS	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

Van indicatoren voorzien van 'nmb' waren op 20 mei 2026 de gegevens nog niet beschikbaar.

2.1.1 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Alle kinderen hebben recht op gelijke ontwikkelkansen, ongeacht hun achtergrond of wijk waarin ze opgroeien. Daarom streven we in Hilversum naar een goede start in het onderwijs, een passende plek voor ieder kind en jongere en zetten we ons in om een geslaagde door- en uitstroom van leerlingen te realiseren, zowel naar het vervolgonderwijs als naar de arbeidsmarkt.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Implementeren van de Hilversumse Educatieve Agenda 2024-2027 - 'Verder Leren!' ("HEA") waarin het realiseren van de volgende twee ambities centraal staan:
  - een goede start en doorgaande brede ontwikkeling;
  - Een passende plek voor ieder kind met de juiste ondersteuning.

- Uitvoering geven aan de activiteiten zoals opgenomen in de Hilversumse Nationaal Programma Actieagenda.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

De Hilversumse Educatieve Agenda (HEA) is opgesteld en 6 maart 2024 vastgesteld door de raad. De uitvoering is daarna direct gestart. De evalueatie laat zien dat vrijwel alle interventies succesvol zijn uitgevoerd en een groot deel van het budget is besteed aan interventies voor Hilversumse kinderen. Zo is er ingezet op een verrijking van het dagprogramma met de inzet van extra kunst- en cultuuronderwijs, sport- en natuuractiviteiten, muzieklessen en lessen over mediawijsheid. Daarnaast hebben we sterk ingezet op taal- en leesbevordering op zowel de kinderopvang als het basisonderwijs. Hiermee hebben we de kansen van leerlingen versterkt en hebben we achterstanden die zijn opgebouwd tijdens de coronaperiode verkleind. Het beschikbaar gestelde bedrag van € 2,1 miljoen is bijna volledig ingezet. Doordat een aantal beschikkingen lager zijn vastgesteld dient € 53.000 worden terugbetaald aan het Rijk.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	8.641	-5.398	3.242
Realisatie	8.545	-5.324	3.221
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-95	74	-21

Diverse specifieke uitkeringen leiden tot neutrale afwijkingen, waarbij de baten in lijn worden gebracht met de lasten (o.a. Regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC), Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en Volwasseneneducatie (WEB)).

2.1.2 Onderwijshuisvesting

Het bieden van en het blijven investeren in voldoende duurzame en kwalitatief op orde zijnde huisvesting voor leerlingen in het primair, voorgezet, speciaal en internationaal onderwijs.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Implementeren van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting - 'Regie op Onderwijshuisvesting' 2024-20239 ("IHP") waarin het realiseren van voldoende en adequate onderwijshuisvesting centraal staat.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Het Integraal Huisvestingsplan is opgesteld en 3 april 2024 vastgesteld door de raad. De uitvoering is daarna direct gestart. In de gemeente raad van 10 december 2025 is de raad middels de voortgangsrapportage IHP 2025 en IKC beleid geïnformeerd over de voortgang van het Integraal Huisvestingsplan.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	9.043	381	9.424
Realisatie	9.574	583	10.158
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	531	203	734

Binnen de ambitie onderwijshuisvesting wordt het nadeel met name verklaard door de exploitatie van de onderwijspannen. Dit nadeel wordt veroorzaakt door een hogere dotatie aan de onderhoudsvoorziening en onvoorziene prijsstijgingen (huur, belastingen etc.).

2.2 Verbindende stad

Hilversum streeft naar een gezonde en sociale samenleving voor alle inwoners, ongeacht hun maatschappelijke positie of achtergrond. Wijkgericht werken we aan sterke, sociale buurten en vergroten we het zelfsturend vermogen van onze inwoners, waardoor mensen zich verbonden voelen met hun wijk en leefomgeving. Dit doen we samen met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en informele netwerken. Door onder andere de inzet van wijkregisseurs en het welzijnswerk richten we ons op het versterken van de verbondenheid, met name voor mensen die het nodig hebben. De inzet van vrijwilligers vinden we daarbij belangrijk. We werken vanuit het principe van positieve gezondheid en zetten in op de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. We organiseren ondersteuning dicht bij de inwoners en bestrijden waar mogelijk de eenzaamheid van mensen. We hechten daarbij bijzonder belang aan onze wijkcentra. Deze hebben een brede functie met gelegenheid voor ontmoeting en daarnaast kan men hier terecht voor ondersteuning. We bieden mantelzorgers ondersteuning en waar nodig verwijzen we naar specialistische hulp. We investeren in laagdrempelige voorzieningen in de wijk, waardoor zwaardere ondersteuning en zorg voorkomen wordt.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2025	Bron	Wettelijk
Het rapportcijfer waarmee inwoners hun gezondheid gemiddeld genomen waarderen	7,7	7,8	0	7,7	7,8	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat geen problemen ervaart bij het in het openbaar uiten van iemands seksuele geaardheid	0	76,0	75,0	78,0	> 85	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is dat gemeente inwoners en organisaties betreft bij de totstandkoming en uitvoering van beleid	35,0	36,0	28,0	31,0	> 40	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat zich de afgelopen 12 maanden heeft ingezet met aandacht voor burens in een zorgwekkende situatie	42,0	42,0	43,0	47,0	> 40	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat zich de afgelopen 12 maanden heeft ingezet voor anderen en/of maatschappelijke doelen (mantelzorg)	55,4	40,0	55,0	61,0	> 56,5	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat zich de afgelopen 12 maanden heeft ingezet voor anderen en/of maatschappelijke doelen (vrijwilligerswerk)	31,8	32,8	32,0	40,0	35,5	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat zich niet gediscrimineerd voelt a.g.v. geslacht, seksuele geaardheid, afkomst/huidskleur, religie, handicap, leeftijd	88,8	87,6	0	84,0	92,0	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat zich sterk eenzaam voelt	13,4	-	13,0	-	12,5	RIVM Gezondheidsmonitor (elke 2 jaar)	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat zich verbonden voelt met de buurt	86	87	87	88	> 90	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage kinderen dat voldoende beweegt (minstens 1 uur per dag)	-	15,3	-	-	16	RIVM gezondheidmonitor Jeugd (elke 4 jaar)	Niet wettelijk
Waardering van de inwoners over de buurt	8,0	8,1	8,0	7,9	8	Hilversum Monitor	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

Bij het opstellen van de streefwaarden voor 2025 is uitgegaan van de periode 2021-2024. Vaak op basis van de Hilversum Monitor, die gebaseerd is op enquêteresultaten van inwoners. Dat maakt dat er schommelingen kunnen zijn in de cijfers per jaar. Omdat deze cijfers jaarlijks kunnen schommelen, is het zinvoller trends over een langere periode te analyseren in plaats van te focussen op jaarlijkse verschillen.

Wat betreft indicatoren die gaan over inzet voor een ander (voor burens, in de vorm van vrijwilligerswerk of als mantelzorger) zet de stijgende trend zich in 2025 voort. De stijgende lijn kan onder andere worden verklaard door de uitvoering van de uitvoeringsagenda's: vrijwillige inzet, ouder worden, mantelzorg en eenzaamheid. Onderdelen van deze agenda's zijn bewustwordingscampagnes en de inzet op community building in wijken en buurten, bijvoorbeeld via interventies zoals 'lief-en-leedstraten', verzorgcirkels en andere acties die gericht zijn op omkijken naar elkaar. Het gemiddelde gegeven rapportcijfer voor de eigen gezondheid is in lijn met de voorgaande jaren.

Aangaande het percentage inwoners dat zich niet gediscrimineerd voelt (op basis van geslacht, seksuele geaardheid, afkomst/huidskleur, religie, handicap, leeftijd) is een (licht) dalende trend waar te nemen in de jaren 2022-2025. Dit impliceert dat meer inwoners discriminatie ervaren. Dit valt ook op te maken uit het groeiende aantal meldingen bij de gemeentelijke anti-discriminatievoorziening (discriminatie.nl [Gooi & Vechtstreek](https://www.gooi-vechtstreek.nl)). Volgens discriminatie.nl lijkt er op basis van het type meldingen sprake te zijn van een zekere verharding in het maatschappelijke klimaat als gevolg van de politieke context, wat deze cijfers zou kunnen verklaren. Wel gaf een hoger percentage respondenten van de Hilversum Monitor in 2025, ten opzichte van de voorgaande jaren aan, dat zij in het openbaar zonder problemen hun seksuele geaardheid kunnen uiten.

Het percentage inwoners dat het eens is dat de gemeente inwoners en organisaties betreft bij de totstandkoming en uitvoering van beleid blijft laag, ondanks een lichte stijging ten opzichte van het voorgaande jaar. Nieuw participatiebeleid is momenteel in ontwikkeling om hiermee aan de slag te gaan.

In het Doelen Inspanningen Netwerk voor het sociaal domein zijn genoemde indicatoren ook grotendeels opgenomen en worden deze uitgebreider toegelicht.

2.2.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Het versterken van het zelfsturend vermogen van inwoners via veerkrachtige (informele) netwerken, waarin maatschappelijke organisaties, inwoners, vrijwilligers en andere partners in de wijk samenwerken. Samen vormen zij een sterke sociale basis. Door de afstand van de netwerken tot de bewoner te verkleinen kunnen we problemen voorkomen en eerder oplossen. Hierdoor is een verschuiving mogelijk van zwaardere naar lichtere ondersteuning. We betrekken inwoners waar mogelijk bij de ontwikkeling van beleid.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Samen met inwoners, ondernemers en partners uitvoering geven aan de thema's in de wijk zoals omschreven in de Wijkplannen 2023-2024.
- Signaleren en agenderen van kansen, wensen en problemen op het gebied van sociaal, fysiek en veiligheid in de wijken.
- Uitvoering geven aan Uitvoeringsagenda Eenzaamheid 2024-2030
- Ontwikkelen van multifunctionele accommodaties, waaronder MFA Hilversum Zuid.
- Uitvoering geven aan Uitvoeringsagenda Vrijwillige inzet 2024-2030.
- Uitvoering geven aan Uitvoeringsagenda Mantelzorg 2024-2030. Stimuleren van samenwerken in de stad door middel van participatie en co-creatie met inwoners, ondernemers en partners van de stad.
- Verbinden beleid en uitvoering in het kader van wijkgericht werken.
- Ondersteunen van inwoners en het faciliteren van bewonersinitiatieven.
- Vertalen van vragen en opgaven uit de wijk naar eigen organisatie en externe partners.
- Opvang van vluchtelingen, waaronder die uit Oekraïne. Naast het bieden van onderdak, zullen we ons ook richten op verschillende processen zoals inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP), inkomensondersteuning, openbare orde en veiligheid, het organiseren van (medische) zorg, onderwijs, kinderopvang, dagbesteding, begeleiding naar de arbeidsmarkt, en communicatie met inwoners, bedrijven, partners en de raad.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn grotendeels uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Ten aanzien van het de uitvoeringsagenda vrijwillige inzet 2024-2030 is het meeste uitgevoerd volgens de geplande actiepunten. Zo zijn het vrijwilligersgala, verschillende vrijwilligersmarkten, wervingsactiviteiten, deskundigheidsbevordering en trainingen voor vrijwilligers succesvol georganiseerd. Het digitale vrijwilligersplatform is inmiddels als test-versie samen met de sociale kaart gelanceerd. Na de zomer volgt de definitieve livegang.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	37.916	-21.680	16.236
Realisatie	37.126	-21.152	15.974
Vershil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-791	528	-262

Het saldo van ambitie samenkracht en burgerparticipatie bestaat uit een nadeel van € 0,3 miljoen op de opvang van de ontheemden Oekraïne en de voorbereidingen voor de opvang van asielzoekers. Het nadelig saldo wordt grotendeels gecompenseerd door een extra uitkering van het Rijk in de december circulaire. De ontvangst van de december circulaire valt echter buiten ambitie 'samenkracht en burgerparticipatie' en maakt onderdeel uit van de ambitie 'financiële huishouding'. Voor een kleiner deel wordt het saldo bepaald door hogere lasten voor de werkzaamheden die voor asielzoekers zijn gemaakt. Derhalve wordt de raad bij de resultaat bestemming voorgesteld € 31.000 te onttrekken uit de reserve Opvang Oekraïners.

Daarnaast is er € 181.000 minder uitgegeven aan het 'Bouwdepot'. Met de collegebrief 'Bouwdepot: we gaan van start' en de eindejaarsrapportage 2025 is de raad geïnformeerd over de voortgang en is een overheveling aangekondigd. Ter uitvoering van het raadsvoorstel in 2026 wordt de raad verzocht € 181.000 over te hevelen naar 2026.

Ook zijn de incidenteel beschikbare middelen voor de beweging van WMO naar Buurtteam nog niet uitgegeven. Deze middelen zijn beschikbaar gesteld om de beweging voldoende te kunnen ondersteunen zodat er op een verantwoorde en efficiënte wijze naar deze nieuwe structuur kan worden toegewerkt. De incidentele middelen zijn in 2025 nog niet uitgegeven. De raad wordt voorgesteld € 200.000 over te hevelen naar 2026. In 2026 zal met deze overheveling het buurtteam worden ondersteund en gemonitord om de groeiende uitdagingen en benodigde veranderingen afdoende te kunnen faciliteren.

2.2.2 Volksgezondheid

Het bevorderen van de gezondheid en het welbevinden van inwoners heeft onze prioriteit. Daarin trekken we als gemeente samen op met de Regio Gooi en Vechtstreek en zorgpartners. We sluiten daarbij aan op belangrijke landelijke ontwikkelingen, zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Inwoners van onze regio leven gemiddeld gezonder in vergelijking met inwoners in de rest van Nederland. Dat neemt niet weg dat grote opgaven op ons afkomen, zoals vergrijzing, personeelstekorten in de zorg en afnemende mentale gezondheid onder jongeren. We zien dat gezondheidsklachten nauw samenhangen met andere problemen, zoals geldzorgen en eenzaamheid. Een transformatie in onze manier van werken is nodig. We zetten daarom samen met partners in op preventie en kiezen voor een integrale benadering van gezondheid.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Vaststellen van én uitvoeren van lokaal gezondheidsbeleid.
- Uitvoering geven aan het gemeentelijke plan van aanpak specifieke uitkering (SPUK) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

	Bedragen x € 1.000		
	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	7.152	-2.341	4.811
Realisatie	7.031	-2.248	4.783
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-121	93	-28

De werkzaamheden binnen de ambitie 'Volksgezondheid' zijn binnen het gestelde kader uitgevoerd.

2.3 Ondersteunende stad

In Hilversum moet iedereen mee kunnen doen. Dat is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Daarom stimuleren we dat inwoners voor elkaar zorgen en krijgt iedereen de ondersteuning die hij of zij nodig heeft. Dit kan ondersteuning zijn vanuit de sociale basis, via algemene voorzieningen of geïndiceerde ondersteuning. Inwoners hebben zoveel mogelijk zelf de regie in handen. Het blijft belangrijk om met het Rijk in gesprek te blijven over meer kostendekkende financiering voor de uitvoering van taken in het sociaal domein.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streef-waarde 2025	Bron	Wettelijk
022 Jongeren met een delict voor de rechter, percentage 12 t/m 21- jarigen	1,0	1,0	1,0	nbn	1	CBS	Wettelijk
029 Jongeren met jeugdhulp, percentage van de jongeren tot 18 jaar	13,0	13,2	13,5	13,0	13	CBS	Wettelijk
030 Jongeren met jeugdbescherming, percentage van alle jongeren tot 18 jaar	0,9	0,8	0,8	0,8	0,6	CBS	Wettelijk
031 Jongeren met jeugdreclassering, percentage van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	CBS	Wettelijk
032 Cliënten met maatwerkarrangement WMO, aantal per 10.000 inwoners	750	740	680	700	600	GMSD	Wettelijk
Algehele tevredenheid dienstverlening Sociaal Plein (rapportcijfer)	7,0	7,3	7,1	7,1	7,5	Burgerpanel onderzoek	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat vindt dat er voldoende welzijnsvoorzieningen, zoals maatschappelijk werk en andere hulpverlenende instanties in de buurt zijn	41	43	-	44	50	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage Wmo-gebruikers dat aangeeft door de ondersteuning een betere kwaliteit van leven te hebben gekregen	80,0	-	-	nbn	80,0	Cliëntervaringsonderzoek WMO	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

Van indicatoren voorzien van 'nbn' waren op 20 mei 2026 de gegevens nog niet beschikbaar.

2.3.1 Toegang

Onze dienstverlening richt zich op het vroeg organiseren van ondersteuning in de wijken, passend bij de behoeften van inwoners. Buurtteams fungeren als eerste aanspreekpunt voor volwassenen (en gezinnen) met ondersteuningsvragen en bieden laagdrempelige hulp op goed vindbare locaties. We streven naar het bieden van algemene voorzieningen, zoals dagbesteding en begeleiding, waarvoor geen voorafgaande toetsing door de gemeente nodig is. Zo waarborgen we efficiënte en toegankelijke ondersteuning voor onze inwoners, kunnen we hen vroegtijdig helpen en een stapeling van problemen voorkomen. Dit past in de beweging die we willen maken van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag (van ZZ naar GG).

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Bevorderen van het preventief werken door in te zetten op laagdrempelige toegang tot ondersteuning in de wijk via de buurtteams, waardoor inwoners met een ondersteuningsvraag sneller in beeld komen.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	4.175	-22	4.153
Realisatie	4.248	-54	4.194
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	73	-32	41

De werkzaamheden binnen de ambitie 'Toegang' zijn uitgevoerd binnen de financiële kaders. Het voordeel wordt met name verklaard door de doorbelasting van de loon- en afdelingskosten, welke centraal toegelicht worden in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

2.3.2 Maatwerkvoorzieningen (WMO) en Maatschappelijke dienstverlening volwassenen

Onze focus ligt op het leveren van maatwerkvoorzieningen wanneer algemene voorzieningen niet voldoende zijn. Het hoofddoel is om de zelfredzaamheid van inwoners te bevorderen en hen in staat te stellen zo lang mogelijk thuis te blijven wonen en deel te nemen aan de samenleving. We bereiken dit door het faciliteren van woningaanpassingen, het verstrekken van hulpmiddelen en het bieden van geïndiceerde hulp en ondersteuning.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Doorontwikkelen naar algemene voorzieningen, daar waar mogelijk (2025)
- Doorontwikkelen van de buurtteams (2025)
- Starten met de algemene voorziening Zinnvolle daginvulling (2025)
- Uitvoering geven aan het nieuwe beleidskader Wmo (2025)
- Uitvoeringsagenda 'Ouder worden' (2025)

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse maatwerkvoorzieningen (WMO) en Maatschappelijke dienstverlening volwassenen

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	23.006	-1.270	21.736
Realisatie	22.076	-1.508	20.568
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-930	-237	-1.168

De laatste jaren heeft de gemeente geïnvesteerd in de algemene voorzieningen. Dit heeft geresulteerd in een beweging van laagdrempelige dienstverlening in de buurtteams voor het begeleiden van inwoners. Deze beweging heeft een positief effect op de lasten die gemaakt worden voor de begeleiding van inwoners via de maatwerkvoorziening(en). Meer inwoners ontvangen zorg via buurtteams in plaats van individuele begeleiding, hierdoor vallen de lasten voor begeleiding lager uit. Voor huishoudelijke hulp geldt dat de verwachte CAO later is geëffectueerd dan verwacht Dit draagt bij aan het voordeel op de lagere lasten die gerealiseerd zijn. De totale zorglasten voor WMO over 2025 komen uit op € 13,6 miljoen, terwijl dat in 2024 € 13,5 miljoen betrof.

Naast het voordeel op de zorg zijn de maatwerk-voorzieningen (rolstoelen, scootmobielen, woningaanpassingen, en trapliften) uitgevoerd in lijn met de begroting De uitgaven maatwerk-voorzieningen komen in 2025 uit op € 2,1 miljoen en liggen daarmee in lijn met voorgaande jaren (2024: € 2,0 miljoen, 2023: € 2,3 miljoen, 2022: € 2,0 miljoen).

2.3.3 Geëscaleerde zorg volwassenen

Bieden van een veilige en beschermde woonomgeving, in samenwerking met onze partners in het sociaal domein. De focus ligt hierbij op persoonlijke en maatschappelijk herstel. In het Beleidsplan Bescherming en Opvang is aandacht voor de verschuiving van beschermd wonen in een zorginstelling naar thuis wonen met intensieve ambulante begeleiding.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Versterken van de samenwerking tussen zorg en veiligheid met betrekking tot kwetsbare doelgroepen, zoals personen met verward gedrag en ex-gedetineerden.
- Vanuit het IZA de samenwerking versterken tussen zorgpartijen en het sociaal domein ten behoeve van inwoners met Ernstige Psychische Aandoeningen en zware mentale gezondheidskrachten (Verkennd Gesprek Laagdrempelige steunpunten).
- Samen met de regio uitvoering geven aan het beleidsplan Bescherming en Opvang.
- Uitvoering geven aan het regionaal Plan van aanpak Dakloosheid.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	20.019	-165	19.854
Realisatie	19.929	-64	19.865
Vershil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-90	101	11

De werkzaamheden binnen de ambitie 'Geëscaleerde zorg' zijn uitgevoerd binnen de financiële kaders.

2.3.4 Jeugdhulp

Wij willen eraan bijdragen dat onze jeugd de kansen en ondersteuning krijgt die ze verdient om op te groeien tot gezonde en zelfstandige volwassenen. Ouders zijn uiteraard als eerste verantwoordelijk voor hun kinderen. Soms is ondersteuning nodig bij het opgroeien en opvoeden van kinderen. We willen bereiken dat kinderen zoveel mogelijk in het gewone leven worden geholpen. Dit betekent dat we investeren in een stimulerende opvoed- en opgroei-omgeving in Hilversum. Als ouders en jeugdigen er met ondersteuning van hun netwerk (familie, vrienden, school of burens) niet uitkomen kunnen ze gebruikmaken van laagdrempelige voorzieningen in de buurt. Als binnen de pedagogische basis geen antwoord wordt gevonden – en ondersteuning nodig is – zetten we geïndiceerde jeugdhulp in. We willen de juiste hulp op het juiste moment inzetten.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Uitvoering geven aan beleidsagenda Jeugd 2024-2030.
- Versterken van pedagogische basis en laagdrempelige voorzieningen.
- Inzetten op het versterken van de toegang van het Sociaal Plein, onder anderen door toevoegen van hulpverleners en gezinsondersteuner.
- Uitvoering geven aan het Toekomstscenario, in samenwerking met Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen en Raad voor de Kinderbescherming.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025. Het landelijke programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming (TKS) is niet volledig verlopen zoals verwacht in 2025. Dit heeft te maken met de terughoudendheid van het Rijk over de duurzame financiering van de proeftuinen en de (tijdelijke) terugtrekking van de Gecertificeerde Instellingen (GI) en Veilig Thuis vanuit het landelijke programma. Desondanks vinden de GI en Veilig Thuis het een belangrijke ontwikkeling en hebben we er gezamenlijk voor gekozen om de proeftuin in de regio te continueren en de programmastructuur te vernieuwen.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	34.185	-18	34.167
Realisatie	32.486	-111	32.374
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-1.699	-93	-1.792

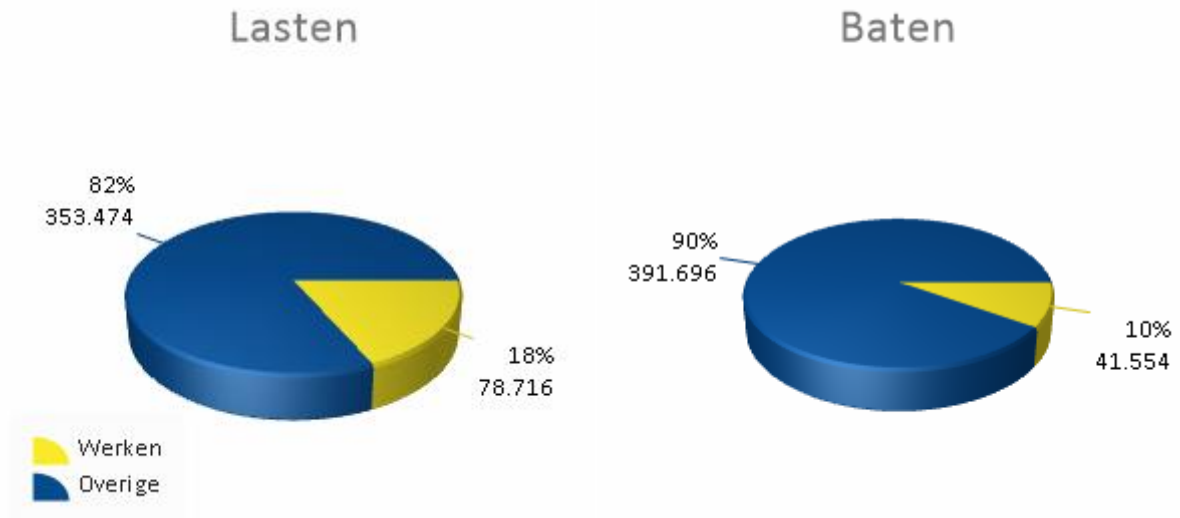
In lijn met het landelijke beeld en de begroting zet de stijging van de jeugdlasten zich verder voort. De zorgkosten liggen in 2025 met €30 miljoen één miljoen hoger dan in 2024 (2024: €29 miljoen). Ten opzichte van deze gewijzigde begroting wordt nu een voordeel van €1,8 miljoen op de zorglasten gerealiseerd. In lijn met de Collegebrief 'Geprognosticeerde uitgaven jeugdzorg heeft dit diverse oorzaken.

Wat heeft het gekost?

02 Zorg		Primitieve begroting 2025	Wijziging begroting 2025	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Bedragen x € 1.000						
Lasten						
02.01	Verbindende stad	48.327	-3.259	45.069	44.157	-912
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	41.036	-3.119	37.916	37.126	-791
7.1	Volksgezondheid	7.292	-139	7.152	7.031	-121
02.02	Kansrijke stad	21.190	-3.506	17.684	18.119	436
4.2	Onderwijshuisvesting	12.992	-3.949	9.043	9.574	531
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	8.198	443	8.641	8.545	-95
02.03	Ondersteunende stad	78.815	2.571	81.385	78.738	-2.647
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	185	6	192	225	33
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	2.684	338	3.022	3.031	9
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	948	13	962	992	30
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	4.528	-337	4.192	4.394	203
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	7.350	400	7.750	7.274	-476
6.71B	Begeleiding (WMO)	5.960	-375	5.585	5.371	-214
6.71C	Dagbesteding (WMO)	450	70	520	696	176
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	12	0	12	0	-12
6.751	Jeugdhulp ambulante lokaal	1.395	-150	1.245	808	-437
6.752	Jeugdhulp ambulante regionaal	16.761	806	17.567	17.872	306
6.753	Jeugdhulp ambulante landelijk	0	1.550	1.550	1.298	-252
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	2.125	289	2.414	2.110	-304
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.625	-872	4.753	4.284	-469
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	2.182	-907	1.275	1.054	-221
6.791	PGB WMO	1.000	-555	445	360	-85
6.792	PGB Jeugd	785	-120	665	568	-97
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	14.100	690	14.790	14.704	-86
6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang	5.278	-48	5.230	5.225	-5
6.82A	Jeugdbescherming	1.790	-25	1.765	1.621	-144
6.82B	Jeugdreclassering	0	503	503	385	-118
6.91	Coördinatie en beleid WMO	3.442	1.072	4.514	3.980	-534
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	2.214	222	2.436	2.485	49
Totaal Lasten		148.332	-4.194	144.138	141.015	-3.123

Baten						
02.01	Verbindende stad	-27.064	3.043	-24.021	-23.400	621
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-24.812	3.131	-21.680	-21.152	528
7.1	Volksgesondheid	-2.252	-88	-2.341	-2.248	93
02.02	Kansrijke stad	-4.841	-176	-5.017	-4.741	277
4.2	Onderwijshuisvesting	-134	515	381	583	203
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-4.707	-691	-5.398	-5.324	74
02.03	Ondersteunende stad	-1.064	-412	-1.476	-1.737	-261
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-1	0	-1	-6	-5
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-21	0	-21	-49	-27
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-332	0	-332	-476	-144
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	0	-745	-745	-845	-100
6.71B	Begeleiding (WMO)	0	0	0	-1	-1
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0
6.752	Jeugdhulp ambulante regionaal	0	0	0	-16	-16
6.791	PGB WMO	-495	495	0	0	0
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	-165	0	-165	-64	101
6.82A	Jeugdbescherming	0	0	0	-44	-44
6.82B	Jeugdreclassering	0	0	0	-2	-2
6.91	Coördinatie en beleid WMO	-32	-162	-194	-185	8
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	-18	0	-18	-48	-30
Totaal Baten		-32.969	2.455	-30.514	-29.877	637
Totaal saldo voor bestemming		115.362	-1.739	113.623	111.137	-2.486
Mutaties reserves		-2.792	4.303	1.511	1.511	0
Saldo na bestemming		112.570	2.564	115.134	112.648	-2.486

Programma 3. Werken

Betrokken partijen

Voor het realiseren van de bestuurlijke opgave werken wij samen met inwoners, ondernemers, bedrijven, instellingen en maatschappelijke organisaties.

De belangrijkste betrokken partijen binnen het programma Werken zijn:

- Hilversum Marketing
- Mediacampus NL
- Ondernemers(organisaties)
- Onderwijsinstellingen; vooral MBO, HBO en universiteiten
- Regio Gooi en Vechtstreek (verbonden partij) en omliggende gemeenten
- Samenwerkingsverbanden zoals de Metropoolregio Amsterdam (MRA), de Economic Board Utrecht (EBU), Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) regio Utrecht, de Economic Board Amsterdam (EBA) en G40
- Stadsfonds
- Tomingroep (verbonden partij)
- Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)
- Werkkamer

(Kaderstellende) Nota's**Ondernemende stad**

- Omgevingsvisie Hilversum 2040
- Detailhandelskader (2017)
- Evenementenkader (2017)
- Horecakader (2017)
- Winkeltijdenverordening (2024)
- Verordening marktgelden 2024 (2023)
- Agenda Economie & Media (2022-2023)
- Gebiedsagenda Centrum (2023)
- Gebiedsagenda bedrijventerreinen Zuidwest (2024)
- Programma Werk & Participatie 2022-2026
- Economische visie (2007)
- Uitwerkingsnota Toerisme en Recreatie (2008)
- Uitwerkingsnota Arbeidsmarkt en Werkgelegenheid (2008)
- Uitwerkingsnota Zorg - Economische kansen voor zorg (2009)

Werkende en sociale stad

- Verordening cliëntenparticipatie Wet sociale werkvoorziening (WSW) Gemeenschappelijke Regeling Tomingroep (2008)
- Beleidsregels woonkosten en schoolverlaters (2015)
- Beleidsregels boete bij schending inlichtingenplicht (2016)
- Beleidsregels Vergoeding eigen bijdrage kosten kinderopvang Hilversum (2016)
- Beleidsregels Inkeerregeling (2017)
- Programma Werk & Participatie 2022-2026
- Beleidsregels bijstand voor zelfstandigen (Bbz) (2020)
- Beleidsregels schulddienstverlening Hilversum (2024)
- Regeling parttime ondernemen (2020)
- Beleidsregels re-integratie en tegenprestatie (2021)
- Beleidsregels Verhaal en Terugvordering (2021)
- Beleidsagenda armoede en schulden 2024-2030 (2023)
- Beleidsregels gemeentelijk minimabeleid Hilversum (2023)
- Verzamelverordening inkomensvoorzieningen Hilversum (2023)
- Visie sociaal domein (2023)

3.1 Ondernemende stad

Hilversum is een aantrekkelijke stad om in te wonen en te werken. De balans tussen wonen, werken en voorzieningen zorgt voor een goed leef- en vestigingsklimaat. Onze bedrijven en organisaties zorgen voor werkgelegenheid en dragen bij aan de ontwikkeling van talent en innovatie. De Hilversumse bedrijven spelen ook een belangrijke rol bij vraagstukken als de energietransitie, duurzame mobiliteit en een inclusieve arbeidsmarkt. Ook dragen ze bij aan levendigheid, horeca, cultuur en andere voorzieningen. De beschikbaarheid van ruimte blijft een belangrijk aandachtspunt voor uitbreiding van bestaande en vestiging van nieuwe bedrijven op zowel de formele werklocaties als in de gemengde gebieden. Dit geldt ook voor het opleiden van talent, waarbij een leven lang ontwikkelen centraal staat.

Het aantal banen is het afgelopen jaar licht gestegen. Onzeker is hoe zich dat ontwikkelt in een periode met een instabiele mondiale economie. Onze inzet is daarin het weerbaar en flexibel houden van onze economie.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2025	Bron	Wettelijk
014 Percentage functiemenging (verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken)). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen)	54,2	54,3	54,5	n nb	> 53	CBS - BAG/LISA	Wettelijk
016 Vestigingen van bedrijven, aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	199,0	206,7	213,9	n nb	185	LISA	Wettelijk
021 Banen, aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	870,5	862,1	860,3	n nb	880	CBS/LISA	Wettelijk
Aantal studenten dat hbo onderwijs volgt in Hilversum	0	138	145	100	150	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
Leegstand kantoren, percentage van totale verhuurbare kantoortvloeroppervlakte	6,0	6,0	5,0	4,0	< 5	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
Leegstand winkels, percentage van totale winkelvloeroppervlakte	7,80	7,0	9,3	10,0	< 6	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
Percentage banen in de creatieve bedrijfstakken t.o.v. totaal aantal banen	27,0	27,0	28,0	n nb	> 28	Atlas voor gemeenten, LISA	Niet wettelijk
Werkgelegenheidsgroei in procenten	3,0	3,0	0	n nb	2,5	CBS, LISA	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

Van indicatoren voorzien van 'n nb' waren op 20 mei 2026 de gegevens nog niet beschikbaar.

In 2025 worden er circa 100 hbo-studenten verwacht, een daling ten opzichte van het aantal studenten in Hilversum in 2024. Deze afname wordt veroorzaakt door het vertrek van twee opleidingen naar Amsterdam en Utrecht, wat deels wordt gecompenseerd door de groei van Associate Degrees in Hilversum."

In lijn met de discussie over kantorendata kan de Hilversumse kantorenmarkt krap worden genoemd. De meest recente ramingen voor 2025 zien dat de leegstand verder is gedaald naar 4%. Hiermee ligt het percentage ruim onder de gezonde norm voor frictieleegstand (8%). Beschikbare kantoormeters zijn schaars, wat de gezonde bedrijvendynamiek onder druk zet; bedrijven die zich in de gemeente willen vestigen of uit willen breiden, vinden niet of nauwelijks een geschikte locatie.

De winkelleegstand in Hilversum is gestegen naar 10%. Deze toename is op verschillende plekken in het centrum zichtbaar.

3.1.1 Economische ontwikkelingen

Hilversum versterkt zijn positie als Mediastad, biedt ruimte voor duurzame en circulaire economische groei en investeert in een veerkrachtige economie met aandacht voor talentontwikkeling. Dit doen wij met onze partners in de stad en regio.” We verbinden economische kansen aan maatschappelijke vraagstukken zoals mobiliteit, duurzaamheid en een inclusieve arbeidsmarkt. We zetten in op de versterking van de sectoren media en ICT en hebben aandacht voor stadsverzorgende bedrijven. Daarbij hebben we aandacht voor het huisvesten van bedrijven die banen bieden voor praktijkgeschoolden.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Opstellen van een Economische Visie met uitvoeringsprogramma.
- Actualiseren horecabeleid.
- Opzetten van een ondernemerspanel in samenwerking met het Platform Economie.
- Verkennen samenwerkingsmogelijkheden voor nieuwe vormen van onderwijs en onderzoek.
- Versterken van de samenwerking tussen (ondernemers)organisaties en het Stadsfonds via het Platform economie.
- Stimuleren en faciliteren van bedrijvigheid circulaire economie.

Toelichting

Samen met partners uit de stad is een concept voor de Economische Visie met uitvoeringsagenda opgesteld. Door een uitgebreid participatieproces heeft het opstellen van deze plannen meer tijd gekost dan verwacht. Het college heeft inmiddels het ontwerp Economische Visie en het ontwerp uitvoeringsprogramma goedgekeurd. De inspraakperiode vindt plaats tussen medio januari en begin maart 2026. De zienswijzen worden verwerkt in de documenten. De visie en uitvoeringsagenda worden voor de zienswijzen en bedenkingen voorgelegd aan de gemeenteraad, waarna het college tot vaststelling overgaat.

In 2025 is een verkenning naar nut en noodzaak van actualisatie horecabeleid gedaan. De conclusie was dat het horecabeleid na de samenvoeging met Wijdmeren in 2027 wordt geactualiseerd.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	4.668	-10	4.658
Realisatie	4.516	-43	4.473
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-152	-32	-184

De uitvoering van de werkzaamheden voor de ambitie 'Economische ontwikkelingen' zijn afgerond met een voordelig resultaat van afgerond € 0,2 miljoen. Dit heeft een aantal oorzaken. De gemeente heeft de OZB-opslag op de OZB voor bedrijfsruimte voor het Stadsfonds geïnd maar blijkt deze niet volledig te zijn doorgezet naar ondernemers en maatschappelijke organisaties. Dit komt door een verschil tussen de uitvoeringsovereenkomst en subsidiewet- en regelgeving. De lasten voor de nabetaling leiden tot een nadeel van € 397.000. De nabetaling betreft de periode 2020 - 2025.

Daarnaast zijn diverse werkzaamheden gestart die nog niet zijn afgerond en waarvan de budgetten. De werkzaamheden zullen doorlopen in 2026. De onderbestedingen leiden tot het gepresenteerde voordeel. Voorgesteld wordt om de volgende onderbestedingen over te hevelen 2026:

- De bijdrage aan THETA wordt niet geheel in 2025 betaald maar ook in 2026 en 2027. Derhalve wordt de raad voorgesteld een bedrag van € 158.000 over te hevelen naar 2026. THETA is een netwerk dat als doel heeft het stimuleren van vertrouwen in media en informatiebronnen in het digitale tijdperk door middel van gezamenlijke onderzoeks- en innovatieprojecten en publieke activiteiten gericht op het versterken van de publieke betrokkenheid.
- Voor de gebiedsagenda's Centrum en Media Park zijn nog niet alle werkzaamheden uitgevoerd in 2025. Voorgesteld wordt € 162.000 over te hevelen.
- Ten behoeve van de Gebiedsagenda Bedrijventerreinen Zuidwest zijn de budgetten voor diverse maatregelen, onderzoeken en pilots nog niet volledig uitgegeven. Dit levert een voordeel op van €180.000. De pilots en werkzaamheden worden in 2026 voortgezet. Voor dit budget is een overhevelingsvoorstel ingediend.

3.1.2 Werklocaties

Om de ontwikkeling van de economie in Hilversum voort te zetten, gaan we werklocaties herstructureren/intensiveren en voegen we werkfuncties toe aan gemengde locaties. Dit is noodzakelijk in deze krappe markt. Daarbij dient de basis op orde te zijn: toekomstbestendige werklocaties zijn groen, goed bereikbaar, duurzaam, veilig en aantrekkelijk voor werknemers en bedrijven. Concreet gaan we hiervoor aan de slag met gebiedsagenda's voor de werklocaties in Zuidwest, het centrum en het Media Park inclusief campusontwikkeling. Verduurzaming is daarbij een belangrijk aandachtspunt. De gebiedsontwikkeling van het Arenapark/Sportpark is in volle gang. Dit is straks dé internationaal aantrekkelijke kantoorlocatie, met ruimte voor wonen en sport. Ontwikkelingen zijn ook gaande in het Stationsgebied. Hier is in de toekomst meer plek voor kantoren en creatieve bedrijven. Het centrum, Crailo en de wijken bieden ook kansen voor werken, functiemenging blijven we stimuleren.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Uitvoering geven aan de gebiedsagenda bedrijventerreinen Zuidwest.
- Uitvoering geven aan de gebiedsagenda Centrum.
- Ondersteunen campusontwikkeling Media Park en het opstellen van een samenwerkingsagenda.
- Ontwikkelen van het Arenapark/Sportpark richting een levendige campus met een herkenbaar sportprofiel.
- Uitvoering geven aan de plannen voor de Kerkbrink, waaronder verplaatsing van de bibliotheek en LAB Hilversum. Tot definitieve realisatie gaan we door met de (tijdelijke) activiteiten op en rond de Kerkbrink.
- Positioneren van Crailo en het stationsgebied als nieuwe werklocaties op de markt, die de komende jaren beschikbaar zullen komen voor uitgifte.
- Ondersteunen van de uitvoering van de herinrichting van de Gijsbrecht.

Toelichting

Het opstellen van een ontwerp voor de Gebiedsagenda Media Park kon vooralsnog niet beginnen. Oorzaak is dat het meer tijd kost dan verwacht om samen met de grondeigenaar tot duidelijke afspraken te komen over de uitgangspunten voor de Gebiedsagenda. Dit gebeurt op participatieniveau 1, zoals beschreven in de Startnotitie van oktober 2024.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	45	0	45
Realisatie	44	0	44
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-1	0	-1

De uitvoering van de werkzaamheden voor de ambitie fysieke bedrijfsinfrastructuur zijn uitgevoerd binnen de financiële kaders.

3.1.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Het ondersteunen van bestaande en nieuwe bedrijven in hun ambities, gericht op groei van de werkgelegenheid en bijdrage aan maatschappelijke opgaven. Inzet is een goede dienstverlening aan alle bedrijven (groot, mkb en zzp) in alle sectoren.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Toelichting

De activiteiten zoals opgenomen in de programmabegroting 2025 zijn gericht op reguliere werkzaamheden, derhalve zijn er geen speerpunten benoemd. De uitvoering van de ambitie 'bedrijfsloket en bedrijfsregelingen' ligt op koers.

Financiële analyse

	Bedragen x € 1.000		
	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	258	-902	-644
Realisatie	279	-871	-592
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	21	31	52

De uitvoering van de werkzaamheden binnen de ambitie 'Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen' hebben geleid tot een beperkt nadeel.

3.1.4 Economische promotie

We zijn trots op onze stad en positioneren Hilversum als aantrekkelijke plek voor bewoners, bezoekers, bedrijven en (internationaal) talent. Een sterke identiteit versterkt de economische positie en de aantrekkingskracht van Hilversum. We hebben aandacht voor de verschillende profielen van de deelgebieden. Het positioneren van Hilversum doen we samen met Hilversum Marketing, via strategisch accountmanagement en in samenwerking met organisaties en bedrijven binnen de MRA, Visit Gooi & Vecht en Regio Utrecht.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Warm welkom voor nieuwe (buitenlandse) vestigers via het Utrecht International Centre Utrecht en via Amsterdam Expat Centre en IN Amsterdam.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

	Bedragen x € 1.000		
	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	909	-80	829
Realisatie	930	-153	778
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	21	-73	-52

De werkzaamheden binnen de ambitie 'Economische promotie' zijn uitgevoerd binnen de financiële kaders.

3.2 Werkende stad

Hilversum streeft ernaar om een samenleving te creëren waarin zoveel mogelijk inwoners op basis van hun capaciteiten kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. We begrijpen dat niet iedereen op eigen kracht passend werk kan vinden om zelfstandig in hun inkomen te voorzien. Daarom bieden we ondersteuning door middel van scholing en het faciliteren van arbeidsbemiddeling voor diegenen die dat nodig hebben. We investeren in samenwerking met werkgevers, werknemersorganisaties, onderwijsinstellingen, de regio en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) om dit te realiseren. Voor mensen met een wettelijke indicatie en een afstand tot de arbeidsmarkt bieden we extra begeleiding. Onze partner Tomingroep zorgt voor passende arbeidsplaatsen, ook binnen de gemeentelijke organisatie.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streef-waarde 2025	Bron	Wettelijk
024 Netto arbeidsparticipatie, percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	73,2	74,3	74,6	75,1	75,5	CBS	Wettelijk
026 Werkloze jongeren, percentage 16 t/m 22 jarigen	2	1	2	n nb	1	CBS	Wettelijk
028 Lopende re-integratievoorzieningen, aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	201,7	209,2	208,0	n nb	220	CBS	Wettelijk
Aantal personen met een bijstandsuitkering dat uitstroomt naar werk en/of opleiding	309	300	278	275	325	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

Van indicatoren voorzien van 'n nb' waren op 20 mei 2026 de gegevens nog niet beschikbaar.

De indicator aantal personen met een bijstandsuitkering dat uitstroomt naar werk en/of opleiding laat in 2025 een lagere realisatie zien dan de streefwaarde. Dit houdt verband met de hoge arbeidsparticipatie en het daarmee samenhangende dalende bijstandsbestand. Als minder inwoners een bijstandsuitkering ontvangen, zullen er minder mensen vanuit de bijstand uitstromen naar werk en/of opleiding.

3.2.1 Begeleide participatie

We verbeteren de kansen op werk door inwoners met een wettelijke indicatie te begeleiden naar werk naar eigen vermogen. Ook begeleiden we werkgevers hierbij. We bieden een vangnet zodat iedereen kan meedoen in de samenleving. We zijn bezig om inwoners met een zorgbehoefte zo veel mogelijk via begeleide participatie te bedienen.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Mogelijkheden onderzoeken voor de totstandkoming van een regionaal werkcentrum (RWC).
- Het proactief uitbreiden van budgetbeheer voor inwoners die moeite hebben met hun financiën. Daarnaast intensiveren we de nazorg na schuldtrajecten om herhaling te voorkomen.
- We breiden de financiële educatie voor jongeren uit om hen beter voor te bereiden op een stabiele financiële toekomst.
- We verbeteren de informatieverbreiding over onze dienstverlening door communicatie af te stemmen op de behoeften van de doelgroep. Hierbij maken we gebruik van visuele en auditieve middelen, zoals afbeeldingen, pictogrammen, geluidsfragmenten en video's, om ook laaggeletterden effectief te bereiken.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn grotendeels uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025. Onder anderen zijn ten aanzien van het Regionaal Werkcentrum (RWC) zijn grote stappen gezet. Ten aanzien van het budgetbeheer wordt gewerkt aan een plan om te bekijken hoe deze het beste kan worden uitgevoerd. Ook wordt onderzocht of het mogelijk is om het budgetbeheer uit te breiden. Daarnaast wordt er gekeken hoe de nazorg na schuldtrajecten beter kan worden georganiseerd. De resultaten van dit onderzoek worden in 2026 verwacht.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	8.068	-2	8.066
Realisatie	8.118	0	8.118
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	50	2	52

Het nadeel wordt met name verklaard door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en organisatiekosten. Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

3.2.2 Arbeidsparticipatie

We leggen de focus op de begeleiding van onze inwoners naar werk, zodat iedereen kan meedoen in de samenleving. Wanneer werk niet direct binnen de mogelijkheden ligt, bieden we mensen mogelijkheden voor bijscholing of door werkervaring op te doen via vrijwilligerswerk.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Uitvoering geven aan het Actieplan OmBUIGen en de daarin opgenomen actiepunten.
- Creëren van tien basisbanen.
- Intensiveren van de nazorg aan uitstromers om her-instroom in de bijstand te voorkomen.
- Inburgering en re-integratie nieuwkomers.
- Regionaal Arbeidsmarktbeleid. De ontwikkeling van het Regionaal Werkcentrum en het instellen van het Regionaal Beraad.

Toelichting

Op 15 mei 2026 bent u door middel van een collegebrief geïnformeerd over de voortgang van het Actieplan OmBUIGen.

Een basisbaan is een opstap-baan met de bedoeling om door te stromen naar een reguliere baan op de arbeidsmarkt. Tot januari 2026 hebben we vijf basisbanen gerealiseerd. In 2026 zetten we in op het realiseren van de doelstelling van tien basisbanen.

Voor het intensiveren van de nazorg aan uitstromers hebben we extra capaciteit ingezet, waardoor de klantmanagers minder casussen tegelijk hoeven te behandelen. Dit geeft hun meer tijd om inwoners voor te breiden op uitstroom en contact te houden met inwoners nadat zij zijn uitgestroomd. Op deze manier willen we voorkomen dat inwoners opnieuw ondersteuning nodig hebben. Ondanks de intensivering van de nazorg verbeteringen blijven we werken aan het verbeteren van onze werkwijze.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	8.143	-39	8.104
Realisatie	7.442	-154	7.288
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-701	-115	-817

De arbeidsparticipatie is uitgevoerd in lijn met de gestelde financiële kaders. In 2025 zijn diverse werkzaamheden gestart, welke zullen doorlopen in 2026. Voor deze werkzaamheden zijn de beschikbare incidentele budgetten nog niet uitgegeven

in 2025. Om de werkzaamheden af te ronden wordt de raad verzocht €866.000 over te hevelen naar 2025. Het gaat om het volgende:

- Hilversum is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van het Regionaal Werkcentrum (RWC). Een deel van de verkregen rijksmiddelen hiervoor zullen pas in 2026 tot uitgaven leiden, derhalve wordt de raad gevraagd om €808.000 over te hevelen naar 2026. Dit is inclusief de met de december circulaire verkregen middelen van €157.000. Door de middelen over te hevelen kunnen deze in 2026 doelmatig en samen met de RWC-partners worden ingezet.
- Met betrekking tot de centrummiddelen voor de werkkamer is €58.000 niet uitgegeven in 2025. Deze middelen zijn in 2026 nodig voor het organiseren van enkele award -bijeenkomsten. Als centrum gemeente is Hilversum verantwoordelijk voor de uitvoering, derhalve wordt de raad voorgesteld om €58.000 over te hevelen naar 2026.
- De kosten voor de re-integratietrajecten zijn € 78.000 hoger uitgevallen dan was voorzien. Dit tekort wordt voornamelijk veroorzaakt door de indexering van tarieven bij onze re-integratiepartners als gevolg van stijgende loon- en prijsontwikkelingen. Hierdoor zijn de kosten per traject toegenomen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Daarnaast is in 2025 voor meer inwoners een re-integratietraject ingezet. De combinatie van hogere trajectkosten en een groter aantal ingezette trajecten heeft geleid tot overschrijding van het begrote budget.
- Het restant van het voordeel wordt verklaard door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en organisatiekosten. Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

3.3 Sociale stad

Hilversum biedt een (tijdelijk) financieel vangnet aan inwoners die dat nodig hebben, waarbij een ruimhartig minimabeleid voor huishoudens met inkomens tot 130% van het wettelijk sociaal minimum wordt gehanteerd. We onderzoeken ook mogelijkheden om beter gebruik te kunnen maken van data, zoals gegevens van het CAK over betalingsachterstanden op de zorgverzekering en de actie op beslag op uitkering. Onze focus ligt op het ondersteunen van inwoners om actief deel te nemen aan de samenleving en te voorkomen dat ze geïsoleerd raken. Hierdoor streven we naar een betere levenskwaliteit en een vermindering van de noodzaak voor sociale voorzieningen.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2025	Bron	Wettelijk
027 Personen met een bijstandsuitkering, aantal per 10.000 inwoners	364,3	345,4	338,1	265,9	400	CBS	Wettelijk
Aantal inwoners dat de stap zet naar schuldhulpverlening (inclusief budgetcoaching en toeslagenaffaire)	376	498	619	639	500	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

Het aantal inwoners dat de stap zet naar schuldhulpverlening is licht gestegen. Dit past binnen de ontwikkeling die verband houdt met de inzet vanuit Beleidsagenda Armoede en Schulden 2024 - 2030.

3.3.1 Inkomensregelingen en schuldhulpverlening

We zorgen ervoor dat iedereen in de samenleving kan meedoen door een vangnet te bieden wanneer dat nodig is. Dit omvat het verstrekken van inkomen wanneer er recht op is, het bieden van aanvullende inkomensondersteuning indien nodig, en het effectief helpen van inwoners met ernstige schulden. Gezien de toenemende druk op bestaanszekerheid door inflatie, zijn we vastberaden om binnen onze mogelijkheden een stevig vangnet te bieden. Het doel van onze schuldhulpverlening is om belemmeringen op te heffen en de drempels die inwoners ervaren bij het aanvragen van hulp te verlagen. De beschikbare hulp is zichtbaar en wordt dicht bij de inwoners georganiseerd. In een vroeg stadium pakken we signalen over financiële problemen actief op. We werken nauw samen met professionals die in de wijk werken. We gaan samen met inwoners op zoek naar oplossingen die gericht zijn op hun eigen kracht. We zorgen ervoor dat alle Hilversumse kinderen die dat nodig hebben, de benodigde hulp krijgen, om zo gelijke kansen te creëren.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Uitvoering geven aan het gemeentelijke minimabeleid Hilversum en invoeren van automatische uitbetaling van de regelingen.
- Uitvoering geven aan de beleidsagenda armoede en schulden 2023-2030.
- Vergroten van het bereik door intensivering van preventie, vroegsignalering en het vergroten van het gebruik van gemeentelijke regelingen.
- Verminderen van het aantal inwoners met problematische schulden.
- Inzet van budgetcoaches met focus op coachen van inwoners op gedrag en het doorbreken van aangeleerde gewoontepatronen.
- Uitbreiden van financiële educatie aan jongeren met Moneyway en Monestart ter vergroting bereik.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	57.113	-40.511	16.603
Realisatie	57.387	-40.114	17.273
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	274	397	670

In 2025 is er €40,2 miljoen uitgegeven aan uitkeringen (BUIG en BBZ), terwijl de baten uitkomen op €39,3 miljoen. Ten tijde van de eindejaarsrapportage 2025 is de begroting gewijzigd en is uitgegaan van €40,5 miljoen aan lasten en € 39,3 miljoen aan baten. Ten opzichte van de gewijzigde begroting is dit een voordeel van €290.000.

Voor 2025 is er aan minimaregelingen €7,4 miljoen uitgegeven. Dit resulteert in een nadeel van €670.000. In de collegebrief van 9 juli 2025 is de raad geïnformeerd over het automatisch uitbetalen van de activeringsregeling. Uit de collegebrief blijkt dat de activeringsregeling voor de periode 1 januari 2025 t/m 30 juni 2026 zal worden uitbetaald in 2025. Dit heeft een eenmalige hogere uitgaven tot gevolg in 2025 en heeft geresulteerd in een incidenteel nadeel van €360.000 (vanaf 2026 wordt jaarlijks het jaarbedrag uitgekeerd). Evenals de activeringsregeling wordt vanaf 2025 ook de individuele inkomenstoeslag automatisch uitbetaald. In 2025 is €100.000 meer uitgegeven aan de individuele inkomenstoeslag. Mogelijk is dit het effect van deze wijziging. Daarnaast zijn de lasten voor de Sociaal Medische indicaties onverwachts toegenomen met €150.000. De oorzaak hiervan zijn de stijgende lasten van de kinderopvang en de uitbreiding van het aantal opvanguren. Het restant van het nadeel van €60.000 is niet nader te bepalen.

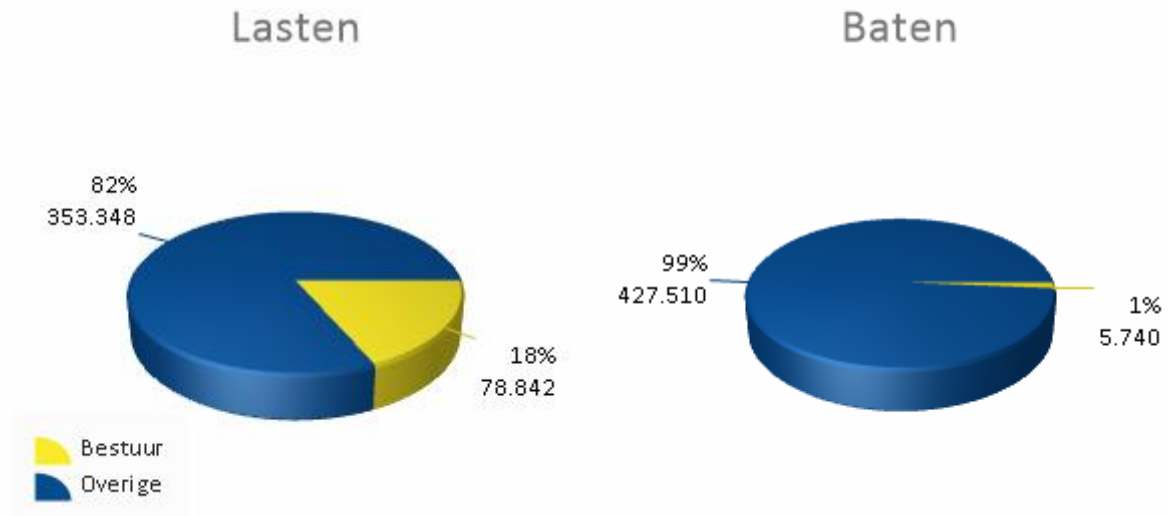
Ook zijn in de mei circulaire 2025 incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld voor het onderdeel vroegsignalering binnen de aanpak van problematische schulden. Dankzij deze aanvullende middelen konden in 2025 meer signalen worden opgepakt. Van de extra verkregen middelen is €50.000 nog niet uitgegeven. Het voornemen is de goede lijn van 2025 in 2026 voort te zetten door aantal opgepakte signalen verder uit te breiden en de processen te vereenvoudigen. Om dit te ondersteunen wordt de raad voorgesteld om het restant van de incidentele middelen van €50.000 over te hevelen naar 2026.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

03 Werken		Primitieve begroting 2025	Wijziging begroting 2025	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Lasten						
03.01	Ondernemende stad	4.877	1.003	5.880	5.769	-111
3.1	Economische ontwikkeling	3.824	844	4.668	4.516	-152
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-56	101	45	44	-1
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	256	2	258	279	21
3.4	Economische promotie	852	57	909	930	21
03.02	Werkende stad	13.928	2.283	16.211	15.560	-651
6.4	Begeleide participatie	7.586	482	8.068	8.118	50
6.5	Arbeidsparticipatie	6.342	1.801	8.143	7.442	-701
03.03	Sociale stad	51.221	5.892	57.113	57.387	274
6.3	Inkomensregelingen	51.221	5.892	57.113	57.387	274
Totaal Lasten		70.026	9.178	79.204	78.716	-489
Baten						
03.01	Ondernemende stad	-992	0	-992	-1.066	-74
3.1	Economische ontwikkeling	-10	0	-10	-43	-32
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-902	0	-902	-871	31
3.4	Economische promotie	-80	0	-80	-153	-73
03.02	Werkende stad	-40	0	-40	-154	-114
6.4	Begeleide participatie	-2	0	-2	0	2
6.5	Arbeidsparticipatie	-39	0	-39	-154	-115
03.03	Sociale stad	-35.062	-5.448	-40.511	-40.114	397
6.3	Inkomensregelingen	-35.062	-5.448	-40.511	-40.114	397
Totaal Baten		-36.095	-5.448	-41.543	-41.334	209
Totaal saldo voor bestemming		33.931	3.730	37.661	37.381	-280
Mutaties reserves		-300	-75	-375	-220	155
Saldo na bestemming		33.631	3.655	37.286	37.161	-125

Programma 4. Bestuur

Betrokken partijen

Voor het realiseren van de bestuurlijke opgave werken wij samen met inwoners, ondernemers, bedrijven, instellingen en maatschappelijke organisaties.

De belangrijkste betrokken partijen binnen het programma Bestuur zijn:

- Economic Board Utrecht (EBU)
- Metropoolregio Amsterdam (MRA)
- Politie en Openbaar Ministerie
- Regio Gooi en Vechtstreek (verbonden partij) en omliggende gemeenten
- Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (verbonden partij)
- Zorg en Veiligheidshuis

(Kaderstellende) Nota's

- Dierenwelzijnsbeleid Hilversum (2016)
- Sluiting drugspannen Hilversum, artikel 13B Opiumwet, Damoclesbeleid(2021)
- Beleidsregel toepassing Wet Bibob gemeente Hilversum 2022 (2022)
- Regionale Samenwerkingsagenda RSA 2023 - 2026 (2022)
- Sekswerkbeleid gemeente Hilversum (2023)
- Actieplan Open Overheid (OGP) 2023-2027 (2023)
- Sekswerkbeleid gemeente Hilversum (2023)
- Integraal veiligheidsplan 2023-2026 (2023)
- Programmabegroting 2026 Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (2024)
- Regionaal Beleidsplan Flevoland & Gooi en Vechtstreek 2025-2028 (2024)
- Economische Verkenningen Metropoolregio Amsterdam (EVMRA) (2024)
- Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid (2024)
- Districtelijk Uitvoeringsplan Aanpak Ondernijning (2025)
- Landelijk Programma Digitale Overheid (Digitale Overheid) (2025)

4.1 Effectief en efficiënt bestuurde stad

De gemeente Hilversum streeft ernaar een transparante, volwaardige en betrouwbare partner te zijn voor inwoners, organisaties en andere overheden. Samen met onze partners willen we de uitdagingen in de stad aanpakken. Hilversum heeft veel verschillende samenwerkingsverbanden die essentieel zijn voor het aanpakken van integrale vraagstukken, het uitwisselen van kennis en het uitvoeren van taken. Hierbij is het belangrijk dat de rollen, opdrachten, taken en democratische verantwoording duidelijk omschreven zijn. We willen onze partners betrekken bij zowel het beleid als de uitvoering en transparant zijn over onze plannen en resultaten. Het nakomen van afspraken is voor ons essentieel om een betrouwbare partner te zijn.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator		Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streef- waarde 2025	Bron	Wettelijk
001	Formatie, aantal fte per 1.000 inwoners	8,00	8,00	8,5	8,5	8,4	Eigen begroting/jaarrekening	Wettelijk
002	Bezetting, aantal fte per 1000 inwoners	7,0	8,0	8,2	8,2	7,5	Eigen begroting/jaarrekening	Wettelijk
003	Apparaatskosten, kosten per inwoner	809	882	952	1.000	948	Eigen begroting/jaarrekening	Wettelijk
004	Externe inhuur, kosten als percentage van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	25,0	23,0	24,5	33,1	N.v.t.	Eigen begroting/jaarrekening	Wettelijk
005	Overhead, percentage van totale lasten	11,0	11,0	11,6	10,5	12	Eigen begroting/jaarrekening	Wettelijk
	Percentage inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd	27,00	28,00	23,0	28,0	35	Hilversum Monitor	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

In de jaren 2022 tot en met 2024 was er sprake van een daling van het vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd. Vanaf 2025 is er een stijging te zien. De analyse kan starten zodra de integrale monitor beschikbaar is, hetgeen nu nog niet geval is. Landelijk zien we dat het vertrouwen in de overheid fluctueert. De apparaatskosten per inwoner worden berekend door de totale apparaatskosten te delen door het aantal inwoners peildatum 31 december 2025. De apparaatskosten per inwoner zijn toegenomen door de groei van het aantal personeelsleden mede als gevolg van de toenemende gemeentelijke taken en de stijging van de loonkosten door cao-ontwikkelingen. Een nadere analyse van de personele kosten is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering. Een groot deel van de inhuur is veroorzaakt door inhuur vanwege opstaande vacatures en ziekte. Deze inhuur is grotendeels gedekt uit de personele budgetten. Tevens vindt er inhuur plaats ten behoeve van projecten en investeringen. Voor tijdelijke projecten geeft een tijdelijke schil flexibiliteit ten opzichte van vaste invulling.

4.1.1 Bestuur

Als gemeente Hilversum zetten we ons in voor effectieve samenwerking met andere organisaties in de stad om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. We passen ons flexibel aan veranderende omstandigheden aan en zorgen voor laagdrempelige communicatie met onze inwoners, zodat iedereen de mogelijkheid heeft om mee te denken over gemeentelijke plannen. Onze samenwerkingsovereenkomsten worden regelmatig geëvalueerd en we waarborgen democratische verantwoording. We handelen in lijn met de integriteitscodes voor volksvertegenwoordigers, burgemeester en wethouders, en streven naar een open bestuurscultuur. We geloven dat het betrekken van iedereen bij de beleidsvorming en uitvoering leidt tot breed gedragen en daarmee de beste resultaten.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Invulling geven aan de open bestuurscultuur die van nature investeert in draagvlak, ruimte biedt voor dialoog en bouwt aan vertrouwen.
- Vervolg geven aan het in kaart brengen wat de mogelijke impact is (op bestuurlijk, financieel en organisatorisch vlak) van een samenvoeging van de gemeente Wijdemeren en de gemeente Hilversum.
- Vervolg geven aan de verdere implementatie van de Wet Open Overheid (zie paragraaf Wet Open Overheid)

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	4.896	-2	4.894
Realisatie	5.586	-10	5.576
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	690	-8	681

Het nadelige saldo van €681.000 is te verklaren door hogere lasten (€690.000) en hogere baten (€8.000). De hogere lasten zijn met name toe te schrijven aan een toevoeging aan de pensioenvoorziening (voormalig) wethouders als gevolg van de overgang naar ABP waar een hogere dekkingsgraad wordt voorgeschreven (mutatie €797.000).

4.1.2 Ondersteunende afdelingen (overhead)

De ondersteunende afdelingen van de gemeente Hilversum spelen een belangrijke rol in het effectief uitvoeren van de gemeentelijke taken. Van financiën tot ICT en personeelszaken, deze afdelingen vormen de ruggengraat van onze organisatie. Dankzij hun inspanningen kunnen wij onze dienstverlening continu verbeteren en onze doelen als gemeente bereiken.

Om onze ambities te blijven realiseren, richten we ons voortdurend op het behouden en aantrekken van specialisten in diverse vakgebieden. Dit betekent dat we investeren in opleiding en ontwikkeling, een aantrekkelijke werkomgeving bieden en inspelen op de veranderende behoeften van onze medewerkers. Alleen met een sterk en deskundig team kunnen we inspelen op de complexe vraagstukken en dynamiek van onze samenleving, en zo blijven bijdragen aan een beter Hilversum voor al onze inwoners.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Verbeteren van interne werkprocessen en externe dienstverlening aan inwoners en organisaties door onder andere het toepassen van digitalisering.
- Opvolging geven aan de onderzoeken rond de strategische huisvestingsvisie.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	45.900	-479	45.420
Realisatie	46.146	-940	45.206
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	247	-460	-214

Het voordelig resultaat van €214.000 bestaat uit hogere lasten (€247.000) en hogere baten (€460.000). Een deel wordt veroorzaakt door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en afdelingskosten, namelijk €1,9 miljoen hogere lasten en een voordeel van €225.000 (extra baten). Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

De hogere loon- en afdelingskosten worden deels gecompenseerd door lagere energielasten binnen facilitair en een timing effect binnen het fusiebudget. De energielasten zijn lager dan verwacht vanwege afname elektra verbruik en lagere gas tarieven. Het fusiebudget Wijdemeren valt €827.000 lager uit wat een timing verschil betreft, dit heeft geen effect op het resultaat aangezien de uitgaven uit de Herindelingsreserve worden gedekt.

Daarnaast zijn er in 2025 door diverse omstandigheden ook een aantal projecten niet volledig afgerond. Een deel van deze projecten wordt verder opgepakt in 2026. Om dit te kunnen realiseren wordt voorgesteld een deel van het budget 2025 over te hevelen naar 2026.

Het betreft de volgende projecten:

- Overheveling eHRM doorontwikkeling applicatie (€57.000);
- Overheveling 'Aan de slag met dienstverlening sociaal domein'(€740.000)

Ten aanzien van de voorgestelde overheveling van 'Aan de slag met dienstverlening' is de raad geïnformeerd met o.a. de volgende collegebrieven: Collegebrief inzake Beantwoording raadsragen overheveling dienstverlening sociaal domein (3 februari 2026), Toelichting op prognose overheveling dienstverlening sociaal domein (4 november 2025) en Collegebrief Overheveling budget dienstverlening sociaal domein (6 juni 2025).

Overzicht van overhead

Omschrijving	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Bedragen x € 1.000	
			Realisatie 2025	Vershil begroting 2025 en realisatie 2025
1. Personeel	29.893	28.547	30.547	2.000
2. Huisvesting & Facilitair	6.078	5.992	5.657	-335
3. ICT	4.547	4.147	3.986	-161
4. Overig	4.543	6.734	5.016	-1.718
Totaal	45.061	45.420	45.206	-214

- is voordeel / + is nadeel

Toelichting tabel

De overhead bestaat uit de volgende vier hoofdcomponenten:

1. Personeel:

Betreft personeel ten behoeve van de overhead activiteiten. De Personele kosten overhead groeien mee met de omvang van de organisatie. De overschrijding is ontstaan door inhuur bij de ondersteunde afdelingen i.v.m. moeilijk vervulbare vacatures.

2. Huisvesting en facilitair:

Deze component omvat alle exploitatiekosten voor de vijf locaties van de ambtelijke huisvesting, waaronder het Raadhuis, stadskantoor, villa, werf en de Wilhelminastraat. Hierbij inbegrepen zijn onderhoudskosten, energie, verzekeringen/belastingen en kapitaallasten van de gebouwen. Bovendien vallen ook de kosten van facilitaire dienstverlening onder deze component, zoals catering, schoonmaak, printers, drukwerk, leaseauto's etc. De afwijking bestaat met name uit lagere energielasten en onderhoudskosten.

3. ICT:

De overheadkosten voor ICT omvatten voornamelijk uitgaven voor kantoorautomatisering, licentiekosten, kapitaallasten voor applicaties die onder de overhead vallen, en kosten voor informatiemanagement (inclusief beveiliging).

4. Overig:

Binnen de categorie "overig" vallen verschillende kosten, waaronder die voor interne- en externe communicatie, de Ondernemingsraad, juridische zaken (inclusief bezwaar en beroep), aansprakelijkheidsverzekeringen voor personeel en bestuur, en onderzoekskosten. Het ontstane voordeel is incidenteel, doordat uitgaven voor diverse programma's of activiteiten in 2025 niet volledig zijn verricht en verder worden opgepakt in 2026. Enkele voorbeelden hiervan zijn het bestuurlijk traject van de fusie met de gemeente Wijdmeren en 'Aan de slag met dienstverlening sociaal domein'.

4.2 Veilige stad

We werken aan een leefbare en veilige stad met betrokken inwoners, ondernemers en andere betrokkenen. De veiligheid in Hilversum waarborgen is een voorwaarde voor het hebben en behouden van een levendige stad. De veiligheidsopgave wordt steeds complexer en vraagt een integrale aanpak met betrekking tot openbare orde, criminaliteit, overlast, ondermijning en onveilige situaties. Hiervoor zetten we in op preventie, signalering, interventie en handhaving. We sturen aan op voldoende inzet vanuit de eigen organisatie en op een goede samenwerking met de veiligheidspartners. De gemeenteraad heeft hiervoor middels het Integrale Veiligheidsplan 2023 - 2026 de prioriteiten ondermijning, digitale veiligheid, drugshandel op straat en maatschappelijke onrust vastgesteld.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2025	Bron	Wettelijk
006 Verwijzingen Halt, aantal per 1.000 inwoners van 12-17 jaar	4,8	5,2	6,3	7,0	5,8	Stichting Halt	Wettelijk
008 Winkeldiefstallen, aantal per 1.000 inwoners	2,18	2,64	3,00	1,90	≤ 2	CBS	Wettelijk
009 Gewelddsmisdrijven, aantal per 1.000 inwoners	4,90	4,60	5,00	4,40	≤ 5	CBS	Wettelijk
010 Diefstallen uit woning, aantal per 1.000 inwoners	1,64	1,39	1,00	1,5	≤ 2	CBS	Wettelijk
011 Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte), aantal per 1.000 inwoners	6,60	6,50	10,00	6,1	≤ 7	CBS	Wettelijk
Percentage inwoners dat zich 's avonds veilig voelt op straat in het centrum tijdens het uitgaan	79,00	78,00	77,0	67,0	≥ 80	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
Percentage inwoners dat zich veilig voelt in eigen buurt	88,00	87,00	87,0	83,0	≥ 90	Hilversum Monitor	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

Het aantal Halt-verwijzingen per 1.000 inwoners van 12–17 jaar stijgt naar 7,0 en ligt daarmee boven de streefwaarde van 5,8. Deze ontwikkeling hangt samen met de uitbreiding van bevoegdheden van boa's, die sinds september 2025 minderjarigen bij overtreding van het drugsverbod kunnen doorverwijzen naar Bureau Halt. Dit maakt het mogelijk om vaker in te zetten op een pedagogische aanpak, gericht op bewustwording, gedragsverandering en het voorkomen van recidive. Hiermee wordt bijgedragen aan het tegengaan van de normalisering van drugs- en alcoholgebruik onder jongeren. Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners laat een lichte daling zien naar 1,90 in 2025. Daarmee wordt voldaan aan de streefwaarde van maximaal 2.

Het aantal woninginbraken per 1.000 inwoners stijgt naar 1,5, maar blijft onder de streefwaarde van maximaal 2. Naar aanleiding van deze stijging zet het basisteam Gooi en Vechtstreek Zuid, in samenwerking met de gemeente, gericht in op preventie en opsporing. Ingezet wordt op voorlichting aan inwoners over preventieve maatregelen en het belang van melden. Met name 112-meldingen dragen bij aan het aanhouden van verdachten.

Het percentage inwoners dat zich 's avonds veilig voelt op straat in het centrum tijdens het uitgaan daalt met 10% naar 67% in 2025. In het centrum wordt een breed pakket aan maatregelen ingezet. Zo wordt gebruikgemaakt van camera's die in het weekend live worden uitgelezen, waarbij de observant in contact staat met boa's en politie. Daarnaast is de 24-uurs verblijfsontzegging ingevoerd. In samenwerking met de horeca is een campagne tegen straatintimidatie ontwikkeld en uitgevoerd. Tevens is gestart met een inventarisatie van onveilige locaties, waar indien nodig aanvullende maatregelen worden getroffen. De retailsector is toegevoegd aan het periodieke veiligheidsoverleg met horeca en gemeente, waarin onder andere gezamenlijk wordt verkend hoe het veiligheidsgevoel verder kan worden versterkt.

Het percentage inwoners dat zich veilig voelt in de eigen buurt is licht gedaald. Tegelijkertijd is een stijging zichtbaar in onder andere meldingen van jeugdoverlast, verwarde personen en fietsendiefstal. Deze lokale ontwikkelingen kunnen het veiligheidsgevoel negatief beïnvloeden. Daarnaast kunnen landelijke incidenten met grote maatschappelijke impact doorwerken in de veiligheidsbeleving op lokaal niveau.

4.2.1 Crisisbeheersing en de veiligheidsregio

We zetten in op het vergroten van bewustzijn en de zelfredzaamheid van inwoners en bedrijven. De Veiligheidsregio levert snelle en goede hulpverlening en brandweezorg bij incidenten, rampen en crises conform de wettelijke taken. De gemeente draagt daaraan bij met een professionele organisatie voor gemeentelijke crisisbeheersing.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Vernieuwen veiligheidsconvenant met het Mediapark.
- Doorontwikkeling van de interregionale crisisorganisatie in samenwerking met Veiligheidsregio Flevoland.
- Stakeholders van het Mediapark ondersteunen bij het ontwikkelen van een gezamenlijke risicoanalyse, beveiligingsconcept en crisisorganisatie.
- Ontwikkelen handelingskader demonstraties met politie en OM.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de programmabegroting 2025 zijn in 2025 grotendeels uitgevoerd dan wel liggen op koers. Het veiligheidsconvenant voor het Mediapark is verlengd. Daarnaast is, samen met stakeholders van het Mediapark, een gezamenlijke risicoanalyse opgeleverd. Op basis hiervan worden momenteel verschillende maatregelen nader uitgewerkt en in kaart gebracht ten behoeve van implementatie. Ook is verdere invulling gegeven aan de interregionale samenwerking op het gebied van crisisbeheersing met de Veiligheidsregio Flevoland. De ambtelijke organisaties van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek en Flevoland zijn daarbij verder geharmoniseerd, wat bijdraagt aan een meer eenduidige en slagvaardige crisisorganisatie.

In samenwerking met politie en Openbaar Ministerie is een handelingskader voor demonstraties ontwikkeld en vastgesteld door de lokale driehoek. Dit kader ondersteunt bij het zorgvuldig balanceren tussen het waarborgen van grondrechten en het handhaven van de openbare orde. Tegelijkertijd vraagt de toepassing in de praktijk om evaluatie, om te bezien in hoeverre het kader voldoende werkbaar is en waar eventueel bijstelling nodig is.

In 2025 is daarnaast een start gemaakt met het thema weerbaarheid, gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners, ondernemers en organisaties bij incidenten en crises, onder meer door bewustwording en samenwerking te versterken. De verdere uitwerking van weerbaarheid staat nog in de beginfase, terwijl de maatschappelijke opgave toeneemt. Om hier adequaat invulling aan te geven, zijn naar verwachting aanvullende investeringen en structurele capaciteit nodig. De concretisering van ambities en de bijbehorende middelenvraag krijgt in 2026 vervolg.

Veiligheidsregio:

De Veiligheidsregio heeft in 2025 verdere stappen gezet in de doorontwikkeling van de organisatie en de voorbereiding op nieuwe opgaven. Belangrijke ontwikkelingen zijn onder andere de start van een programma gericht op weerbaarheid en veerkracht, de verdere uitwerking van de landelijke agenda crisisbeheersing richting 2030 en de versterking van crisisbeheersing en informatievoorziening. In juni 2025 werd de Meldkamer Midden-Nederland operationeel. Deze tiende en laatste meldkamer completeerde het landelijk Meldkamer systeem dat een centrale rol speelt in de versterking van de openbare orde, veiligheid en crisisbeheersing. Ook in 2025 bleven de operationele inzet en continuïteit van de dienstverlening goed geborgd, ondanks krapte op de arbeidsmarkt en een groeiende vraag naar specialistische capaciteit. Nieuwe grootschalige dreigingen, zowel op het gebied van internationale vrede en veiligheid, als ook op het groeiende risico van grootschalige natuurbranden, komen op ons af in een periode van groeiende onzekerheid over de daarvoor beschikbare rijksmiddelen. Onze preparatie op bestaande en nieuwe lokale, regionale en bovenregionale dreigingen zal daarom van onze samenwerkende Veiligheidsregio's een blijvende nadruk op soberheid en doelmatigheid vergen.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	9.477	-14	9.463
Realisatie	10.339	-204	10.135
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	862	-190	672

Het resultaat van de lasten voor de uitvoering van de werkzaamheden voor de ambitie crisisbeheersing en veiligheidsregio is € 0,7 miljoen nadelig. Dit wordt vooral veroorzaakt door de afrekening van het resultaat 2024 (€ 770.000) van de Veiligheidsregio dat in de eindejaarsrapportage als voordeel is gemeld, maar dat al in de jaarrekening 2024 was verwerkt. De lasten en baten zijn € 200.000 hoger vanwege een subsidie van de provincie voor de aanleg van blusputten door de Veiligheidsregio. Tot slot zijn de lasten voor uitbreiding van de inzet van de Wijkbrandweer € 140.000 lager omdat uitbreiding van capaciteit later is ingevuld.

4.2.2 Openbare orde en veiligheid

We werken aan een leefbare en veilige stad. We zijn zichtbaar, herkenbaar en aanspreekbaar. Wij zetten in op een verbeterd veiligheidsgevoel door middel van preventie en het aanpakken van problemen. Waar nodig treden we handhavend op. We werken integraal, in de zin dat ons beleid zich richt op het sociale-, fysieke- en het veiligheidsdomein. De gemeente werkt hiervoor intensief samen met politie, Openbaar Ministerie, brandweer, Versa, woningcorporaties en vele andere partners. We handelen samenlevingsgericht en participeren in wijkteams, zorgnetwerken en buurtoverleggen.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Intensiveren van en uitvoering geven aan de persoonsgerichte aanpak voor personen met onbegrepen gedrag in samenwerking met partners binnen het zorg- en veiligheidsdomein.
- Intensiveren van en uitvoering geven aan de intentieverklaring jonge aanwas ondermijnende criminaliteit met onbegrepen gedrag in samenwerking met het VO en MBO college en de intentieverklaring veilig in en rond school met het MBO college Hilversum.
- Doorontwikkelen integrale groepsaankpak in combinatie met sociale media factoren en fluïde netwerken met focus op preventie van de problematiek.
- Intensiveren van voorlichtingen die zich specifiek richten op jeugdcriminaliteit, jongeren aanwas, pesten, digitale weerbaarheid en jeugdoverlast.
- Herzien en vaststellen van het Convenant Veilig Ondernemen voor het bedrijventerrein Zuid-West.

Toelichting

Ondanks de ingezette integrale aanpak en het beeld wat kan ontstaan doordat er positieve voortgang is op de speerpunten vanuit de begroting (zoals hierboven weergegeven), zien we dat de druk op het veiligheidsbestel toeneemt. Dit is een landelijke trend die eveneens in Hilversum zichtbaar is. De jaarwisseling 2025–2026 is gepaard gegaan met omvangrijke vernielingen en verstoringen van de openbare orde. Ook de complexiteit van jongerencriminaliteit neemt toe. Hierbij is een sterke verwevenheid met de onlinewereld en fluïde netwerken zichtbaar, terwijl we daar nog onvoldoende zicht en instrumentarium voor hebben. Daarnaast hebben we in Hilversum regelmatig te maken met (complexe) demonstraties, die extra beslag leggen op capaciteit bij de politie, de gemeentelijke organisatie en de lokale driehoek, en die vragen om maatwerk om grondrechten te kunnen waarborgen en tegelijkertijd de openbare orde te beschermen. Dit betekent dat we, naast het uitvoeren van de speerpunten uit de begroting 2025 waarbinnen we op schema lopen, nadrukkelijk bezig zijn geweest met bovenstaande ontwikkelingen en het formuleren van een aanpak hierop.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	6.531	-341	6.190
Realisatie	6.244	-110	6.133
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-287	231	-57

Binnen het programma zijn de lasten lager uitgevallen dan begroot. Het voordeel wordt verklaard door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en organisatiekosten (€189.000). Dit wordt centraal toelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken. Daarnaast zijn de lasten voor dierenwelzijn lager dan begroot (€ 95.000). Voorgesteld wordt het resterende budget over te hevelen van 2025 naar 2026. Dat is nodig voor tijdelijke dienstverleningsovereenkomsten met de dierenwelzijnsorganisaties, zodat zij de wettelijke taken kunnen blijven uitvoeren in afwachting van lange termijn overeenkomsten en bijbehoren kosten. De lagere baten worden vooral veroorzaakt door een eenmalige dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren.

4.3 Dienstverlening aan de stad

De dienstverlening is het visitekaartje van de gemeente. In onze informatievoorziening, processen taalgebruik en producten stellen wij de inwoners centraal. We richten ons op: innovatie, het verder digitaliseren en doorontwikkelen van de (persoonlijke) dienstverlening en het verbeteren van de efficiëntie. Om dit te realiseren ligt de focus op een drietal aspecten. Ten eerste het gemak voor de gebruiker: wij houden rekening met de digitaliserende samenleving, de gemeentelijke producten zijn vindbaar en toegankelijk en wij zijn voor iedereen bereikbaar. Ten tweede richten wij ons op betrokkenheid: onze medewerkers zijn klantgericht, gaan op zoek naar de vraag achter de vraag en durven af te wijken van de gebaande paden wanneer nodig. Ten derde werken we open en transparant.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator		Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streef-waarde 2025	Bron	Wettelijk
	Waardering van bezoekers over de dienstverlening van het Sociaal Plein	7,0	7,0	7,1	7,1	7,5	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Waardering van inwoners over de dienstverlening van de gemeente	6,9	7,0	6,9	6,9	7,5	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Waardering van inwoners over de digitale dienstverlening van de gemeente	6,9	7,0	6,9	6,9	7,5	Hilversum Monitor	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

De tevredenheid in 2025 door inwoners en bedrijven over de (digitale) dienstverlening door de organisatie volgt de trend uit eerdere jaren. In 2025 is de reguliere dienstverlening (digitaal en fysiek) van producten volgens uitgangspunten van begroting uitgevoerd. Er zijn diverse (proces en product) aanpassingen in dienstverlening doorgevoerd bij Sociaal plein, KCC en Burgerzaken doorgevoerd, maar ook doorgeschoven naar 2026 en 2027 in verband met harmonisatie van de dienstverlening in de ambtelijke fusie.

4.3.1 Gemeentelijke dienstverlening

Naast het uitvoeren van wettelijke taken op het gebied van Burgerzaken, waarbij inclusiviteit vanzelfsprekend is, is het noodzakelijk om verbeteringen door te voeren als gevolg van veranderende en complexere dienstverlening. Dit betreft onder andere de integratie van diverse culturele achtergronden en het omgaan met inwoners met een niet-Nederlandse geboorteakte, wat uitdagingen kan veroorzaken bij de inschrijving in de Basis Registratie Personen. Tevens zijn er nieuwe mogelijkheden voor burgers, zoals het toevoegen van een tweede achternaam en het veranderen van geslacht.

Onze dienstverlening op het gebied van Burgerzaken bieden wij via verschillende kanalen aan: fysiek, digitaal en telefonisch. We volgen landelijke ontwikkelingen op de voet en besteden aandacht aan de wensen en verwachtingen van zowel inwoners als ondernemers.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening door het doorontwikkelen van houding, gedrag en competenties met als doel het realiseren van een positievere interactie en een betere service-ervaring.
- Verder aansluiten op MijnOverheid voor zowel inwoners als ondernemers om de dienstverlening te verbeteren.
- Voldoen aan de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) die regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen.
- Aanbesteding en implementatie van een nieuw klant contact centrum applicatie (KCC) en een nieuw doorgeleiding- en afspraken systeem.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

	Bedragen x € 1.000		
	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	4.397	-2.388	2.009
Realisatie	4.132	-2.257	1.875
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-265	131	-134

Het voordelige saldo van € 134.000 wordt met name veroorzaakt doordat de activiteiten in het kader van programma Dienstverlening en de rubricering van de aktes nog niet volledig zijn voltooid in 2025. Dit resulteert in 2025 tot lagere lasten, echter in 2026 stijgen de kosten doordat deze activiteiten verder worden voortgezet. Voorgesteld wordt het bijbehorende budget over te hevelen van 2025 naar 2026.

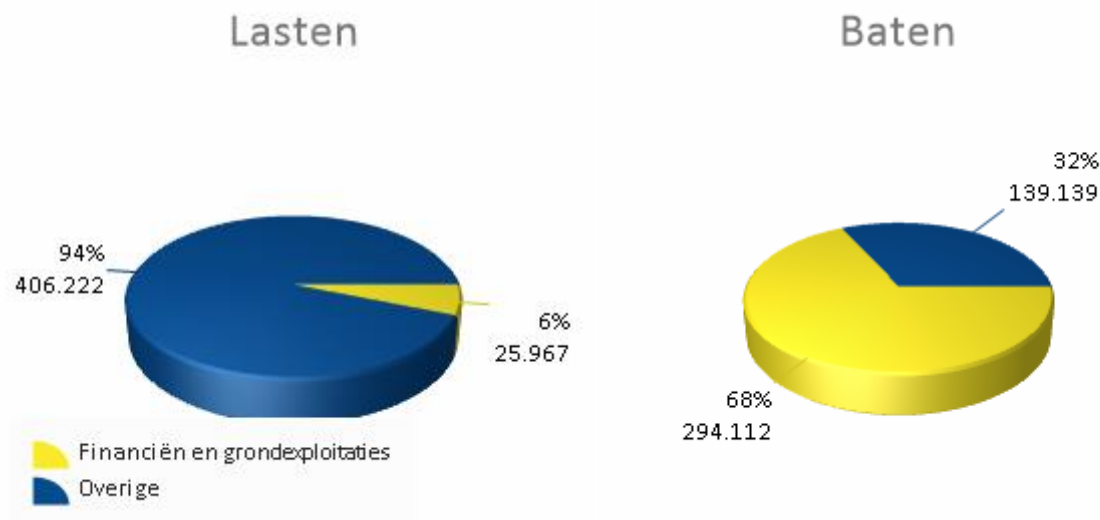
Het betreft de volgende overhevelingen:

- Om de rubricering van de akten burgerlijke stand verder vorm te geven stellen wij voor het resterende budget van € 50.000 bij de jaarrekening 2025 over te hevelen naar 2026.
- Om de activiteiten in het kader van het programma Dienstverlening af te ronden wordt voorgesteld het resterende budget van € 300.000 bij de jaarrekening 2025 over te hevelen naar 2026.

Wat heeft het gekost?

04 Bestuur		Primitieve begroting 2025	Wijziging begroting 2025	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil 2025
Bedragen x € 1.000						
Lasten						
04.01	Veilige stad	16.309	-300	16.008	16.583	575
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	10.229	-751	9.477	10.339	862
1.2	Openbare orde en veiligheid	6.080	451	6.531	6.244	-287
04.02	Dienstverlening aan de stad	3.745	652	4.397	4.132	-265
0.2	Burgerzaken	3.745	652	4.397	4.132	-265
04.03	Effectief en efficiënt bestuurde stad	42.847	7.949	50.796	51.732	936
0.1	Bestuur	4.353	543	4.896	5.586	690
0.4	Overhead	38.494	7.406	45.900	46.146	247
Totaal Lasten		62.900	8.301	71.201	72.447	1.246
Baten						
04.01	Veilige stad	-230	-125	-355	-314	40
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-14	0	-14	-204	-190
1.2	Openbare orde en veiligheid	-216	-125	-341	-110	231
04.02	Dienstverlening aan de stad	-2.388	0	-2.388	-2.257	131
0.2	Burgerzaken	-2.388	0	-2.388	-2.257	131
04.03	Effectief en efficiënt bestuurde stad	-481	0	-481	-950	-469
0.1	Bestuur	-2	0	-2	-10	-8
0.4	Overhead	-479	0	-479	-940	-460
Totaal Baten		-3.099	-125	-3.224	-3.521	-297
Totaal saldo voor bestemming		59.801	8.176	67.977	68.926	949
Mutaties reserves		38	3.489	3.527	4.176	649
Saldo na bestemming		59.839	11.665	71.504	73.101	1.597

Programma 5. Financiën en grondexploitaties

Betrokken partijen

Voor het realiseren van de bestuurlijke opgave werken wij samen met inwoners, ondernemers, bedrijven, instellingen en maatschappelijke organisaties.

De belangrijkste betrokken partijen binnen het programma Financiën en grondexploitaties zijn:

- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) (verbonden partij)
- GEM Crailo
- Vitens (verbonden partij)

(Kaderstellende) Nota's

- Financiële verordening gemeente Hilversum (2024)
- Uitvoeringsnota grondprijzen (2021)
- Legesverordening 2026 (2025)
- Verordening onroerendezaakbelasting 2026 (2025)
- Verordening precariobelasting 2026 (2025)
- Nota actualisatie grond- en vastgoedbeleid
- Actualisatie meerjaren onderhoudsplannen 2024-2033 voor het gemeentelijke vastgoed en de sportaccommodaties (2024)
- Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed (2025)
- Aanpak herstel constructieve vloeren en verduurzaming raadhuis (2025)
- Meerjarenprognose Gebiedsontwikkelingen (2024)
- Nota kostenverhaal (2024)

5.1 Grondexploitatie en vastgoed

Ons grond- en vastgoedbezit is een instrument om onze maatschappelijke doelen te realiseren. Wij beheren en verduurzamen het vastgoed in eigendom. Wij toetsen onze vastgoedportefeuille aan het grond- en vastgoedbeleid. Het meerjarenperspectief gebiedsontwikkeling (MPG) geeft inzicht in het cumulatieve effect van alle grote gebiedsontwikkelingen op de gemeentelijke begroting. Het MPG is hiermee een instrument dat de discussie over de sturing van de individuele gebiedsontwikkelingen faciliteert.

Voor een nadere toelichting op de financiële kengetallen verwijzen wij u naar paragraaf 3.2.6 Financiële kengetallen.

Prestatie-indicatoren

Er zijn geen indicatoren benoemt bij dit thema.

5.1.1 Beheer gebouwen en gronden

Eigendom van vastgoed is geen kerntaak van de gemeente. Vastgoed kan echter een belangrijke bijdrage leveren aan het verwezenlijken van de gemeentelijke ambities.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Actualiseren van de meerjaren onderhoudsplanning met betrekking tot al het gemeentelijk vastgoed.
- In kaart brengen van de mogelijkheden voor het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed dat in eigendom blijft en onderzoeken van mogelijkheden van externe (co)financiering of subsidie.
- Uitvoeren van de plannen voor de verduurzaming van het Raadhuis.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	3.068	-3.915	-846
Realisatie	2.109	-3.608	-1.499
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-959	306	-653

De afwijking op de realisatie voor de uitvoering van het beheer van (overige) gebouwen en gronden is €653.000 voordelig. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de begrote afwaardering van de boekwaarde van gronden die verkocht zouden worden, maar waarvan de verkoop niet is doorgegaan in 2025. Het gaat in totaal om een voordeel op de lasten van €1.080.000. De lagere baten van €306.000 zijn vooral het gevolg van een lager dan begrote verkoopopbrengst van panden en gronden van €486.000 en hogere huuropbrengsten van € 96.000. Het netto resultaat van de verkoop is toegevoegd aan de reserve Stedelijke ontwikkeling.

5.1.2 Strategische gronden actief inzetten om de stad te versterken

We zetten strategische gronden actief in om de stad te versterken.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Voorbereiden Raadsvoorstel en actualiseren van het vastgoed- en grondbeleid in combinatie met de verduurzamingsopgaven.
- Anna's Hoeve - Alle gronden zijn verkocht. De woningen op bouwveld 5.2 en 4.1/4.2 worden in 2025 opgeleverd.
- Arenapark - Na vaststelling van het stedenbouwkundig plan Sportpark wordt gewerkt aan de verdere uitwerking van de plannen. Analoog wordt de financiële strategie (inclusief grondexploitatie) voor de gebiedsontwikkeling verder voorbereid.
- Bruisend Hart - Opstellen Omgevingsplan als uitwerking van het op 15 mei vastgestelde stedenbouwkundige plan. Voortzetten van verwerven van panden aan de Larenseweg, Kleine Drift en Zuiderweg.
- Circusterrein: uitvoeren uitvoering van het bouwplan voor ongeveer 400 flexwoningen.
- Stationsgebied - Voortzetten van het verwerven van panden en gronden aan de Koninginneweg. Voorbereiding op de uitgifte van het eerste gronden.

Toelichting

De nota "Actualisatie grond- en vastgoedbeleid" wordt naar verwachting op 1 april 2026 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De vertraging is ontstaan doordat de nota verwees naar de nog niet definitief vastgestelde nota "richtinggevend kader maatschappelijke voorzieningen". Tijdens het proces zijn zowel de naam als de inhoud van deze nota aangepast. Inmiddels is de kadernota uitgewerkt onder de nieuwe naam "Leidraad advieslijnen voor Maatschappelijke voorzieningen". De nota "Actualisatie grond- en vastgoedbeleid" is hierop aangepast.

De aankoop van panden en gronden aan de Koninginneweg verloopt goed. Bijna alle panden zijn inmiddels verworven. Voor het laatste vastgoed loopt er een onteigeningsprocedure. De aanbesteding voor bouwblokken 2 en 3, samen met de fietsenkelder, is helaas niet gelukt. We verwachten dat deze bouwblokken in 2026 opnieuw worden aanbesteed. In 2026 starten ook de verdere voorbereidingen voor het Stationsplein. Hierbij horen onder andere het aanleggen van een overkluizing over de fietstunnel, het verplaatsen van de fietsenstallingen en de Kiss & Ride-zone, en het verleggen van kabels en leidingen. Daarnaast wordt in 2026 gewerkt aan de centrumring ter hoogte van het Langgewenst.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	3.949	-3.622	327
Realisatie	19.953	-3.118	16.835
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	16.004	504	16.508

Het negatieve resultaat van € 16,5 miljoen wordt vooral veroorzaakt door het afboeken van de boekwaarde van € 12,2 miljoen van de opstallen van de panden aan de Koninginneweg en een toevoeging van de verliesvoorziening Stationsgebied van € 4,7 miljoen. Het afboeken van de boekwaarde van de opstallen aan de Koninginneweg is het gevolg van het voornemen tot sloop van de panden. Er is in overleg met de accountant en in overeenstemming met het BBV afgewaardeerd tot de toekomstige grondwaarde en de opbrengstwaarde van de panden die worden verhuurd. De raad is hierover geïnformeerd door de collegebrief 'afwaardering panden aankoop Koninginneweg (1917998)' van 12 januari 2026. De toevoeging aan de verliesvoorziening Stationsgebied is op basis van de actualisatie van het (netto contante) verlies berekend.

De lasten voor grondexploitaties zijn €809.000 lager. Voor een meer gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar de nota Grondexploitaties 2026 waarin de verschillen tussen de actualisatie 2025 en 2026 nader verklaard worden.

Het negatieve saldo aan de inkomstenkant is rechtstreeks het gevolg van een negatieve onderhanden werkpositie en de positieve afsluiting van de grondexploitatie Anna's Hoeve. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf grondexploitatie.

5.2 Financieel gezonde stad

De komende jaren blijven we werken aan investeringen in de stad die Hilversum en haar inwoners ten goede komen. Gezonde gemeentefinanciën blijven het uitgangspunt. Gezonde gemeentefinanciën zijn noodzakelijk om ook in de toekomst in de stad te kunnen blijven investeren en de begroting structureel in evenwicht te houden.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2025	Bron	Wettelijk
037 Demografische druk uitgedrukt in een percentage (Verhouding tussen de productieve leeftijdsgroep (20-64) en de niet-productieve leeftijdsgroepen (-20 en 65+))	71,0	70,5	69,7	69,8	Geen streefwaarde	CBS	Wettelijk
038 Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens, in euro's	770	793	816	874	Geen streefwaarde	COELO	Wettelijk
039 Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens, in euro's	920	945	974	1044	Geen streefwaarde	COELO	Wettelijk

Toelichting indicatoren

Niet van toepassing er zijn voor deze indicatoren geen streefwaarden.

5.2.1 Financiële huishouding

Wij hebben als uitgangspunt dat inkomsten en uitgaven in evenwicht zijn en dat er een gezonde verhouding is tussen inkomsten, uitgaven, vermogen en schulden. Structurele uitgaven worden in de regel niet gedekt met incidentele inkomsten. Om te kunnen blijven investeren in de stad is een financiële strategie van groot belang. Als gemeente streven we naar voldoende financiële reserves zodat we deze kunnen aanspreken voor grote investeringen in de stad en om tekorten in moeilijke tijden op te vangen. Op deze manier kunnen we onze financiële gezondheid handhaven en uitvoering geven aan ons beleid.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Uitvoeren van 213A onderzoeken.

- Voorbereiden op samenvoeging met gemeente Wijdmeren.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	550	-245.552	-245.002
Realisatie	135	-247.257	-247.121
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-415	-1.705	-2.119

Het voordelige resultaat bestaat uit € 415.000 lagere lasten en €1,7 miljoen hogere baten. Het voordeel aan de lastenzijde wordt met name veroorzaakt door lagere rentelasten op de rekening courant (€ 173.000) en onbenut budget stedelijke opgave (€305.000) waarvan € 85.000 is opgenomen als overhevelingsvoorstel.

De hogere baten worden met name veroorzaakt door de uitkomsten van de Decemercirculaire 2025 waarover u middels een Collegebrief bent geïnformeerd. Het voordeel uit de decemercirculaire wordt met name veroorzaakt door effecten op ontwikkeling van het aantal huishoudens met een laag inkomen, toekenning van middelen voor de meerkosten van de opvang van Oekraïners, correcties op WOZ-waardemutaties over het jaar 2023 en extra middelen voor de Wet versterking regie Volkshuisvesting. Het structurele effect van deze circulaire wordt verwerkt in de Voorjaarsnota 2026. In de Collegebrief is een voordeel van € 1,6 miljoen gecommuniceerd met het voorstel een deel van de onbenutte middelen via resultaatbestemming 2025 over te hevelen naar 2026.

Overhevelingsvoorstel stedelijke opgave:

In de Voorjaarsnota 2025 is incidenteel budget opgenomen voor de inhuur van de projectleider integrale gebiedsagenda Zuidwest voor het opstellen van de startnotitie gebiedsagenda Zuidwest. Dit budget is niet besteed in 2025. De planning is niet gehaald en met uw raad is conform de prioriteitenagenda afgesproken de startnotitie in 2026 op te leveren en aan uw raad ter besluitvorming voor te leggen. Voorgesteld wordt om het bedrag van € 85.000 over te hevelen naar 2026.

5.2.2 Innen lokale belastingen en heffingen

Voor meer details, inzake de lokale belastingen en heffingen zie paragraaf: 3.1 Lokale heffingen.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2025. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2025, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2025

- Voorbereidingen treffen voor de invoering van toeristenbelasting per 1 januari 2026. In 2025 wordt onderzocht welke ondernemers toeristische activiteiten aanbieden. Deze ondernemers worden geïnformeerd over de invoering van de toeristenbelasting en de tariefstelling wordt vastgesteld.
- Verantwoording afleggen over het beheer van BAG, BGT en BRO richting gemeenteraad en ministerie van BZK via ENSIA-zelfevaluaties. Onze focus ligt op het behalen van de wettelijke norm voor ENSIA-verantwoording over 2025 voor alle basisregistraties.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn allen uitgevoerd in 2025 dan wel liggen op koers in 2025.

Financiële analyse

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	3.275	-27.290	-24.014
Realisatie	3.770	-28.139	-24.369
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	495	-849	-354

Het positieve saldo van € 354.000 is het resultaat van € 495.000 hogere lasten en € 849.000 hogere baten. Een groot deel hiervan is te verklaren door afwijking op de loon- en afdelingskosten (€ 458.000 hogere lasten en € 433.000 hogere opbrengsten). Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

Daarnaast zijn de lagere lasten het gevolg van een lagere toevoeging aan de voorziening dubieuze belastingdebiteuren dan begroot (€ 153.000). Over het algemeen worden de gemeentelijke belastingen, opgelegd aan inwoners en ondernemers, tijdig betaald.

De hogere baten wordt deels verklaard door hogere precario opbrengsten, met name door toename opbrengsten vergunningen terrassen als gevolg van inventarisatie van de bestaande vergunningen en uitbreiding van terrassen. Ook zijn belastingopbrengsten OZB niet-woningen ontvangen uit voorgaande jaren welke niet zijn begroot.

Overhevelingsvoorstel:

Er is budget beschikbaar gesteld in 2024 voor de vervanging van de belastingapplicatie.

De aanbesteding is destijds in gang gezet, echter deze is tussentijds stopgezet toen de ambtelijke fusie in het vooruitzicht kwam. Besloten is om tijdelijk de huidige applicatie aan te houden en de aanbesteding in het derde kwartaal 2026 opnieuw uit te zetten, zodat deze kan worden toegepast op de nieuwe organisatie. Voorgesteld wordt om het beschikbare budget over te hevelen van 2025 naar 2026.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

05 Financiën en grondexploitatie		Primitieve begroting 2025	Wijziging begroting 2025	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Lasten						
05.01	Financieel gezonde stad	5.439	-1.614	3.825	3.905	80
0.5	Treasury	212	-148	64	-109	-173
0.61	OZB woningen	1.136	17	1.153	1.369	216
0.62	OZB niet-woningen	639	9	648	768	120
0.64	Belastingen overig	1.269	206	1.475	1.633	159
0.8	Overige baten en lasten	2.244	-1.864	380	87	-293
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-60	166	106	157	51
05.02	Grondexploitatie en vastgoed	4.921	2.096	7.017	22.062	15.045
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.954	114	3.068	2.109	-959
8.2	Grond exploitatie (niet bedrijventerrein)	1.966	1.982	3.949	19.953	16.004
Totaal Lasten		10.360	482	10.842	25.967	15.125
Baten						
05.01	Financieel gezonde stad	-258.410	-14.432	-272.842	-275.395	-2.554
0.5	Treasury	-652	-7	-659	-691	-32
0.61	OZB woningen	-13.412	0	-13.412	-13.760	-348
0.62	OZB niet-woningen	-12.785	-400	-13.185	-13.433	-248
0.64	Belastingen overig	-542	-150	-692	-945	-253
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-231.018	-13.875	-244.893	-246.551	-1.658
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	-14	-14
05.02	Grondexploitatie en vastgoed	-7.532	-4	-7.537	-6.727	810
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-5.716	1.801	-3.915	-3.608	306
8.2	Grond exploitatie (niet bedrijventerrein)	-1.817	-1.805	-3.622	-3.118	504
Totaal Baten		-265.942	-14.436	-280.378	-282.122	-1.744
Totaal saldo voor bestemming		-255.582	-13.954	-269.536	-256.154	13.382
Mutaties reserves		1.066	-13.056	-11.990	-11.990	0
Saldo na bestemming		-254.516	-27.010	-281.526	-268.144	13.382

3. De paragrafen

3.1 Lokale heffingen

3.1.1 Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belastingen en rechten die de gemeente in 2025 heeft opgelegd aan inwoners, ondernemingen en organisaties. Gemeentelijke heffingen bestaan uit ongebonden heffingen en heffingen die gebonden zijn aan bepaalde leveringen en diensten van de gemeente.

Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. In Hilversum zijn dit onroerendezaakbelastingen en precariobelasting. Bij de gebonden heffingen mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde lasten van de leveringen en diensten. In Hilversum zijn dit afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges, marktgelden en havengelden.

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- het gevoerde tarievenbeleid ten aanzien van de belangrijkste lokale heffingen;
- een overzicht van de totale baten uit belastingen, tarieven en leges;
- een overzicht van de lokale lastendruk in de periode 2023 tot en met 2025;
- het kwijtscheldingsbeleid;
- waardebeoordeling WOZ;
- bezwaar en beroep WOZ-waarde;
- de landelijke en regionale woonlastenvergelijking.

3.1.2 Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Woonlastentarieven

De woonlastentarieven 2025 zijn in november 2024 door de raad vastgesteld. De woonlasten zijn in 2025 ten opzichte van 2024 met 7,4% gestegen.

Uitgangspunten tarieven 2025

Bij de vaststelling van de voorjaarsnota 2024 is besloten de totale woonlasten in 2025 meer te laten stijgen dan de verwachte inflatie van 2025, dit om zo de benodigde extra inkomsten zoals opgenomen in de voorjaarsnota te genereren. De totale woonlasten stijgen in 2025 met 7,4%. Woningeigenaren, huurders en eigenaren van niet-woningen worden even zwaar belast. Zo worden de benodigde inkomsten op een eerlijke manier over iedereen verdeeld.

De tarieven zijn ten opzichte van begroting 2024 als volgt gewijzigd:

Heffing	Tariefwijziging 2025
Onroerendzaakbelasting woningen	5,5%
Onroerendzaakbelasting niet-woningen	7,4%
Rioolheffing	10,1%
Afvalstoffenheffing	7,4%

Rioolheffing

De rioolheffing wordt in Hilversum van de eigenaar geheven. Belangrijkste voordeel hiervan is dat de heffing over een grotere groep verdeeld kan worden. Bij een eigenarenheffing wordt ook bij leegstand rioolheffing geheven. In Hilversum wordt gestreefd naar een dekkingspercentage van 99%.

	Bedragen x € 1.000		
Rioolheffing	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Kosten op taakveld 7.2 Riolering			
- kosten exploitatie	1.913	2.023	2.195
- dubieuze debiteuren	100	100	42
- kapitaallasten	981	986	854
- mutatie spaarvoorziening	4.486	4.486	4.486
- kosten personeel- en organisatiekosten	1178	848	651
Netto kosten taakveld	8.658	8.442	8.227
Toe te rekenen kosten andere taakvelden			
- heffing en inning	240	233	218
- straatreiniging & zwerfvuil	516	550	566
- waterwegen	403	388	412
- overhead	1.316	913	879
- BTW	733	829	914
Totale kosten	11.866	11.356	11.215
Dekkingspercentage	89%	92%	93%
Toe te rekenen kosten/benodigde opbrengst	10.584	10.493	10.469
Totale opbrengst	10.584	10.493	10.469
Mutatie egalisatievoorziening	0	0	0
Opbrengst heffingen	10.493	10.493	10.469
Overige opbrengsten	91	0	0
Stand van voorziening 31 december	0	0	0

Toelichting berekening kostendekkendheid*Kosten exploitatie (€ 172.000 nadeel)*

De verhoogde exploitatielasten worden veroorzaakt door extra en complexe rioolinspecties aan de persleidingen. Naar aanleiding van de uitkomsten van de inspecties aan de persleiding Diependaal is besloten ook de vergelijkbare persleiding Van Riebeeck te onderzoeken.

Dubieuze debiteuren (€ 58.000 voordeel)

De openstaande post belastingdebiteuren is in 2025 afgenomen. Door de lagere stand van de openstaande post belastingdebiteuren hoeft de voorziening dubieuze belastingdebiteuren ultimo 2025 minder hoog te zijn, waardoor een lagere dotatie aan die voorziening heeft kunnen plaatsvinden.

Kapitaallasten (€ 132.000 voordeel)

Kapitaallasten bestaan uit een rentekostencomponent en een afschrijvingscomponent. De afschrijvingscomponent wordt toegewezen aan een specifiek taakveld zodra een investering volledig is afgerond. Het niet volledig afronden van een investering resulteert in een verlaging van de toegerekende kapitaallasten. In 2025 zijn niet alle geplande projecten volledig afgerond. Dit resulteert in een incidenteel voordeel.

Personeelskosten (€ 197.000 voordeel)

Door niet ingevulde vacatures en werkzaamheden aan andere investeringen en projecten zijn de toegerekende personeelskosten voor de riolering lager dan begroot.

BTW (€ 85.000 nadeel)

Door de hogere lasten in de exploitatie van de riolering is ook de toe te rekenen BTW verhoogd en is de BTW hoger dan begroot.

Afvalstoffenheffing

Ook voor de afvalstoffenheffing geldt het uitgangspunt van 99% kostendekking. Bij het vaststellen van de begroting 2025 is besloten 85% van de begrote kosten te dekken door het innen van afvalstoffenheffing.

Bedragen x € 1.000			
Afvalstoffenheffing	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Kosten op taakveld 7.3 Afval			
- bijdrage GAD (Regio G&V)	11.478	11.478	11.478
- teruggaaf resultaat	0	-205	-205
- bijstelling begroting 2025 G&V	0	-633	-740
- kosten exploitatie	2	0	1
- dubieuze debiteuren	150	100	42
- kapitaallasten	12	11	12
- directe personeels- en organisatiekosten	78	0	0
Netto kosten taakveld	11.719	10.750	10.587
Toe te rekenen kosten andere taakvelden			
- kwijtscheldingen	859	859	848
- heffing en inning	226	239	258
- straatreiniging & zwerfvuil	2.133	1.754	1.745
- overhead	167	110	119
- BTW	2.877	2.739	2.721
Totale kosten	17.981	16.452	16.279
Dekkingspercentage	85%	86%	85%
Toe te rekenen kosten/benodigde opbrengst	15.275	14.155	13.829
Totale opbrengst	15.275	14.155	13.829
Mutatie egalisatievoorziening	317	-522	-669
Opbrengst heffingen	14.645	14.328	14.260
Overige opbrengsten	313	348	237
Stand van voorziening 31 december	0	775	1.444

Toelichting berekening kostendekkendheid*Dubieuze debiteuren (€ 58.000 voordeel)*

De openstaande post belasting debiteuren is in 2025 afgenomen. Door de lagere stand van de openstaande post belasting debiteuren hoeft de voorziening dubieuze belasting debiteuren ultimo 2025 minder hoog te zijn, waardoor een lagere dotatie aan die voorziening heeft kunnen plaatsvinden.

Bijstelling begroting 2025 G&V (€ 106.000 voordelig)

De afrekening van de kosten voor de afvalinzameling- en verwerking zijn lager dan begroot. Vanwege lagere kapitaallasten als gevolg van uitgestelde investeringen in 2024 en te conservatief geraamde opbrengsten van grondstoffen heeft de Regio Gooi- en Vechtstreek de begroting gewijzigd. Dit leidde voor Hilversum tot een verlaging van de deelnemersbijdrage. Het uiteindelijke voordeel blijkt € 106.000 hoger te zijn.

Mutatie egalisatievoorziening

In de Begroting 2025 is het tarief voor de afvalstoffenheffing op 85% vastgesteld. Op basis van dit percentage is € 669.000 toegevoegd aan de egalisatievoorziening. Dit is € 147.000 meer dan begroot.

Heffing en inning (€ 68.000 nadeel)

Bij nieuwbouwwoningen kan pas een aanslag worden opgelegd als een woning gereed is voor bewoning. Woningen die in de loop van het jaar worden opgeleverd ontvangen daarom geen volledige aanslag.

Overige opbrengsten (€ 111.000 nadeel)

De lagere overige opbrengsten betreffen vooral de lagere vergoeding vanuit de SUP-regeling (Single Use Plastics).

Marktgelden

Marktgelden is een gebonden belasting die moet worden betaald voor een standplaats op de markt in Hilversum. De heffing van marktgelden mag maximaal 100% kostendekkend zijn. Voor 2025 is een dekkingspercentage van 55% gehanteerd ([bron: begroting 2025](#)). Dit houdt in dat niet alle aan de markt gerelateerde lasten doorbelast worden aan de vergunninghouder of degene die een standwerkersplaats inneemt op de markt.

De marktopbrengsten laten een voordelig resultaat zien van ongeveer € 4.000 ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit betreft de begroting na vaststelling van de Eindejaarsrapportage 2025. De kosten met betrekking tot de markt bedragen in 2025 afgerond € 342.000 en zijn daarmee ongeveer € 51.000 lager dan begroot. De grootste oorzaak zijn de lagere schoonmaakkosten. Het schoonmaken van het plein is niet volledig toe te rekenen aan de markt, aangezien andere evenementen ook bijdragen aan de vervuiling.

Berekening kostendekkendheid marktgelden	Bedragen x € 1.000		
	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Toe te rekenen kosten	15	15	15
- kapitaallasten	238	238	255
- personeels- en organisatiekosten	137	137	61
- schoonmaakkosten	3	3	11
- nutsvoorziening etc.			
Totale kosten markt	393	393	342
Verwachte inkomsten	216	216	220
Dekkingspercentage	55%	55%	64%
- promotie	17	14	14
- energie	9	9	7

Naheffingen Parkeren

De kosten die de gemeente moet maken voor de 'naheffing' worden bij de parkeerder in rekening gebracht. Het tarief voor de naheffingsaanslag is wettelijk gemaximeerd. De gemeente mag dit bedrag alleen naheffen als de kosten die de gemeente moet maken voor de handhaving hoger zijn dan de opbrengst van de naheffingsaanslagen. In 2025 is het wettelijk maximumtarief naheffingsaanslagen gehanteerd. Voor nadere informatie verwijzen wij u naar de verordening parkeerbelastingen.

Kostendekkendheid naheffingen parkeren	Bedragen x € 1.000		
	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Kosten taakveld	1.280	1.280	1.266
Handhaving	872	872	984
Naheffingsaanslagen	65	65	30
Bezwaar	151	151	108
C&S Handhaving	50	50	23
Brickyard	-	-	-
Schoonmaakkosten	6	6	12
Overige P-lasten op basis van de agendastukken ALV uit berekening 2021	136	136	108
		-	
Overige toe te rekenen kosten	40	32	17
Hardware, software, telefonie	-	0	6
Advies, onderzoek, accountancy	16	14	11
Stelpost	12	-	-
Inkopen openbare orde	12	18	-
		-	
Netto kosten taakveld	1.320	1.312	1.283
		-	
Belasting toegevoegde waarde (btw 21%)	277	276	269
Totaal toe te rekenen kosten inclusief btw	1.597	1.588	1.552
		-	
Opbrengst heffingen	1.000	1.240	1.256
Dekkingspercentage	63%	78%	81%

Toelichting tabel Naheffing parkeren*Lagere kosten (36.000 voordeel)*

De handhaving is efficiënter door de invoering van de scanauto, daar volgen lagere kosten uit voor het verwerken en incasseren van de naheffingsaanslagen.

Hogere opbrengsten (16.000 voordeel)

Er zijn meer opbrengsten naheffingsaanslagen omdat de scanauto efficiënter is.

Leges

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de door de gemeente Hilversum geheven belastingen, bestemmingsheffingen en retributies (rechten en leges). De rechten en leges omvatten een brede groep belastbare feiten, zoals marktgeden en leges

voor omgevingsvergunningen. Voor zowel de bestemmingsheffingen als de rechten en leges geldt dat de tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn en dat de opbrengsten worden gebruikt ter dekking van de gemaakte kosten.

Leges worden geheven voor door de gemeente verleende diensten, zoals opgenomen in de tarieventabel die behoort bij de Legesverordening. Deze verordening bevat de tarieven voor een groot aantal gemeentelijke producten en diensten. Het betreft diensten die op aanvraag van inwoners of bedrijven worden geleverd. Voor deze dienstverlening kunnen leges in rekening worden gebracht. Bij de legesheffing worden de door de gemeente gemaakte kosten verhaald op de aanvrager. Hierbij geldt dat niet meer in rekening mag worden gebracht dan de werkelijke kosten.

De tarieventabel van de legesverordening bestaat uit drie titels: algemene dienstverlening, dienstverlening binnen de fysieke leefomgeving (omgevingsvergunningen) en dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn (specifiek voor ondernemers). Gemeenten zijn op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht deze tabel op te nemen; in voorgaande jaarrekeningen is dit niet gebeurd.

Kostendekkendheid leges	Begroting 2025			Gewijzigde begroting 2025			Realisatie 2025		
	Lasten	Baten	Perc.	Lasten	Baten	Perc.	Lasten	Baten	Perc.
Algemene dienstverlening	2.324.325	2.187.597	94%	2.917.094	2.155.097	74%	3.002.083	2.017.099	67%
Dienstverlening fysieke leefomgeving	3.163.826	3.182.500	101%	4.079.683	2.890.000	71%	3.918.652	3.551.624	91%
Dienstverlening Europese dienstenrichtlijn	75.186	62.620	83%	75.186	62.000	82%	70.084	61.525	88%
Totaal	5.563.337	5.432.717	98%	7.071.963	5.107.097	72%	6.990.819	5.630.248	81%

Toelichting tabel kostendekkendheid leges

Onder de algemene dienstverlening vallen onder andere leges voor de burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen. Onder dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving (omgevingsvergunningen) vallen de leges voor omgevingsvergunningen. Onder dienstverlening vallend onder de Europese richtlijnen vallen onder andere leges voor horeca, het organiseren van evenementen en markten. Voor een uitgebreid overzicht wordt verwezen naar de Verordening op de heffing en invordering van de leges 2025.

Bij de beoordeling van de kostendekkendheid van de legesverordening wordt gekeken naar de verordening als geheel. Kruissubsidiëring tussen de afzonderlijke onderdelen is daarbij toegestaan. De kostendekkendheid van de totale verordening komt voor 2025 uit op afgerond 81%.

In de kolom 'gewijzigde begroting' is, ten opzichte van de primaire begroting, rekening gehouden met mutaties gedurende het begrotingsjaar en is de kostentoe rekening geactualiseerd.

Lasten Algemene dienstverlening (€ 85.000 nadeel)

De afhandelingskosten per legesproduct zijn in werkelijkheid hoger dan begroot.

Baten Algemene dienstverlening (€ 138.000 nadeel)

In 2025 zijn meer digitale rijbewijsaanvragen verwerkt dan aanvankelijk begroot. De opbrengsten van de digitaal aangevraagde rijbewijzen liggen lager dan die van fysiek aangevraagde rijbewijzen. Door een verschuiving van fysieke naar digitale aanvragen is een nadeel op de baten ontstaan. Daarnaast zijn minder verklaringen, uittreksels en verklaringen omtrent het gedrag aangevraagd dan begroot. Ook heeft een eenmalige dotatie aan de voorziening voor dubieuze debiteuren plaatsgevonden.

Lasten Dienstverlening fysieke leefomgeving (€ 161.000 voordeel)

De afhandelingskosten per vergunning zijn in werkelijkheid lager dan begroot. Dit komt doordat met een lager aantal vergunningen relatief hogere opbrengsten zijn gerealiseerd.

Baten Dienstverlening fysieke leefomgeving (€ 662.000 voordeel)

In het laatste kwartaal van 2025 zijn voor twee grote projecten (3 vergunningen) opbrengsten gerealiseerd die niet zijn begroot. Dit leidt tot een voordeel in 2025.

Havengelden

Havengeld is een gebonden belasting die wordt betaald voor het gebruik van de Hilversumse haven. De havengelden bestaan uit liggelden van woonboten en kadegelden voor vracht- en recreatievaart. Het grootste deel van de belastinginkomsten is afkomstig van woonschepen. De havengelden mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. In Hilversum is in 2025 besloten de kosten niet volledig door te berekenen aan de gebruiker, maar maximaal ongeveer 18% van de kosten door te berekenen in het tarief.

Havengelden	Bedragen x € 1.000		
	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Kosten op taakveld 2.4 Havens en waterwegen			
Kosten taakveld, incl. omslagrente	81	111	98
Inkomsten taakveld, excl. heffingen	-10	-10	-10
Netto kosten taakveld	71	101	88
Toe te rekenen kosten andere taakvelden			
- overige toe te rekenen kosten	1	2	-1
- overhead incl. (omslag)rente	25	25	18
- BTW	8	13	10
Totale kosten	105	141	115
Opbrengst heffingen	19	25	21
Dekkingspercentage	18%	18%	19%

3.1.3 Totale baten uit belastingen, leges en rechten

Leges	Bedragen x € 1.000		
	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Ongebonden heffingen			
Onroerendezaakbelastingen woningen	13.402	13.403	13.395
Onroerendezaakbelastingen niet woningen	12.776	13.180	13.323
Precariobelasting	168	318	437
Totaal niet gebonden heffingen	26.346	26.901	27.156
Gebonden Heffingen			
Rioolheffing	10.493	10.493	10.469
Afvalstoffenheffing	14.645	14.328	14.260
Marktgeden	261	216	220
Parkeermeters, vergunningen fiscale parkeerheffingen	7.250	10.425	10.871
Leges omgevingsvergunningen	3.110	2.810	3.401
Leges burgerlijke stand	329	429	428
Leges rijbewijzen/paspoorten/identiteitskaart	1.867	1.682	1.621
Leges gemeentelijke basisregistratie	33	123	123
Overige leges en heffingen	254	224	-26
Totaal gebonden heffingen	38.243	40.731	41.367
Totaal	64.589	67.632	68.523

Toelichting op de grootste afwijkingen

Onroerendezaakbelastingen niet woningen (€ 143.000, voordeel)

De meeropbrengst heeft betrekking op voorgaande belastingjaren die in boekjaar 2025 zijn opgelegd. De afwijking ten opzichte van het begrote saldo van >€ 13 miljoen is niet materieel.

Precariobelasting (€ 119.000, voordeel)

Precario wordt geheven voor het gebruik van gemeentegrond. In 2025 is meer precariobelasting geheven dan begroot. De meeropbrengst is met name toe te schrijven aan de vergunningen voor terrassen. In 2025 zijn alle vergunningen voor terrassen opnieuw geïnventariseerd en hebben er uitbreidingen plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot meeropbrengsten (€ 83.000). Een andere deel heeft betrekking op voorgaande belastingjaar die in boekjaar 2025 zijn opgelegd (€ 36.000).

Afvalstoffenheffing (€ 68.000, nadeel)

Bij nieuwbouwwoningen kan pas een aanslag worden opgelegd als woning gereed is voor bewoning. Woningen die in de loop van het jaar worden opgeleverd ontvangen daarom geen volledige aanslag.

Parkeermeters, vergunningen en fiscale heffingen (€ 446.000, voordeel)

Bij het vormgeven van het parkeerbeleid is er een schatting gemaakt van het aantal vergunningen en het aantal bezoekersparkeeruren middels de digitale bezoekersregeling. In de tussentijd zijn er meerdere beleidsmatige bijstellingen gedaan, waarbij steeds conservatieve berekeningen zijn gemaakt voor de financiële gevolgen. Nu blijkt dat de inkomsten voor parkeervergunningen hoger uitvalt dan tussentijds begroot. We krijgen steeds meer informatie over het aantal vergunningen en het gebruik hiervan, waardoor we in de toekomst betere berekeningen kunnen maken. Voorgesteld wordt om deze aanvullende inkomsten te storten in het mobiliteitsfonds (resultaatbestemming).

Leges omgevingsvergunningen (€ 591.000, voordeel)

In het laatste kwartaal van 2025 zijn uit twee grote projecten (3 vergunningen) opbrengsten gerealiseerd die niet zijn begroot. Dit leidt tot een voordeel in 2025.

Leges rijbewijzen/paspoorten/identiteitskaart (€ 62.000, nadeel)

In 2025 zijn meer digitale rijbewijsaanvragen verwerkt dan aanvankelijk is begroot. De opbrengsten van de digitaal aangevraagde rijbewijzen liggen lager dan fysiek aangevraagde rijbewijzen. Doordat er een verschuiving is ontstaan van fysiek aangevraagde rijbewijzen (afname) naar digitaal aangevraagde rijbewijzen (toename), is een nadeel op de baten ontstaan.

Overige leges en heffingen (€ 250.000, nadeel)

In 2025 zijn er minder verklaringen, uittreksels en verklaringen omtrent gedrag aangevraagd dan begroot. De negatieve baten worden veroorzaakt door een eenmalige dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren.

3.1.4 Overzicht van de lokale lastendruk

In de onderstaande tabel wordt weergegeven hoe de woonlasten zich ontwikkelen van 2023 tot en met 2025.

Omschrijving	2023	2024	2025
Gemiddelde woningwaarde*	455.000	471.000	478.000
Onroerendezaakbelasting eigenaren	286,65	290,14	306,40
Rioolheffing	189,85	205,31	225,99
Afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishouden)	381,36	398,28	427,68
Totaal	857,86	893,73	960,07

*gemiddelde woningwaarde van zowel koop- als huurwoningen.

Procentuele wijziging woonlasten	2023 t.o.v. 2022	2024 t.o.v. 2023	2025 t.o.v. 2024
Stijging voor eigenaar én gebruiker van woningen	1,40%	4,20%	7,40%
Stijging lastendruk voor huurders van woningen	1,50%	4,40%	7,40%

De WOZ-waarde van woningen wordt bepaald op de waardepeildatum 1 januari van het voorgaande jaar. Voor het belastingjaar 2025 is de WOZ-waarde bepaald naar de waardepeildatum 1 januari 2024. Dit betekent het volgende voor de in de tabel opgenomen jaren:

Belasting jaar	Waarde peildatum	Gemiddelde waardeontwikkeling ten opzichte van voorgaand jaar
2023	1-jan-22	14,00% hoger (werkelijk 14,10%)
2024	1-jan-23	4,20% hoger (werkelijk 3,60%)
2025	1-jan-24	2,0% hoger (werkelijk 1,50%)

De gemiddelde waardestijging van een woning voor het belastingjaar 2025 is 1,50%. Bij het vaststellen van de tarieven is uitgegaan van een verwachte stijging van 2,0%. De werkelijke waardeontwikkeling wijkt beperkt af met 0,5%.

3.1.5 Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente Hilversum kent een aantal huishoudens dat moet rondkomen van een minimuminkomen. Daarom biedt de gemeente inwoners en ondernemers (alleen privé-belastingsschulden) die niet, of met moeite in staat zijn om de lokale belastingen te betalen de gelegenheid gebruik te maken van kwijtschelding. Hiervoor moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Hoofregel is dat gemeenten de kwijtscheldingsregels van de Rijksoverheid volgen. De gemeenteraad kan op een aantal punten van de rijksregels afwijken:

- Bepalen dat geen of slechts gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend;
- Uitgaan van hogere kosten van bestaan dan de rijksregels voorschrijven, 100% in plaats van 90%;
- Een verruimde PGL-norm (pensioengerechtigde leeftijd);
- Bepalen dat kleine zelfstandigen in aanmerking komen voor kwijtschelding van hun privé-belastingsschulden;
- Kosten kinderopvang als uitgave meerekenen.

In Hilversum wordt binnen de mogelijke verruiming het maximale toegepast. Dit is vastgelegd in de "[Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Hilversum 2023](#)". Het is mogelijk om kwijtschelding aan te vragen voor onderstaande heffingen:

- Rioolheffing; alleen lasten eigendom woning.
- Afvalstoffenheffing;
- Onroerendezaakbelasting; alleen lasten eigendom woning.
- Zuiverings-/verontreinigingsheffing en watersysteemheffing ingezetenen van Waternet (wordt opgelegd door Waternet).

In een convenant met Waternet is vastgelegd dat de gemeente Hilversum de kwijtscheldingsverzoeken voor aanslagen behandelt die Waternet oplegt aan inwoners van de gemeente Hilversum. Dit betreft de zuivering-, verontreiniging- en de watersysteemheffing. Hiermee hoeven inwoners alleen bij de gemeente Hilversum een verzoek in te dienen. Ook de kwijtscheldingsverzoeken van inwoners uit Wijdmeren worden door Hilversum behandeld.

Bij het beoordelen van kwijtscheldingsverzoeken wordt gebruik gemaakt van het Inlichtingenbureau. Zij toetsen geautomatiseerd of inwoners in aanmerking komen voor kwijtschelding. De inwoners die op basis van deze automatische toets in aanmerking komen voor kwijtschelding hoeven geen aanvraag meer te doen.

Gedurende het hele jaar kunnen kwijtscheldingsverzoeken binnenkomen. Dit komt omdat we elke maand aanslagen opleggen. Ook als in het invorderingstraject blijkt dat een inwoner een aanslag niet kan betalen wordt de mogelijkheid om kwijtschelding aan te vragen aangeboden. Het aantal kwijtscheldingsverzoeken in 2025 (3.697) komt nagenoeg overeen met wat is begroot (3.850). We handelen kwijtscheldingsverzoeken binnen zes maanden na ontvangst af. Op 31 december 2025 waren er nog 83 openstaande kwijtscheldingsverzoeken. Voor het afhandelen van deze verzoeken wordt gewacht op een beoordeling van het inlichtingenbureau. Naar verwachting zijn de nog af te handelen verzoeken in het eerste kwartaal 2026 afgehandeld.

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Aantal kwijtscheldingsverzoeken	4.017	3.850	3.697
(inclusief Waternet) waarvan:			
Geheel toegekend	2.680	2.850	2.660
Gedeeltelijk toegekend	10	50	8
Afgewezen	1162	950	1.005
Ingetrokken	71		48
In behandeling	94		83
Totaalbedrag kwijtschelding	€ 787.000	€ 859.000	€ 863.000
Aantal herzieningen	389	175	207
% ongegrond herzieningen	33%	30%	27%
Aantal beroepschriften	8	25	2
% ongegronde beroepschriften	80%	95%	50%
% afgehandelde beroepschriften binnen wettelijke termijn van 8 weken	100%	100%	100%

3.1.6 Waardebepaling WOZ

Jaarlijks wordt van alle panden binnen de gemeente een WOZ-waarde bepaald. Het gaat om ongeveer 50.000 panden. De gemeente Hilversum voert ook de belastingtaken uit voor de gemeente Wijdmeren. Voor de gemeente Wijdmeren worden ongeveer 13.000 panden getaxeerd. De WOZ-waarde is de waarde in het economische verkeer. Deze waarde wordt bepaald naar de waarde peildatum die altijd 1 jaar vóór het belastingjaar ligt. Voor het belastingjaar 2025 zijn de WOZ-waarden bepaald naar het waarde niveau op 1 januari 2024.

De Waarderingskamer is het toezichtorgaan dat gemeenten controleert op een juiste uitvoering van de Wet WOZ. Jaarlijks beoordeelt de Waarderingskamer de kwaliteit van de WOZ-taxaties van gemeenten. De gemeente mag pas aanslagen opleggen als de Waarderingskamer hiervoor toestemming heeft gegeven. De conclusie uit het laatste onderzoek is dat de gemeente de uitvoering van de WOZ goed op orde heeft. Onder andere op het punt tijdigheid van het verzenden van aanslagen scoort Hilversum goed. Ook het proces van de inning van aanslagen is verder verbeterd en heeft geresulteerd in minder openstaande vorderingen.

3.1.7 Bezwaar en Beroep WOZ-waarde

Het aantal bezwaarschriften is de afgelopen jaren sterk gedaald. In 2025 zijn in totaal 1.577 bezwaren ingediend, in 2024 waren dit er 2.614 en in 2023 waren dit er nog 3.658. In onze communicatie wordt veel ingezet op informeel contact met inwoners en wordt gestimuleerd om bij vragen over de WOZ-waarde telefonisch contact op te nemen. In een persoonlijk gesprek kan een inwoner een bezwaar beter toelichten en krijgt de taxateur meer informatie over een woning. Informeel contact heeft in 2025 in 386 gevallen geleid tot een vermindering van de WOZ-waarde.

Het aantal bezwaren ingediend door een no cure no pay bureau (NCNP-bureau) is het afgelopen jaar afgenomen. Belangrijkste oorzaak hiervan is dat met ingang van 1 januari 2025 nieuwe wetgeving van kracht is voor de kostenvergoeding. Per toegekend bezwaar is deze vergoeding verlaagd van € 600 naar € 200. Een NCNP-bureau ontvangt een proceskostenvergoeding voor elk bezwaar of beroep dat wordt toegekend. Voor de hoogte van de proceskostenvergoeding maakt het niet uit met welke bedrag de WOZ-waarde wordt verlaagd.

Aantal panden waar bezwaar tegen is gemaakt

Jaar	Particuliere bezwaren gegrond	Particuliere bezwaren ongegrond	Particuliere bezwaren open	Particuliere bezwaren totaal	No Cure No Pay gegrond	No Cure No Pay ongegrond	No Cure No Pay open	No Cure No Pay totaal
2025	448*	406	30	884	88	515	90	693
2024	619	380	29	1.028	366	1.197	23	1.586
2023	1.113	985	3	2.101	300	1.257	-	1.557

Jaar	Totaal overzicht gegrond	Totaal overzicht ongegrond	Totaal overzicht open	Totaal overzicht totaal
2025	536	921	120	1.577
2024	985	1.577	52	2.614
2023	1.413	2.242	3	3.658

*386 verlagingen na informeel contact met inwoner. Aantal verlagingen relatief hoog omdat alleen informeel contact met een verlaging is aangemerkt als een bezwaar.

Ook bij beroepsprocedures zien we een verschuiving van procedures die worden ingediend door een NCNP-bureau. Ook het aantal procedures bij het Gerechtshof is toegenomen. De algemene doorlooptijd van procedures bij de rechtbank en het Gerechtshof bedragen minimaal 1 jaar. Daarom is pas na afloop van een belastingjaar zichtbaar hoeveel procedures over een bepaald belastingjaar zijn gevoerd.

Particuliere beroepen

Belasting jaar	Rechtbank	Gerechtshof	Hoge Raad	Ongegrond	Gegrond	In behandeling	Totaal
2025	8	0	0	2	3	3	8
2024	7	0	0	2	0	5	7
2023	25	2	0	17	2	7	27

No cure no pay

Belasting jaar	Rechtbank	Gerechtshof	Hoge Raad	Ongegrond	Gegronnd	In behandeling	Totaal
2025	60	0	0	2	0	58	60
2024	80	0	0	20	19	41	80
2023	121	12	0	83	21	27	133

Proceskostenvergoeding

Jaar	Bedrag
2025	89.000
2024	154.000
2023	236.000

3.1.8 Landelijke woonlastenvergelijking

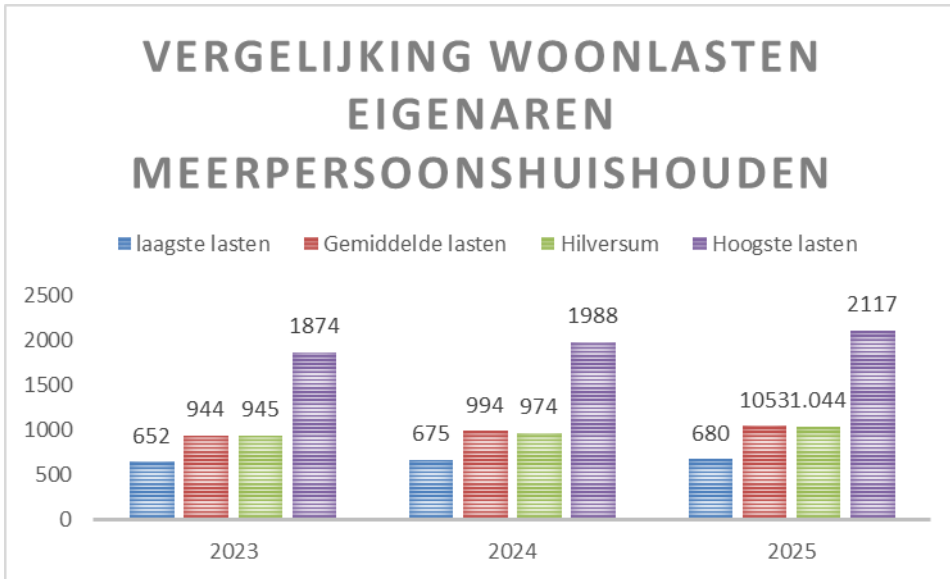
Het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) van de Rijksuniversiteit van Groningen vergelijkt de lokale lasten. Het COELO brengt hierover jaarlijks de 'Atlas van lokale lasten' uit met daarin informatie over alle gemeenten in Nederland.

Het overzicht van de gemeenten met de laagste, gemiddelde en hoogste lasten voor een meerpersoonshuishouden met daarin opgenomen de gemeente Hilversum, ziet er als volgt uit.

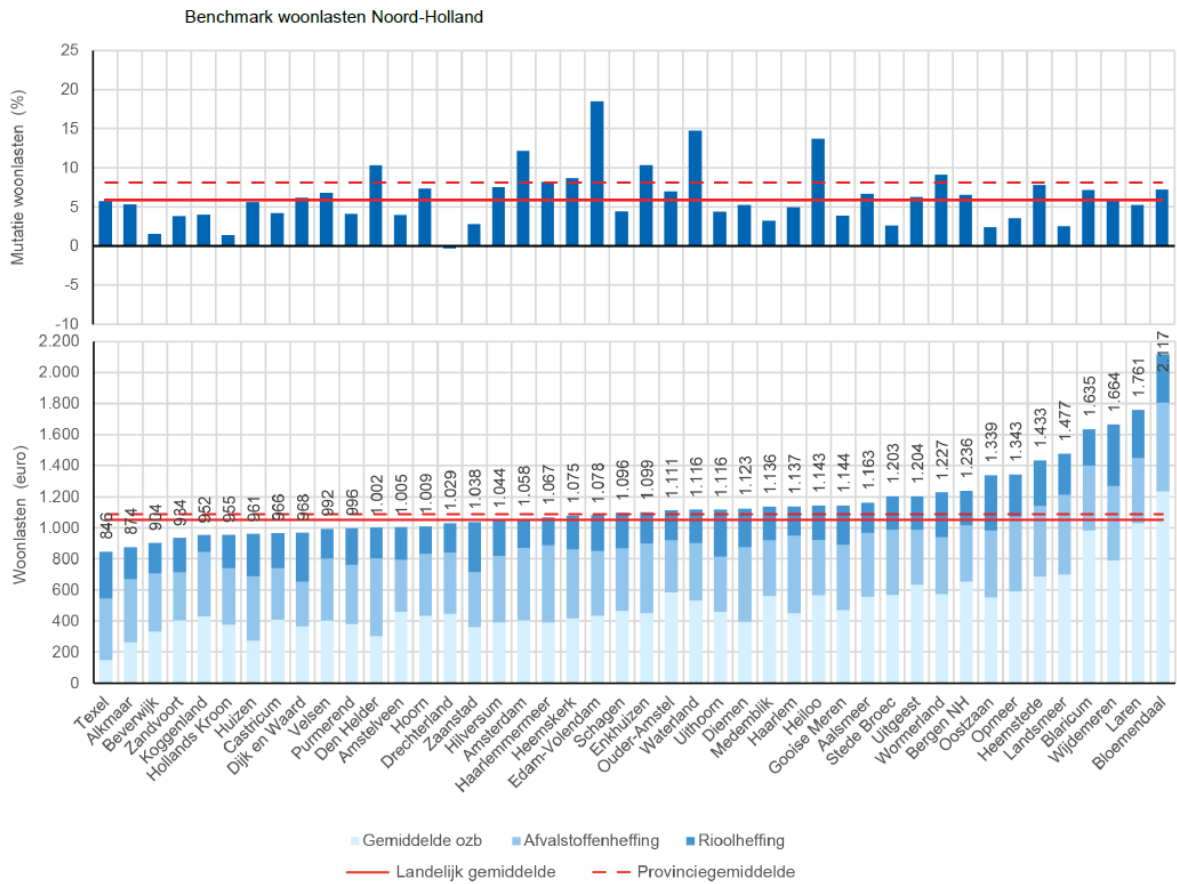
Omschrijving	Bedragen x € 1.000					
	2023 Eigenaar	2023 Huurder	2024 Eigenaar	2024 Huurder	2025 Eigenaar	2025 Huurder
COELO Atlas overzichten woonlasten:						
Gemeente met de laagste lasten	652	35	675	32	680	34
Gemiddelde van alle gemeenten	944	436	994	457	1.053	480
Gemeente met de hoogste lasten	1.874	750	1.988	835	2.117	880
Gemeente Hilversum	945*	381	974*	398	1.044	428

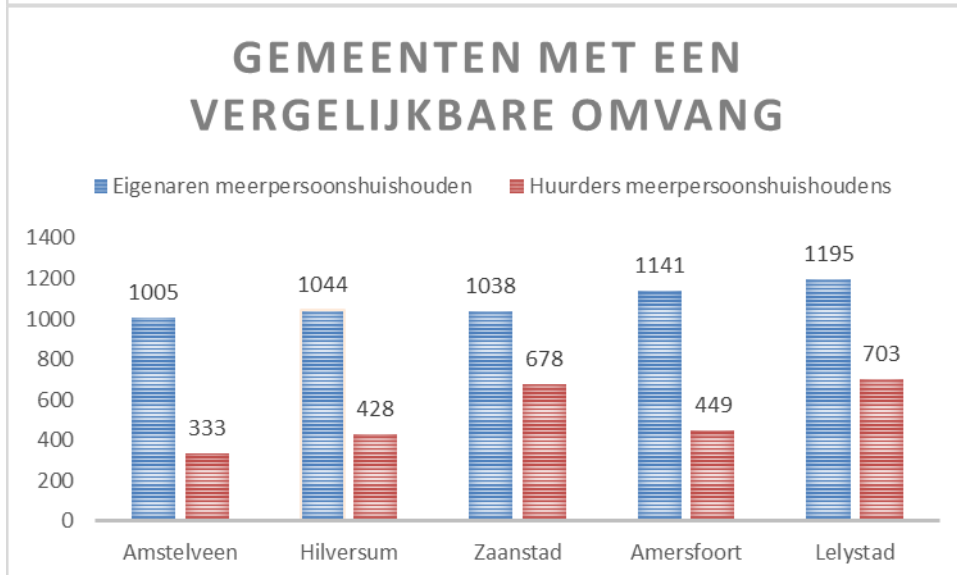
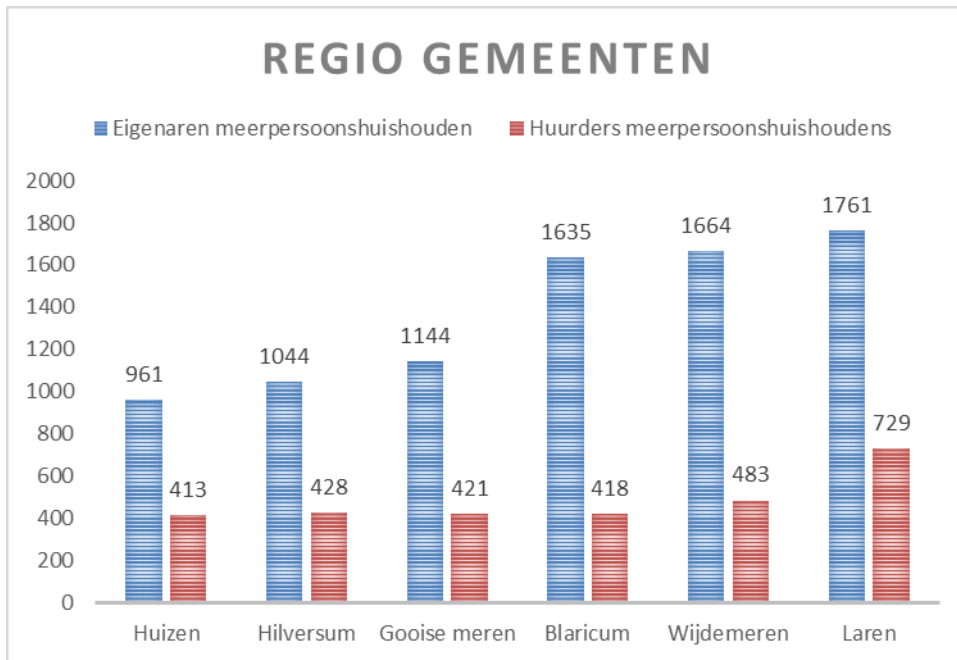
* In 2021 hanteerde het COELO de gemiddelde WOZ-waarde van koop- en huurwoningen samen omdat de waarde van alleen koopwoningen niet bekend was. Sinds 2022 publiceert het CBS de woningwaarden ook uitgesplitst. Sinds 2022 gaat het COELO in de vergelijking uit van de gemiddelde WOZ-waarde van alleen koopwoningen. De woonlasten gepresenteerd door de COELO wijken daarmee af van de cijfers gepresenteerd in paragraaf 3.1.4.

Net als voorgaande jaren liggen de lasten in 2025 voor de gemeente Hilversum net onder het gemiddelde.

In onderstaande grafieken wordt een overzicht gegeven van de woonlasten binnen de provincie Noord-Holland, van regiogemeenten en gemeenten met een vergelijkbare omvang. Hilversum is steeds terug te vinden rond het gemiddelde.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.2.1 Inleiding

Deze paragraaf bespreekt het huidige weerstandsvermogen van de gemeente en de wettelijk verplichte financiële kengetallen. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente in staat is om de financiële gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering in gevaar komt. Het toont de verhouding tussen de beschikbare middelen en de benodigde middelen om risico's op te vangen.

Door het weerstandsvermogen te meten, kan worden gecontroleerd of de risico's, zowel nu als die in de toekomst, passen bij de financiële situatie van de gemeente. Het gaat hierbij vooral om hoeveel risico's er financieel opgevangen kunnen worden en in mindere mate om welke risico's dat precies zijn. Inzicht in het weerstandsvermogen helpt bij het maken van keuzes over toekomstige plannen en ontwikkelingen. Het speelt een rol in de discussie over de bereidheid om risico's te nemen en hoe die risico's in verhouding staan tot de financiële situatie van de gemeente en de behoeften van de stad.

Actualiteit

De berekening van het weerstandsvermogen is een momentopname gebaseerd op één afhankelijk van de omstandigheden en feiten zoals bekend op het moment van berekenen. Om een weerstandsvermogen toets te kunnen doen, moet er een concreet meetmoment worden geprikt. De inhoud van de paragraaf kan daarin achterlopen op eventuele nieuwe feiten die zich tussen de peildatum en publicatie van deze stukken hebben voorgedaan.

3.2.2 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Risicomanagement is het proces van het identificeren, beheersen en aanpakken van risico's. Een risico is iets dat onzeker is, maar dat invloed kan hebben op de gemeente, zowel positief als negatief. De gevolgen kunnen bijvoorbeeld invloed hebben op beleid, het imago of de financiën van de gemeente. Bij het weerstandsvermogen gaat het vooral om de financiële gevolgen van risico's. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente in staat is om de financiële impact van risico's op te vangen, zonder dat dit invloed heeft op het beleid of de uitvoering ervan.

Beleidskader

Het beleidskader bestaat uit de door de Raad vastgestelde Financiële verordening gemeente Hilversum (december 2024). De norm is dat het weerstandsvermogen minimaal 1,0 moet zijn. Het doel van de gemeente Hilversum is om te zorgen dat onverwachte problemen geen invloed hebben op het voortzetten van het beleid. Tegenvallers kunnen leiden tot hogere kosten of lagere inkomsten dan verwacht. Daarom is het beleid gebaseerd op twee belangrijke pijlers:

1. Uitgaven die onvermijdelijk op de gemeente afkomen worden in de begroting opgenomen. In dit kader worden jaarlijks gemeentebreed autonome ontwikkelingen geïnventariseerd en beoordeeld op 'vermijdelijkheid'. Met algemene kostenontwikkelingen zoals loon- en prijsstijgingen wordt – in relatie tot de verwachte ontwikkeling van de algemene uitkering – in de meerjarenraming rekening gehouden via stelposten. Zo wordt voorkomen dat voorspelbare ontwikkelingen leiden tot overschrijdingen van de begroting.
2. Risico's – onzekere gebeurtenissen met gevolgen voor de gemeente – worden in beeld gebracht en gekwantificeerd. Het risicoprofiel wordt opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen & risicobeheersing van de begroting of de jaarrekening. Risico's die worden opgenomen in het gemeente brede risicoprofiel (weerstandsvermogen risico's) voldoen aan de volgende criteria:
  - a. Risico's met een kans percentage van tussen de 20% en 80% in combinatie met een onzekere maar mogelijke financiële impact van € 100.000 en hoger;
  - b. Risico's met een kans percentage van 80% en hoger worden als zekerheden beschouwd en moeten, mits de financiële impact redelijkerwijs en onderbouwd te schatten is, niet als risico worden opgenomen maar worden verwerkt in de begroting.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit twee componenten:

- de beschikbare weerstandscapaciteit – hoeveel middelen zijn er beschikbaar om risico's op te vangen én
- de benodigde weerstandscapaciteit – hoeveel middelen zijn er nodig om de geïdentificeerde risico's op te kunnen vangen.

De weerstandsfactor zoals berekend voor de jaarrekening 2025 is als volgt (bedragen x € 1.000):

Weerstandsfactor	Beschikbare weerstandscapaciteit	is	54.070	is	7,7
	Benodigde weerstandscapaciteit		6.979		

Zoals verwoord in de Nota financieel beleid moet het weerstandsvermogen minimaal 1,0 zijn. Op het moment van opstellen van deze paragraaf is de weerstandsfactor 7,7. In de [begroting 2026](#) (het vorige meetmoment) kwam de weerstandsfactor uit op 8,3. De weerstandsfactor is daarmee gedaald ten opzichte van het vorige meetmoment ([begroting 2026](#)). De daling is voornamelijk het gevolg van de daling van de algemene reserve van € 6 miljoen door een storting in de Reserve herindeling. Een minimale oorzaak is het verhogen van de maximale financiële impact van risico R100 (BUIG - Negatief saldo inkomsten-uitgaven bijstand) met een miljoen. Dit is het maximale tekort voor Hilversum door de vangnetregeling. In de begroting 2026 was de verhoging van het kanspercentage van 10% naar 50% van risico R100 BUIG een reden van een lagere weerstandsfactor, maar werd niet het maximale tekort als maximale financiële impact opgenomen. Een andere oorzaak is het splitsen van R206 (Datalekken en informatieveiligheid (analoog en digitaal) in twee risico's. De verwachting is dat de gevolgen van dit risico een verschillend kans percentage en verschillende mate van financiële gevolgen zullen hebben. Deze verschillen zijn nu ondergebracht in twee risico's.

De beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit worden in [paragraaf 3.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit](#) en [paragraaf 3.3.4 Benodigde weerstandscapaciteit](#) nader toegelicht. Desondanks blijft de weerstandsfactor als uitstekend beschouwd.

3.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen er beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De huidige beschikbare weerstandscapaciteit, inclusief het verloop vanaf de jaarrekening 2024 ziet er als volgt uit:

Beschikbare weerstandscapaciteit	Bedragen x € 1.000		
	Jaarrekening 2024	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Algemene reserve	62.839	59.230	53.009
Onvoorzien	n.v.t.	75	n.v.t.
Prognose jaarrekeningresultaat	4.262	n.v.t.	1.061
Saldo lopend begrotingsjaar	0	0	0
Totaal	67.101	59.305	54.070

* Resultaatbestemming 2025 is in bovenstaande tabel buiten beschouwing gelaten.

Ten opzichte van het vorige meetmoment ([begroting 2026](#)) is de totale beschikbare weerstandscapaciteit met ongeveer € 6 miljoen afgenomen. In de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit is geen rekening gehouden met eventuele resultaatbestemmingen voortvloeiend uit deze jaarrekening.

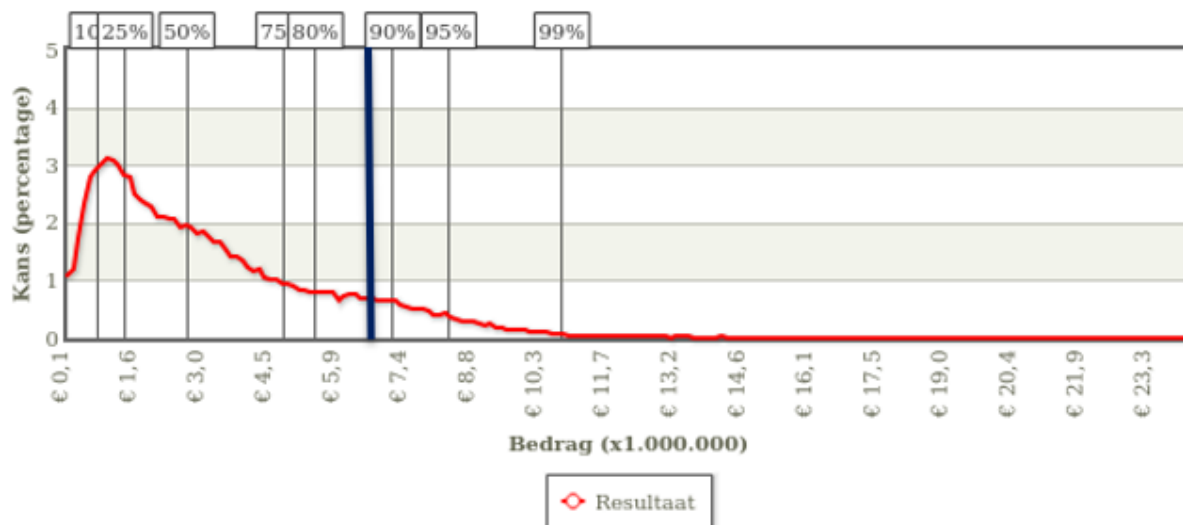
3.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit – risicoprofiel

De benodigde weerstandscapaciteit gaat over het bedrag dat nodig is om de risico's financieel af te dekken. De risico's zijn berekend op basis van de gesprekken die zijn gevoerd. Deze risico's zijn daarna gesimuleerd met behulp van de Monte-Carlomethode, een methode die met speciale software wordt uitgevoerd. Om te bepalen hoeveel geld nodig is om de risico's af te dekken, wordt de gebruikelijke norm in Nederland gevolgd. Deze norm is dat 90% van de risico's in verschillende situaties afgedekt moet kunnen worden. In het huidige risicoprofiel betekent dit dat het bedrag afgerond € 7,0 miljoen bedraagt.

Ten opzichte van het vorige risicoprofiel ([begroting 2026](#)) is de benodigde weerstandscapaciteit van € 7,1 miljoen met ongeveer € 0,1 miljoen afgenomen, wat resulteert in een saldo van afgerond € 7,0 miljoen. Dit is onder andere het gevolg van het verhogen van de maximale financiële impact van risico R100 (BUIG - Negatief saldo inkomsten-uitgaven bijstand) en het splitsen van risico R206 (Datalekken en informatieveiligheid (analoog en digitaal)).

naris

Kansverdeling

Zekerheidspercentage	Bedrag
10%	€ 663.616
25%	€ 1.239.983
50%	€ 2.560.819
75%	€ 4.635.622
80%	€ 5.320.458
90%	€ 6.979.011
95%	€ 8.171.916
99%	€ 10.601.742

De tabel geeft weer dat de norm van 90% rond een saldo van € 7,0 miljoen ligt.

Risico top 5

Het onderstaande overzicht toont de 5 grootste risico's zoals opgenomen in het huidige risicoprofiel met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Een volledig overzicht van de risico's die betrokken zijn bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit is terug te vinden in [bijlage 7.1 Toelichting weerstandsvermogen en risicobeheersing](#).

Top	Risico	Invloed (%)	Risico	Bedragen x € 1.000	
				Minimale financiële impact	Maximale financiële impact
1	R206	34,91%	Ontwikkelingen in de Grex	935	6.607
2	R100	18,69%	BUIG - Negatief saldo inkomsten-uitgaven bijstand	-	3.000
3	R103	8,09%	Tegenvallende uitkering gemeentefonds (AU)	-	2.100
4	R98	6,19%	Meer gebruik van voorzieningen Jeugdzorg	-	1.000
5	R99	5,20%	Meer gebruik van voorzieningen WMO	250	500
Top 5		73,08%			
Overige		26,92%	Diverse risico's zie bijlage 7.1		
		100,00%			

* Het invloed percentage bepaald in hoeverre een risico meeweegt in het berekenen van de benodigde weerstandscapaciteit. Het invloed percentage is niet hetzelfde als het kans percentage, ofwel de geschatte kans dat een risico zich in de toekomst voordoet. Een volledig overzicht van de geïnventariseerde risico's inclusief het kans percentage is terug te vinden in bijlage 7.1.

3.2.5 Toelichting risicoprofiel

Zoals eerder genoemd, is risicomanagement geen exacte wetenschap, maar gaat het om nadenken en inschatten. Een risicoprofiel is altijd een momentopname en kan veranderen. Op het moment van het opstellen van de jaarrekening 2025 en het risicoprofiel, zijn er verschillende economische en maatschappelijke onzekerheden die in de toekomst mogelijk invloed kunnen hebben op de uitvoering van gemeentelijk beleid. Deze onzekerheden zijn op dit moment nog niet als concrete risico's te zien en zijn daarom niet meegenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De huidige weerstandsfactor van 7,4 laat zien dat er genoeg financiële ruimte is om eventuele aanvullende tegenvallers op te vangen. Hieronder volgt een korte uitleg van de belangrijkste economische en maatschappelijke ontwikkelingen die mogelijk in de toekomst invloed kunnen hebben op de uitvoering van ons beleid.

- Opvang vluchtelingen** - Hilversum vangt al bijna 4 jaar vluchtelingen uit Oekraïne op. Het uitgangspunt van Hilversum is dat het Rijk de kosten die gemaakt wordt door gemeenten integraal vergoedt. De huurovereenkomst van de gemeentelijke opvanglocatie Philipsweg loopt tot 1 november 2027 en een verdere verlenging is niet mogelijk, omdat dit een ontwikkellocatie betreft. Voor de vervanging van de opvanglocatie aan de Anton Philipsweg zijn wij al geruime tijd op zoek naar een andere locatie. Op 24 december 2025 hebben we het pand aan de Emmastraat 15 aangekocht en na een verbouwing kunnen hier 52 Oekraïense vluchtelingen worden opgevangen. Om tijdig de overige bewoners van de Philipsweg en hotel Ravel te huisvesten zijn we al geruime tijd op zoek naar een vervangende locatie. Het blijft een uitdaging om dit voor elkaar te krijgen gezien de beperkte, ruimtelijke mogelijkheden voor het realiseren van opvangplekken in Hilversum. Vanuit het Rijk liggen er plannen voor de periode na het vervallen van de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) per 4 maart 2027 voor Oekraïense ontheemden. Daarbij is het plan om Oekraïense ontheemden een tijdelijke verblijfsvergunning te geven voor 3 jaar en het verblijf zoveel mogelijk te normaliseren in plaats van de huidige regelingen en opvang. Vanwege de kabinetswisseling liggen er nog geen definitief uitgewerkte plannen. Het Rijk werkt ook aan een nieuwe bekostigingsregeling voor de opvang en huisvesting van Oekraïense ontheemden. Het Rijk verwacht hierover bij de Voorjaarsnota meer duidelijkheid te kunnen geven aan gemeenten. Tot die tijd is het nog niet definitief duidelijk wat de uitwerking van deze regeling voor Hilversum betekent. De verwachting is dat het Rijk de kosten voor opvang van Oekraïense ontheemden volledig zal blijven vergoeden. Daarom wordt dit niet als een financieel risico opgenomen in de risicoparagraaf. Naast de opvang van Oekraïense vluchtelingen staat ook de reguliere asielopvang onder druk, omdat de opvangcapaciteit van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA)

onvoldoende is. Hilversum voldoet nog niet aan de Spreidingswet. Er is één noodopvanglocatie en er wordt hard gewerkt om aan de taakstelling op basis van de Spreidingswet te kunnen voldoen. Op dit moment zijn de kosten voor Hilversum beheersbaar. Daarom wordt asielopvang niet als financieel risico opgenomen in de risicoparagraaf.

- **Samenvoeging met de gemeente Wijdemeren** – De gemeente Wijdemeren wordt vanaf 1 januari 2027 samengevoegd met Hilversum. Ter voorbereiding op deze samenvoeging, heeft er op 1 januari 2026 eerst een ambtelijke fusie plaatsgevonden. Hoewel de samenvoeging veel kansen biedt, zijn er ook uitdagingen en financiële gevolgen. Het Rijk stelt vanaf 2026 gedurende vijf jaar extra geld beschikbaar om de fusie mogelijk te maken, daarnaast is de reserve voor de fusie opgehoogd. Op dit moment wordt verwacht dat dit bedrag (ruim) voldoende zal zijn. De begroting en verantwoording van de lasten en baten van de herindeling wordt ondergebracht in de reguliere P&C cyclus. Daarom is dit risico of deze kans niet financieel opgenomen in het huidige risicoprofiel.
- **Project Flexwoningen** - De gemeente Hilversum werkt samen met woningcorporaties om flexibele woningen te plaatsen die maximaal 15 jaar op één locatie blijven. Na deze periode moeten de woningen mogelijk verplaatst worden. Als verplaatsing niet mogelijk is, leidt dit tot een volledig afschrijvingsverlies voor de woningcorporaties. De overheid dekt 60% van dit risico, de gemeente 25%, en de woningcorporatie de resterende 15% en de verplaatsingskosten. Indien de woningen na 15 jaar worden verplaatst, vervalt het risico voor de gemeente. Wij verwachten dat dit realiseerbaar is. Om deze reden is dit project nu niet als financieel risico opgenomen in de risicoparagraaf.
- **Inflatieontwikkeling** – De inflatie was de afgelopen jaren hoog en dat heeft geleid tot een sterke stijging van de lonen en prijzen. In 2025 is de stijging geleidelijk afgenomen, maar toch is de inflatie nog steeds relatief hoog. Hoewel de huidige inflatieverwachtingen in de begroting zijn verwerkt, blijft inflatie een onzekere factor. In de toekomst kan aanpassing van de begroting noodzakelijk zijn om loon- en prijsstijgingen op te vangen.
- **Geopolitieke ontwikkelingen** – De huidige geopolitieke ontwikkelingen ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2025 zorgen voor onzekerheid op internationale markten. Dit vertaalt zich onder meer in schommelingen in grondstofprijzen, verstoringen in toeleveringsketens en volatiliteit op de energiemarkt. De effecten zijn nog niet meegenomen in huidig risicoprofiel, maar worden gemonitord en meegenomen wanneer daar noodzaak voor is.

3.2.6 Financiële Kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen zes kengetallen worden opgenomen. De kengetallen zullen in samenhang worden beoordeeld, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie van de gemeente. De financiële positie is geen doel op zich maar moet altijd worden bekeken in samenhang met de totale maatschappelijke opgave van de stad. Het te bereiken maatschappelijke rendement en de bijdrage aan de inhoudelijke beleidsdoelstellingen zijn hierbij van evident belang. De financiële positie is ondersteunend aan het afwegingsproces en moet het bestuur helpen verantwoorde keuzes te maken voor de (middel)lange termijn. Van de Provincie Noord-Holland is een handreiking ontvangen om de kengetallen te kwalificeren aan de hand van signaleringswaarden die afkomstig zijn van de stresstest voor 100.000+ gemeenten. De signaleringswaarden hebben de volgende indeling:

Overzicht kengetallen t.b.v. paragraaf Weerstandsvermogen (volgens voorgeschreven format Ministeriële regeling)

Ref. Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1 Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
2 Netto schuldquote gecorr. voor verstr. leningen	<90%	90-130%	>130%
3 Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
4 Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
5 Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
6 Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Omdat normering in eerste instantie door de gemeente zelf dient plaats te vinden, wordt aan de categorieën door de provincie geen normering gegeven. Wel meldt de provincie dat over het algemeen kan worden gesteld dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Voor de gemeente Hilversum zien de kengetallen er als volgt uit:

Ref. Kengetal	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Begroting 2026
1. Netto schuldquote	59%	64%	60%	73%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	52%	58%	53%	64%
3. Solvabiliteitsratio	25%	23%	22%	19%
4. Grondexploitatie	0%	1,5%	0%	2,1%
5. Structurele exploitatieruimte	3,6%	0,5%	10%	1%
6. Belastingcapaciteit	98%	97%	99%	91%

1. Netto schuldquote

Betekenis. De netto schuldquote geeft inzicht in de mate waarin de schuldenlast drukt op de exploitatie. De netto schuldquote is het percentage van de netto schuld ten opzichte van de jaarlijkse inkomsten van de gemeente. Het percentage dat hieruit voortkomt, geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Voor dit kengetal geldt: hoe lager, hoe beter.

Beoordeling: het percentage bedraagt 60% in de jaarrekening 2025 en valt daarmee in de categorie A 'minst risicovol'. Dit kengetal valt in deze jaarstukken lager (en dus beter) uit dan in de begroting 2026.

2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Betekenis. Dit kengetal verschilt maar op één punt van het vorige: in dit kengetal worden uitgeleende gelden buiten beschouwing gelaten. Die komen immers normaal gesproken weer terug naar de gemeente. Bij een groot bedrag aan uitgeleende gelden zal het percentage lager (lees: gunstiger) uitvallen dan het percentage onder 1 hierboven. Hilversum heeft een bedrag van € 30 miljoen aan leningen uitstaan, waarvan de uitstaande vordering op GEM Crailo B.V. van € 16,2 miljoen de grootste is. Daarnaast heeft de gemeente leningen verstrekt aan Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (€ 11,8 miljoen voor diverse fondsen), het restauratiefonds (€ 1,9 miljoen) en Stichting Steunfonds Pinetum Blijdenstein (€ 0,1 miljoen). In 2026 wordt de lening aan het Pinetum Blijdenstein kwijtgescholden. Ook voor dit kengetal geldt: hoe lager, hoe beter.

Beoordeling: dit kengetal valt met 53% logischerwijs lager uit dan het vorige en bevindt zich in dezelfde 'minst risicovol' categorie. De ontwikkeling van dit kengetal laat hetzelfde verloop zien als de netto schuldquote en valt eveneens in categorie A.

3. Solvabiliteitsratio

Betekenis. De solvabiliteitsratio geeft aan in welke mate het bezit van de gemeente is gefinancierd met eigen vermogen, of, anders gezegd, in welke mate het bezit is afbetaald. Het kengetal geeft aan of de gemeente, als de nood aan de man komt, met de opbrengst van de bezittingen haar schulden kan aflossen. Voor dit kengetal geldt: hoe hoger, hoe beter.

Solvabiliteit is in de private sector van groter belang dan in de publieke sector. Dit komt omdat het voor de private sector een basis is waarop o.a. de leencapaciteit wordt bepaald. Bij publieke organisaties is dat niet het geval. Het college hecht daarom meer waarde aan het kengetal netto schuldquote (zie hierboven). Dat kengetal geeft aan in hoeverre de rentelasten en aflossingen binnen de exploitatie kunnen worden opgevangen.

Beoordeling: het percentage in deze jaarrekening is 22% en het kengetal valt daarmee binnen de midden-categorie B. Het college blijft aandacht hebben voor de solvabiliteitsratio. Aangezien momenteel de weerstandratio (7,4) als "uitstekend" te kwalificeren valt, beoordeelt het college de uitkomst van de solvabiliteitsratio in samenhang met de weerstandratio als goed.

4. Kengetal grondexploitatie

Betekenis. Dit percentage is de uitkomst van de vergelijking van de waarde van onze grondexploitaties met de jaarlijkse inkomsten van de gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Hoe lager dit percentage is, hoe minder risico de gemeente loopt. Een negatief kengetal betekent dat er op dat moment geen boekwaarde is die moet worden terugverdiend door

verkoop van grond en dat de gemeente volgens de actuele kaders geen risico loopt op de voorraden grond.

Beoordeling. De hoogte van dit kengetal voor Hilversum bedraagt afgerond 0% en ligt ruim onder het percentage van 20%, die in de handreiking van de provincie als meest gunstige wordt beoordeeld en valt daarmee in categorie A.

5. Structurele exploitatieruimte

Betekenis. De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van leningen) te dekken. Anders gezegd, een percentage van 0% of hoger geeft aan dat Hilversum geen structurele kosten dekt met incidentele inkomsten. Een negatief kengetal betekent immers dat structurele lasten ten dele met incidentele baten worden gedekt. Het gevaar daarvan is dat, als die incidentele inkomsten wegvallen, er een gat in de begroting en jaarrekening kan ontstaan.

Beoordeling: het kengetal bedraagt ten tijde van de jaarrekening 2025 10%, is positief en valt daarmee in categorie A. De structurele lasten zijn gedaald ten opzichte van het vorige meetmoment.

6. Belastingcapaciteit

Betekenis. Dit kengetal geeft aan hoe de gemiddelde woonlasten in Hilversum zich verhouden tot de landelijk gemiddelde woonlasten. Tot de woonlasten worden gerekend de onroerendezaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Beoordeling: Het percentage bedraagt ten tijde van de jaarrekening 2025 99% en valt daarmee in categorie B.

Algeheel oordeel

Het BBV schrijft voor: "een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie". Op basis van de in deze jaarstukken opgenomen cijfers beoordeelt het college de "onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie" als goed.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.3.1 Inleiding

In deze paragraaf beschrijven we het beheer en onderhoud van onze gemeentelijke kapitaalgoederen. We geven informatie over het onderhoud en investeringen van respectievelijk wegen, riolering, (oppervlakte)water, groen, kantoorgebouwen, onderwijshuisvesting en overig maatschappelijk vastgoed. Deze paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen” dient conform het Besluit Begroting en Verantwoording, artikel 12, lid 2 informatie te geven over het actuele beleidskader, het kwaliteitsniveau en de maatregelen waarmee een kapitaalgoed gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau wordt gehouden. De uitgaven voor onderhoud worden in de begroting opgenomen en/of er wordt voor onderhoud via de begroting een onderhoudsvoorziening opgebouwd. Om te zorgen voor een compleet beeld over de stand van zaken rondom kapitaalgoederen, gaan wij in deze paragraaf ook in op de maatregelen die gaan over het investeren in kapitaalgoederen.

Met het beheer, onderhoud en vervanging van de kapitaalgoederen is een groot bedrag gemoeid. De kapitaalgoederen zijn een kostbaar bezit. Ooit nieuw aangelegd, verdienen onze kapitaalgoederen nu goed onderhoud en verstandig beheer. Op deze wijze kunnen we de in het verleden gedane investeringen optimaal laten renderen voor onze stad.

Onze kapitaalgoederen zijn meer dan statische objecten. Met bruggen, tunnels, wegen en fietspaden leveren we onder meer een bijdrage aan het thema bereikbaarheid. Met parken en speeltoestellen leveren we een bijdrage aan thema's als recreatie, biodiversiteit, sport en ontspanning. Met riolering en oppervlaktewater voldoen we niet alleen aan onze zorgplicht om te zorgen voor droge voeten, maar leveren we ook een bijdrage aan volksgezondheid. En met het gemeentelijk vastgoed faciliteren we onze dienstverlening, maar faciliteren we ook onderwijs en de ontmoetingen in de stad.

Ondanks de inzet op planning en uitvoering zijn niet alle vervangingen tijdig gerealiseerd. Dit hangt samen met de complexiteit van integrale werkzaamheden in de openbare ruimte, onvoorziene technische noodzaak bij kritieke onderdelen (zoals vuilwaterpersleidingen), maatwerk op locaties met wortelopdruk en enkele afhankelijkheden in voorbereiding en besluitvorming (o.a. verkeersregelininstallaties en vastgoed). Waar mogelijk zijn werkzaamheden gecombineerd, budgetten geactualiseerd en projecten doorgeschoven; daardoor lopen sommige trajecten over de jaargrens heen.

Vanwege de toename van ambities en noodzakelijke investeringen worden werken in de openbare ruimte steeds complexer. Door middel van integraal stedelijk programmeren zijn we gestart om hier invulling aan te geven. Stedelijke programmering is een verdere professionalisering van het integraal werken: een werkwijze die stadsontwikkeling als geheel benadert, met oog voor samenhang tussen beleid, beheer en investeringen in straten, wijken en gebieden. Deze programmering helpt bij het formuleren van opgaven, stroomlijnen van realisatie en het maatschappelijk verantwoord investeren.

Uiteindelijk zorgt het gehele ensemble aan kapitaalgoederen voor een leefbare stad en, wanneer we dit goed beheren, een prettig en uitnodigend verblijfsklimaat.

Beleid algemeen

Bepalend voor de omvang van de budgetten is het met de raad afgesproken kwaliteitsniveau. Deze zijn vastgelegd in de vastgestelde beheerplannen. In de in 2024 vastgestelde visie openbare ruimte (Beweging in de openbare ruimte) is uiteengezet hoe we omgaan met de diverse opgaven in de stad. Op basis van deze visie werken we aan een technische uitwerking in een Handboek Openbare Ruimte. In verband met de samenvoeging met Wijdmeren wordt dit handboek gelijktijdig opgesteld voor beide gemeentelijke arealen. Wij streven ernaar dit gezamenlijke handboek in 2027 gereed te hebben, zodat dan één uniform kader voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte beschikbaar is.

In 2023 heeft de gemeenteraad de beheerplannen openbare ruimte vastgesteld. Dit zijn de beheerplannen voor:

- Bebording en bewegwijzering
- Civiele kunstwerken
- Groen
- Openbare verlichting
- Spelen
- Wegen

In deze beheerplannen hebben we onderbouwd inzichtelijk gemaakt wat de staat is van het areaal. Ook maakt het beheerplan inzichtelijk wat er de komende periode nodig is aan beheer- en onderhoudsmaatregelen. Dit is inclusief het wegwerken van een aantal onderhoudsachterstanden. De beheerplannen kennen een looptijd van vier jaar (2024 tot en met 2027). Voor de uitvoerbaarheid en de toegankelijkheid van de stad, is voor het wegwerken van deze achterstanden soms een langere tijdsperiode aangehouden van vijf of acht jaar. Met het vaststellen van de beheerplannen is het beheer en onderhoud van de openbare ruimte de komende periode bestendigd. In 2027 volgen nieuwe beheerplannen.

Per kapitaalgoed hebben we het kwaliteitsniveau naar passende onderhoudsmaatregelen vertaald en – voor zover nog niet in een beheerplan opgenomen - vastgelegd in een meerjarig onderhoudsprogramma (MOP). Op basis van die beheerplannen en onderhoudsprogramma's zijn de benodigde middelen in deze paragraaf begroot. In het begrotingsjaar zelf beoordelen we of de geplande werkzaamheden ook echt noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld aan de hand van uitgevoerde inspecties. Omgekeerd kan het voorkomen dat in een later jaar gepland onderhoud eerder moet plaatsvinden. De MOP is geactualiseerd en eind 2024 door de raad vastgesteld.

De vervanging en optimalisatie van afgeschreven riolering is geborgd in het Gemeentelijk Watermanagement plan 2021-2026 (GWP). Naast de vervangingsopgave zijn hier maatregelen voor klimaatadaptatie en een duurzame omgang met water in opgenomen. Bij herinrichtingsprojecten wordt regenwater gesplitst van vuilwater inzameling en lokaal geïnfilterd in de bodem. Hiermee dragen we bij aan droogtebestrijding en het verminderen van wateroverlast. De wateroverlast is groot in Hilversum-oost en een deel van het centrum. Om dit te beperken zijn waterbergende maatregelen uit het GWP nader uitgewerkt.

3.3.2 Wegen

Beleid

Tot de kapitaalgoederen van de wegen behoren de openbare voorzieningen voor wegverharding, trottoirs, fietspaden, civiele kunstwerken (bruggen, viaducten, dam- en keerwanden), straatmeubilair (zoals bebording) en openbare verlichting. In Hilversum zijn de volgende voorzieningen aanwezig:

- Wegen: 350 kilometer
- Fietspaden (vrijliggend): 150 kilometer
- Voetpaden (vrijliggend): 25 kilometer
- Openbare verlichting: 16.000 armaturen
- Kunstwerken: 44 stuks (6 tunnels, 21 bruggen, 2 viaducten 15 overig (steigers, geluidsschermen en grondkerende muren))

(In orde van grootte. Per jaar kan de omvang wat verschillen door ontwikkelingen in de stad.)

Het ambitieniveau van het programma onderhoud wegen van Hilversum is gebaseerd op een landelijk gehanteerd normenstelsel voor rationeel wegonderhoud. Voor de investeringen in wegen houden wij rekening met een goede balans tussen het investeringsniveau en het kwaliteitsbeheer van de openbare ruimte. Het is van belang dat in het kader van veiligheid en leefbaarheid de kwaliteit van de openbare ruimte voor de korte en lange termijn gewaarborgd blijft.

Uitvoering onderhoud

De beheerplannen voor wegen, civiele kunstwerken en openbare verlichting zijn in 2023 vastgesteld. Bij de vaststelling van het beheerplan wegen (2023) is een onderhoudsachterstand op de elementenverhardingen geconstateerd. Met extra middelen is toen afgesproken deze achterstand in een periode van circa acht jaar, in samenhang met werkzaamheden aan de riolering, terug te brengen naar een niveau van ongeveer 7%. In 2024 is gestart met het gefaseerd inlopen van deze achterstand en deze aanpak loopt door tot en met 2031.

In de uitvoering blijkt dat een belangrijk deel van de geconstateerde schades aan elementenverhardingen wordt veroorzaakt door wortelopdruk van veelal grote en waardevolle bomen. Zolang deze bomen in de huidige inrichting van het wegprofiel gehandhaafd blijven, zal op deze locaties sprake zijn van een verhoogde onderhoudsbehoefte. Op dergelijke plekken is herstel van uitsluitend het straatwerk niet altijd voldoende en zijn aanvullende maatregelen nodig, waarbij soms lastige afwegingen tussen boombehoud, verkeersveiligheid en gebruikscomfort aan de orde zijn.

Vooralsnog zetten wij onverminderd in op het wegwerken van de onderhoudsachterstand, met als doel een veilig en verantwoord gebruik van de wegen te blijven garanderen. Dat doen we zowel op basis van meldingen van inwoners, via wijkgericht klein onderhoud (waaronder wortelschades), gericht groot onderhoud op geselecteerde straten als via regulier onderhoud aan asfaltverhardingen. Parallel daaraan onderzoeken we welke meer structurele oplossingen mogelijk zijn voor locaties met hardnekkige wortelopdruk. De uitkomsten daarvan worden betrokken bij de actualisatie van het volgende beheerplan Wegen.

Aan de volgende wegen is in 2025 groot onderhoud uitgevoerd:

Onderhoud open verharding (elementen):

- Dr. P.J.H. Cuypersplein
- Laapersveld
- St. Annastraat

- Den Ool
- Fietspad 's Gravelandseweg
- Voetpaden Erfgooierstraat gedeeltelijk
- Naarderstraat voetpad en fietspad gedeelte tussen Langgewenst en Honingstraat

Asfalt onderhoud:

- Kloosterlaan
- Havenstraat/ Vaartweg
- Franciscusweg
- Noodweg
- Amaliatunnel noordelijke gedeelte
- Brinkweg

Uitvoering investeringen

In 2025 zijn op diverse locaties in Hilversum de wegen vernieuwd. Hierbij is zoveel mogelijk gekozen voor een integrale aanpak, door verhardingswerkzaamheden te combineren met rioleringswerken en investeringen in openbaar groen.

De volgende wegen zijn in 2025 vernieuwd:

Wegen in combinatie met riolering

- Eikbosserweg
- Trompenberg Zuid: Steijnlaan, Bothalaan en Trompenbergerweg, tussen Steijnlaan en Krugerweg
- Boomberg: Sterrelaan
- Parkeerterrein Melkpad
- Zeeheldenkwartier; J.P. Coenstraat en Cornelis Evertsenstraat
- Noord: Berlagelaan, tussen Stalpaertstraat en Floris Vosstraat, Erfgooiersstraat, ventweg, tussen Jacob van Campenlaan en Graaf Wichmanstraat, Lopes Diaslaan, tussen Graaf Wichmanstraat en Sauerstraat

Wegen

- Kloosterlaan
- Trompenberg Oost: Trompenbergerweg, tussen 's-Gravelandseweg en Steijnlaan

Bij de begroting 2025 zijn geplande investeringskrediet voor het vervangen van wegen verlaagd met € 1,35 miljoen en het investeringskrediet voor het onderhouden van riolering verlaagd met € 1 miljoen. Hiermee zijn de financiële uitgaven aangepast aan de geplande werkzaamheden, zodat we de ontstane achterstanden kunnen inlopen. Dit jaar is de begroting bijna geheel gerealiseerd. Door vertragingen bij enkele projecten lopen deze nog iets langer dan de jaargrens door.

Verlichting

Sinds 2013 werkt de gemeente Hilversum met een vervangingsprogramma voor de openbare verlichting in de vorm van duurzame LED-verlichting voor de armaturen. Dit programma loopt tot en met 2027. Daarna is het volledige areaal uitgerust met LED-verlichting. In 2025 is inmiddels 90% - dus 14.500 armaturen - in de openbare verlichting vervangen door LED.

Bebording

Sinds 2024 is er budget beschikbaar voor de bebording. Met dit budget is gestart met de voorbereiding door het controleren van de verkeersborden langs de hoofdwegen, conform CROW-richtlijnen. In 2025 is er een juridische toets gedaan om te kijken of alles voldoet aan de wet. De daadwerkelijke uitvoering krijgt vanaf 2026 zijn beslag.

Verkeersregelinstallaties

Voor de verkeersregelinstallaties wordt uitvoering gegeven aan het meerjarenprogramma voor vervanging en optimalisatie. Enkele geplande investeringen zijn vertraagd en doorgeschoven, omdat bij een aantal locaties eerst de vraag moet worden beantwoord of de betreffende kruispunten integraal gereconstrueerd dienen te worden en/of aanvullende civieltechnische aanpassingen in de openbare ruimte noodzakelijk zijn. Waar mogelijk worden deze werkzaamheden gecombineerd met andere infrastructurele projecten. Parallel hieraan wordt gewerkt aan een nota Verkeersregelinstallaties, zodat de toekomstige inrichting, werking en vervanging van VRI's beter aansluiten op de doelstellingen uit de mobiliteitsvisie.

Civieltechnische kunstwerken

Aan de volgende kunstwerken is (groot) onderhoud uitgevoerd:

- 2e kanaalbrug: De uitvoering van de vervanging van het brugdek is eind 2025 gestart en duurt tot eind februari 2026
- Amaliatunnel: lekkage verholpen

Progr	Wegen	Bedragen x € 1.000		
		Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
1	Onderhoudslasten	5.953	6.304	6.219
1	Investerings wegen	3.815	4.769	4.591
1	Investerings infrastructurele maatregelen	125	610	261
1	Investerings verlichting	325	373	447
1	Investerings bebording en bewegwijzering	21	159	75
1	Investerings bruggen	547	77	70
1	Vervangen brugdek 2e kanaalbrug Kortenhoef		362	149
1	Investerings verkeersregelinstallaties	32	495	305
	Totaal	10.818	13.149	12.117

Relevante beleidsnota's

1. Visie Openbare ruimte (2024)
2. Beheerplan Wegen (2023)
3. Beheerplan Civiele kunstwerken (2023)
4. Beheerplan bebording en bewegwijzering Hilversum (2023)
5. Beheerplan Openbare verlichting (2023)
6. Mobiliteitsvisie (2021) en uitvoeringsagenda mobiliteit (2023)

3.3.3 Riolering

Beleid

Tot de kapitaalgoederen van de riolering behoren alle openbare voorzieningen die aanwezig zijn voor de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Het gaat om riolen, rioolgemalen, bufferbassins en bijkomende voorzieningen. Het Gemeentelijk Watermanagementplan (GWP) 2021-2026 bevat de beleidsuitgangspunten voor de exploitatie van het riool en de financiële consequenties daarvan. In Hilversum zijn de volgende voorzieningen hiervoor aanwezig:

- 491 km rioolleiding, waaronder:
  - o 209 kilometer vuilwater (inclusief klein deel verbeterd gescheiden);
  - o 208 kilometer regenwater (inclusief klein deel verbeterd gescheiden);
  - o 6 kilometer infiltratieriool;
  - o 61 kilometer gemengd riool;
  - o 11 kilometer persleiding en daarnaast drainageleidingen (bij de Loswal).
- 13.471 inspectieputten
- 705 infiltratieputten
- 91 uitlaten van (verbeterd) gescheiden hemelwaterstelsels
- 60 gemalen voor vuilwater, hemelwater, sportparken, tunnels, randvoorzieningen en opvoergemalen
- 1 externe overstort van gemengd rioolstelsel.

Uitvoering onderhoud

Het onderhoud van het gemeentelijke rioolstelsel omvat onder meer het reinigen, ontstoppen en repareren van riolen en kolken, dagelijks beheer van rioolgemalen en het vegen van straten. Jaarlijks wordt cyclisch een deel (ca. 10 tot 15 %) van het totale areaal aan riolering gereinigd. Alle kolken worden minimaal twee keer per jaar gereinigd en gemalen en bergingsvoorzieningen worden meerder keren per jaar gereinigd.

Sinds 2024 vinden gelijk met het reinigen visuele inspecties plaats om daarmee een beter inzicht te verkrijgen in de staat van de riolering. In 2025 is gestart om ook de oudere en grote riolen volledig visueel te inspecteren. Daarnaast is er specifieke aandacht voor de inspectie van belangrijke hoofdafvoerleidingen (persleidingen) naar de rioolwaterzuiveringen (RWZI). Met het verkregen inzicht in de staat van de riolering wordt cyclisch de prioritering van de integrale vervangingsopgave opgesteld.

Uit inspectie (in de eerste periode van 2025) van de vuilwaterrioolpersleiding Diependaalselaan is gebleken dat deze in een slechte staat is en dat deze leiding het einde van zijn technische levensduur heeft bereikt. Het is noodzakelijk om deze persleiding met spoed te vervangen. Van de vuilwaterrioolpersleiding in de Van Riebeekweg, zijn de functie, leeftijd en materiaal vergelijkbaar. De verwachting is dat deze persleiding dus in eenzelfde slechte staat verkeert. Eind 2025 is de voorbereiding opgestart om ook deze persleiding te inspecteren.

Uitvoering investeringen

Jaarlijks wordt aan het gemeentebestuur een uitvoeringsprogramma voorgelegd waarin de vervangingsinvesteringen zijn opgenomen. Gemiddeld wordt, conform beleid, vervanging van zes en een halve kilometer riool opgenomen. Vervanging van riool vindt zoveel mogelijk plaats samen met vervanging van de weg. Integraal vervangen levert de hoogste kwaliteit tegen de laagste maatschappelijke kosten.

Voor 2025 zijn de volgende renovatieprojecten voor de riolering uitgevoerd:

GWP riool vervangen in combinatie met wegen

- Eikbosserweg
- Trompenberg Zuid: Steijnlaan, Bothalaan en Trompenbergerweg, tussen Steijnlaan en Krugerweg
- Boomberg: Sterrelaan
- Parkeerterrein Melkpad
- Zeeheldenkwartier; J.P. Coenstraat en Cornelis Evertsenstraat
- Noord: Berlagelaan, tussen Stalpaertstraat en Floris Vosstraat, Erfgooiersstraat, ventweg, tussen Jacob van Campenlaan en Graaf Wichmanstraat, Lopes Diaslaan, tussen Graaf Wichmanstraat en Sauerstraat

GWP alleen riool vervangen

- Smidsteeg
- Schuttersweg

Gemalen (circulaire vervangingen met waar mogelijk hergebruik van onderdelen)

- Zuiderloswal
- 's Gravelandseweg
- Kerkelanden 4
- Van Dijkstraat (dit gemaal is niet vervangen, maar verwijderd)
- Boslaan
- Melkmeent
- Horneboeglaan
- Oude Loswal

Bij de begroting 2025 zijn geplande investeringskrediet voor het vervangen van wegen verlaagd met € 1,35 miljoen en het investeringskrediet voor het onderhouden van riolering verlaagd met € 1 miljoen. Hiermee zijn de financiële middelen beter in lijn gebracht met de daadwerkelijke planning en uitvoeringscapaciteit, waardoor ruimte is ontstaan om bestaande achterstanden in te lopen. Hierdoor is het afgelopen jaar gelukt om de begroting te realiseren en tegelijkertijd voortgang te boeken in het wegwerken van deze achterstanden.

In de Eindejaarsrapportage zijn daarnaast diverse mutaties doorgevoerd. Zo zijn budgetten naar beneden bijgesteld en zijn middelen herbestemd om budgetten te bundelen, kostenstijgingen op te vangen en projecten efficiënter te kunnen uitvoeren. Dit heeft geleid tot zowel vrijval van middelen (o.a. GWP 2018, 2021 en 2022) als gerichte budgetverhogingen voor complexe projecten zoals de Berlagelaan en het West-Indiëkwartier.

Bedragen x € 1.000

Progr	Riolering	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
1	Onderhoudslasten	1.344	1.483	1.667
1	Investeringsen GWP	2.903	3.325	3.442
1	Splitsen hemelwater van vuilwater	10		4
1	Optimalisatie hemelwaterafvoer openbare ruimte	69		218
1	Afkoppelen en infiltreren grote daken postcode 1221	24		237
1	Hemelwaterriool Oude Loosdrechtseweg	16	315	9
1	Waterberging 1221 Minckelerstraat (Overdekte gracht)	38		52
Totaal		4.404	5.123	5.629

Relevante beleidsnota's

1. Gemeentelijk Watermanagementplan 2021-2026

3.3.4 Water

Beleid

Tot de kapitaalgoederen van water behoren de oeverbeschermingen van alle openbare oppervlaktewateren en vijvers in de stad. Het beheer van de oppervlaktewateren en bijbehorende gemalen en koppelleidingen zijn sinds 1 januari 2024 in beheer van het waterschap Amstel Gooi en Vecht.

Uitvoering onderhoud

In de overeenkomst met het waterschap is ook opgenomen dat beide partijen samen gaan werken aan de kwaliteitsimpuls van de Oude Haven. De waterbodem wordt gebaggerd en de verschillende bronnen van vuil dat zich ophoopt in de Oude Haven worden onderzocht om vervolgens een maatregel voor reductie van deze emissie te kunnen vaststellen. De voorbereiding hiervan is gestart in 2025. In 2026 worden deze voorbereidingen middels nadere onderzoeken verder uitgewerkt en de stappen gezet om het baggeren tot uitvoering te brengen.

Uitvoering investeringen

Het vervangen van beschoeiingen verloopt via het investeringsprogramma. Voor 2025 zijn de investeringen voor vervanging van de beschoeiing Groengordel de Meent en Sportpark Loosdrecht uitgevoerd.

Bedragen x € 1.000

Progr	Water	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
1	Onderhoudslasten	241	409	186
1	Investeringsen sluizen	175		94
1	Investeringsen vervangen beschoeiing	605	424	1.405
Totaal		1.021	833	1.685

Relevante beleidsnota's

1. Gemeentelijk Watermanagementplan (GWP) 2021-2026
2. Beheerplan Civiele kunstwerken (2023)

3.3.5 Groen

Beleid

Tot de kapitaalgoederen van groen behoren de plantsoenen, bomen, muren, hekken, banken en speeltoestellen in de openbare ruimte. In Hilversum beheren we (in orde van grootte, de precieze aantallen variëren op basis van ontwikkelingen in de stad.):

- Groen (gras, plantvakken en bospercelen): ruim 200 hectare
- Bomen: 35.000
- Prullenbakken: 1.000
- Banken: 650
- Speelplekken: 175
- Speeltoestellen: 750

In het Beheerplan Groen (vastgesteld in 2023) en in het Groenbeleidsplan 2030 (vastgesteld in 2013) is het beleid voor het beheer en onderhoud van het openbaar groen en de bomen vastgesteld. In 2010 is in het kader van de bezuinigingen het kwaliteitsniveau van de plus-gebieden in het handboek Beheer Hilversum buiten teruggebracht naar het basisoniveau, met uitzondering van het groen rondom het raadhuis. De programma's omvatten zowel het beleid over het onderhoud als de investeringen voor (het inrichten) van het openbaar groen.

Bomen

De ambitie van de gemeente Hilversum is een structureel gezond, divers bomenbestand. Om dit te bereiken, voert de gemeente jaarlijks een VTA (visual tree assessment) inspectie uit. De resultaten worden meegenomen in het programma Boomverzorging. De afgelopen jaren werden gekenmerkt door een toename van de eikenprocessierups-plaag en de Kastanjebloedingsziekte. Door met name gunstige weersomstandigheden was in 2025 van de eikenprocessierups-plaag nauwelijks sprake. We blijven er wel rekening mee houden in de toekomst. In 2023 is het beheerplan Groen door u vastgesteld. In het algemeen laat dit beheerplan zien dat een verhoogde inzet benodigd is vanwege veranderende weersomstandigheden/klimaatverandering. Tevens zien we een toename in ziekten en plagen. Stormen hebben meer invloed op een ouder bomenbestand, zeker in een zomerperiode wanneer de bomen vol in het blad staan.

Speelvoorzieningen

De gemeente kiest voor goede en veilige speeltoestellen volgens het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen en zorgt dat de speelvoorzieningen voldoen aan de Europese normen. De speelvoorzieningen worden periodiek gekeurd en gerepareerd zodat op geen enkele wijze risico's worden genomen met de veiligheid van de gebruikers van de speelvoorzieningen. In 2023 heeft de raad het beheerplan Spelen vastgesteld. Uit dit beheerplan kwam naar voren dat we momenteel te maken hebben met een vervangingspiek. De afschrijvingstermijn is ongeveer vijftien jaar op sport- en speeltoestellen. In een ideale situatie vervangen we jaarlijks een vijftiende deel van het areaal. Dat is momenteel niet het geval. In deze beheerplanperiode willen we deze vervangingspiek meer gaan spreiden, zodat we toewerken naar een ideale jaarlijkse situatie en op termijn een meer gelijkmatig verloop van het investeringskrediet.

Met het vaststellen van de Visie openbare ruimte zijn ook middelen beschikbaar gesteld om een transitie zichtbaar te maken in het spelen. Namelijk de ontwikkeling naar spelen bewegen en ontmoeten. De verdere uitwerking hiervan krijgt steeds meer vorm, want niet iedere speelplek leent zich voor omvorming naar een beweeg en ontmoetingsplek. Deze ontwikkeling gaat vooral om speelplekken die meer een buurtfunctie vervullen. Mogelijk dat een van de hierna genoemde plekken in aanmerking komt.

Uitvoering onderhoud

Onderhoudswerkzaamheden aan groen en bomen worden uitgevoerd conform het onderhoudsbestek groen. Voor sommige werkzaamheden is een bepaalde frequentie voor het onderhoud vastgesteld. Andere werkzaamheden worden getoetst op een vooraf overeengekomen beeldkwaliteit. Vanuit een bezuinigingsopgave is het onderhoud van de boomspiegels aangepast van schoffelen naar twee keer maaien per jaar.

De onderhoudswerkzaamheden worden door twee aannemers uitgevoerd:

- SBS (de wijken Noord, Zuid, Raadhuis tuin en Servicedienst)
- CBA (de wijken Centrum Zuid-Oost en Oost en de boomverzorging).

Uitvoering investeringen

Bij het uitvoeren van investeringen wordt zoveel mogelijk gekozen voor een integrale benadering. Waar mogelijk stemt de gemeente de werkzaamheden aan het groen af met gelijktijdige werkzaamheden aan infrastructurele werken zoals het vervangen wegen, rioleringswerkzaamheden en andere projecten. Het kan ook voorkomen dat grotere renovatiewerkzaamheden aan groen apart worden uitgevoerd omdat de levensduur van het groen niet altijd dezelfde is als die van riolen en andere infrastructurele voorzieningen. De kastanjabomen binnen het gemeentelijk bomenbestand

kampen al enige tijd met de kastanjebloedingsziekte. Uit inventarisatie is gebleken dat ruim 300 bomen zijn aangetast. Vanaf 2023 zijn we begonnen de aangetaste bomen vervangen. Deze aanpak loopt door tot en met 2027.

In 2025 zijn onder meer de volgende locaties in het openbaar groen gerenoveerd:

Plantsoenen:

- Eikbosserweg/Kolhornseweg (ventweg)
- Groen wadi Joh. Huslaan
- Aardjesberg
- Nimrodpark fase III

Speelvoorzieningen

In 2025 zijn op de volgende locaties speelvoorzieningen gerenoveerd

- Zwinglilaan
- Grasmeeent
- Van Speyklaan
- Bijenmeent
- Theresiahof

Progr Groen	Bedragen x € 1.000		
	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
1 Onderhoudslasten	5.691	6.113	6.049
1 Investerings speelvoorzieningen	318	482	284
1 Investerings groenvoorzieningen	139	324	138
1 Instandhouding bomen	95	288	114
1 Investerings aanpak kastanjebloedingsziekte	0	228	0
Totaal	6.243	7.435	6.585

Relevante beleidsnota's

1. Visie Openbare ruimte (2024)
2. Impuls voor extra groen (2016)
3. Speeltuinbeleid van Hilversum 2008 – 2015
4. Beheerplan Groen (2023)
5. Beheerplan Spelen (2023)
6. Programma Groen Hilversum 2040 (2023)

3.3.6 Kantoorgebouwen

Beleid

Tot de kapitaalgoederen van de kantoorgebouwen behoren de panden voor de huisvesting van de gemeente zelf. Het betreft de kantoorgebouwen: het raadhuis aan het Dudokpark, de kantoorvilla, het stadskantoor aan de Oude Enghweg 21 en 23 en de gemeentewerf op de 1e Loswal. Het kantoor aan de Wilhelminastraat 1 wordt voor het Sociaal plein gehuurd.

Voor de gebouwen in eigendom zijn door een extern bureau meerjarige onderhoudsplannen opgesteld, de zogenoemde MOP's. De gemeente actualiseert de MOP's tenminste eens in de vier jaar. De MOP's hebben een looptijd van veertig jaar (periode 2024-2033) en is een dynamisch document. Jaarlijks wordt aan de hand van een schouw bepaald wat wij dat jaar gaan uitvoeren en wat wij eventueel door kunnen schuiven naar latere jaren. Ook het naar voren halen van later geplande werkzaamheden komt voor, bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van efficiëntie. Jaarlijks wordt voor de MOP's een vast bedrag aan een voorziening gedoteerd waaruit alle toekomstige onderhoudslasten kunnen worden betaald. De onderhoudsplannen worden jaarlijks bij de jaarrekening voor werkelijke en verwachte prijsstijgingen geactualiseerd. Hiermee geven we een realistisch en actueel beeld van de lasten voor het onderhoud in de toekomst.

Op 14 mei 2025 heeft er raad ingestemd met het voorstel "Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed". In dit voorstel zijn 31 objecten opgenomen die in de periode van 2026-2030 in tranches worden verduurzaamd. De verduurzaming van de locaties in de eerste tranche zijn in 2025 (Duurzaam maatschappelijke vastgoed) aangevraagd en

verleend. In deze tranches zijn ook de verduurzaming van het raadhuis, stadskantoor en de villa. De verduurzaming van het raadhuis wordt uitgevoerd in combinatie met het herstel van de vloeren. De raad heeft dit besloten in een afzonderlijk voorstel op 14 mei 2025.

Uitvoering onderhoud

Gebruikersonderhoud:

Uit het exploitatiebudget van het gebruikersonderhoud wordt het volgende dagelijkse onderhoud voor de kantoorgebouwen betaald:

- Elektrotechnische installaties (lichtinstallatie en gebouwbeheersysteem)
- Werktuigbouwkundige installaties (verwarmingsinstallaties, luchtbehandeling- en ventilatie, koelinstallaties)
- Sanitaire installaties (hemelwaterafvoer, riolering, waterinstallaties en sanitair)
- Overige installaties (lift-, de beveiligings- en de brandmeldinstallaties van de gebouwen).
- Binnen schilderwerk.

Voor het dagelijkse-/gebruikersonderhoud is voor de kantoorgebouwen aan de Oude Enghweg 21 en 23 is een budget in de exploitatie beschikbaar van € 407.000. In 2025 is hiervan € 367.619 uitgegeven. Voor de locaties 1e Loswal en Wilhelminastraat is resp. € 99.000 en € 27.000 opgenomen voor het gebruikersonderhoud. Gerealiseerd is € 76.724 respectievelijk nihil.

Eigenaarsonderhoud:

Het eigenaarsonderhoud wordt bekostigd uit de voorziening Onderhoud ambtenarenhuisvesting. In 2025 is daarvoor € 692.000 aan de voorziening voor het onderhoud aan de kantoorgebouwen toegevoegd.

Raadhuis Dudokpark 1

Het uitgevoerde eigenaarsonderhoud in 2025 bestond uit het vervangen van het gebouwbeheersysteem, de condenspomp van de koeling en stoombevochtiger. Daarnaast is een gedeelte voor eigenaarsonderhoud uitgevoerd voor klachten en de monumentenwachtrapportage.

Stadskantoor Oude Enghweg 23

Het uitgevoerde eigenaarsonderhoud in 2025 bestond uit het reviseren van de luchtbehandelingskasten en het herstellen van het klimaatplafond.

Kantoorvilla Oude Enghweg 21

In 2025 zijn geen onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

Huisvesting 1e Loswal

In 2025 zijn de dakventilatoren vervangen.

Wilhelminastraat

Voor de huisvesting van de afdeling Sociaal Plein wordt een pand gehuurd aan de Wilhelminastraat. Het geplande dagelijkse onderhoud bestaat uit diverse kleine onderhoudswerkzaamheden en wordt gedekt uit het beschikbare budget voor de huisvestingslasten (incl. huur) van € 459.000. De realisatie in 2025 komt uit op een bedrag van € 459.128.

Uitvoering investeringen

Eind 2022 is schade geconstateerd aan de betonvloeren van het rijksmonumentale raadhuis Hilversum als gevolg van chloride aantasting. Tegelijkertijd heeft het gebouw een laag energielabel F door slechte isolatie en inefficiënte verwarmingssystemen. Voor een toekomstbestendige oplossing is voorgesteld om de risicovloeren te vervangen en tegelijkertijd verduurzamingsmaatregelen te nemen, waaronder ook vloerverwarming te integreren. De raad heeft op 14 mei 2025 (Aanpak herstel constructieve vloeren en verduurzaming raadhuis) een krediet beschikbaar gesteld van € 7.640.000 voor het herstel van de vloeren. De voorbereidingen voor het herstel van de vloeren worden in 2026 voortgezet om in 2028 daadwerkelijk te kunnen starten met deze werkzaamheden.

		Bedragen x € 1.000		
Progr	Kantoorgebouwen	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
4	Onderhoudslasten (raadhuis, stadskantoor, kantoorvilla)	450	362	365
4	Onderhoudslasten (locatie Loswal, Wilhelminastraat)	82	126	77
4	Investering Herstel vloeren en verduurzamen raadhuis		7.640	0
4	Uitbreiding Wilhelminastraat		1.727	2.534
4	Investeringen kantoorgebouwen	129		244
4	Investeringen duurzaamheid	163		35
4	Toevoeging voorziening onderhoud	654	654	692
Totaal		1.478	10.509	3.947

Relevante beleidsnota's

1. Actualisatie meerjaren onderhoudsplannen 2024-2033 voor het gemeentelijke vastgoed en de sportaccommodaties;
2. Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed;
3. Aanpak herstel constructieve vloeren en verduurzaming raadhuis.

3.3.7 Onderwijshuisvesting

Beleid

Tot de kapitaalgoederen van de onderwijshuisvesting behoren de schoolgebouwen en gymzalen. Het dagelijks onderhoud van de schoolgebouwen valt niet onder de gemeente, maar onder de schoolbesturen. De gemeente onderhoudt dertig onderwijsgebouwen: achtentwintig gymnastieklokalen, één schoolgebouw in eigendom en één voorzieningen gebouw.

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het onderwijs. In april 2024 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over een het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting ("IHP") voor de periode 2024-2039. Er worden constructiefouten hersteld, scholen gerenoveerd, nieuwe scholen gebouwd en worden gymzalen aangepakt. Het IHP sluit aan bij de gestelde eisen vanuit de 'Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Hilversum 2022' en bevat een vermelding van de voorzieningen in de onderwijshuisvesting in de periode 2024-2027 inclusief de bijbehorende financiën. Het IHP geeft daarbij een doorkijk naar de periode van twaalf jaar volgend op de periode van vier jaar waarvoor dit plan geldt (2028-2039). Inmiddels is over de voortgang van het IHP twee keer gerapporteerd d.m.v. een voortgangsrapportage en zijn bijstellingen doorgevoerd om het programma op koers te houden.

De instandhouding en het levensduur verlengend onderhoud van de scholen zijn taken van de schoolbesturen. De schoolbesturen hebben de mogelijkheid om te investeren in het verduurzamen van de schoolgebouwen. De kosten voor de instandhouding en het verduurzamen van de schoolgebouwen zijn voor het schoolbestuur. Incidenteel kan daarvoor aanspraak worden gedaan op rijks- en provinciale subsidies.

Voor het onderhoud van de gymlokalen in het primair onderwijs (gemeentelijke taak) is een onderhoudsvoorziening ingesteld om de kosten van het geplande levensduur verlengende onderhoud gelijkmatig over tien jaren te spreiden. Aan deze voorziening wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd om de gymzalen op het vereiste niveau te houden/krijgen. Op 11 december 2024 heeft de raad de meerjarige onderhoudsplannen 2024-2033 en bijbehorende onderhoudsvoorzieningen vastgesteld. De financiële effecten daarvan zijn verwerkt in de begroting 2024 en verder. De onderhoudsplannen worden jaarlijks geactualiseerd op basis van de laatst vastgestelde jaarstukken. Hiermee geven we een realistisch en actueel beeld van de lasten voor het onderhoud. Bij de jaarrekening 2025 zijn de benodigde dotaties aan de voorzieningen MOP geactualiseerd voor de werkelijke prijsstijgingen van 2025 en met de verwachte prijsstijgingen voor de komende planperiode 2026 tot en met 2034.

Uitvoering onderhoud

Het eigenaarsonderhoud wordt bekostigd uit de voorziening onderhoud gymlokalen/schoolgebouwen. In 2025 is € 423.000 aan deze voorziening toegevoegd. In het meerjarig onderhoudsplan zijn in 2025 voor de volgende gymzalen werkzaamheden uitgevoerd:

- Jan Blankenlaan 8, herstellen muur en hekwerk.
- Merelstraat 45, vervangen van de hemelwaterafvoer.
- Goudenregenlaan 5, vervangen kunststof dakafwerking.

Uitvoering investeringen

In onderstaande tabel wordt bij de begroting 2025 het totaalbedrag aan begrote investeringen in 2025 getoond. De begrote investeringen sluiten aan bij de in het Integraal Huisvestingsplan 2024-2039 vastgestelde projectoverzicht en de opvolgende voortgangsrapportages. Op het investeringsprogramma stonden voor 2025 o.a. onderstaande investeringen geraamd:

- HSV (inclusief gymzaal)
- Vondelschool
- Het Mozaïek
- Lorentzschool
- AT MAVO
- Godelindeschool (inclusief gymzaal)
- Flore (inclusief gymzaal)
- ISK

In onderstaande tabel staat onder de kop 'jaarstukken 2025' het totaalbedrag aan daadwerkelijke uitgaven in 2025 aangaande investeringen. Hierbij moet worden opgemerkt dat uitgaven ook betrekking hebben op investeringen die zijn begroot in eerdere jaren. In 2025 zijn in lijn met het Integraal Huisvestingsplan 2024-2039 uitgaven gedaan voor o.a. de realisatie van de Wilgetak, Hilversumse Schoolvereniging, gymzaal Villa Vrolik, Het Mozaïek, Hilfertsheem, Bloemrijk (voorheen de Paulusschool), en de voorbereiding van o.a. de volgende nieuwbouw/renovatie projecten: Violenschool, gymzaal Villa Vrolik, Vondelschool en Godelindeschool.

De begrote investeringen in 2025 hebben deels betrekking op projecten die voor uitvoeringsjaar 2026 (en later) staan ingepland en nog moeten worden uitgevoerd. Hiervoor zijn in 2025 logischerwijs geen of beperkte uitgaven gedaan, deze uitgaven worden echter nog wel verwacht Dit verklaart grotendeels de afwijking in onderstaande tabel tussen het begrote en gerealiseerde bedrag.

Progr	Onderwijshuisvesting	Bedragen x € 1.000		
		Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
2	Investeringen	5.013	44.396	12.274
2	Toevoeging voorziening onderhoud	275	276	423
Totaal		5.288	44.672	12.697

Relevante beleidsnota's

1. Integraal Huisvesting Plan (IHP) 2024-2039
2. Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Hilversum 2022
3. Onderwijs huisvestingsprogramma
4. Meerjarige onderhoudsplanning 2024-2033

3.3.8 Overig maatschappelijk vastgoed

Beleid

Tot de kapitaalgoederen van het maatschappelijk vastgoed behoren de buitensportaccommodaties, de panden voor sociale, culturele en welzijnsdoeleinden, kinderopvang, sporthallen, het zwembad, begraafplaatsen, parkeergarages en overige panden. Het bezit van maatschappelijk vastgoed is een kerntaak van de gemeente. Op basis van strategische, juridische en financiële overwegingen heeft het college bepaald welke objecten de komende jaren verkocht kunnen worden (zie alinea Verkoop vastgoed).

Voor de gebouwen in eigendom zijn door een extern bureau meerjarige onderhoudsplannen opgesteld, de zogenoemde MOP's. De gemeente actualiseert de MOP's tenminste eens in de vier jaar. Jaarlijks wordt voor de MOP's een vast bedrag aan een voorziening gedoteerd waaruit alle toekomstige onderhoudslasten kunnen worden betaald. Op 11 december 2024 heeft de raad de meerjarige onderhoudsplannen 2024-2033 en bijbehorende onderhoudsvoorzieningen vastgesteld. De financiële effecten daarvan zijn verwerkt in de begroting 2024 en verder. De onderhoudsplannen worden jaarlijks

geactualiseerd op basis van de laatst vastgestelde jaarstukken. Hiermee geven we een realistisch en actueel beeld van de lasten voor het onderhoud. Bij de jaarrekening 2025 zijn de benodigde dotaties aan de voorzieningen MOP geactualiseerd voor de werkelijke prijsstijgingen van 2025 en met de verwachte prijsstijgingen voor de komende planperiode 2026 tot en met 2034.

Aantal objecten/gebouwdelen met voorzieningen groot onderhoud:

- 5 parkeergarages
- 7 gebouwen begraafplaatsen
- 3 gebouwen cultureel vastgoed
- 5 sportaccommodaties/37 sportvelden
- 31 overig vastgoed
- 12 buurt- en clubhuizen/kinderopvang

Verkoop vastgoed

Bij het vaststellen van de geactualiseerde meerjarige onderhoudsplannen 2024-2033 is een nieuwe lijst met 19 te verkopen objecten vastgesteld. In 2025 stonden acht objecten gepland om afgestoten te worden. Uiteindelijk hebben we twee objecten verkocht. Het college heeft op 16 juli 2024 ingestemd met “Bestuursopdracht Richtinggevend Kader Maatschappelijke Voorzieningen”. In dit voorstel is ook besloten om de verkoop van objecten met een maatschappelijke bestemming aan te houden. Het gevolg is dat een drietal objecten met een maatschappelijke bestemming voorlopig niet worden verkocht. Verder wordt al lang onderhandeld over de verkoop van 3 objecten aan een woningcorporatie, maar de koopovereenkomsten zijn nog niet getekend. Uiteindelijk hebben we twee objecten verkocht.

Adres	Functie	Verkoopprijs
Augustinushof 63	Maatschappelijk	€ 1.350.000
's-Gravelandseweg 182	Woning	€ 390.000
Totaal		€ 1.740.000

In de “Bestuursopdracht Richtinggevend Kader Maatschappelijke Voorzieningen” is ook besloten om de verkoop van objecten met een maatschappelijke bestemming aan te houden. Het gevolg is dat objecten met een maatschappelijke bestemming voorlopig niet zonder meer verkocht gaan worden. Voor Augustinushof 63 geldt in dit geval een uitzondering op het richtinggevend kader omdat in de huurovereenkomst een recht van eerste koop was opgenomen.

Uitvoering onderhoud

Met de meerjarige onderhoudsplannen richt de gemeente zich op het sober en doelmatig in stand houden van het maatschappelijk vastgoed. Om de onderhoudslasten gelijkmatig over de jaren te verdelen zijn onderhoudsvoorzieningen ingesteld. Hieraan is in 2025 € 2,7 miljoen toegevoegd. In de meerjarige onderhoudsplannen zijn voor 2025 onder andere voor de volgende panden werkzaamheden uitgevoerd.

Parkeergarages

Het eigenaarsonderhoud wordt bekostigd uit de voorziening Onderhoud parkeergarages. In 2025 is € 445.000 aan deze voorziening toegevoegd. In 2025 zijn onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Gooiland, Koningshof 1, vervangen van de hydraulische lift.
- Gooische Brink, Brinkweg 1, vervangen van de brandmeldinstallaties.

Begraafplaatsen

Met ingang van 1 augustus 2016 is de exploitatie en het beheer van de begraafplaatsen/crematorium overgedragen aan de Stichting Begraafplaatsen en Crematorium Hilversum. De gemeente blijft echter eigenaar van de panden en daarmee verantwoordelijk voor het eigenaarsonderhoud. De panden worden verhuurd aan de Uitvaartstichting. In 2024 heeft de raad besloten om het onderhoud van het Metaheerhuisje aan de Vreelandseweg 1 (de Joodse Begraafplaats) voor haar rekening te nemen en uit te voeren. De kosten van dit onderhoud wordt vanaf 2025 structureel in de meerjarige onderhoudsplannen en de daarmee samenhangende voorziening meegenomen.

Het eigenaarsonderhoud wordt bekostigd uit de voorziening Onderhoud gebouwen begraafplaatsen. In 2025 is € 90.000 aan deze voorziening toegevoegd. In 2025 zijn onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Kolhornseweg 13, schilderwerkzaamheden aan het kantoor en de aula.
- Laan 1940-1945, schilderwerkzaamheden aan het dienstgebouw.

Cultureel vastgoed

Het eigenaarsonderhoud wordt bekostigd uit de voorziening Onderhoud cultureel vastgoed. In 2025 is € 169.000 aan deze voorziening toegevoegd. In 2025 worden onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Koninginneweg 44, vervangen van de regelapparatuur van het gebouwbeheersysteem.
- Kerkbrink 6, Museum, vervangen van de regelapparatuur van het gebouwbeheersysteem en herstelwerkzaamheden aan de hydraulische lift.

Sporthallen en sportparken

Het eigenaarsonderhoud wordt bekostigd uit de voorziening Onderhoud sportaccommodaties. In 2025 is € 1.354.000 aan deze voorziening toegevoegd. In 2025 zijn onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Jan van der Heijdenstraat/Sporthal de Lieberg, vervangen van de vloer, de rookgasafvoer en de lichtlijnen.
- Franciscusweg 6a/Sporthal Kerkelanden, vervangen van de sportvloer, gasboiler en brandmeldinstallaties. 6/Sporthal Meent, vervangen brandmeldinstallaties en schilderwerk.
- Arena 101/Dudoktribune, schilderwerk.
- Arena 303/Sporthal Dudok Arena, elektrotechnische werkzaamheden.
- Sportpark Loosdrecht, renoveren van een honkbalveld.
- Sportpark Anna's Hoeve, renoveren van een kunstgrasveld.

Overige panden

Het eigenaarsonderhoud wordt bekostigd uit de voorziening Onderhoud overig vastgoed. In 2025 is € 256.000 aan deze voorziening toegevoegd. In 2025 zijn onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Noorderweg 96, aanpassen van de ventilatie.
- Diependaalselaan 343, schilderwerkzaamheden.

Buurt- en clubhuizen en kinderopvang (jeugd)

Het eigenaarsonderhoud wordt bekostigd uit de voorziening Onderhoud jeugd. In 2025 is

€ 262.000 aan deze voorziening toegevoegd. In 2025 zijn onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Goudenregenlaan 3, vervangen dak rijwielstalling.

Uitvoering investeringen

Buitensportaccommodaties staan opgenomen in het investeringsprogramma. Vanaf 2020 zijn de vervangingen van (kunst)grasvelden opgenomen in het MOP. Voor 2025 zijn geen investeringen in Overig maatschappelijk vastgoed.

Het verduurzamen van het eigen vastgoed waar onze maatschappelijk vastgoed deel van uitmaakt is een belangrijke opgave in ons duurzaamheidsbeleid. Om een gedeelte van het gemeentelijk vastgoed te verduurzamen heeft de raad op 14 mei 2025 (de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed) een krediet beschikbaar gesteld. In de periode 2026 – 2030 worden 31 panden verduurzaamd.

Progr	Overig maatschappelijk vastgoed	Bedragen x € 1.000		
		Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
1	Investeringen ov maatschappelijk vastgoed (sport)	0		
div	Investeringen verduurzaming gemeentelijk vastgoed		5.544	32
1	Toevoeging groot onderhoud parkeergarages	474	474	445
2	Toevoeging onderhoud kinderdagopvang/wijkcentra (jeugd)	262	237	262
1	Toevoeging voorziening onderhoud sportaccommodaties	1.450	1.446	1.354
1	Toevoeging voorziening cultureel vastgoed	169	169	121
1	Toevoeging voorziening sluisen, gemalen en recreatie	59	53	56
5	Toevoeging voorziening overig vastgoed	279	308	256
1	Toevoeging voorz groot onderhoud begraafplaatsen	90	90	90
	Totaal	2.783	8.321	2.616

Relevante beleidsnota's

1. Meerjarenonderhoudsplan maatschappelijk gemeentelijke gebouwen 2024-2033 (panden sociaal, cultureel, welzijn, sporthallen (incl. zwembad), kinderopvang, begraafplaatsen, parkeergarages en panden van de voormalige afdeling grondzaken);
2. Meerjarenonderhoudsplan buitensportaccommodaties 2024-2033;
3. Nota grond- en vastgoedbeleid 2020-2023

3.4 Financiering

3.4.1 Inleiding

De gemeente Hilversum heeft verschillende financiële voorschriften en verordeningen die het beheer en de verantwoording van de financiën reguleren. Naast het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO), vereist artikel 212 van de gemeentewet dat de gemeenteraad een financiële verordening vaststelt. In de "Financiële verordening gemeente Hilversum" zijn regels opgenomen met betrekking tot de doelstellingen en richtlijnen van de financieringsfunctie. Aanvullend daarop is in 2023 het "Treasurystatuut Hilversum 2023" vastgesteld. Dit statuut dient als kader voor het beheer, toezicht en verantwoording van financiële geldstromen, posities en de daaraan verbonden risico's.

Op 25 maart 2025 heeft het College van Burgemeester en Wethouders de position paper vastgesteld. Hierin is besloten om als financiële strategie te werken met een maximale schuldquote van 130%. Deze strategie geldt voor een periode van tien jaar vooruit. Dit betekent dat de gemeente ernaar streeft om de schulden binnen deze grens te houden, zodat de financiële situatie gezond blijft.

De gemeente Hilversum streeft naar het beheersen van risico's zoals die zijn verbonden aan de financieringsfunctie en het minimaliseren van kosten zoals vastgelegd in artikel 2 van het "Treasurystatuut Hilversum 2023". In deze financieringsparagraaf wordt informatie gegeven over de dekking van de financieringsbehoefte en de daarmee samenhangende rentelasten en rentebaten van het jaar 2025.

3.4.2 Beleid

De gemeente sluit leningen af om de dagelijkse kosten, investeringen, grondexploitaties en het terugbetalen van leningen te betalen.

De gemeente kijkt naar de totale geldbehoefte voor alle onderdelen samen. Er wordt dus niet voor elk project apart geld geleend.

Er zijn twee soorten leningen die de gemeente kan gebruiken om geld te lenen:

1. Kortlopende leningen: deze hebben een looptijd korter dan één jaar. De gemeente mag maximaal 8,5% van het totaal van de begroting (lees: kasgeldlimiet) aan kortlopende leningen gebruiken. Dit is een wettelijke regel die voorkomt dat de gemeente te veel korte leningen gebruikt, omdat die vaak goedkoper zijn maar ook risico's kunnen geven.
2. Langlopende leningen: deze hebben een looptijd langer dan één jaar. De gemeente gebruikt deze leningen als het maximale bedrag voor kortlopende leningen al bereikt is. Er is ook een regel dat de gemeente elk jaar niet meer dan 20% van het totaal van de begroting mag herfinancieren (lees: renterisiconorm) (dat betekent dat oude langlopende leningen worden vervangen door nieuwe langlopende leningen). Dit is om het risico op hogere rentelasten te beperken.

In 2025 heeft Hilversum zich aan de regels van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm gehouden. Voor meer uitleg, zie paragraaf 3.4.4.

3.4.3 Dekking financieringstekort

De gemeente houdt altijd in de gaten hoeveel geld er beschikbaar is. Gedurende het jaar wordt een voorspelling gemaakt van hoeveel geld er nodig is. Deze voorspelling wordt steeds aangepast als er nieuwe informatie is. Zo weten we precies wanneer en hoeveel geld we moet lenen.

De grootte van het tekort aan geld hangt af van hoeveel en hoe snel er geld wordt uitgegeven en ontvangen. Dit geldt voor de uitvoering van het dagelijkse werkzaamheden, het investeringsplan, de grondexploitaties en de geldstromen voor leningen (zoals het terugbetalen van oude leningen en het afsluiten van nieuwe leningen).

De grafiek hieronder laat zien hoeveel geld er in 2025 per saldo is ontvangen en uitgegeven in verschillende onderdelen.

Figuur 3.1 Liquiditeitsbehoefte per categorie 2025 (bedragen maal € 1.000 waarbij + ontvangsten zijn en - uitgaven)

1. Het saldo van de reguliere inkomsten en uitgaven is beduidend hoger dan de raming voor 2025. Een van de oorzaken is de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds die ruim € 15 miljoen hoger uitkomt dan opgenomen in de primaire begroting 2025.
2. De grondexploitaties leverden in 2025 per saldo een nadelige (meer uitgaven dan inkomsten) kasstroom op van € 2,2 miljoen. Dit is nadeliger dan de geraamde voordelige kasstroom van € 6,1 miljoen in 2025. Dit wordt veroorzaakt door het doorschuiven van de geraamde verkopen in 2025 naar een later moment.
3. Financiering; Het bedrag aan aflossingen op langlopende leningen is gelijk aan het bedrag zoals begroot voor 2025, € 8,5 miljoen.
4. Het saldo van de uitgaven aan investeringen valt € 16 miljoen hoger uit dan geraamd. Het hoger uitvallen van de investeringen wordt onder andere veroorzaakt door a) een hogere realisatie van de het investeringsprogramma (de realisatiekracht is verbeterd) b) de aankoop van de Emmastraat 2 voor een bedrag van € 2,1 miljoen c) het ophogen van het revolverende fonds t.b.v. duurzaamheid met € 1 miljoen. Dit fonds wordt beheerd door Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn). d) het ophogen van het revolverende Restauratiefonds met € 0,8 miljoen.
5. In de begroting 2025 is uitgegaan van een financieringstekort van € 17 miljoen. Het financieringstekort wordt gedekt met het aantrekken van kortlopende en/of langlopende leningen. Het werkelijk financieringstekort in 2025 is uitgekomen op een bedrag van € 19,9 miljoen en is daarmee € 2,9 miljoen hoger dan geraamd.

Voor het inschatten van hoeveel geld we nodig hebben voor investeringen doen we een aanname. Voor 2025 hadden we gedacht dat dit € 30 miljoen zou zijn. In werkelijkheid was het bedrag € 46 miljoen. Dit verschil komt voornamelijk doordat de realisatiekracht van het investeringsprogramma is verbeterd en deels doordat de raad in 2025 beslissingen heeft genomen die we eerst niet hadden meegerekend. Een voorbeeld daarvan is de aankoop van de Emmastraat.

Omschrijving	Bedragen x € 1.000			
	Beginstand 1-1-2025	Eindstand 31-12-2025	Mutatie in 2025	Toelichting
Rekening Courant BNG Bank	19,7	8,4	-11,3	1
Langlopende leningen	183,7	190,2	6,5	2
Kasgeldleningen	0,0	25,0	25,0	3
Schatkistbankieren	-0,1	-0,4	-0,3	4
Totalen	203,3	223,2	19,9	

Totaal schulden per eind 2025 - is vordering/ + is tekort

1. De schuld in rekening courant bij de BNG Bank is eind 2025 € 11,3 miljoen lager dan begin 2025;
2. Gedurende het jaar 2025 is er een bedrag van € 8,5 miljoen afgelost op langlopende leningen en is er één nieuwe langlopende lening van € 15 miljoen aangetrokken;
3. Om te voorkomen dat onze kredietfaciliteit bij de BNG Bank zou worden overschreden is er in december 2025 een kasgeldlening van € 25 miljoen aangetrokken;
4. Begin 2025 stond er een klein bedrag van € 0,1 miljoen gestald op de rekening bij het Ministerie van Financiën. Eind 2025 staat er nog een bedrag van € 0,4 miljoen gestald bij het Ministerie van Financiën.

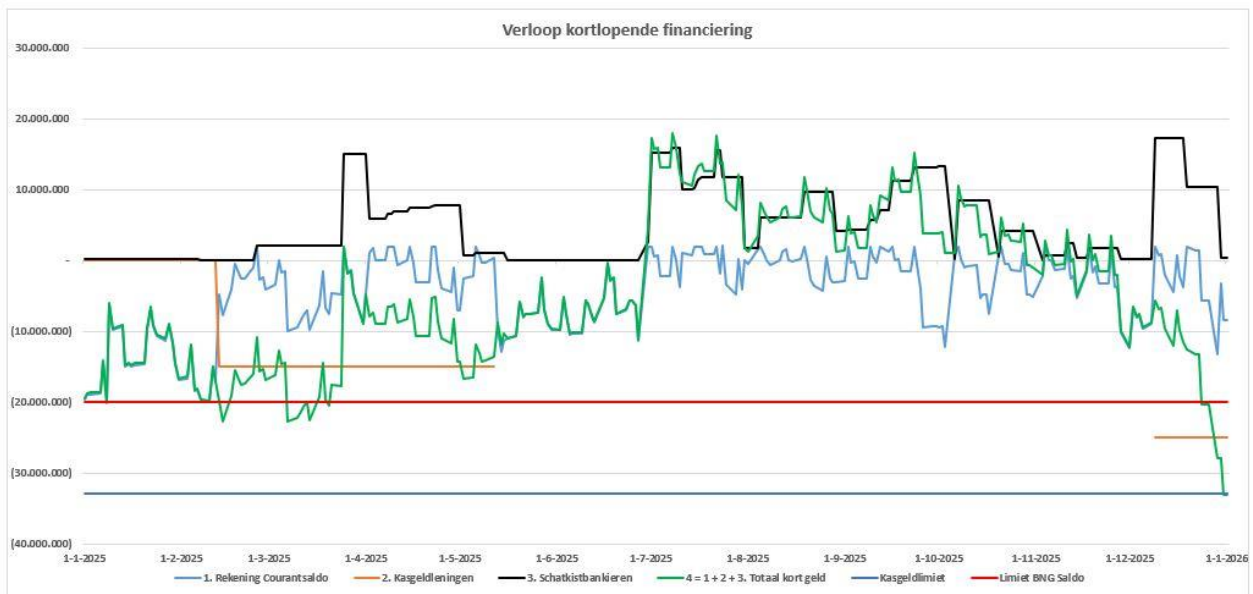
3.4.4 Renterisico's, kasgeldlimiet en renterisiconorm

Bij het beheren van de risico's met geldzaken van de gemeente maken we een verschil tussen geld dat we voor een korte tijd lenen (minder dan een jaar) en geld dat we voor een langere tijd lenen (langer dan een jaar).

Renterisico's op korte financiering (kasgeldlimiet)

De kasgeldlimiet is een grens voor hoeveel kortlopende schulden een gemeente mag hebben. Deze grens is 8,5% van het totale bedrag dat de gemeente in haar begroting heeft staan. Dit is om te voorkomen dat de gemeente te veel geld leent voor een korte tijd. Voor 2025 is de kasgeldlimiet 8,5% van € 387,6 miljoen. Dat is € 32,9 miljoen.

In 2025 laat de korte schuldpositie het volgende ontwikkeling zien, gebaseerd op de inkomsten en uitgaven van de exploitatie, de gemaakte investeringen, de uitvoering van de grondexploitaties en de kasstromen van leningen (zoals rente, aflossingen van oude leningen en het afsluiten van een nieuwe lening).

Figuur 4.1 Verloop kortlopende middelen 2025 (bedragen maal € 1 waarbij een - bedrag een schuld is en een + een vordering)

Het totaal aan kortlopende middelen (groen) bestaat uit de optelling van:

1. de schuld/vordering in Rekening Courant bij de BNG Bank (blauw);
2. de lopende kasgeldleningen (oranje) De eerste kasgeldlening van € 15 miljoen liep van februari tot mei. De tweede kasgeldlening van € 25 miljoen is in december 2025 afgesloten. Beide kasgeldleningen zijn aangetrokken ter voorkoming van een overschrijding van onze kredietlimiet bij de BNG Bank.
3. middelen aangehouden bij 's-rijks schatkist (zwart).

De rode lijn op - € 20 miljoen laat zien wat onze maximale limiet is bij de BNG Bank.

De onderste blauwe lijn op - € 32,9 miljoen geeft de wettelijke grens aan voor kortlopende leningen, de kasgeldlimiet.

Gedurende het jaar verandert de hoogte van de kortlopende schulden steeds. Dit komt vooral doordat de inkomsten en uitgaven niet altijd tegelijk plaatsvinden. De meeste inkomsten uit woonlasten komen binnen tussen maart en juni. In juli wordt de jaarlijkse declaratie bij het BTW-compensatiefonds ontvangen.

In maart ontving Hilversum van het Rijk een voorschot van 14 miljoen euro om de kosten voor de opvang van Oekraïners te kunnen betalen.

De uitgaven zijn ongeveer gelijk verdeeld over het jaar, maar in januari en december zijn de uitgaven hoger dan in andere maanden.

In 2025 was er soms meer geld op onze rekening bij de BNG Bank dan we nodig hadden. Als het geld op onze rekening meer is dan € 2,0 miljoen, wordt het extra geld automatisch overgemaakt naar de Schatkist. Dit gebeurt volgens de regels van Schatkistbankieren.

Als er te weinig geld is bij de BNG Bank, halen we geld, dat nog bij de schatkist van het ministerie van Financiën staat, terug naar de BNG Bank. Zo zorgen we dat het tekort bij de BNG Bank zo klein mogelijk blijft.

Op 31 december 2025 is de kortlopende schuld in totaal € 33 miljoen. Dit bedrag bestaat uit drie delen: € 8,4 miljoen schuld bij de BNG Bank, een kasgeldlening van € 25 miljoen en een tegoed van € 0,4 miljoen bij schatkistbankieren.

We kijken naar de gemiddelde schuld per kwartaal om te controleren of we binnen de wettelijke kasgeldlimiet blijven.

De gemiddelde kwartaalschuld berekenen we zo: we nemen de schuld aan het einde van de laatste dag van elke maand in het kwartaal en delen dat door drie.

In de tabel hieronder is te zien dat de gemiddelde kwartaalschuld lager is dan de kasgeldlimiet. Dit betekent dat Hilversum in 2025 de kasgeldlimiet niet heeft overschreden.

Vergelijking kortlopende schulden met de kasgeldlimiet

Financieringsgemiddelde < 1 jaar vs. Kasgeldlimiet	Bedragen x € 1.000					Gem. Schuld < 1 jaar.
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal		
Begrotingstotaal 1 januari 2025	387.619	387.619	387.619	387.619		
Kasgeldlimiet 2025 (=8,5% begrotingstotaal)	a	32.948	32.948	32.948	32.948	
Gemiddelde kwartaalschuld < 1 jaar	b	14.169	6.467	-2.248	14.643	8.258
Overschrijding limiet (is +) Onderschrijding (is -)	c = b-a	-18.779	-26.481	-35.196	-18.305	
Financieringsgemiddelde 2025						- is vordering/ + is tegoed

In 2025 was er sprake van een gemiddelde kwartaalschuld van € 8,258 miljoen.

In 2024 was er nog sprake van een gemiddeld kwartaaltegoed van € 16,275 miljoen. Dit kwam omdat er in 2024 sprake was van een lange periode met grote overliquiditeit. Deze werd veroorzaakt door ontvangen voorschotten van het Rijk voor de bekostiging van de opvang van Oekraïners. In 2025 is de periode van overliquiditeit veel korter en met lagere bedragen geweest. Daardoor is er nu per saldo weer sprake van een gemiddelde kwartaalschuld van € 8,258 miljoen.

Langlopende financiering

Langlopende leningen worden afgesloten als uit de verwachte inkomsten en uitgaven blijkt dat het maximale bedrag voor kortlopende schulden (de kasgeldlimiet) voor langere tijd zal worden overschreden.

Renterisico betekent dat het kan gebeuren dat we nieuwe langlopende leningen moeten afsluiten tegen een hogere rente dan we hadden verwacht. Daardoor kunnen de lasten voor rente stijgen.

Dit risico geldt voor langlopende leningen die we moeten herfinancieren. We proberen het risico te verkleinen door de aflossingen over een langere periode te spreiden. Er zijn regels die bepalen hoe groot het renterisico mag zijn, zowel voor langlopende als kortlopende leningen. We controleren het renterisico voor langlopende leningen met een norm, die gebaseerd is op 20% van het totaal van onze begroting. (de renterisiconorm)

In 2025 is het renterisico heel laag, namelijk 2%. Dat betekent dat het risico op hogere rentelasten van herfinanciering klein is.

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm en renterisico's van de langlopende schuld 2025 t/m 2028 op basis van de werkelijke leningportefeuille per 31 december 2025		2025
1	Begrotingstotaal 1 januari 2025	387.619
2	Vastgesteld percentage (Wet Fido)	20%
3	Renterisiconorm (= 1 x 2)	77.524
4	Risico vaste schuld herfinanciering	8.503
5	Ruimte onder risiconorm (= 3 - 4)	69.021
6	Risico als percentage (= 4/1)	2%

Renterisiconorm 2025

Het bedrag op regel 4 is het bedrag dat in 2025 is afgelost met betrekking tot de lening portefeuille zoals die bestaat per 1 januari 2025.

3.4.5 Profiel huidige leningenportefeuille

Op 31 december 2025 hebben we 25 leningen met een totaalbedrag van € 190,2 miljoen. De rente die we betalen, ligt tussen de -0,24% en 4,19%. Hieronder ziet u twee figuren die laten zien hoe deze leningen verdeeld zijn, op basis van de looptijd en de rentepercentages.

Figuur 5.1 Samenstelling leningportefeuille eind 2025 (bedragen maal € 1.000)

Uit de grafieken hierboven zien we dat de meeste leningen die we hebben, een looptijd van 25 jaar hadden toen ze werden afgesloten. Ook hebben de meeste leningen een rente tussen -1% en 1%. Het aantal leningen met een rente hoger dan 4% wordt steeds kleiner. Dit komt omdat oude leningen met een hogere rente aflopen. Deze worden vervangen door nieuwe leningen met een lagere rente dan 4%.

Het gemiddelde rentetarief van alle leningen op 31 december 2025 is 1,85%. Dit is berekend door de rentelasten in 2025 te delen door het gemiddelde bedrag van de leningen in 2025.

Het gemiddelde rentetarief van 2025 is hoger dan het gemiddelde rentetarief van de langlopende leningen van 1,72% in 2024.

De in 2025 afgesloten langlopende lening heeft een rentetarief van 2,76%. Dit is hoger is dan het gemiddelde rentetarief van 2024 waardoor het gemiddelde rentetarief van al onze langlopende leningen stijgt ten opzichte van 2024.

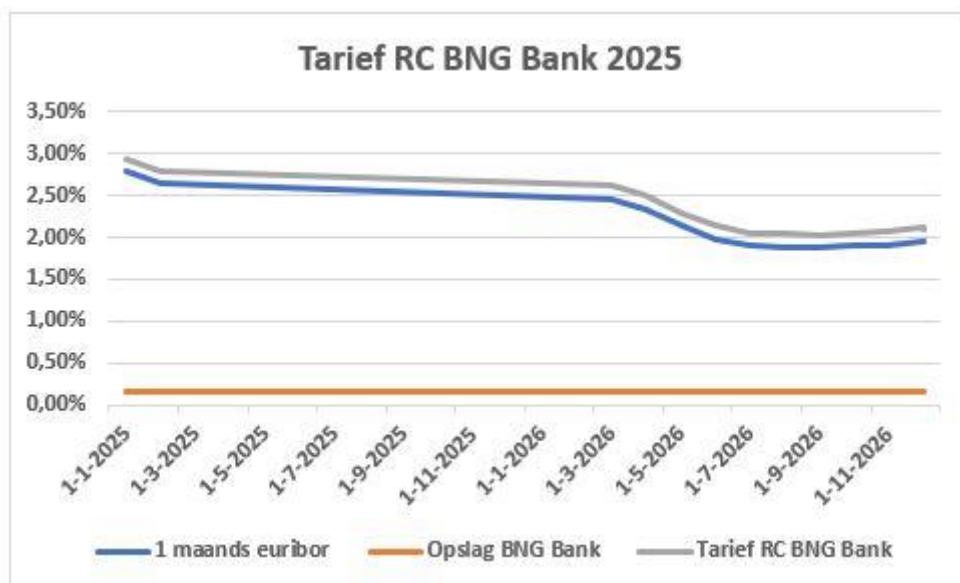
3.4.6 Rentelasten

De rentelasten hangen af van de omvang van de schulden en van de rentetarieven.

De rentetarieven voor korte schulden zijn erg gevoelig voor de rentebesluiten van de ECB (Europese Centrale Bank)

Rekening courant

Het rentetarief voor de rekening Courant bij de BNG is de 1-maands Euribor plus 0,15%.

Figuur 6.1 Tarief rekening Courant BNG Bank 2025

Gedurende 2025 is de 1-maands Euribor gedaald van ongeveer 2,8% naar ongeveer 2,0%. We moeten rente betalen over het negatieve bedrag dat we bij de BNG Bank open hebben staan.

In 2025 bedragen de rentelasten voor het gebruik van de kredietlimiet bij de BNG Bank afgerond € 124.000. De BNG Bank heeft in de jaren 2022 tot en met 2024 verkeerde rentetarieven gebruikt voor de berekening van de rentekosten. De BNG Bank heeft Hilversum in 2025 gecompenseerd door een bedrag van € 64.000 terug te storten zodat de uiteindelijke rentelasten voor 2025 uitkomen op afgerond € 60.000.

In 2025 is er naast het gebruik van een krediet van maximaal € 20 miljoen bij BNG Bank ook twee keer een kortlopende lening afgesloten.

Kasgeldlening	Geldgever	Stortingsdatum	Rentetarief	Bedrag lening	Rentelasten 2025
3 maanden	Gemeente Zoetermeer	13 februari 2025	2,52%	15.000.000	93.821
6 maanden	Gemeente Zoetermeer	9 december 2025	2,00%	25.000.000	30.555
Totaal rentelasten					124.376

Beide kasgeldleningen zijn afgesloten om te voorkomen dat de kredietlimiet van de BNG Bank van € 20 miljoen wordt overschreden. Hierdoor hoefde er geen extra rente van 2% betaald te worden.

In mei 2025 is de lening van 15 miljoen euro terugbetaald. De lening van € 25 miljoen wordt op 9 juni 2026 terugbetaald.

Schatkistbankieren

In 2025 was er soms meer geld beschikbaar dan nodig. Dit extra geld is volgens de wet Schatkistbankieren overgemaakt naar de schatkist van de overheid. Het geld dat bij de schatkist stond, leverde rente op. In 2025 lag deze rentevergoeding tussen de 2,9% en 1,9%.

Het schatkistbankieren leverde een bedrag van afgerond € 103.000 aan rentebaten op in 2025.

Langlopende leningen

In 2025 is de volgende langlopende lening aangetrokken:

Langlopende lening	Geldgever	Stortingsdatum	Rentetarief	Bedrag lening	Rentelasten 2025
30 jaar Fixe	Provincie Noord-Brabant	9 januari 2025	2,76%	15.000.000	435.279

In januari 2025 werd één langlopende lening afgesloten. Dit gebeurde om te voorkomen dat de kredietlimiet van de BNG Bank van € 20 miljoen wordt overschreden. Ook wilden we extra rentelasten van 2% voorkomen. Daarnaast werd verwacht dat de wettelijke kasgeldlimiet voor langere tijd zou worden overschreden. Deze twee redenen samen waren de reden om de langlopende lening aan te trekken.

In de begroting was rekening gehouden met het afsluiten van langlopende leningen voor € 17 miljoen tegen een rente van 3,0%. De in 2025 afgesloten langlopende lening is € 15 miljoen tegen een rente van 2,76%.

De langlopende schuld komt dan ook uit op een bedrag van € 190,2 miljoen. Dat is € 2 miljoen lager dan verwacht in de begroting 2025.

Hieronder staat een tabel met een overzicht van de rentelasten van deze langlopende leningen. Het totaalbedrag is € 3,454 miljoen. (€ 3,018 + € 0,436)

Rentelasten (lasten financieringsfunctie)	Begroting 2025	Gewijzigde begroting 2025	Realisatie 2025	Bedragen x € 1.000	
				Verschil	Toelichting
Rente gespecificeerd naar:					
- Rente van bestaande langlopende leningen per 1-1 van het jaar 2025	2.984	3.017	3.018	1	1
- Rente van nieuw aan te trekken langlopende leningen in 2025	510	400	436	36	2
- Rente van kortlopende financieringsmiddelen	380	380	184	-196	3
Totaal	3.874	3.797	3.638	-159	
Rentelaten 2025					- is voordeel / + is nadeel

De begroting voor 2025 is aangepast bij de eindejaarsrapportage.

1. De rentelasten voor de bestaande leningen zijn aangepast conform eindejaarsrapportage.
2. Het nadeel van € 35.000 komt door een betaalde provisie.
3. Het totaal van de rentelasten voor kortlopende financiering is € 184.000. Dit bestaat uit € 124.000 voor kasgeldleningen en € 60.000 voor het gebruik van de kredietlimiet bij de BNG Bank. Het voordeel van € 196.000 ontstaat omdat de rentetarieven lager waren dan verwacht. We hebben ook minder gebruikgemaakt van de kredietlimiet bij de BNG Bank, omdat we twee kasgeldleningen hebben gebruikt. Daarnaast werden we in 2025 door de BNG Bank gecompenseerd voor een bedrag van € 64.000. Dit kwam doordat er in de jaren 2022 tot en met 2024 verkeerde rentetarieven waren toegepast door de BNG Bank.

Rentetoerekening

Het saldo van de rentelasten en rentebaten wordt doorberekend aan de programma's met een vast percentage.

Dit doorberekenen heeft geen invloed op het eindresultaat van de jaarrekening.

Rentetoerekening

Het saldo van de rentelasten en rentebaten wordt doorberekend aan de programma's met een vast percentage. Dit doorberekenen heeft geen invloed op het eindresultaat van de jaarrekening.

Rentetoerekening	Bedragen x € 1.000			
	A Begroting 2025	B Gewijzigde Begroting 2025	C Realisatie 2025	D = C-B Verschillen
a Externe rentelasten over korte en lange financiering	3.874	3.797	3.638	-159
b Externe rentebaten	-402	-355	-387	-32
c = a + b Totaal door te rekenen externe rente	3.472	3.442	3.251	-191
d1 Rente die toegerekend moet worden aan grondexploitatie	-86	27	27	0
d2 Rente projectfinanciering die aan betreffend taakveld moet worden toegerekend	0	0	0	0
e = c + d1 Saldo, door te rekenen externe rente + d2	3.386	3.469	3.278	-191
f1 Rente eigen vermogen	0	0	0	0
f2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	0	0	0
g = e + f1 De aan taakvelden (programma's inclusief overhead) toe te + f2 rekenen rente	3.386	3.469	3.278	-191
h De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-3.890	-4.173	-4.181	-8
i = g + h Renteresultaat op het taakveld treasury	-504	-704	-903	-199

Rentetoerekening 2025

- is voordeel / + is nadeel

Volgens de richtlijn van het BBV is er geen rente gerekend over het eigen vermogen en de voorzieningen.

Omslagrente**Omslagrente begroting 2025**

De rentelasten worden verdeeld op basis van het totaal aan bezittingen die horen bij de verschillende programma's. In de begroting van 2025 is het rentepercentage naar boven afgerond op 1,2%. Hierdoor zijn er meer rentelasten doorberekend aan de programma's dan het bedrag dat was begroot voor rente die we betalen of ontvangen van buitenaf. Dit zorgt voor een positief renteresultaat van € 504.000 in de begroting van 2025, zoals te zien is bij regel 'i' in tabel 6.2.

Omslagrente jaarrekening 2025

Het werkelijke bedrag aan rente dat aan taakvelden moet worden toegerekend, is € 4,181 miljoen. Dit is anders dan het geplande bedrag van € 3,890 miljoen, zoals staat in regel 'h' van tabel 6.2. Dit verschil komt omdat de waarde van de bezittingen die horen bij de verschillende programma's, op 1 januari 2025 hoger was dan verwacht bij de opstelling van de begroting 2025.

3.4.7 Rentebaten

De gemeente Hilversum heeft ook middelen uitgezet. In 2025 gaat het om overtollige liquide middelen die, conform de regeling Schatkistbankieren, zijn uitgezet bij 's Rijks schatkist en middelen die via SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland) ter beschikking zijn gesteld ten behoeve van; starters op de woningmarkt, particuliere woningverbetering, en duurzaamheid.

Ook zijn er middelen via het Restauratiefonds ten behoeve van de financiering van het restaureren van monumenten uitgezet.

De uitgezette middelen leveren rentebaten op, zoals te zien is in de onderstaande tabel.

Rentebaten (baten financieringsfunctie)	Bedragen x € 1.000				
	Begroting 2025	Gewijzigde Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Toelichting
Rentebaten Schatkistbankieren	-200	-50	-103	-53	1
Rentebaten via SVn Leningen	-60	-155	-135	20	2
Rentebaten via Restauratiefonds	-22	-30	-29	1	2
Rentebaten Borgstelling	-56	-56	-56	0	3
Rentebaten uitgestelde betaling GEM Crailo	-64	-64	-64	0	4
Totaal	-402	-355	-387	-32	

Rentebaten 2025

- is voordeel / + is nadeel

1. De overliquiditeit in 2025 die, in het kader van de wet schatkistbankieren, is uitgezet bij 's Rijks schatkist leverde rentebaten op. De overliquiditeit duurde langer dan was voorzien bij de eindejaarsrapportage waardoor er in de jaarrekening 2025 extra rentebaten zijn ten opzichte van de bij de eindejaarsrapportage gewijzigde begroting 2025.
2. SVn en het Nationaal Restauratiefonds beheren een leningenportefeuille voor Hilversum. SVn en het Restauratiefonds hebben hiervoor middelen verkregen en zetten deze middelen vervolgens via leningen uit bij inwoners van Hilversum die hiervoor een rentevergoeding betalen.
3. Er is een afspraak gemaakt met Stichting Tergooi. Volgens deze afspraak krijgen wij 0,6% vergoeding over het bedrag dat nog openstaat van de borgstelling. Deze afspraak geldt sinds 1 januari 2020.
4. Bij de verkoop van grond aan GEM Crailo is afgesproken dat de betaling later mag gebeuren, namelijk pas op 31 december 2029. Vanaf 2025 moet GEM Crailo wel elk jaar 0,4% rente betalen over het bedrag dat nog openstaat. De gemeente Hilversum betaalt zelf ook 0,4% rente over de uitgestelde betaling aan de provincie Noord-Holland. Zie ook § 3.4.9.

3.4.8 Schatkistbankieren

Vanaf december 2013 moeten decentrale overheden hun extra geld boven een bepaald bedrag bij het Rijk aanhouden. Dit heet schatkistbankieren (SKB).

Doel schatkistbankieren; Door het verplichte schatkistbankieren hoeft de Nederlandse staat minder geld te lenen op de financiële markten en daalt de staatsschuld en de EMU-schuld. Een neveneffect is dat de risico's die decentrale overheden lopen met hun tegoeden worden geminimaliseerd.

Per kwartaal mag het gemiddelde van de tegoeden die dagelijks buiten de schatkist gehouden worden niet boven het drempelbedrag uitkomen. Wanneer een decentrale overheid slechts enkele dagen geld over heeft, kan de decentrale overheid ervoor kiezen de middelen niet in de schatkist aan te houden wanneer het daarmee het drempelbedrag niet overschrijdt.

Voor Hilversum is het drempelbedrag 2,0% van de begroting van 2025. Dat is € 7,75 miljoen van totaal € 387,6 miljoen.

		Bedragen x € 1.000
(1) Berekening drempelbedrag		2025
(1a)	Begrotingstotaal verslagjaar	387.619
(2b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	387.619
(1c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0
(1) = (2b)*0,02 + (1c)*0,002 met een minimum van €1.000.000		Drempelbedrag 7.752

Berekening drempelbedrag 2025

		Bedragen x € 1.000			
(2) Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (2025)					
(1)	Drempelbedrag	7.752	7.752	7.752	7.752
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	45	221	532	303
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	7.707	7.531	7.220	7.449
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Benutting drempelbedrag schatkistpapieren 2025

Omdat er geen sprake is van een overschrijding van het drempelbedrag voldoet Hilversum aan de regels van Schatkistbankieren voor lokale overheden.

3.4.9 Verloop langlopende schuld

		Bedragen x € 1.000			
Ontwikkeling langlopende schulden	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Toelichting	
Schuld per 1 januari van het jaar	183.691	183.691	-	1	
Aflossingen gedurende het jaar	8.503	8.503	-	2	
Nieuwe leningen gedurende het jaar	17.000	15.000	-2.000	3	
Totaal per 31 december	192.188	190.188	-2.000		

Verloop langlopende schuld 2025

1. De werkelijke langlopende schuld op 1 januari 2025 is € 183,7 miljoen en is conform de raming zoals opgenomen in de begroting 2025.
2. De aflossing van € 8,5 miljoen in het afgelopen jaar is volgens de begroting uitgevoerd.
3. In de begroting voor 2025 stond dat er € 17 miljoen aan leningen met een lange looptijd zou worden afgesloten. In werkelijkheid is in 2025 één lening van € 15 miljoen afgesloten. Dat is € 2 miljoen minder dan gepland.

In de volgende tabel een totaalbeeld van onze langlopende schulden per 31 december 2025 verdeeld naar geldgevers.

Bedragen x € 1.000					
Langlopende leningen	Stand per 1-1-2025	Aflossingen 2025	Nieuwe leningen 2025	Stand per 31-12-2025	Rentelasten 2025
Bank Nederlandse Gemeenten	106.050	5.423		100.627	1.846
Nederlandse Waterschapsbank	14.640	1.160		13.480	358
Aegon	16.800	1.040		15.760	327
Nationale Nederlanden	6.000	400		5.600	176
Provincie Noord-Holland	16.081	-		16.081	64
Provincie Noord-Brabant	24.120	480	15.000	38.640	683
Totaal	183.691	8.503	15.000	190.188	3.454

Geldgevers langlopende schuld 2025

Gedurende het jaar is er voor een bedrag van € 8,5 miljoen afgelost op langlopende leningen. In het jaar 2025 is er één langlopende lening aangetrokken bij de Provincie Noord-Brabant.

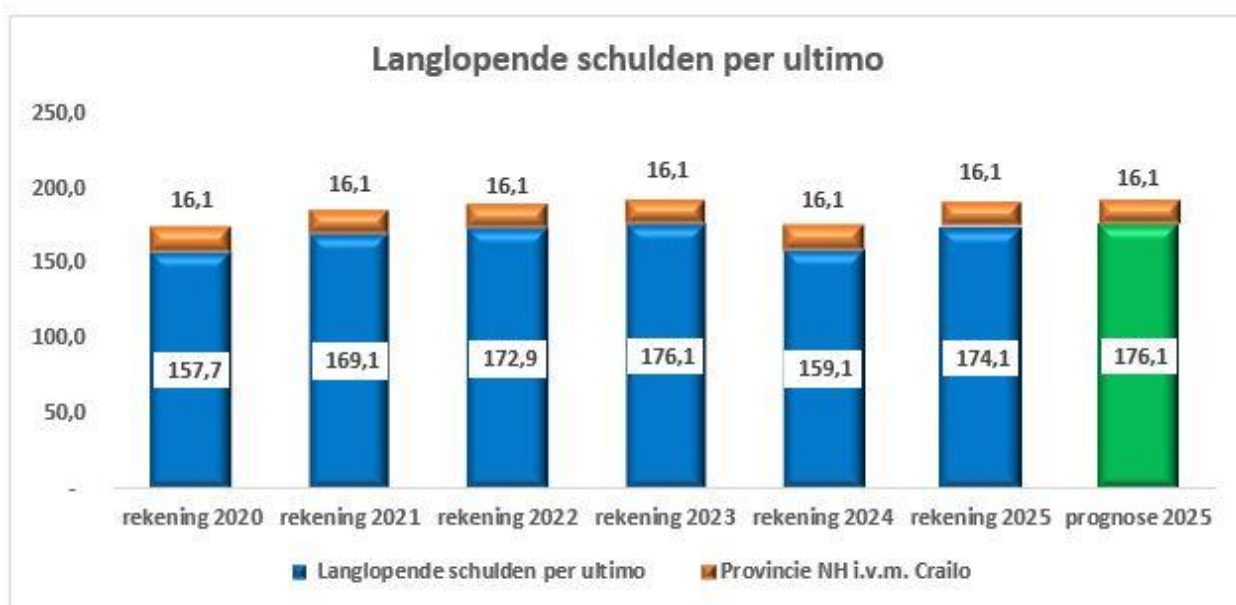
Bedragen x € 1.000	
Berekening gemiddeld rentetarief langlopende schulden 2025	
1. Schuld per 1 januari	183.691
2. Schuld per 31 december	190.187
3. Gemiddelde schuld (1+2)/2	186.939
4. Rentelasten	3.454
5. Gemiddeld rentetarief	1,85%

Gemiddeld rentetarief langlopende schuld 2025

Het gemiddelde rentetarief komt over 2025, uit op 1,85%.

Het gemiddelde rentetarief van 2025 is hoger dan het gemiddelde rentetarief van de langlopende leningen van 1,72% in 2024. De in 2025 afgesloten langlopende lening heeft een rentetarief van 2,76%. Dit is hoger is dan het gemiddelde rentetarief van 2024 waardoor het gemiddelde rentetarief van al onze langlopende leningen stijgt ten opzichte van 2024.

Hieronder ziet u een overzicht van onze langlopende schulden van 2019 tot en met 2025.

Figuur 9.1 Langlopende schulden (bedragen maal € 1 miljoen)

In de begroting voor 2025 werd verwacht dat de langlopende schuld aan het eind van 2025 € 192,2 miljoen zou zijn. Dit is gebaseerd op € 17,0 miljoen aan nieuwe leningen die in 2025 zouden worden afgesloten en € 8,5 miljoen aan aflossingen die in 2025 zouden worden betaald.

Aan het eind van 2025 is de werkelijke langlopende schuld ongeveer € 190,2 miljoen.

Dit is € 2 miljoen minder dan verwacht in de begroting voor 2025.

Crailo

De grond van het gebied Crailo is verkocht aan GEM Crailo B.V.

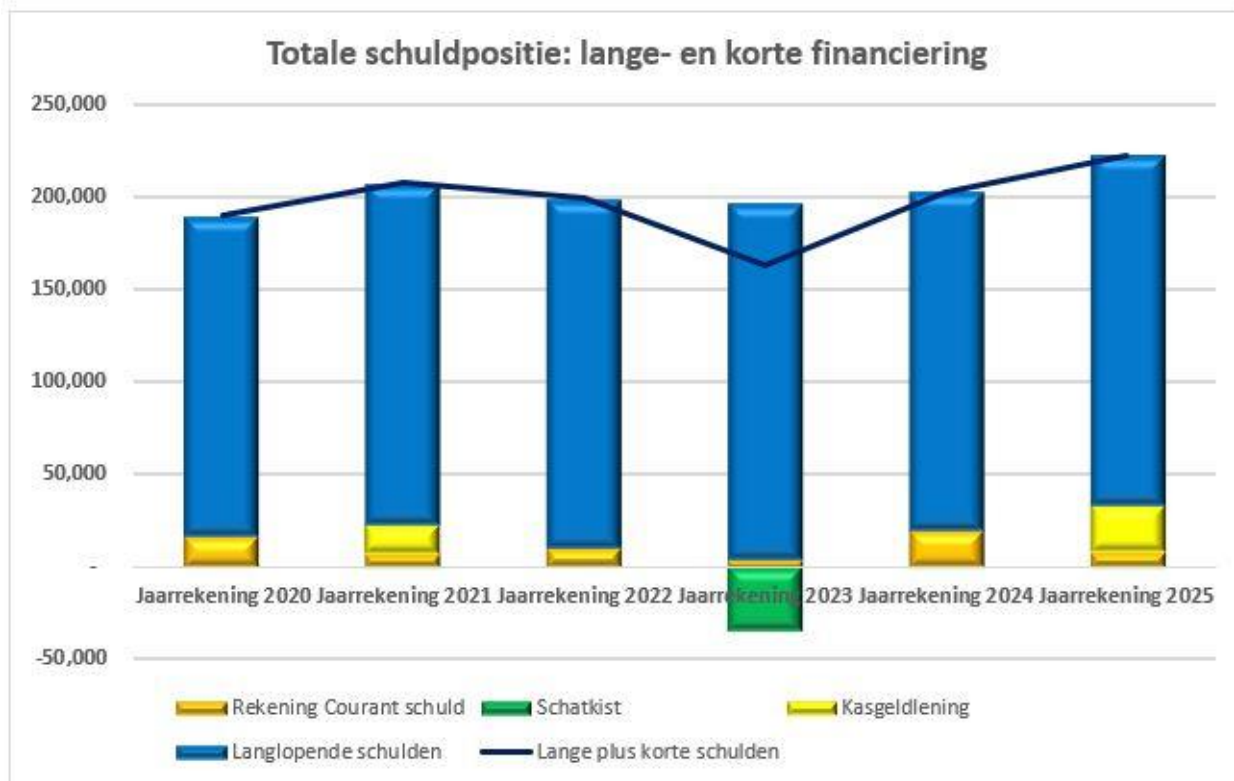
Met GEM Crailo B.V. is afgesproken dat het geld voor de grond uiterlijk in december 2029 wordt betaald.

Dit geld is nu nog niet ontvangen en staat als een langlopende lening in onze administratie. In december 2029 krijgen we van GEM Crailo B.V. een bedrag van € 16,1 miljoen. Daarna geeft de gemeente dit bedrag door aan de provincie Noord-Holland om een schuld van € 16,1 miljoen af te lossen.

Voor meer informatie over de financiële situatie van de gemeente Hilversum kunt u kijken bij de paragraaf over weerstandsvermogen en risicobeheersing. Daar zijn kengetallen opgenomen die een beeld geven van de financiële positie van de gemeente Hilversum.

Totale schuldpositie

De totale schuldpositie, bestaande uit kortlopende en langlopende financiering, laat door de jaren heen het volgende beeld zien:

Figuur 9.2 Totale schuldpositie (bedragen maal € 1 miljoen)

In 2023 was de totale schuld ongeveer €163 miljoen. In 2024 is deze schuld gestegen naar €203 miljoen. Aan het eind van 2025 is de schuld verder gestegen, naar €223 miljoen.

3.4.10 Dividend

De gemeente Hilversum is aandeelhouder van de BNG Bank N.V. en Vitens N.V. Als aandeelhouder ontvangt de gemeente jaarlijks dividend.

Dividend	Bedragen x € 1.000		
	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Realisatie 2025
BNG Bank	-250	-304	-304
Vitens	-	-	-
Totaal	-250	-304	-304

Ontvangen dividend 2025 - is voordeel

Het werkelijke dividend in 2025 is het bedrag dat BNG Bank aan zijn aandeelhouders heeft betaald over het jaar 2024. Dit bedrag is € 74.000 hoger dan in de begroting voor 2025 stond.

Vitens betaalt voorlopig geen dividend, omdat het niet voldoet aan de eigen eisen voor een gezonde financiële positie.

3.4.11 Verstrekte leningen en aandelenkapitaal

Verstrekte leningen

Per 31 december heeft onze gemeente de volgende leningen verstrekt:

Verstrekte leningen	Bedragen x € 1.000							Toelichting
	1-jan-25	Aflossingen op bestaande leningen	Rente over leningen	Ophoging fonds	Beheerskosten	Nieuw verstrekte leningen	31-dec-25	
GEM Crailo	16.145		64				16.209	1
Uitzettingen via SVN RC positie	6.147	683	135	1.000	-36	-5.762	2.167	2
Uitzettingen via SVN Leningen	4.516	-683				5.762	9.595	3
Uitzettingen via Restauratiefonds RC Positie	257	36	29	800	-5	-283	834	4
Uitzettingen via Restauratiefonds leningen	795	-36				283	1.042	5
Stichting Steunfonds Pinetum Blijdenstein	136						136	6
Totaal	27.996	-	228	1.800	-41	-	29.983	

Verstrekte leningen eindstand 2025

Toelichting Tabel;

1. De uitgestelde betaling aan GEM Crailo is verhoogd met 0,4% rente over de resterende te ontvangen verkoopsom;
2. Het banksaldo (RC positie) van SVn is in de loop van 2025 gedaald van € 6,147 miljoen naar € 2,167 miljoen. Dit komt door ontvangen aflossingen, ontvangen rente, de ophoging van het fonds met € 1 miljoen conform raadsbesluiten, de betaling van de beheerskosten en het verstrekken van nieuwe leningen aan klanten van SVn. Het bedrag van € 2,167 miljoen is beschikbaar om nieuwe leningen te verstrekken;
3. Het uitstaande saldo aan leningen is toegenomen van € 4,516 miljoen naar € 9,595 miljoen. Er is € 0,683 miljoen afgelost en er is voor € 5,762 miljoen aan nieuwe leningen verstrekt. De ontvangsten van de aflossingen en de uitbetaling van nieuwe leningen verlopen via het banksaldo van SVn;
4. Het banksaldo (RC positie) van het Restauratiefonds is in de loop van 2024 toegenomen van € 0,257 miljoen naar € 0,834 miljoen. Dit komt door ontvangen aflossingen, ontvangen rente, de ophoging van het fonds met € 0,8 miljoen conform raadsbesluiten, de betaling van de beheerskosten en het verstrekken van nieuwe leningen aan klanten van het Restauratiefonds;
5. Het uitstaande saldo aan leningen is toegenomen van € 0,795 miljoen naar € 1,042 miljoen. Er is € 36.000 afgelost en er is voor € 283.000 aan nieuwe leningen verstrekt. De ontvangsten van de aflossingen en de uitbetaling van nieuwe leningen verlopen via het banksaldo van het Restauratiefonds;
6. Het bedrag van de lening aan Steunfonds Pinetum blijft hetzelfde. In de begroting voor 2026 staat dat deze lening wordt afgeschreven en dat dit bedrag wordt onttrokken uit de algemene reserve.

Inhoudelijke toelichting:

GEM Crailo

De gemeente Hilversum heeft GEM Crailo meer tijd gegeven om te betalen voor de aankoop van de grond bij Crailo. Het geld moet uiterlijk op 31 december 2029 bij de gemeente Hilversum binnen zijn. Vanaf 2024 moet GEM Crailo elk jaar 0,4% rente over de aankoopsom betalen. Ook deze rente moet uiterlijk op 31 december 2029 betaald zijn.

SVn

De gemeente Hilversum geeft via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn) leningen aan inwoners en organisaties in Hilversum. Deze leningen helpen bij het duurzamer maken van huizen en gebouwen. Het doel van dit fonds is om mensen en organisaties te helpen hun woningen en gebouwen beter voor het milieu te maken. De leningen hebben een lage rente, zodat het goedkoper is om te lenen. Omdat er veel leningen zijn aangevraagd, is het geld in het fonds bijna op. Dit betekent dat het lastig wordt om het beleid voor energie besparen en het duurzamer maken van woningen voort te zetten, als inwoners niet zelf geld hebben om dit te betalen.

Op 2 september 2025 heeft het college besloten om extra geld beschikbaar te stellen. Dit bedrag is € 2,426 miljoen. Hiervan is in 2025 al € 1 miljoen aan SVn gegeven. SVn gebruikt dit geld om het besluit van het college uit te voeren.

Het resterende bedrag van € 1,426 miljoen wordt aan SVn ter beschikking gesteld als SVn zelf geen geld meer in kas heeft om leningen te verstrekken.

Restauratiefonds

Het Restauratiefonds helpt inwoners en instellingen in Hilversum met het herstellen van gemeentelijke monumenten die in bezit zijn van inwoners en instellingen in Hilversum. Dit doen ze door leningen te geven te verstrekken met een lage rente.

Op 5 maart 2025 heeft de raad besloten € 0,8 miljoen beschikbaar te stellen aan het Restauratiefonds. Dit bedrag is conform het besluit aan het Restauratiefonds ter beschikking gesteld.

Revolverende fondsen

SVn en het Restauratiefonds vragen beheerskosten aan de gemeente Hilversum. Daarnaast ontvangen zij rente en aflossingen. Deze ontvangen bedragen lenen zij opnieuw uit. Zo kunnen de fondsen groeien. Dit noemen we revolverende fondsen. Revolverende fondsen zijn geldpotten die steeds weer worden aangevuld met terugbetaalde leningen. Daardoor kunnen ze meerdere keren worden gebruikt.

Stichting Steunfonds Pinetum Blijdenstein

De raad heeft op 9 februari 2000 besloten om de Stichting Steunfonds Pinetum Blijdenstein een lening te geven zonder rente. Er zijn geen vaste afspraken over het moment wanneer de lening terugbetaald moet worden.

In de begroting voor 2026 staat dat deze lening wordt afgeschreven en dat het bedrag wordt onttrokken uit de algemene reserve.

Deelneming via aandelenkapitaal

Per 31 december heeft onze gemeente de volgende deelnamen in aandelenkapitaal:

Verstrekt aandelenkapitaal	Bedrag per 1 januari 2025	Bedragen x € 1.000		
		Bij	Af	Bedrag per 31 december 2025
BNG Bank	274	-	-	274
Vitens. N.V.	90	-	-	90
Rom Utrecht	2.000	-	-	2.000
GEM Crailo	1	-	-	1
Totaal	2.365	-	-	2.365

Verstrekt aandelenkapitaal eind 2025

Er zijn geen veranderingen geweest ten opzichte van 2024.

BNG Bank

De gemeente Hilversum bezit 120.939 aandelen. Dit is 0,2% van alle aandelen. Daardoor mag de gemeente meepraten en stemmen tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA).

Vitens, waterbedrijf

De gemeente Hilversum heeft 89.569 aandelen. Dit is 1,55% van alle aandelen. Ook hier mag de gemeente meepraten en stemmen tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA).

ROM Utrecht

Op 25 februari 2020 besloot het college om mee te doen aan de Ontwikkelingsmaatschappij Regio Utrecht (ROM). Het doel van ROM is om grote projecten en nieuwe bedrijven mogelijk te maken. Zo wil ROM de economie in de regio verbeteren. Ook hier mag de gemeente meepraten en stemmen tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA).

GEM Crailo

GEM Crailo BV is gestart op 1 mei 2018. De aandeelhouders zijn de gemeenten Hilversum (45%), Gooise Meren (45%) en Laren (10%). GEM Crailo werkt aan het ontwikkelen, bouwen en beheren van het gebied Crailo. Hier komen nieuwe woningen en bedrijven. De vennootschap doet ook andere activiteiten die hiermee te maken hebben of daarbij helpen. Ook hier mag de gemeente meepraten en stemmen tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA).

3.4.12 Verleende garanties

Om externe partijen te ondersteunen bij het realiseren van hun doelstellingen kan de gemeente garant staan voor leningen. Deze garantstelling kan gebeuren op basis van de 'publieke taak' van de gemeente. Of in een concreet geval sprake is van een publieke taak, bepaalt de gemeenteraad.

Daarom moet iedere lening of garantstelling die het college overweegt, eerst aan de raad kenbaar gemaakt worden en neemt het college pas een besluit nadat zij notie heeft genomen van de wensen en bedenkingen van de raad.

In 2025 zijn er geen garanties verstrekt.

Soorten Garantstellingen	Restant bedrag van de geldlening aan het begin van het dienstjaar	In de loop van het dienstjaar gewaarborgde geldleningen	Totaal bedrag van de gewone en buitengewone aflossing	Restant bedrag van de geldlening aan het eind van het dienstjaar
1. Totaal garantie op woninghypotheken	55.106		55.106	0
2. Totaal borgstellingen rechtstreeks	29.982.232		1.330.746	28.651.486
3. Totaal borgstellingen via Achtervang WSW	566.044.333	29.970.000	14.658.333	581.356.000
Totaal	596.081.671	29.970.000	16.044.185	610.007.486

Garantstellingen eindstand 2025

1. De door de gemeente verstrekte garanties op woninghypotheken zijn allen afgewikkeld. Hypotheekgaranties worden alleen nog afgegeven als Nationale hypotheekgarantie.
2. Het betreft borgstellingen voor: Bink kinderopvang, de Bibliotheek, het Filmtheater, de Gooise Zweefvliegclub, HC & FC Victoria, en de Stichting Tergooi. De betreffende instanties lossen conform planning af op de door Hilversum geborgde leningen.
3. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) borgt geldleningen die de deelnemers (woningcorporaties) van WSW aangaan. Dat betekent dat het WSW de betalingsverplichtingen (rente en aflossing) van de geldlening overnemen, mocht de deelnemer daar zelf niet meer aan kunnen voldoen. Door borg te staan voor geldleningen kunnen deelnemers goedkoper leningen aantrekken. Wij helpen deelnemers zo bij hun kernactiviteit: het bouwen en onderhouden van sociale huurwoningen. Om te voorkomen dat WSW een aanspraak krijgt op zijn borgstelling, kent het stelsel verschillende buffers en vangnetten. WSW heeft afspraken gemaakt met de Staat en gemeenten (de 'achtereinders') dat WSW, indien nodig, renteloze geldleningen kunnen verkrijgen van de gemeenten om problemen op te kunnen vangen. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) zorgt ervoor dat geldleningen van woningcorporaties veilig zijn. Dit betekent dat als een woningcorporatie de lening niet kan terugbetalen, WSW dat voor hen doet. Omdat WSW deze zekerheid geeft, kunnen woningcorporaties makkelijker en goedkoper geld lenen. Zo helpt het WSW sociale huurwoningen te bouwen en te onderhouden.

Voor een volledig overzicht van de verleende garanties wordt verwezen naar de Staat van gewaarborgde geldleningen in hoofdstuk 5.

3.5 Bedrijfsvoering

3.5.1 Inleiding

Een gezonde bedrijfsvoering is essentieel voor goede dienstverlening en het behalen van de doelstellingen van de gemeente Hilversum. Het primaire doel van de bedrijfsvoering is het optimaal ondersteunen van de organisatie bij het uitvoeren van haar taken. De gemeente werkt aan complexe uitdagingen in de context van maatschappelijke ontwikkelingen. Hiervoor is een stabiele en flexibele organisatie nodig met goed functionerende basisprocessen, samenwerking met ketenpartners, en het vermogen om in te spelen op maatschappelijke veranderingen.

2025 is een bijzonder jaar geweest voor de organisatie waarin de nodige flexibiliteit is gevraagd. Er is intensief gewerkt om, vooruitlopend op de bestuurlijke samenvoeging per 1 januari 2027, de ambtelijke samenvoeging met de gemeente Wijdmeren per 1 januari 2026 te kunnen realiseren. De organisatie heeft hiervoor in 2025 twee sporen gevolgd, een wettelijke spoor en een spoor voor de ambtelijke samenvoeging.

In het spoor van de ambtelijke samenvoeging is onder meer de voorbereidende organisatiewijziging met een beperkte uitbreiding in teams gerealiseerd en is de komst van circa 200 collega's vanuit Wijdmeren per 1 januari 2026 naar Hilversum voorbereid. Voor deze ambtelijke samenvoeging zijn veel inspanningen verricht door de verschillende Bedrijfsvoering teams. Voorbereidend is onder meer een zorgvuldig plaatsingsproces doorlopen, is een introductie programma opgesteld, hebben de benodigde aanpassingen in de huisvesting en verhuizingen plaatsgevonden, zijn systemen en applicaties aangepast aan de nieuwe structuur en de komst van de nieuwe collega's, en zijn de organisatieregeling en mandaat- en delegatiebesluiten aangepast. Verder is eind 2025 de startnotitie harmonisatie financiën vastgesteld door beide gemeenteraden van Hilversum en Wijdmeren. In deze notitie is beschreven hoe de impactanalyse en de harmonisaties er in 2026 procesmatig uit gaan zien, zodat dit in 2026 verder uitgewerkt kan worden.

Naast de extra inzet voor de ambtelijke samenvoeging is in 2025 ook aandacht besteed aan het vergroten van datagedreven sturing, verbetering van informatiehuishouding en informatiebeveiliging, aantrekkelijk werkgeverschap, een gezond werkklimaat, en versterking van interne beheersing. De inspanningen voor deze onderwerpen zijn soms beperkt tot de basis om daarmee ruimte te maken voor de extra inspanning voor de ambtelijke samenvoeging. In de deelparagrafen hieronder worden de verschillende onderwerpen kort toegelicht.

3.5.2 Werven en behouden van personeel

De gemeente Hilversum wordt als een goede werkgever ervaren, waar een prettige werksfeer heerst en waarde wordt gehecht aan collegialiteit. Medewerkers krijgen kansen om zich te ontwikkelen door opleidingen en andere ontwikkeltrajecten, maar ook door kansen om stappen in hun loopbaan te maken. Zowel horizontaal als verticaal is er voldoende doorstroom. Daarnaast halen medewerkers voldoening uit de inhoud van hun werk en hechten zij waarde aan goede dienstverlening aan de inwoners en bedrijven van Hilversum.

In 2025 heeft de gemeente Hilversum voorbereidingen getroffen voor de ambtelijke samenvoeging met de gemeente Wijdmeren en de komst van de medewerkers van de gemeente Wijdmeren per 2026. Naast een zorgvuldig plaatsingsproces van de medewerkers van Wijdmeren zijn er veel vacatures, mede als gevolg van uitbreiding van het aantal teams en aantal leidinggevenden, succesvol ingevuld.

Het takenpakket van de organisatie blijft nog steeds groeien, waardoor er vacatures op verschillende vakgebieden zijn.

Aantrekken en binden

We kijken met tevredenheid terug op de instroom op de vele posities die het afgelopen jaar gerealiseerd is, en we zijn ons er terdege van bewust dat er voluit aandacht moet worden gegeven aan onze positie op de arbeidsmarkt. We ontwikkelen door op het goed laten landen van onze nieuwe collega's, investeren in de samenwerking binnen en buiten de teams en nemen de organisatie en de medewerkers mee in de ontwikkelingen die op ons af komen.

Werkplezier en werkomgeving

Het werkplezier wordt in hoge mate bepaald door de inhoud en betrokkenheid bij het werk voor Hilversum, de samenwerking met collega's en de kansen op ontwikkeling.

Het verzuim is in 2025 ondanks de pilot met de re-integratie en verzuimcoach gestegen. Ook landelijk is een stijging in het verzuimcijfer te zien. In 2026 wordt nader onderzocht naar de oorzaken van het gestegen verzuim, opdat we nog beter, samen met de nieuwe arbodienst, de juiste middelen kunnen inzetten om het verzuim te beheersen. Tevens wordt de testfase met de re-integratie en verzuimcoach met een jaar verlengd.

We blijven investeren in de vitaliteit van onze medewerkers, op de zachte kant door het organiseren van activiteiten op dit gebied maar ook op de harde kant door regelmatig RI&E's (Risico-Inventarisatie en Evaluatie).

De rol van leidinggevenden is uiteraard ook van groot belang voor het werkplezier en de werkomgeving van medewerkers. Per 2026 is het organogram van de gemeente Hilversum aangepast en zijn er meer en kleinere teams en meer leidinggevenden waardoor er meer ruimte is voor sturing, aandacht voor medewerkers en vraagstukken.

3.5.3 Vergroten data gedreven werken

In 2025 is het programma 'Transitie naar een datagedreven organisatie' afgerond en overgedragen aan de lijnorganisatie. Vanaf 2026 is hiervoor het team Data operationeel binnen de afdeling IIO.

De twee voormalige DGS-programmaclusters — het GEO-cluster, gericht op geografische dataproducten, en het Bedrijfsinformatiecluster, gericht op interne bedrijfsvoering — blijven gezamenlijk verantwoordelijk voor het realiseren van dataproducten en het verder ontwikkelen van datavolwassenheid. De aansturing hiervan is ondergebracht bij het team Data binnen de lijnorganisatie.

Om ook de strategische focus op datagedreven sturing te waarborgen naar de toekomst, is deze rol belegd bij een opgaveregisseur die de verbinding met de organisatie bewaakt en adviseert aan de Concernmanager IIO en de CIO.

Behaalde resultaten in 2025

- Het programma DGS is succesvol ingebed in de lijnorganisatie.
- De strategische invulling is vormgegeven via opgavegericht werken, met een opgaveregisseur en een werkagenda.
- Het data Lakehouse is operationeel en vormt de basis voor verdere ontwikkeling van data- en informatieproducten.
- De eerste databronnen zijn beschikbaar gesteld aan de organisatie en burgers via het nieuwe dataportaal, waarbij dit structureel is verankerd in de werkprocessen.
- De samenwerking met het Stadspanel Data is verlengd en versterkt.
- Datavaardigheden zijn geïntegreerd in het opleidingsplan 'Toekomstgerichte Gemeente', met breed beschikbare expertusers en leermodules die actief het contact binnen de organisatie zoeken.

Deze resultaten vormen een stevig fundament om in 2026 te blijven innoveren met data en te werken aan betrouwbare, meetbare resultaten.

3.5.4 Verbeteren informatiehuishouding

Als gemeente beseffen we dat technologie snel verandert in de wereld van vandaag. Ons doel is om ervoor te zorgen dat informatie modern, flexibel, stabiel en voor iedereen toegankelijk blijft.

Verbeteren informatietechnologie en vaardigheden

IT-automatisering en digitalisering zijn cruciaal in de bedrijfsvoering, vooral in een tijdperk waarin hybride werken de norm is. In Hilversum zijn al belangrijke stappen gezet op het gebied van informatietechnologie en de hybride werkplek, zoals de implementatie van telefoons en laptops, het gebruik van Teams voor samenwerking, en het veilig bewerken en delen van informatie via SharePoint. In 2025 zijn belangrijke stappen gezet om de digitale vaardigheden van de organisatie op het gebied van digitaal doen, datagedreven sturen en slimmer met AI te vergroten via het Programma Toekomstgerichte Gemeente. In dit programma wordt bewustwording en betrokkenheid gecreëerd via een communicatieplan, met o.a. inspiratiesessies, postercampagnes en andere content op Hilvert. Op de afdelingen zelf zijn ambassadeurs actief om collega's op weg te helpen. Daarnaast wordt er via Hilversum Academie een steeds actueel set aan opleidingen aangeboden waarmee medewerkers zelf aan de slag kunnen.

De voorbereiding van de voorgenomen samenvoeging met de gemeente Wijdmeren, per 1 januari 2027, heeft plaatsgevonden binnen het kader van het raadsmandaat. In 2025 zijn verkenningen uitgevoerd op het gebied van IT-architectuur, personele bezetting, privacy- en informatieveiligheid, en harmonisatiemethoden. De IT inrichting van systemen is aangepast en klaargezet voor de nieuwe organisatie die is ontstaan om de ambtelijke fusie per 1 januari 2026 mogelijk te maken. Dit is voor een heel groot deel van de ondersteunende teams van Interne Dienstverlening en Interne Advisering een enorme klus geweest. De organisatie heeft hierdoor in 2026 een goede start kunnen maken.

3.5.5 Vergroten focus op privacy en informatiebeveiliging

Focus op gegevensbescherming en informatiebeveiliging

Het waarborgen van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatiesystemen, samen met de betrouwbaarheid van informatie inclusief gegevensbescherming (privacy) en controleerbaarheid, staat steeds centraal. Informatiebeheer, informatiebeveiliging en gegevensbescherming zijn kernaspecten van dit streven. Door de opkomst van hybride werken en Software as a Service (SaaS) groeit het belang van bewustzijn rondom informatiebeveiliging. Vanuit het Privacy en Informatieveiligheid Team wordt de organisatie ondersteund om stappen te ondernemen om de bescherming en beveiliging van gegevens en informatie van inwoners te vergroten. Centraal in het dagelijks handelen staat het Strategisch Gegevensbeschermings- en Informatiebeveiligingsbeleid 2025-2029 dat op 5 maart 2025 is vastgesteld door de raad.

Hilversum verwerkt veel persoonsgegevens en moet voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) om de veiligheid van deze gegevens te waarborgen. De naleving van het normenkader van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) wordt nagestreefd en er wordt over gerapporteerd.

Informatiebeveiliging

Over informatiebeveiliging wordt de raad jaarlijks geïnformeerd over de stand van zaken via de ENSIA systematiek. We voeren jaarlijks een Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) uit met betrekking tot de informatievoorziening waarbij we de informatiebeveiliging en de datakwaliteit binnen de stelsels onderbouwen richting zowel de stelselhouders als de raad. We hebben voor het jaar 2025 aan alle beveiligingseisen voldaan om de aansluitingen van DigiD en Suwinet-inkijk te behouden en leveren positieve resultaten voor wat betreft de datakwaliteit in de BRP, reisdocumenten, BAG, BGT en BRO stelsel.

Bewustwording

Er is een speciaal traject beschikbaar gesteld om het iBewustzijn rondom privacy en informatiebeveiliging te vergroten, met name door gebruik te maken van diverse e-learnings en verstrekken informatie over de eisen die we aan veilig gedrag stellen tijdens de introductie van nieuwe medewerkers. We spelen in op actuele vraagstukken zoals het veilig gebruik van Suwinet-inkijk en communiceren dan met medewerkers. Ook de komende jaren blijft de focus liggen op verder vergroten van het iBewustzijn binnen de organisatie.

Gegevensbescherming

De Functionaris Gegevensbescherming rapporteert jaarlijks over de toepassing en naleving van de AVG binnen de gemeente. Met in gang van dit jaar zal de FG daarbij de gemeentelijke verantwoordingscyclus volgen. Werken aan gegevensbescherming heeft als doel om de dienstverlening aan inwoners en bedrijven te optimaliseren door te voldoen aan de eisen die de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) aan ons stelt. Dit doen we onder meer door DPIA's uit te voeren voor de hoog risico processen en daarvoor maatregelen te nemen zodat er maximaal aandacht voor gegevensbescherming. In 2026 zal de gemeente verder werken aan haar interne werkagenda voor de AVG, met mitigerende maatregelen zoals DPIA's bij risicovolle processen, het vergroten van het iBewustzijn middels verplichte e-learning en privacy gerichte adviezen van de Privacy officers.

3.5.6 Optimaliseren van het belastingproces

Ieder jaar ontvangen alle huishoudens en bedrijven in Hilversum een aanslagbiljet voor de gemeentelijke belastingen. Een groot deel van de gemeentelijke inkomsten komt uit belastingen. Het belastingproces is dan ook een belangrijk proces voor Hilversum. Het proces bestaat onder andere uit een wettelijke taak ten aanzien van de Basis Adresgegevens Gegevens (BAG) en de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). Deze basisgegevens van alle gebouwen, percelen etc. vormen de basis voor de aanslagoplegging gemeentelijke belastingen en dienen ten alle tijden goed en volledig te zijn. Vervolgens worden de aanslagen opgelegd, moeten de openstaande saldi worden geïnd en is Hilversum verantwoordelijk voor een tijdige, correcte en volledige afhandelingen van eventuele vragen, bezwaren en beroepen.

De toeristenbelasting is per 1 januari 2026 ingevoerd. Eind 2025 is daarvoor een voorstel aan de raad gedaan voor de tariefstelling. Voorafgaand aan de inwerkingtreding is een onderzoek uitgevoerd naar het aantal ondernemingen dat toeristische activiteiten aanbiedt. Ondernemers zijn bezocht en geïnformeerd over de toeristenbelasting. Per belastingjaar 2026 dragen de ondernemers per overnachting een bedrag af, aan het einde van elk jaar wordt dit door de gemeente in rekening gebracht.

Daarnaast hebben wij extra capaciteit ingezet om de ENSIA verantwoording te verbeteren (ENSIA: Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Het resultaat is dat we voor beide basisregistraties ver boven de wettelijke norm presteren. Wij leggen als bronhouderorganisatie verantwoording af over het beheer van de basisregistraties adressen en gebouwen (BAG) en grootschalige topografie (BGT) (de basisregistratie BRO is afgelopen jaar overgeheveld naar een andere afdeling). Dat doen we intern richting de gemeenteraad en aan het Rijk via het ministerie van BZK door ons uitgevoerde zelfevaluaties (ENSIA). Deze zelfevaluaties betreffen de

3.5.7 Inkoop en subsidies

Inkoop

In het verlengde van de ambities uit het coalitieakkoord 2022- 2026 streeft de gemeente Hilversum naar het bereiken van zoveel mogelijk 'maatschappelijke waarde' bij inkoop en aanbesteden. Met de regiogemeenten heeft de gemeente Hilversum zich geconfirméerd aan de Roadmap Circulair Inkoop en Opdrachtgeverschap van de Metropoolregio Amsterdam (MRA), een methodiek die Hilversum helpt haar ambities op het gebied van circulaire inkoop te realiseren. Circulair inkoop is een vorm van duurzaam inkoop, waarbij er wordt gekeken naar de hele keten en verspilling van grondstoffen wordt tegengegaan. De regiogemeenten streven naar een zo snel mogelijke doorgroei naar 100% circulair opdracht geven en inkoop. Hierbij wordt aangesloten bij circulaire principes en circulaire leidraden die landelijk of in MRA-verband zijn ontwikkeld.

Bij social rendement op investeringen (SROI) worden er sociale voorwaarden opgenomen bij aanbestedingstrajecten. De prioriteit bij de invulling van SROI ligt bij duurzame arbeidsinschakeling van inwoners van de regio Gooi en Vechtstreek met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De regio heeft in 2025 voor ruim € 1.080.000 aan social return gerealiseerd. De

gemeente Hilversum heeft hier met 25 contracten € 287.060 aan bijgedragen en draagt hiermee, net als in 2024, voor ruim 25% bij aan de totaal ingevulde SROI waarde van de regio. De komende jaren wordt naar verwachting nogmaals zo'n € 700.000 aan social return ingevuld via nu al afgesloten overeenkomsten.

Naast bovenstaande is in 2025 veel aandacht besteed aan de voorbereiding voor het harmoniseren van de inkoopcontracten van Hilversum en Wijdmeren, als voorbereiding op de ambtelijke en later ook de bestuurlijke fusie. Ook is inkoop betrokken geweest bij een aantal grote projecten uit het coalitieakkoord, zoals het Stationsgebied en het Sportpark.

Subsidieverstrekking

Subsidieverstrekking is een belangrijk instrument om gemeentelijke doelen te bereiken. Aan de hand van de aanbevelingen uit het rapport 'Rekenkameronderzoek naar subsidieverstrekking' is de rechtmatigheid van subsidieverstrekking verbeterd door middel van de ontwikkeling van nieuwe subsidieregelingen en het vaststellen van subsidieplafonds. Met de Beleidsregel subsidieverstrekking Hilversum is er ook meer duidelijkheid over de (werk)wijze van subsidieverlening binnen de gemeente. De informatievoorziening richting de raad is verbeterd en er wordt gewerkt met een openbaar subsidieregister om de transparantie te vergroten. Het subsidieregister geeft meer inzicht in doel, activiteiten en financiën rondom individuele subsidies. Dit geeft tegelijkertijd openheid naar inwoners van de gemeente en andere geïnteresseerden.

Nu de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek grotendeels zijn uitgewerkt ligt de nadruk op het doorontwikkelen van het subsidieproces en het harmoniseren van de subsidieregelgeving in het kader van de fusie met gemeente Wijdmeren.

3.5.8 Doorontwikkelen Interne beheersing

De externe accountant heeft de interne beheersing getoetst tijdens de interimcontrole. Hierbij zijn de interne controlewerkzaamheden betrokken die door team van Concern Control & Concern Audit (CCA) zijn uitgevoerd. Er was in 2025 een duidelijke verbetering van de betrokkenheid van de eerste lijn (proces-eigenaar) en de tweede lijn (control) bij de voorbereiding van het interim dossier. Met name bij het proces belastingen en heffingen is de interne beheersing verbeterd door toepassing van het three lines model. Ook bij andere processen zijn stappen gemaakt in de interne beheersing, zoals bij exploitatie gemeentelijk vastgoed, bouwleges, subsidieverlening en financieel beheer.

3.5.9 Toelichting rechtmatigheid

Rechtmatigheid is een juridische term, die aangeeft dat een (voorgenomen) handelwijze in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is echter een minder omvattend begrip. Bij rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Er moet worden verantwoord dat de baten, lasten en balansmutaties die in de jaarrekening zijn opgenomen rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheershandelingen. De rechtmatigheidsverantwoording is conform de wet- en regelgeving van het BBV opgenomen bij de jaarrekening. In de paragraaf Bedrijfsvoering moet op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van afspraken met de raad aanvullende informatie worden opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

Voor de jaarrekening 2025 gelden voor de rechtmatigheidsverantwoording grondslagen die zijn gebaseerd op de door de raad vastgestelde Financiële verordening 2024, Controleprotocol 2023-2026, het Normen- en toetsingskader 2025 en de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV. Deze grondslagen zijn inhoudelijk geactualiseerd in 2025 ten opzichte van 2024. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert College van B&W over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.

De rechtmatigheid kent drie criteria:

- A. begrotingscriterium;
- B. voorwaardencriterium;
- C. het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

A Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium één van de toetsingscriteria. In de Kadernota rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV wordt dit als volgt toegelicht.

Als het college meer geld besteed dan de gemeenteraad heeft goedgekeurd met de begroting of afzonderlijke raadsbesluiten (begrotingswijzigingen) dan is sprake van een overschrijding. Dat is een begrotingsonrechtmatigheid. De gemeenteraad kan wel vooraf regels vaststellen die aangeven wanneer een overschrijding in vooraf bepaalde situaties wel of niet acceptabel is. Overschrijdingen die niet binnen de afspraken passen, worden toegelicht in de

rechtmatigheidsverantwoording. Hierover kan dan een debat in de raad plaatsvinden, waarbij de raad beslist of de onrechtmatigheden alsnog worden goedgekeurd.

Wanneer de gemeente minder geld besteed dan goedgekeurd met de begroting of afzonderlijke raadsbesluiten, doordat bijvoorbeeld doelen en activiteiten niet worden gerealiseerd of uitgevoerd of als sprake is van meer of minder inkomsten voor de gemeente dan begroot en dit wordt door het college niet tijdig aan de gemeenteraad gemeld of de begroting wordt hierop niet aangepast, dan zijn dit ook begrotingsonrechtmatigheden. Het gaat hierbij om het niet tijdig melden aan de gemeenteraad. Deze begrotingsonrechtmatigheden worden eveneens toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierover kan dan een debat in de raad plaatsvinden, waarbij de raad beslist of de onrechtmatigheden alsnog worden goedgekeurd. In het Normenkader 2025 is vastgelegd dat onder 'tijdig melden' wordt verstaan bij de Voorjaarsrapportage, de Eindejaarsrapportage of bij de jaarstukken. De afwijkingen die tijdig zijn gemeld worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Ad 1a – Overschrijding lasten programma's

De raad van Hilversum autoriseert jaarlijks met het vaststellen van de programmabegroting de lasten en baten op programmaniveau. Uitgangspunt voor begrotingsoverschrijdingen van de lasten is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd.

Begrotingscriterium Exploitatie	Actuele Begroting 2025			Realisatie 2025			Afwijking 2025		
	Lasten	Baten	Mutatie Reserves	Lasten	Baten	Mutatie Reserves	Lasten	Baten	Mutatie Reserves
Programma									
1. Programma Wonen en Leven	102.347.185	-52.919.210	2.858.474	99.218.505	-55.177.071	131.046	-3.128.680	-2.257.861	-2.727.428
2. Programma Zorg	144.137.543	-30.514.176	1.511.000	141.014.716	-29.877.491	1.511.000	-3.122.827	636.685	-
3. Programma Werken	79.204.358	-41.542.895	-375.000	78.715.718	-41.334.253	-220.000	-488.640	208.642	155.000
4. Programma Bestuur	71.200.703	-3.223.792	3.527.000	72.446.791	-3.521.076	4.175.619	1.246.088	-297.284	648.619
5. Programma Financiën en grondexploitatie	10.842.219	-280.378.152	-11.990.000	25.967.362	-282.121.795	-11.990.000	15.125.143	-1.743.643	-
Totaal afwijkingen Exploitatie Gemeente Hilversum	407.732.008	-408.578.225	-4.468.526	417.363.092	-412.031.686	-6.392.335	9.631.084	-3.453.461	-1.923.809

Door de raad is in het Normenkader 2025 bepaald welke begrotingsonrechtmatigheden passen binnen de vastgestelde afspraken en daarmee vooraf als acceptabel geduid worden. Hiervan is sprake in de volgende situaties:

1. Begrotingsafwijkingen welke passen binnen het beleid

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Voorjaarsrapportage en/of Eindejaarsrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na deze bestuursrapportages via een Raadsinformatiebrief, wensen en bedenkingen of mondeling in een commissievergadering is geïnformeerd.
- Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen die gecompenseerd worden door direct gerelateerde inkomsten;
- Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen op een open-einde regeling;

- Begrotingsafwijkingen die ontstaan zijn door een gewijzigde regelgeving ten opzichte van de begroting.
- Begrotingsafwijkingen die het gevolg zijn van interpretatie van wet- en regelgeving, waaronder het BBV of andere wettelijke verplichtingen zoals bijvoorbeeld voortvloeiend uit artikel 193 van de gemeentewet.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die ten onrechte niet eerder aan de raad zijn gemeld.

2. Begrotingsafwijkingen welke niet passen binnen het beleid

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die voorafgaand aan het uitvoeren van het beleid met instemming van de gemeenteraad (idealiter d.m.v. een separaat raadsvoorstel) tot stand zijn gekomen.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die niet voorafgaand aan de vaststelling van het beleid de instemming van de gemeenteraad hebben of ter kennis van de gemeenteraad zijn gebracht.

3. Administratieve fouten

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen veroorzaakt door een administratieve fout of autonome ontwikkeling, die na correctie per saldo geen begrotingsafwijking binnen Programma's dan wel over Programma's heen opleveren.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen door het verantwoord in een verkeerd boekjaar.

4. Grondexploitaties

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die geen afwijking veroorzaken in de totale kosten en opbrengsten van de laatst vastgestelde exploitatieopzet door de raad.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die een afwijking veroorzaken in de totale kosten en opbrengsten van de laatst vastgestelde exploitatieopzet en daarin opgenomen konden worden.

Bij twee programma's zijn de gerealiseerde uitgaven hoger dan de actuele raming. Op het programma Bestuur overstijgen de gerealiseerde uitgaven de actuele raming 2025 met € 1,246 miljoen en op het programma Financiën en grondexploitaties is een overschrijding van € 15,125 miljoen.

Programma 4 – Bestuur

Het nadeel aan de lastenzijde wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijkingen:

- Er heeft een extra storting van € 0,797 miljoen in de pensioenvoorziening van de (voormalig) wethouders plaatsgevonden. Deze extra storting is nodig vanwege de overgang per 2028 naar ABP waar een hogere dekkingsgraad wordt voorgeschreven.
- In de Eindejaarsrapportage 2025 is de afrekening van het resultaat over 2024 van de Veiligheidsregio van € 0,770 miljoen als voordeel gemeld. Deze afrekening bleek echter al Jaarrekening 2024 te zijn verwerkt. Dit betekent het gemelde voordeel zich niet voordoet in 2025.

Overeenkomstig het normenkader Rechtmatigheid en de afgesproken spelregels wordt de afwijking als gevolg van de aanvullende dotatie aan de pensioenvoorziening ad € 0,797 miljoen als acceptabel aangemerkt. Dit is een begrotingsafwijking die het gevolg is van interpretatie van wet- en regelgeving, waaronder het BBV of andere wettelijke verplichtingen zoals bijvoorbeeld voortvloeiend uit artikel 193 van de gemeentewet. Ook de afwijking door de verwerking van het resultaat van de Veiligheidsregio als voordeel van € 0,770 miljoen bij de Eindejaarsrapportage wordt als acceptabel aangemerkt. Het betreft hier geen uitgave, maar het onjuist ramen van een resultaat over 2024.

Programma 5 – Financiën en grondexploitaties

Het nadeel aan de lastenzijde wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijking:

- De boekwaarde van de aangekochte panden aan de Koninginneweg is afgewaardeerd met € 12,177 miljoen.

Overeenkomstig het normenkader Rechtmatigheid en de afgesproken spelregels wordt de afwijking als gevolg van de afwaardering van de boekwaarde van de panden ad € 12,177 miljoen als acceptabel aangemerkt. Dit is een begrotingsafwijking die het gevolg is van interpretatie van wet- en regelgeving, waaronder het BBV.

Ad 1b – Overschrijding uitgaven investeringen

Acceptabel zijn:

- Kostenoverschrijding op investeringskredieten door aanbestedingen, indexering of andere marktomstandigheden bij gelijkblijvend beleid.

Niet acceptabel zijn:

- Kostenoverschrijding op investeringen door wijziging in beleid

Kredieten worden, al dan niet tezamen in het investeringsplan vastgesteld, maar de bedragen worden altijd afzonderlijk per investering door de raad gevoteerd. De afwijkingen van de kredieten per programma die per 31 december 2025 zijn afgesloten is als volgt:

Algemene informatie		aangevraagd		uitgaven				af-
Thema	omschrijving investering	bedrag	datum	totaal	uitgaven	uitgaven	restant	sluiten
		verleend	besluit	uitgaven	t/m		budget	ja/nee
		krediet		budget			per	
				2025	2024	2025	31-12-25	
01.03	Bruggen 2024 - instandhouding	169.000	08-11-2023	169.000	183.090		-14.090	ja
01.03	Materieel gladheidsbestrijding 2024	300.000	08-11-2023	300.000	51.700	251.472	-3.172	ja
01.03	Uitbreiden parkeerplekken betaald parkeren 2024	2.400.000	08-11-2023	2.400.000	2.342.471	251.363	-193.834	ja
01.04	Beschoeiing 2022 - Hilversumse Meent	404.000	15-12-2021	404.000	194.809	238.681	-29.490	ja
01.04	Beschoeiing 2023 - Hilversumse Meent groengordel	303.000	09-11-2022	303.000	36.957	297.664	-31.621	ja
01.04	Beschoeiing 2024 - sportpark Loosdrecht	303.000	08-11-2023	303.000		308.435	-5.435	ja
01.03	Totaal Vergroenen speelterreinen start (6 plekken)	440.000	07-12-2022	440.000	550.478	-42.278	-68.200	ja
01.04	Totaal projecten riolering 2018	3.599.295	08-11-2017	3.599.295	3.365.527	234.265	-497	ja
01.04	Totaal projecten riolering 2020	2.429.716	16-03-2020	2.429.716	2.283.232	165.709	-19.225	ja
01.04	vervangen riool inspectiecamera	60.000	13-11-2024	60.000		69.155	-9.155	ja
02.01	Emmastraat 15	2.000.000	10-12-2025	2.000.000		2.100.000	-100.000	ja
04.03	Software defined infrastructure	1.675.000	17-02-2020	1.675.000	1.698.527	95.590	-119.117	ja
04.03	Laptops / Telefonie	180.000	21-06-2023	180.000	194.274	13.133	-27.407	ja
04.03	Audio visuele middelen	225.000	08-11-2023	225.000	34.400	297.708	-107.108	ja
04.03	2022 Hybride werken	175.000	07-03-2022	175.000	167.317	9.844	-2.161	ja
04.03	Laadinfrastructuur voor duurzame gemeentelijke voertuigen	75.000	12-06-2024	75.000		79.993	-4.993	ja
04.03	Verduurzamen (CO2 neutraal) raadhuis installaties	203.497	29-01-2020	203.497	201.860	5.717	-4.080	ja
Totaal overschrijding investeringen Gemeente Hilversum		14.941.508		14.941.508	11.304.642	4.376.452	-739.586	

Op de bovenstaande afgesloten kredieten is er per 31 december 2025 een totale overschrijding van € 0,740 miljoen van de beschikbare en afzonderlijk gevoteerde kredieten.

Overeenkomstig art. 8 van de FV 212 vindt slechts tussentijdse informatievoorziening aan de raad wanneer het college een financiële overschrijding van € 0,25 miljoen of meer van het investeringskrediet verwacht. Dat is bij geen van de kredieten die per 31 december 2025 zijn afgesloten het geval. Het totaal aan overschrijdingen wordt daarmee als acceptabel aangemerkt.

Ad 2 – Ongeautoriseerde mutaties reserves

Onttrekken of doteren aan bestemmingsreserves

De mutaties in de bestemmingsreserves vormen een onderdeel van de (al dan niet herziene) gemeentelijke begroting. In de jaarrekening moeten de toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves worden verwerkt overeenkomstig het bedrag dat via de begroting (swijzigingen) door de raad is goedgekeurd voor de betreffende bestemmingsreserve. Verder kunnen er raadsbesluiten zijn die inhouden dat specifiek benoemde saldi, bijvoorbeeld een overschot of tekort op de uitvoering van de WMO, ook nog in het lopende begrotingsjaar ten gunste of ten laste van een specifieke bestemmingsreserve mogen worden gebracht.

Mutaties in de reserves die niet door een, voor 31 december van het verslagjaar, genomen, raadsbesluit zijn gedekt, zijn in strijd met de Gemeentewet. Deze worden, voor zover zij ook niet het getrouwe beeld van de hoogte van de reserves raken, in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en toegelicht.

Het overzicht van de mutaties reserves in 2025 is als volgt:

Begrotings-criterium Exploitatie	Actuele Begroting 2025			Realisatie 2025			Afwijking 2025		
	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo
Mutatie Reserves									
1. Programma Wonen en Leven	6.296.000	-3.437.526	2.858.474	6.920.396	-6.789.350	131.046	624.396	-3.351.824	-2.727.428
2. Programma Zorg	1.511.000	-	1.511.000	1.511.000	-	1.511.000	-	-	-
3. Programma Werken	-	-375.000	-375.000	-	-220.000	-220.000	-	155.000	155.000
4. Programma Bestuur	6.395.000	-2.868.000	3.527.000	6.395.000	-2.219.381	4.175.619	-	648.619	648.619
5. Programma Financiën en grondexploitaties	-	-11.990.000	-11.990.000	-	-11.990.000	-11.990.000	-	-	-
Totaal afwijkingen Exploitatie Gemeente Hilversum	14.202.000	-18.670.526	-4.468.526	14.826.396	-21.218.731	-6.392.335	624.396	-2.548.205	-1.923.809

Afwijkingen mutaties reserves Programma 1 Wonen en Leven

1. Programma Wonen en Leven	Actuele Begroting 2025			Realisatie 2025			Afwijking 2025		
Begrotings-criterium Exploitatie	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo
Mutatie Reserves									
Reserve regionaal mediacentrum	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Stedelijke ontwikkeling	2.444.000	-2.485.574	-41.574	3.053.031	-6.090.850	-3.037.819	609.031	-3.605.276	-2.996.245
Reserve herplantfonds	20.000	-34.000	-14.000	35.375	-	35.375	15.375	34.000	49.375
Reserve mobiliteitsfonds	3.802.000	-284.500	3.517.500	3.802.000	-284.500	3.517.500	-	-	-
Reserve Regionaal mediacentrum	-	-71.452	-71.452	-	-	-	-	71.452	71.452
Reserve Vereveningsfonds sociale huurwoningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve gebiedseigen kosten 1221-gebieden	30.000	-	30.000	29.990	-	29.990	-10	-	-10
Reserve GNR	-	-562.000	-562.000	-	-414.000	-414.000	-	148.000	148.000
Totaal afwijkingen Exploitatie Gemeente Hilversum	6.296.000	-3.437.526	2.858.474	6.920.396	-6.789.350	131.046	624.396	-3.351.824	-2.727.428

Bij vijf reserves wijkt de werkelijke onttrekking en/of toevoeging in 2025 af van de raming die in de begroting 2025 was voorzien. De raad heeft het college voor deze vijf reserves evenwel gemachtigd om binnen het doel en het saldo van de bestemmingsreserve de onttrekkingen en toevoegingen te doen op basis van werkelijke lasten en baten. Er is derhalve geen sprake van ongeautoriseerde mutaties. De onttrekking aan de reserve Stedelijke ontwikkeling is € 3,605 miljoen hoger dan volgens de vastgestelde begroting. De oorzaak van de afwijking is een extra onttrekking als gedeeltelijke dekking van de afwaardering van de boekwaarde van de aangekochte panden aan de Koninginneweg. Deze hogere onttrekking is daarnaast door de raad bij de actualisatie van de grondexploitaties in mei 2026 vastgesteld.

Afwijkingen mutaties reserves Programma 3 Werken

3. Programma Werken	Actuele Begroting 2025			Realisatie 2025			Afwijking 2025		
Begrotings-criterium Exploitatie	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo
Mutatie Reserves									
Reserve Tozo	-	-300.000	-300.000	-	-145.000	-145.000	-	155.000	155.000
Reserve ESF	-	-75.000	-75.000	-	-75.000	-75.000	-	-	-
Totaal afwijkingen Exploitatie Gemeente Hilversum	-	-375.000	-375.000	-	-220.000	-220.000	-	155.000	155.000

Bij Reserve Tozo wijkt de werkelijke onttrekking in 2025 af van de raming die in de begroting 2025 was voorzien. De raad heeft het college voor deze reserve evenwel gemachtigd om binnen het doel en het saldo van de bestemmingsreserve de onttrekkingen en toevoegingen te doen op basis van werkelijke lasten en baten. Er is derhalve geen sprake van een ongeautoriseerde mutatie.

Afwijkingen mutaties reserves Programma 4 Bestuur

4. Programma Bestuur	Actuele Begroting 2025			Realisatie 2025			Afwijking 2025		
Begrotings-criterium Exploitatie	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo
Mutatie Reserves									
Reserve decentrale loonruimte	38.000	-	38.000	38.000	-	38.000	-	-	-
Reserve Herindeling	6.357.000	-2.868.000	3.489.000	6.357.000	-2.219.381	4.137.619	-	648.619	648.619
Totaal afwijkingen Exploitatie Gemeente Hilversum	6.395.000	-2.868.000	3.527.000	6.395.000	-2.219.381	4.175.619	-	648.619	648.619

De onttrekking aan de reserve Herindeling is lager dan bij de Eindejaarsrapportage begroot omdat niet alle beoogde projecten/activiteiten ten behoeve van de samenvoeging met Wijdemeren zijn uitgevoerd in 2025. De raad heeft het college voor deze reserve evenwel gemachtigd om binnen het doel en het saldo van de bestemmingsreserve de onttrekkingen en toevoegingen te doen op basis van werkelijke lasten en baten. Er is derhalve geen sprake van een ongeautoriseerde mutatie.

B Voorwaardencriterium

In het proces aanbestedingen is voor € 442.018 aan overtredingen van vigerende wet- en regelgeving geconstateerd. Het betreffen 2 oude zogenaamde afloopdossiers, te weten advertentiekosten en een inhuurcontract welke eind 2025 nog niet rechtmatig zijn aanbesteed waardoor de fout van € 201.516 is blijven bestaan.

De nieuwe incidentele onrechtmatigheden in 2025 van € 240.502 betreffen de onderhandse opdrachtverlening ten behoeve van maatwerkcontracten Jeugd, die vanwege de specifieke zorg (nog) niet via de contracten van de Regio Gooi en Vechtstreek liepen en waarbij achteraf de drempel voor Europees aanbesteden voor deze zogenaamde SAS diensten is overschreden. Vooraf is vaak lastig in te schatten hoe lang het zorgtraject daadwerkelijk gaat duren.

Deze maatwerk zorgverlening is vanaf 1 juli 2025 ondergebracht bij de contracten van de Regio Gooi en Vechtstreek. De onrechtmatigheden kunnen daardoor op (korte) termijn beëindigd worden.

Identificatieplicht WMO

Bij het verstrekken van voorzieningen in het kader van de WMO is het vaststellen van de identiteit van de aanvrager een wettelijke eis. Het vaststellen van de identiteit dient (achteraf) verifieerbaar en gedocumenteerd te zijn. Deze ID-checks worden echter niet altijd zichtbaar en verifieerbaar uitgevoerd en vastgelegd. Inmiddels zijn hierover met het management verbeterafspraken gemaakt voor 2026.

3.5.10 Effectindicatoren

Om een duidelijk beeld te krijgen van de beleidsresultaten van de gemeente en om vergelijkingen tussen gemeenten mogelijk te maken, zijn er verplichte beleidsindicatoren opgesteld door het Rijk. Deze indicatoren hebben onder andere betrekking op de bedrijfsvoering en helpen bij het in kaart brengen van de kosten die gepaard gaan met het realiseren van gemeentelijke doelstellingen en opgaven in de stad.

Indicator	Rekening 2023	Rekening 2024	Gewijzigde begroting 2025	Rekening 2025	Toelichting
Bezetting (excl. college, raad, griffie en rekenkamer)	703,0	770,0	810,3	810,3	De vacatureruimte van 20 fte (848- 810) wordt veroorzaakt door onder andere regulier verloop en het niet in alle gevallen snel een vacature kunnen vervullen door krapte op de arbeidsmarkt. Tevens zijn vacatures van het management opengehouden met het oog op het plaatsingsproces in het najaar t.b.v. de nieuwe organisatie. Langer openstaande vacatures worden ingevuld met externe inhuur.
Formatie (excl. college, raad, griffie en rekenkamer)	758,0	801,0	848,0	848,0	Door extra toegekende formatiegelden in de begroting 2025 en in de voorjaarsnota 2025 is de formatie toegenomen.
Formatie College	6,0	6,0	6,0	6,0	Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 is het aantal wethouders terug gegaan van zes naar vijf full-time wethouders. In het aantal van zes collegeleden zit ook de burgemeester.
Formatie kosten ambtelijke organisatie	67.684,0	75.208,0	81.200,0	82.645,0	In 2025 is een incidentele overschrijding van € 1.445.000. Dit wordt verder toegelicht in onderstaande tabel (Formatie ambtelijke organisatie).
Inhuur: Exploitatiekosten en (grote) projecten	11.390,0	9.993,0	8.065,0	14.785,0	Binnen de exploitatie worden de inhuurkosten veelal ten behoeve van projecten gerealiseerd. Vaak wordt het project niet op deze kostensoort (inhuur) begroot, waardoor een verschil ontstaat op de inhuurkosten. De inhoudelijke verantwoording ten aanzien van het exploitatie budget vindt plaats in de afzonderlijke programma's.
Inhuur: Formatie ambtelijke organisatie	8.994,0	10.553,0	-315,0	12.028,0	De inhuurkosten als gevolg van ziekte en openstaande vacatures worden niet begroot, hierdoor ontstaat een groot verschil op de inhuurkosten wat deels gecompenseerd wordt uit het salarisbudget (formatiebudget).
Kosten college	1.498,0	2.009,0	1.343,0	1.947,0	Kosten, inclusief pensioenopbouw en wachtgelden voormalige wethouders. Door een extra toevoeging aan de pensioenvoorziening (voormalig) wethouders als gevolg van de overgang naar ABP waar een hogere dekkinggraad wordt voorgeschreven, zijn de uitgaven hoger dan begroot.

Middelen ten behoeve van de raad/griffie/rekenkamer	1.921,0	2.226,0	2.349,0	2.448,0	De kosten van de griffie betreffen zowel de personeelslasten van de griffie als het materiële budget van de griffie. De kosten van de Rekenkamer betreffen zowel de personeelslasten als het onderzoeksbudget. Vanwege een openstaande vacature binnen de Griffie, welke tijdelijk is ingevuld middels een ad interim Griffier, zijn de kosten hoger dan begroot.
Saldo automatisering (saldering baten en lasten)	9.883,0	10.790,0	11.290,0	11.114,0	Betreft de totale automatiseringskosten inclusief de personele lasten van het personeel.
Saldo huisvesting (saldering baten en lasten)	3.165,0	3.588,0	3.193,0	2.842,0	Betreft de totale huisvestingslast van de gemeente. De lagere kosten worden deels verklaard door lagere energielasten.

Toelichting Formatiekosten ambtelijke organisatie

Ten opzichte van de begroting € 81,2 miljoen is er in de jaarrekening 2025 een nadeel van € 1,4 miljoen (afgerond 1,7% van de begroting). Hieronder wordt nader toegelicht dat deze kosten in de begroting en jaarrekening worden doorbelast naar de diverse programma's / ambities.

Kosten ambtelijke organisatie:

De organisatie stuurt op het totaal van de personele lasten. Hieronder wordt een nadere toelichting geven op de kosten van de ambtelijke organisatie 2025.

- Salariskosten: Door vacatures is er een onderbesteding van € 12 miljoen aan salarissen.
- Inhuur personeel: In de begroting 2025 is een bedrag van € 315.000 opgenomen in verband inkomsten detachering personeel. In de jaarrekening 2025 zijn hier de inhuurkosten verantwoord die worden gemaakt i.v.m. inhuur wegens ziekte en vacatures.
- Overige afdeling-/teamkosten: de overschrijding in de jaarrekening 2025 wordt veroorzaakt door gestegen kosten woon-werkverkeer en advies en onderzoekskosten.

Bedragen x € 1.000

Categorieën	Begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
Salariskosten	80.865	69.036	-11.829
Inhuur personeel	-315	12.028	12.343
Overige afdeling-/teamkosten	593	1.483	890
Overige personele kosten	57	98	41
Eindtotaal	81.200	82.645	1.445

Formatie ambtelijke organisatie

(- = voordeel, zonder teken = nadeel)

Doorbelasting afdeling- en teamkosten per programma:

Bedragen x € 1.000

Programma omschrijving	Begroting	Realisatie	Restant budget
	2025	2025	2025
01. Wonen en Leven	19.658	19.857	199
0.2 Zorg	11.044	10.499	-545
03. Werken	11.435	11.504	69
04. Bestuur	33.969	35.595	1.626
05. Financiën en grondexploitaties	3.255	3.351	96
Eindtotaal	79.361	80.806	1.445

Begrote en werkelijke kosten op programma niveau

(- = voordeel, zonder teken = nadeel)

In de diverse programma's is per ambitie de afwijking terug te vinden op de doorbelasting van personeel. De twee grootste afwijkingen op de programma's lichten we hieronder toe:

Programma Bestuur:

Binnen het programma Bestuur wordt het nadelige verschil ten opzichte van de begroting op de ambitie overhead veroorzaakt. Dit wordt grotendeels verklaard door krapte op de arbeidsmarkt en wisselingen van personeel, waardoor met name binnen Communicatie en Financiën & Control inhuur noodzakelijk was om de werkzaamheden te kunnen borgen. De kosten voor inhuur zijn hoger dan de kosten voor vast personeel. Tevens zijn er vooruitlopende op de nieuwe organisatie van 2026 al managers in dienst getreden. Dit zorgt voor tijdelijke extra salarislasten in 2025.

Programma Zorg:

Binnen het programma zorg is met name door vacatures binnen het Sociaal Domein minder doorbelast aan de ambitie Maatwerkvoorziening WMO.

3.6 Verbonden partijen

3.6.1 Inleiding

In de regelgeving wordt met een verbonden partij bedoeld: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.

Deze paragraaf verbonden partijen bevat de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen alsmede een lijst van de verbonden partijen. Deze lijst is als volgt onderverdeeld:

1. gemeenschappelijke regelingen;
2. vennootschappen en coöperaties;
3. stichtingen en verenigingen.

Per verbonden partij wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:

- de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- het gemeentelijk belang in de verbonden partij in het jaar en het jaar ervóór;
- het financiële resultaat van de verbonden partij in het jaar en het jaar ervóór;
- de omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het einde van het jaar en het jaar ervóór;
- de risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

De prestaties van de verbonden partijen zijn niet in deze paragraaf beschreven, maar in de programma's. In de programma's is de informatie opgenomen over de doelstellingen, de beoogde maatschappelijke effecten, de wijze waarop gestreefd wordt deze effecten te bereiken, en de betrokkenheid hierbij van de verbonden partijen.

3.6.2 Visie op verbonden partijen

Afgelopen jaren is een visie op samenwerking en de verschillende rollen van gemeente en organisaties in samenwerkingen ontwikkeld, waarbij werd aangegeven welke vormen van governance mogelijk en gebruikelijk zijn en welke risico's daarbij horen. Gezien de bestuurlijke prioriteiten en de veelheid van onderwerpen is de visie op samenwerking en een afwegingskader samenwerking (waaronder Verbonden Partijen) in het tweede kwartaal van 2022 uitgewerkt. De raad heeft op 8 maart 2023 de "Visie op Samenwerking en Governance Verbonden Partijen" vastgesteld.

De gemeente Hilversum werkt in veel vormen samen met andere partijen. In de afgelopen jaren is de noodzaak tot samenwerken met andere publieke en private instellingen steeds groter geworden, omdat de wereld om ons heen complexer en meer verweven wordt. De uitdagingen waar wij als lokale overheid voor staan, op bijvoorbeeld het gebied van de omgang met het milieu, mobiliteit, woningbouwopgave en jeugdzorg, overstijgen meer dan ooit de grenzen van de gemeente. De extra aandacht die de raad de afgelopen jaren heeft voor regionale samenwerking is hiermee goed te begrijpen. Daarbij is de raad op zoek naar manieren om samenwerkingsverbanden van de gemeente te kunnen sturen en beïnvloeden. Dit betreft vooral de strategische samenwerkingen.

Het visiedocument gaat in op de algemene beleidskaders voor samenwerking. Het visiedocument biedt een leidraad voor zowel de ambtelijke organisatie als het gemeentebestuur bij het opzetten en monitoren van een samenwerkingsverband. De nota bevat kaders en richtlijnen voor het beleid ten aanzien van samenwerking. Het gaat hierbij ook om de zogenaamde governance: hoe vinden we dat moet worden gestuurd, beheerst, toezicht gehouden en verantwoord? Welk instrumentarium hebben we daarvoor beschikbaar en wat vraagt dat van ons?

3.6.3 Beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Onderdeel van het visiedocument is een afwegingskader, waaraan getoetst wordt of nieuwe samenwerkingsverbanden wenselijk zijn en in welke vorm dat zou moeten gebeuren. Het afwegingskader helpt een integrale besluitvorming voor het aangaan en/of het toetsen van samenwerkingsverbanden. Met de afspraken die we maken in dit visiedocument denken we het inzicht in samenwerking voor alle betrokkenen te kunnen vergroten.

De werkwijze van de gemeente Hilversum bij samenwerking kent de volgende pijlers:

1. het afwegingskader dat wordt gehanteerd bij (het aangaan van) samenwerking;
2. de goede 'governance' bij samenwerking;
3. procesafspraken en rolverdeling tussen college en raad;
4. periodieke evaluatie van de samenwerking.

Het afwegingskader heeft als doel om af te wegen hoe een taak het beste kan worden uitgevoerd. Als sprake is van een publiek belang (stap 1 uit het afwegingskader) kan in de volgende stap nagedacht worden over uitvoering (stap 2) en opdrachtgeverschap (stap 3). Bijvoorbeeld wil de gemeente veel sturing geven en toezicht houden op de uitvoering van de taak? Stelt de wet eisen aan de uitvoering?

Op basis hiervan kiest de gemeente de wijze van uitvoering (stap 4) en juridische vorm (stap 5).

Voor een goede 'governance' zijn in de nota vier deelprocessen beschreven die onderling samenhangen. De vier deelprocessen zijn als volgt: sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden. Ook zijn procesafspraken en rolverdeling binnen de gemeente beschreven. Door daarnaast periodiek te evalueren of de samenwerking met de verbonden partij conform gemaakte afspraken verloopt, houden we grip op onze samenwerking met verbonden partijen.

3.6.4 Overzicht verbonden partijen

3.6.4.1 Gemeenschappelijke regeling

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek		
Bestuurlijke deelname van de gemeente	De wethouder met vergunningverlening en handhaving in portefeuille heeft zitting in het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). De verdeling van de stemmen wordt bepaald aan de hand van de jaarcijfers van het voorafgaande jaar. Het stempercentage in 2025 is gebaseerd op de totale bijdrage in 2024 en is 4,19%. In 2024 was het stempercentage 4,19%.	
Partners	De provincies Flevoland en Noord-Holland, en de gemeenten Almere, Blaricum, Dronten, Gooise Meren, Huizen, Laren, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Wijdemeren, Zeewolde.	
Doel en openbaar belang	De OFGV verricht voor de gemeente taken op het gebied van milieu. Dit zijn een aantal door het rijk verplichte zogenoemde basistaken en niet verplichte zogenoemde plustaken. Waaronder het verlenen van omgevingsvergunningen milieu, afhandelen van meldingen en klachten, toezicht houden en handhaven. Verder kan de OFGV adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden verrichten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Ook verzorgt de OFGV de uitvoering van programma's en projecten voor de deelnemers, waaronder het leveren van milieutechnische kennis en het uitvoeren van onderzoek en metingen.	
	2024	2025
Financiële belang van de gemeente	€788.150	€ 1.179.326
Financieel resultaat van de verbonden partij	€144.368	€ 14.882
Toelichting	Het financieel resultaat is het voorlopig rekeningresultaat 2025. Deze cijfers zijn voorlopig en zijn ambtelijk gecommuniceerd. De definitieve jaarstukken worden op 26 juni 2026 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Het Algemeen Bestuur neemt een besluit over de bestemming van het rekeningresultaat op 13 november 2026.	
	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Eigen vermogen van de verbonden partij	€2,8 miljoen	€ 2,0 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€3,7 miljoen	€ 3,1 miljoen
Toelichting	Het rekeningresultaat is positief. Er kan nog geen toelichting worden gegeven op het positieve rekeningresultaat en de mutaties in het eigen vermogen en vreemd vermogen, omdat er nog geen voorlopige stukken beschikbaar zijn.	

Ontwikkelingen	OFGV zal zich de komende jaren sterk gaan ontwikkelen. Deze ontwikkelopgave komt voort uit het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel en het opvolgen van de in 2022 uitgevoerde visitaties. Ook heeft het bestuur aan de nieuwe directeur van de OFGV de opdracht meegegeven om te komen tot een toekomstbestendige dienst. Vanaf 2025 zijn vanuit Hilversum alle basistaken en overige VTH-milieutaken belegd bij OFGV, hiervoor is een aangepaste begrotingswijziging geweest. Daarnaast geldt voor de collectieve basistaken dat OFGV deze nog niet of nog niet alle op het juiste kwaliteitsniveau uitvoert. Het doel van deze ontwikkelingen is een nabije, hoogwaardige en robuuste omgevingsdienst te creëren.
Risico's	De OFGV onderscheidt operationele, tactische en strategische risico's. Risico's met een ingeschatte waarde van €50.000 en hoger worden benoemd en opgenomen in een risicoregister. Een voorbeeld van de genoemde risico's zijn; indexering, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en taakverandering n.a.v. omgevingswet.
Programma	1. Wonen en leven
Website	www.ofgv.nl

Archief Gooi en Vechtstreek

Bestuurlijke deelname van de gemeente	De statutaire vestigingsplaats is Hilversum. De deelnemers aan deze regeling; de publieke rechtspersonen Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Wijdmeren, Veiligheidsregio Gooi- en Vechtstreek en de Regio Gooi- en Vechtstreek hebben besloten tot het aangaan van een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in artikel 8 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), ten behoeve van de instandhouding van een Archief Gooi en Vechtstreek.	
Partners	De gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Huizen, Laren, Wijdmeren, de Veiligheidsregio Gooi- en Vechtstreek en de Regio Gooi en Vechtstreek.	
Doel en openbaar belang	Met ingang van 1 januari 2024 is deze gemeenschappelijke regeling getroffen met het doel de belangen van de gemeenten en de regio's in het samenwerkingsgebied bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de gemeentelijke archiefbewaarplaats van de gemeenten in gezamenlijkheid te behartigen	
	Alsmede het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen welke door haar op een zo actief mogelijke wijze beschikbaar wordt gesteld voor een breed publiek.	
	2024	2025
Financiële belang van de gemeente	€ 611.000	€ 628.000
Financieel resultaat van de verbonden partij	€ 0	€ 0
Toelichting	Betreft het aandeel van de Gemeente Hilversum gebaseerd op circa 100.000 inwoners.	
	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Eigen vermogen van de verbonden partij	€ 1,6 miljoen	€ 1,7 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 0	€ 0
Toelichting	Het Archief Gooi en Vechtstreek is per 01-01-2024 gestart. Van alle deelnemende partijen wordt een bijdrage gevraagd voor het Archief Gooi en Vechtstreek op basis van het aantal inwoners.	

Ontwikkelingen	Vanaf 2022 is er intensief gewerkt aan het in kaart brengen van financiële, personele en juridische gevolgen. Dit heeft geresulteerd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Archief Gooi en Vechtstreek. Het jaar 2025 is het tweede jaar geweest voor het Archief en de GR. Het E-depot zal doorontwikkeld blijven worden en ook is er ruimte voor de doorontwikkeling van digitalisering. In 2027 zal er een evaluatie plaatsvinden van de Archiefdienst. De uitkomst van deze evaluatie kan aanleiding zijn om gemaakte keuzes te herzien of aanvullende keuzes te maken.
Risico's	Er is nog geen rekening gehouden met eventueel te behalen efficiency voordelen in de toekomst, in de komende jaren zal daar aandacht aan besteed worden.
Programma	1. Wonen en leven
Website	www.archiefgooienvechtstreek.nl

Werkvoorzieningsschap Tomingroep

Bestuurlijke deelname van de gemeente	Namens Hilversum zit portefeuillehouder Heller in het Algemeen Bestuur (AB). Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Tomingroep worden op basis van het voortschrijdend tienjaars-gemiddelde aandeel van de deelnemende gemeenten in het aantal SW-medewerkers bij Tomingroep de onderstaande zaken bepaald: <ul style="list-style-type: none"> • het aandeel in het eigen vermogen; • een eventuele dividenduitkering of verliescompensatie; • de stemverhouding in bestuursvergaderingen van het Schap. Voor Hilversum is het voor 2024 vastgestelde aandeel 32,9 % (vastgesteld door AB Tomin op 28 maart 2025).	
Partners	De gemeenten Almere, Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Huizen, Laren, Wijdmeren.	
Doel en openbaar belang	Het Werkvoorzieningsschap voert namens de deelnemende gemeenten taken uit in het kader van de 'oude' Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) die gericht zijn op het aanbieden van aangepast werk aan mensen met een arbeidsbeperking.	
	2024	2025
Financiële belang van de gemeente	€ 7,8 miljoen	€ 7,7 miljoen
Financieel resultaat van de verbonden partij	€ 2,7 miljoen	€ 0 miljoen na reserve mutaties en € -1,2 miljoen voor reserve mutaties
Toelichting	De jaarlijkse bijdrage is de rijksbijdrage WSW die Hilversum via de algemene uitkering ontvangt en doorzet naar het werkvoorzieningsschap. Het Schap heeft een 100% deelneming in Tomingroep BV. Het Schap en de BV hebben een meerjarige samenwerkingsovereenkomst afgesloten. In deze overeenkomst garandeert de BV aan het Schap een nulresultaat, en verklaart het Schap dat de Wsw-medewerkers bij de BV worden gedetacheerd. Het nulresultaat houdt in dat een negatief resultaat bij het Schap wordt gecompenseerd door een garantietoekenning door de BV. Het uiteindelijke resultaat van het Schap is daarmee in elk rekeningjaar minimaal € 0.	
	In 2023: positief resultaat € 3,2 miljoen.	
	In 2024: negatief resultaat van € 0,3 miljoen voor mutaties reserves en € 2,6 miljoen positief na mutaties reserves.	
	In 2025: Resultaat € 0 miljoen na mutaties reserves en € 1,2 miljoen negatief voor reserve mutaties.	
	Het financieel belang van Hilversum in 2025 is 32,9% (2023 en 2024: 32,4%) is gebaseerd op het tienjaars voortschrijdende gemiddelde SW-aandeel, zoals dat door Algemeen Bestuur van Werkvoorzieningsschap Tomingroep is vastgesteld. Het financieel belang in 2024 en 2025 is gebaseerd op de in de Hilversumse jaarstukken 2024 en de concept begroting 2025.	

Het resultaat van de verbonden partij 2024 is gebaseerd op de jaarstukken 2024 van werkvoorzieningsschap Tomingroep. Het resultaat van de verbonden partij 2025 is gebaseerd op de begroting 2025.

	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Eigen vermogen van de verbonden partij	€ 10,1 miljoen	€ 11,8 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 4,1 miljoen	€ 0,7 miljoen
Toelichting	De cijfers 2024 zijn gebaseerd op de jaarstukken 2024 van Werkvoorzieningsschap Tomingroep. De cijfers 2025 zijn gebaseerd op de begroting 2025 van Werkvoorzieningsschap Tomingroep.	
Ontwikkelingen	<p>De primaire taak van het Werkvoorzieningsschap is het zo goed mogelijk uitvoeren van de sociale werkvoorziening (Wsw). Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 is de instroom in de Wsw afgesloten en neemt het zittend Wsw-bestand jaarlijks af, evenals de daarmee samenhangende rijksbijdrage. Als gevolg hiervan is de uitvoering van de Wsw in de loop der jaren structureel onder druk komen te staan, doordat schaalvoordelen zijn weggevallen en de beschikbare expertise binnen afbouwende sociale werkbedrijven geleidelijk is verminderd.</p> <p>Tegen deze achtergrond is in de periode na 2015 onderzocht of Tomingroep, naast haar primaire rol als uitvoerder van de Wsw, ook een bredere functie zou kunnen vervullen als arbeidsontwikkelinstrument voor andere doelgroepen. Door uiteenlopende beleidskeuzes van de deelnemende gemeenten bleek het echter lastig om deze inzet op een consistente en duurzame wijze vorm te geven. Vanaf 2017 is daarom gekozen voor een model van vrijwillige inkoop. In het verlengde daarvan is in 2019 besloten eventuele positieve resultaten niet langer als dividend uit te keren aan de deelnemende gemeenten, maar deze in te zetten voor de ontwikkeling van nieuwe werkgelegenheidsprojecten. Sinds dat moment is geen dividend meer gerealiseerd. Vanaf 2019 laat Tomingroep BV structureel negatieve financiële resultaten zien. Tot en met 2023 konden deze verliezen nog worden opgevangen binnen het eigen vermogen van de BV, maar gaandeweg werd duidelijk dat deze ruimte onvoldoende was om de aanhoudende druk op de exploitatie blijvend te absorberen. Met ingang van 2024 zijn daarom structurele exploitatiebijdragen vanuit het werkvoorzieningsschap noodzakelijk geworden. Daarmee is niet alleen de financiële positie van de BV verder verzwakt, maar is ook de beschikbare financiële ruimte binnen de gemeenschappelijke regeling zelf beperkter geworden.</p> <p>In de loop van 2025 is vastgesteld dat Tomingroep BV daarnaast te maken had met oplopende liquiditeitsdruk. In samenwerking met de deelnemende gemeenten zijn maatregelen getroffen die gericht waren op het stabiliseren van de liquiditeitspositie binnen de bestaande financiële kaders. Daarbij is ingezet op het tijdig bevoorschotten van de Wsw-bijdrage, het versnellen van facturatie en betaling van verrichte werkzaamheden en het beperken van de onderhanden-werkpositie. Tevens is het investeringsprogramma kritisch herijkt. Deze maatregelen hebben ertoe geleid dat acute liquiditeitsproblemen in 2025 zijn voorkomen en dat de liquiditeitspositie per ultimo 2025 beheersbaar is gebleven, waardoor de bedrijfsvoering in het verslagjaar kon worden gecontinueerd.</p>	
Risico's	De gemeenten zetten de in de Algemene Uitkering ontvangen Wsw-bijdrage (rijkssubsidie Wsw) door naar het Schap. Doordat het Wsw-bestand afneemt, stijgen de kosten relatief door het ontbreken van schaalvoordelen. De strategienota ging uit van plaatsing P-wetters en groei van de onderneming. Dit is niet rendabel gebleken omdat P-wetters relatief duur zijn (zonder marktconforme begeleidingsvergoeding) en omdat voor het extra werk relatief dure inhuur ingezet moest worden. De nadelen konden worden opgevangen omdat de Tomingroep (in relatie tot andere SW-bedrijven in het land) een uitzonderlijk grote buffer had, namelijk het gezamenlijk eigen vermogen van het Schap en de BV. Het eigen vermogen loopt nu echter snel terug en is in de afgelopen jaren tijd fors gedaald. De gemeente is 100% risicodragend voor haar aandeel (= het aantal werkdagen van de in de gemeente Hilversum wonende werknemers).	

Programma	3. Werken
Website	www.tomingroep.nl

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

Bestuurlijke deelname van de gemeente	Statutaire vestigingsplaats is Hilversum. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. De burgemeester van Hilversum maakt deel uit van en is voorzitter van het dagelijks en het algemeen bestuur. Het bestuur beslist bij meerderheid van stemmen. Hilversum heeft 1 van de 6 stemmen in het algemeen bestuur.	
Partners	De gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Huizen, Laren, Wijdemeren.	
Doel en openbaar belang	De taken en verantwoordelijkheden van de veiligheidsregio zijn vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's (Wvr). In hoofdlijnen zijn dat conform artikel 10 Wvr: <ul style="list-style-type: none"> a. het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises; b. het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; c. het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid; d. het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. Deze taken worden gezamenlijk uitgevoerd door de brandweer, politie, GHOR en Bevolkingszorg; e. het instellen en in stand houden van een brandweer; f. het instellen en in stand houden van een Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR). De GHOR coördineert de inzet van geneeskundige diensten tijdens rampen en grote ongevallen; g. het voorzien in de meldkamerfunctie; h. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; i. het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder d, e, f, en g genoemde taken. 	
	2024	2025
Financiële belang van de gemeente	€ 9,8 miljoen	€ 9,9 miljoen
Financieel resultaat van de verbonden partij	€ 1.445.984	€ 134.091
Toelichting	Het financiële belang 2025 is gebaseerd op betaalde bijdrages aan de VRGV. Het financieel resultaat 2025 is gebaseerd op de conceptjaarstukken 2025 van de Veiligheidsregio. Het financieel resultaat 2024 is gebaseerd op de jaarstukken 2024. Van de totale gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio draagt gemeente Hilversum in 2025 circa 41% van de kosten. Voor 2025 bestaat dit uit de volgende bedragen: Algemene bijdrage voor de Veiligheidsregio € 9,4 miljoen, Bijdrage Bevolkingszorg € 157.000, Bijdrage huisvesting € 358.000).	
	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Eigen vermogen van de verbonden partij	€ 7,3 miljoen	€ 6,0 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 28,8 miljoen	€ 29,8 miljoen
Toelichting	De cijfers zijn gebaseerd op de concept-jaarstukken 2025 van de Veiligheidsregio.	

Ontwikkelingen

In 2024 is de coördinerende verantwoordelijkheid voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne van het bestuur van Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek naar Regio Gooi en Vechtstreek verschoven. In 2024 heeft de Veiligheidsregio aan grote onderwerpen gewerkt zoals: wendbare organisatie, toekomstbestendige brandweezorg, de toekomstbestendige crisisbeheersing, veilige leefomgeving en de doorontwikkeling naar Meldkamer Midden-Nederland waarvan de migratie in 2025 plaatsvindt naar Hilversum.

Toekomstbestendige brandweezorg en crisisbeheersing:

De brandweer moet meebewegen met alle ontwikkelingen om de stevige positie in de samenleving blijvend te kunnen vervullen. Voor beiden regio's is de aandacht gericht op: klimaatbestendig optreden, bekwaam zijn in de energietransitie en een brandweerpost als steunpunt in de samenleving. Het Rijk heeft structureel extra geld beschikbaar gesteld om de crisisbeheersing en de daaraan gerelateerde informatievoorziening te versterken. De samenwerkende Veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek en Flevoland dienen in 2030 aan de, door het Rijk opgestelde, landelijke agenda crisisbeheersing te voldoen. Om dit doel te bereiken is het Programma Versterking crisisbeheersing en veiligheidsregio's opgestart.

Wendbare organisatie met een veilige leefomgeving:

De samenwerkende veiligheidsregio's zijn een wendbare organisatie die mee beweegt op ontwikkelingen die spelen in de maatschappij. De veiligheidsregio's hebben oog voor goed werkgeverschap, flexibiliteit en een solide informatievoorziening. Als samenwerkende veiligheidsregio's zetten de Veiligheidsregio's zich in voor een (fysiek) veilige leefomgeving in Gooi en Vechtstreek en Flevoland.

Risico's

In de programmabegroting 2025 noemt de VRGV als grootste twee risico's:

Verplichtend karakter brandweerpersoneel (voorheen: Taakdifferentiatie brandweerpersoneel): In december 2019 is een voorlopig besluit genomen in het Veiligheidsberaad om taakdifferentiatie tussen beroepsmedewerkers en vrijwilligers nader uit te werken. Daarbij gaat het er om dat objectief vastgesteld kan worden dat er verschil is tussen een vrijwilliger en een beroepsbrandweer. Te denken valt aan differentiatie in de zwaarte van de opleiding, het uitvoeren van specialismen en belasting in tijd en beschikbaarheid. Besluitvorming hierover is al diverse keren uitgesteld. Het financiële risico is voor het gehele land fors, maar met name voor de veiligheidsregio's die voor een groot deel drijven op vrijwilligheid. Gelet op de eerste aannames blijkt dat er bij VRGV een minimaal risico is van € 2 miljoen per jaar. Het standpunt van de veiligheidsregio's is dat de extra kosten door het verplichtend karakter volledig door het ministerie van Justitie en Veiligheid gecompenseerd moeten worden. Doordat de verdeling van de rijksmiddelen op dit moment ongewis is loopt VRGV een financieel risico. We gaan ervan uit dat in 2025 meer duidelijk wordt hoe de financiële dekking inzake het verplichtend karakter vorm zal krijgen. Het financieel risico schatten we in op 30% van de extra kosten. Over twee jaar gerekend is het financieel risico € 1,2 miljoen.

Meldplicht Datalekken: Vanuit de Wet bescherming persoonsgegevens zijn organisaties waar een datalek zich voordoet verplicht dit binnen 72 uur te melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Daarbij gaat het om een datalek waarbij gevoelige informatie op straat kan komen te liggen. Doet men dit niet, dan kan de Autoriteit Persoonsgegevens een boete opleggen van maximaal € 900.000.

Programma

4. Bestuur

Website

www.vrgooienvechtstreek.nl

Regio Gooi en Vechtstreek

Bestuurlijke deelname van de gemeente	De gemeenschappelijke regeling wordt iedere 2 jaar geactualiseerd. De laatste keer was 6 maart 2024. Vastgesteld is dat Hilversum 17% van de stemmen heeft (op basis van ieder lid heeft een gelijke stem), burgemeester Van den Top is benoemd tot voorzitter van het algemeen bestuur. Wethouder Van Voorden is namens Hilversum lid van het algemeen bestuur. De gemeente Eemnes heeft enkel stemrecht voor die onderwerpen die haar aangaat. In die gevallen is het stemrecht van de gemeenten ieder 14%.	
Partners	Gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Huizen, Laren, Wijdmeren en op specifieke taken ook gemeente Eemnes.	
Doel en openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling stelt hierover het volgende: Doel is de wenselijk geachte samenwerking tussen de gemeenten in Gooi en Vechtstreek en Eemnes zodanig vorm te geven dat de aan de Regio GV opgedragen taken doelmatig en doeltreffend worden uitgevoerd met behoud van de regie van de gemeenten onder waarborging van de betrokkenheid van gemeenteraden bij de regionale samenwerking.	
	2024	2025
Financiële belang van de gemeente	€ 44,4 miljoen	€ 48,4 miljoen
Financieel resultaat van de verbonden partij	€ 1,5 miljoen	€ 0,9 miljoen
Toelichting	De cijfers zijn gebaseerd op de voorlopige jaarstukken 2025. Op basis hiervan kan worden gesteld dat op een totaal van lasten van € 117 miljoen er een positief resultaat van € 908.527 is gerealiseerd, wat overeenkomt met 0,78% van het lastentotaal. Volgend hierop wordt een voorstel gedaan ten aanzien van het muteren van reserves die nog niet in de begroting zijn meegenomen. Wanneer mutaties aan een reserve niet in de begroting of een begrotingswijziging zijn opgenomen, is het een bevoegdheid van het algemeen bestuur om in te stemmen met deze mutaties. De verwachting is dat na de mutatie van voorgelegde reserves en reserves met een verplichtend karakter er een voordelig resultaat van € 302.135 zal zijn om te restitueren aan de gemeenten.	
	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Eigen vermogen van de verbonden partij	€ 17,7 miljoen	€ 14,1 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 48,9 miljoen	€ 42,7 miljoen
Toelichting	Het eigen vermogen is in 2025 € 2,6 miljoen afgenomen. Dit kan worden toegeschreven aan € 3,0 miljoen aan onttrekkingen uit bestemmingsreserves. De twee voornaamste onttrekkingen zijn € 1,1 miljoen voor het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein en € 1,0 miljoen voor Organisatie en Ontwikkeling. De afname van € 6,2 miljoen in het vreemd vermogen in 2025 is voor € 3,3 miljoen aan aflossingen op vaste schulden met een rente-typische looptijd van langer dan één jaar en voor € 2,4 miljoen aan aflossingen op schulden met een looptijd korter dan één jaar.	
Ontwikkelingen	Het eerder verwachte financieel "ravijnjaar" is opgeschoven naar 2028. Daarmee ontstaat ruimte om niet vanuit urgentie, maar vanuit gezamenlijke richting en inhoudelijke afwegingen tot keuzes te komen. In 2026 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats in alle regiogemeenten en in 2027 in Hilversum en Wijdmeren. Daarmee zullen een nieuw Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur aantreden. Dat maakt 2026 en 2027 tot jaren waarin bestuurlijke heroriëntatie en continuïteit tegelijk nodig zijn: helderheid in de opgaven die we samen binnen Regio GV willen dragen/ beleggen en ruimte voor nieuwe accenten en politieke ambities. Daarbij gaat het om financiële scenario's vanuit het traject Ombuigingen, maar	

nadrukkelijk ook om het gesprek over de kracht, betekenis en legitimiteit van regionale samenwerking. Dit krijgt zijn beslag in de nieuwe Regionale Samenwerkingsagenda.

Risico's	De financiële risico's van de Regio GV zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de jaarrekening van de Regio. Op basis van deze geïdentificeerde risico's is het weerstandsvermogen met 1,2 beoordeeld als voldoende.
Programma	4. Bestuur
Website	http://www.regiogv.nl

3.6.4.2 Vennootschappen en coöperaties

GEM Crailo BV

Bestuurlijke deelname van de gemeente	GEM Crailo BV is opgericht op 1 mei 2018. De aandeelhouders zijn de gemeenten Hilversum (45%), Gooise Meren (45%) en Laren (10%). De wethouders Financiën vertegenwoordigen hun gemeente in de Algemene Vergadering van Aandeelhouder). De wethouders Ruimtelijke Ordening (in Hilversum de projectwethouder Crailo) vertegenwoordigen hun gemeente in het Bestuurlijk Overleg.	
Partners	Gemeenten Gooise Meren en Laren.	
Doel en openbaar belang	GEM Crailo BV heeft ten doel het ontwikkelen, realiseren en exploiteren van plangebied Crailo voor woningbouw en bedrijvigheid en het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.	
Financiële belang van de gemeente	2024	2025
Financieel resultaat van de verbonden partij	Zie toelichting	Zie toelichting
Toelichting	€ 0,1 miljoen	€ -0,37 miljoen
	<p>Het financieel resultaat van de verbonden partij vloeit voort uit de intergemeentelijke grondexploitatie, die jaarlijks geactualiseerd wordt. Begin 2026 is een financieel verslag over de periode 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025 beschikbaar gekomen: het resultaat na belastingen bedraagt ca. -/€ 0,4 miljoen in 2025. De kosten zijn in 2025 op totaalniveau binnen de begroting gebleven. Het resultaat wordt hoofdzakelijk verklaard door de negatieve mutatie in latente belastingvorderingen. Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en tijdelijke verschillen, maar alleen voor zover het waarschijnlijk is dat deze in de toekomst kunnen worden benut. De waardering daarvan kan fluctueren door veranderende verwachtingen over het fiscale resultaat.</p> <p>In de Jaarstukken 2025 is de meest actuele informatie over de GEM Crailo BV opgenomen. Op 08 april 2026 heeft de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van GEM Crailo BV de geactualiseerde intergemeentelijke grondexploitatie als onderdeel van het jaarverslag 2025 van GEM Crailo BV vastgesteld. De verwachte looptijd van het project is tot en met 2032.</p>	
	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Eigen vermogen van de verbonden partij	€ 2,98 miljoen	€ 2,62 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€34,4 miljoen	€34,4 miljoen

Toelichting	In de Jaarstukken 2025 is de meest actuele informatie over de GEM Crailo BV opgenomen. Deze is hieronder opgenomen. Het volgestorte aandelenkapitaal van Gem Crailo BV bedraagt (oprichting 1 mei 2018) € 1.000 per 31 december 2023. Het aandeel van Hilversum daarin is 45%. GEM Crailo BV heeft een kredietfaciliteit bij de BNG Bank van € 20 miljoen met een resterende looptijd tot en met 31 december 2025. De gemeente Hilversum staat voor 45% borg (gemeente Gooise Meren voor 45% en gemeente Laren voor 10%). De GEM Crailo heeft momenteel een positief banksaldo bij de BNG en ontvangt daarover in 2025 een rente van 1,5%. Het vreemd vermogen per 31 december 2025 bedroeg € 34,4 miljoen. Het resultaat 2025 van afrond -/- € 0,4 miljoen negatief is opgenomen in het Eigen Vermogen 2025.
Ontwikkelingen	Buurtschap Crailo is in 2025 overgegaan van een afgesloten bouwlocatie naar een gebied dat deels openbaar toegankelijk is. De eerste bewoners en bedrijven, zoals De Groene Afslag, zijn neergestreken. Daarnaast is het definitief ontwerp voor openbare ruimte in het Kazernekwartier afgerond en aanbestedingsproces is gestart. Het terrein van De Groene Afslag is gesloopt en gesaneerd. En de vrije kavels en bouw kavels voor betaalbare woningen zijn op de markt gebracht; eerste grondopbrengsten worden verwacht in het vierde kwartaal 2026.
Risico's	Op 08 april 2026 heeft de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van GEM Crailo BV de geactualiseerde intergemeentelijke grondexploitatie als onderdeel van het jaarverslag 2024 vastgesteld inclusief een risico- en gevoeligheidsanalyse. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden de risico's beschreven.
Programma	5. Financiën en grondexploitaties
Website	www.crailo.nl

BNG Bank N.V.

Bestuurlijke deelname van de gemeente	De gemeente Hilversum heeft 120.939 van de 55.690.720 aandelen en daarmee 0,2% van het stemrecht op de AVA (Algemene Vergadering van Aandeelhouders). De gemeente wordt op de AVA vertegenwoordigd door de wethouder Financiën.	
Partners	De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.	
Doel en openbaar belang	De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De BNG Bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger en is het voor de gemeente mogelijk om op eenvoudige wijze toegang te krijgen tot de geldmarkt. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de BNG Bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.	
	2024	2025
Financiële belang van de gemeente	€ 274.000	€ 274.000
Financieel resultaat van de verbonden partij	€ 294 miljoen	€ 172 miljoen

Toelichting	Hilversum bezit 120.939 aandelen, op de balans gewaardeerd tegen € 274.000. In 2025 is een bedrag van € 303.557 aan dividend over 2024 ontvangen (begroot € 250.000). Over 2025 verwachten we in 2026 een dividend van € 170.524 te ontvangen. Daarnaast emitteert de BNG Bank leningen die beursgenoteerd zijn. Om die reden is de BNG Bank gehouden aan regels die de Autoriteit Financiële Markten (AFM) stelt aan het verstrekken van mogelijk koersgevoelige informatie. Het verstrekken van cijfers en verwachtingen over eigen vermogen en nettoresultaat valt daar uitdrukkelijk onder. De BNG Bank gaat pas tot publicatie van de gerealiseerde resultaten over na behandeling van de door de externe accountant goedgekeurde jaarrekening en het voorstel tot winstuitkering door de Raad van Commissarissen (RvC). De gegevens 2024 zijn afkomstig uit de jaarrekening 2024 van de BNG Bank. De gegevens 2025 zijn afkomstig uit de jaarrekening 2025 van de BNG Bank die op 23 april 2026 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal worden vastgesteld.	
	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Eigen vermogen van de verbonden partij	€ 4,8 miljard	€ 4,8 miljard
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 123 miljard	€ 111 miljard
Toelichting	De cijfers zijn gebaseerd op het jaarverslag 2025 van de BNG Bank. De AVA stelt de jaarrekening 2025 vast op 23 april 2026.	
Ontwikkelingen	Gezien de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten vindt de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2025.	
Risico's	Gering. De ratings van de BNG zijn respectievelijk Aaa bij Moody's, AAA bij Fitch en AA+ bij Standards & Poor's, en zijn daarmee gelijk aan de ratings van de Nederlandse Staat. Daarmee behoort BNG Bank tot de veiligste banken ter wereld.	
Programma	5. Financiën en grondexploitaties	
Website	www.bngbank.nl	

Vitens N.V.

Bestuurlijke deelname van de gemeente	Als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA). De gemeente Hilversum heeft 89.569 van de 5.777.247 aandelen en daarmee 1,55 % van het stemrecht in de AVA.	
Partners	De aandelen van de N.V. zijn in handen van provinciale en gemeentelijke overheden.	
Doel en openbaar belang	Het statutaire doel van Vitens is de uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf, waaronder de winning, de productie, het transport, de verkoop en de distributie van water (statuten art 3 lid 1). Het doel van de deelname van Hilversum is het beïnvloeden van het beleid van Vitens, teneinde de prijs van water voor de Hilversumse burgers en bedrijven zo laag mogelijk te houden.	
	2024	2025
Financiële belang van de gemeente	€ 89.569	€ 89.569
Financieel resultaat van de verbonden partij	€ 34,5 miljoen	€ 90,6 miljoen
Toelichting	Hilversum bezit 89.569 aandelen Vitens, op de balans gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 89.569 (€ 1 per aandeel). In 2025 is een bedrag van € 0 aan dividend over 2024 ontvangen. In 2026 verwachten we € 0 aan dividend over 2025 te ontvangen. Vitens heeft de verwachting uitgesproken de komende jaren geen dividend uit te keren aan de aandeelhouders. Vitens voldoet niet aan zijn eigen voorwaarden voor het uitkeren van dividend. De gegevens 2024 zijn afkomstig uit de jaarrekening	

2024 van Vitens. De gegevens 2025 zijn afkomstig uit de jaarrekening 2025 van Vitens die op 23 april 2026 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal worden vastgesteld.

	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Eigen vermogen van de verbonden partij	€ 713,6 miljoen	€ 809,1 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 1,68 miljard	€ 1,86 miljard
Toelichting	De cijfers zijn gebaseerd op het jaarverslag 2025 van Vitens. De AVA stelt de jaarrekening 2025 vast op 23 april 2026.	
Ontwikkelingen	Door de toenemende vraag naar drinkwater staat Vitens voor een 'enorme investeringsopgave'. Daarnaast mag Vitens, conform de drinkwaterwet, maar een beperkt rendement behalen hetgeen de winstgevendheid beperkt. Vitens zal daarom de komende jaren geen dividend uitkeren aan aandeelhouders.	
Risico's	Geringe risico's. Het betreft een bedrijf met een monopolie op het gebied van drinkwater.	
Programma	5. Financiën en grondexploitatie	
Website	www.vitens.nl	

Coöperatie Parkeerservice U.A.

Bestuurlijke deelname van de gemeente	Hilversum is 1 van de 14 leden in de Algemene Leden Vergadering (ALV) en heeft daar 1 stem. Portefeuillehouder Bereikbaarheid en Parkeren neemt deel aan de ALV.	
Partners	Gemeenten Alphen aan den Rijn, Amersfoort, Barneveld, Bergen (NH), Gouda, Hoogeveen, Lelystad, Nieuwegein, Nijkerk, Woerden, Zandvoort en Zeist, en Parkeren Amersfoort B.V.	
Doel en openbaar belang	<ol style="list-style-type: none"> 1. De Coöperatie heeft ten doel het bewerkstelligen van samenwerking tussen de Coöperatie en haar Leden op het werkgebied van de Coöperatie en het voorzien in de stoffelijke behoeften van de Leden van de Coöperatie door het sluiten van overeenkomsten van opdracht met de Leden ter zake van het bedrijf dat door de Coöperatie wordt uitgeoefend ten behoeve van de Leden op het gebied van het adviseren en leveren van diensten ter zake van garagebeheer, straatparkeerbeheer en straatparkeerhandhaving in het geografisch werkgebied van de Leden. 2. Als nevendoeel kan de Coöperatie andere belangen op het gebied van parkeren van haar Leden behartigen. 	
	2024	2025
Financiële belang van de gemeente	€ 2,0 miljoen	€ 2,8 miljoen
Financieel resultaat van de verbonden partij	€ 661.000	€ n.n.b.

Toelichting	<p>De jaarlijkse bijdrage is op basis van afgenomen producten en diensten door Hilversum aan de Coöperatie en de jaarlijkse begroting van de Coöperatie. De cijfers van 2024 zijn gebaseerd op de jaarstukken 2024, gepubliceerd in mei 2025. Dit zijn tevens de laatst gepubliceerde cijfers. De bijdrage is opgenomen in de Uitvoeringsovereenkomst, deze wordt vooraf opgemaakt en is voor 2025 hier wel opgenomen.</p> <p>Het positieve resultaat in 2024 is in grote lijnen het gevolg van positieve ontwikkeling, zoals de volumestijging van de afname van de producten en diensten door o.a. gebiedsuitbreidingen als ook omzet bij niet-leden.</p>	
	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Eigen vermogen van de verbonden partij	€ 2,8 miljoen	€ n.n.b.
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 7 miljoen	€ n.n.b.
Toelichting	De cijfers van 2024 zijn gebaseerd op de jaarstukken 2024, dit zijn tevens de laatst beschikbare cijfers. De jaarstukken 2025 worden medio mei 2026 verwacht.	
Ontwikkelingen	<p>In 2025 is er samen met Coöperatie ParkeerService gewerkt aan de uitvoering van het parkeerbeleid. In 2025 is bijvoorbeeld de scanauto geïmplementeerd. Coöperatie ParkeerService voert onder andere met de scanauto de parkeerhandhaving uit. Daarnaast is 2025 de uitgifte van ontheffingen voor het kernwinkelgebied belegd bij Coöperatie ParkeerService. Binnen Coöperatie ParkeerService zelf hebben er geen grote ontwikkelingen plaatsgevonden in 2025.</p>	
Risico's	<p>Door de gekozen rechtsvorm van Coöperatie met Uitgesloten Aansprakelijkheid is er geen verhaalsrecht op de leden voor de schulden en tekorten van de coöperatie. Hilversum betaalt de jaarlijkse bijdrage in vier termijnen, dus bij een eventueel faillissement is Hilversum maximaal een kwart van de jaarlijkse bijdrage kwijt. De Coöperatie werkt aan de financiële continuïteit. Mede door de in 2018 ingezette transitie zijn risico's beter afgedekt en worden kosten beter doorbelast aan de leden. Het financiële risico is daardoor beperkt.</p>	
Programma	3. Werken	
Website	www.parkeerservice.nl	

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Regio Utrecht BV

Bestuurlijke deelname van de gemeente	De gemeente heeft als aandeelhouder, in de persoon van de wethouder Economie, in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA), de mogelijkheid om richting te geven aan de werking van de ROM. De bevoegdheden van de AVA zijn onder andere het benoemen van de Raad van Commissarissen (RVC), het benoemen van directie en investeringscomité op voordracht van de RvC, het vaststellen van het investeringsreglement, en het besluiten over statuten, uitgifte van aandelen en tussentijdse uitkeringen. De governance is zo ingericht dat er geen belangenverstrengeling kan ontstaan. De sturingsmogelijkheid van de Raad is dan ook op afstand.	
Partners	De gemeenten Utrecht en Amersfoort, de provincie Utrecht, de Universiteit van Utrecht en het Universitair Medisch Centrum Utrecht, en het Ministerie van EZK.	
Doel en openbaar belang	De ROM Regio Utrecht BV versterkt de economische structuur van de Regio Utrecht en richt zich hierbij op de thema's uit de Regionaal Economische Agenda; toekomstbestendige leefomgeving, gezonde mensen en digitalisering. Door ondersteuning van het bedrijfsleven en het ecosysteem wordt het innovatieve vermogen van de regio versterkt en via deze weg de welvaart en het welzijn blijvend vergroot. Zij sluit aan op de activiteiten van de Economic Board Utrecht waar bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden elkaar vinden in het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken. Haar activiteiten passen in de in 2022 vastgestelde meerjarenstrategie. De ROM Regio Utrecht BV is het antwoord op een aantal uitdagingen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Het creëren van een aanspreekpunt in de regio om cofinanciering te krijgen vanuit Invest-NL in het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Oplossingen die vaak een moeilijk financierbare top kennen; 2. De Regio Utrecht beschikt over een zeer bescheiden omvang aan stimuleringsinstrumenten voor het MKB. Er is weinig effectieve business development capaciteit om innovatie bij het bedrijfsleven en daarmee steun bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken tot stand te brengen. De ROM beschikt over business development capaciteit waardoor bedrijven sneller in staat zijn om hun product door te ontwikkelen en op te schalen; 3. De ROM gaat via diverse fondsen voorzien in een op dit moment niet in te vullen behoefte naar kapitaal bij het innovatieve bedrijfsleven; 4. De versterking van de inzet op internationalisering van het bedrijfsleven door bundeling van capaciteit binnen de tak trade en invest; 5. Het zorgen voor een helder en eenduidig aanspreekpunt in de regio voor bedrijven met een business development en of investeringsvraag. 	
	2024	2025
Financiële belang van de gemeente	€ 2 miljoen kapitaaloverdracht / € 171.000 jaarlijkse exploitatiebijdrage	€ 2 miljoen kapitaaloverdracht / € 158.000 jaarlijkse exploitatiebijdrage
Financieel resultaat van de verbonden partij	€ -1,8 miljoen	€ n.n.b.
Toelichting	Dit negatieve resultaat in 2024 is met name het gevolg van de beheerskosten van het participatiefonds en wordt in mindering gebracht van de overige reserves.	
	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Eigen vermogen van de verbonden partij	€ 47,4 miljoen	€ n.n.b. miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 10,7 miljoen	€ n.n.b. miljoen
Toelichting	Naar verwachting verschijnt de jaarrekening 2025 van de ROM Regio Utrecht BV in juni 2026.	
Ontwikkelingen	Het financieel belang van de gemeente Hilversum in totaal € 2 miljoen. De gemeente Hilversum heeft als aandeelhouder een belang van 3,88% in de ROM Regio Utrecht BV.	

Risico's	<p>In lijn met gelijksoortige risico's wordt de maximum bandbreedte ingeschat op de totale hoogte van de deelneming: € 2 miljoen. Het eigen vermogen van de ROM is de afgelopen jaren afgenomen, met als bijkomend risico een duurzame waardevermindering in de toekomst. De kans van optreden van dit risico wordt met 1% zeer klein ingeschat. Dit individuele ROM risico wordt opgenomen in het overkoepelende risico dat het portfolio van onze gemeentelijke borgstellingen, garanties, rechtstreekse geldleningen en deelnemingen beslaat.</p> <p>N.B. Door een derde storting per april 2026 van € 1.100.000,- heeft de gemeente Hilversum 4,0% van de aandelenportefeuille die per 2026 in totaal een waarde van € 77.572.735,- heeft.</p>
Programma	3. Werken
Website	www.romutrechtregion.nl

3.6.4.3 Stichtingen en verenigingen

Stichting Goois Natuurreservaat		
Bestuurlijke deelname van de gemeente	Het bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van de participanten van het GNR plus een onafhankelijk voorzitter en twee onafhankelijke deskundigen. Samen hebben zij 14 stemmen te verdelen, waarvan Hilversum er 4 heeft. Hilversum wordt vertegenwoordigd door de wethouder Natuur & Groen.	
Partners	De andere participanten van het GNR zijn de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Huizen en Laren.	
Doel en openbaar belang	<ol style="list-style-type: none"> De instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door de verkrijging van de aldaar gelegen terreinen, ten einde deze ten eeuwigden dage ongeschonden als natuurreservaat te behouden, en aan het publiek, door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon te verzekeren. 	
	2024	2025
Financiële belang van de gemeente	€ 1.121.673	€ 1.048.822
Financieel resultaat van de verbonden partij	€ -26.513	€ 59.599
Toelichting	<p>Het financieel resultaat 2024 is gebaseerd op de jaarrekening 2024. De cijfers van 2025 zijn gebaseerd op de meest recente cijfers.</p> <p>In 2025 betreft dit € 59.599 voordeel na mutaties reserves (€ 181.770 voordeel voor mutaties reserves).</p> <p>Het financieel aandeel 2025 is gebaseerd op de jaarstukken 2025 GNR. Deze zijn nog niet vastgesteld, maar er worden geen significante wijzigingen verwacht.</p> <p>De netto bijdrage bedraagt in 2025 € 1.048.822 (2024: € 1.121.673) De bruto bijdrage van Hilversum bedraagt in 2025: € 1.574.820. Het GNR betaalt jaarlijks op basis van de transparantieregeling BTW terug aan de deelnemers. Hilversum ontving over 2025 € 525.998 uit exploitatie en projecten.</p>	
	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Eigen vermogen van de verbonden partij	€ 5,0 miljoen	€ 5,2 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 0,9 miljoen	€ 1,8 miljoen
Toelichting	De cijfers 2024 zijn gebaseerd op de jaarstukken 2024. De cijfers van 2025 gebaseerd op de jaarstukken 2025 (nog niet vastgesteld).	

Ontwikkelingen	<p>De eigen bijdrage voor de uitvoering van de projecten en een deel van de werkzaamheden van het projectenbureau verkrijgt de stichting Goois Natuureservaat (GNR) onder meer via de stichting Steun Goois Natuureservaat. Deze stichting krijgt haar inkomsten uit begunstigersbijdragen, nalatenschappen en een jaarlijkse bijdrage van de Postcode Loterij (PL). Vooral de laatste bijdrage is een substantieel bedrag. Om in aanmerking te komen voor de bijdrage van de PL heeft GNR zich aangesloten bij een landelijk dekkend netwerk, te weten bij LandschappenNL. Via deze koepelorganisatie ontvangt GNR de bijdrage van de PL. PL heeft in 2025 met LandschappenNL weer voor 5 jaar een overeenkomst gesloten. Wanneer het Goois Natuureservaat niet meer als beneficiant van de PL wordt aangemerkt en de participanten geen vervangende financiële middelen beschikbaar stellen, zullen de ambities voor het realiseren van projecten in overeenstemming met de dan beschikbare middelen moeten worden bijgesteld.</p> <p>De komende jaren wordt door GNR gewerkt aan hun toekomstbestendige huisvesting. Hiervoor heeft GNR aan de colleges van de participanten gevraagd om een eenmalige bijdrage van in totaal €650.000, oftewel 10% van het totale geraamde investeringsbedrag. Voor Hilversum komt de eenmalige bijdrage op €278.800. De BTW Compensatie die ontstaat uit het project Toekomstbestendig Huisvesting is hoger dan de bijdrage die GNR van ons als participant vraagt. Daardoor is de vraag kostenneutraal. Met deze bijdrage worden de jaarlijkse financieringslasten van de stichting lager, waardoor er meer middelen overblijven voor het realiseren van natuur.</p>
Risico's	<p>Jaarlijks wordt er door het GNR een opstelling gemaakt waarin de 'door te schuiven BTW' aan de participanten is opgenomen. De gemeente vraagt dit bedrag terug middels het landelijke BTW-compensatiefonds. Hilversum dekt hiermee een deel van haar bijdrage aan het GNR. Voor 2025 was dit een fors bedrag van € 525.998 (waarvan €300.709 voor het project Volttooiing Groene Schakel). Er bestaat een mogelijkheid dat als gevolg van gewijzigde inzichten in de toekomst, de BTW niet meer kan worden door geschoven. Dit zou kunnen leiden tot een hogere bijdrage voor de participanten bij een gelijkblijvende projecten-ambitie. Op dit moment zijn er geen indicaties dat deze "transparantiemethode" landelijk wordt gewijzigd.</p> <p>Als gevolg van de voorgenomen gemeentelijke herindeling van Hilversum en Wijdmeren per 1 januari 2027 wijzigt ook de verdeling van de berekende participantenbijdrage. Deze wordt bepaald op basis van inwoneraantallen. Dit is conform de samenwerkingsovereenkomst. Globaal gesteld neemt het bedrag per inwoner met ca 10% af doordat de lasten over meer inwoners worden verdeeld. Hilversum betaalt vanaf 2027 een groter aandeel doordat de inwoners van Wijdmeren erbij geteld worden. De bijdrage stijgt van € 1,6 miljoen naar €1,9 miljoen. Deze stijging bestaat uit 4,2 % loon en prijscompensatie (€68.000 euro) en het effect van de gemeentelijke herindeling (€227.000). Dit is conform de samenwerkingsovereenkomst. Deze verhogingen worden betrokken in de besluitvorming van de voorjaarsnota. In 2027 wordt de totale participantenbijdrage van de gemeente Hilversum €1.910.920. Deze bijdrage wordt gedekt uit het exploitatiebudget, de BTW compensatie (voor 2027 verwachten we ca. €230.000) en de bestemmingsreserve GNR. Conform het ingroeimodel wordt uit deze reserve voor 2027 een bedrag onttrokken van €562.000.</p>
Programma	1. Wonen en leven
Website	www.gnr.nl

Uitvaartstichting Hilversum

Bestuurlijke deelname van de gemeente	Het college geeft goedkeuring over de jaarstukken, begroting en tarievenlijst.	
Partners	Geen.	
Doel en openbaar belang	De gemeente heeft op grond van de Wet op de Lijkbezorging de plicht een gemeentelijke begraafplaats te hebben. De Uitvaartstichting Hilversum (USH) heeft tot doel om de begraafplaatsen én het crematorium van de gemeente Hilversum op een professionele, efficiënte en effectieve wijze te exploiteren.	
	2024	2025
Financiële belang van de gemeente	N.v.t.	N.v.t.
Financieel resultaat van de verbonden partij	€ 145.563	N.n.b.
Toelichting	Financiële gegevens 2024 zijn op basis van de jaarrekening 2024.	
	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Eigen vermogen van de verbonden partij	€ -75.833	N.n.b.
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 3,07 miljoen	N.n.b.
Toelichting	De stand per 31-12 2024 is op basis van de jaarrekening 2024. Het eigen vermogen per 31-12-2024 bedroeg - € 75.833. Het vreemd vermogen per 31 december 2024 bedroeg € 3,07 miljoen en bestond uit de onderhoudsvoorziening (€ 2,7 miljoen) en kortlopende schulden van € 0,37 miljoen. Er zijn geen langlopende schulden.	
Ontwikkelingen	Privaatrechtelijke afspraken tussen gemeente en de USH zijn vastgelegd in een hoofdovereenkomst die betrekking heeft op het onderhoud aan en vervanging van gemeentelijke eigendommen. De USH benut deze eigendommen om invulling te geven aan de wettelijke taken die de gemeente op gebied van begraven en cremieren heeft. De USH is volledig verantwoordelijk voor de exploitatie van de gemeentelijke begraafplaatsen en het crematorium en voert dit uit voor eigen rekening en risico.	
Risico's	Het risico voor de gemeente betreft primair het versterken van het eigen vermogen en of de liquiditeitspositie van de stichting. Gezien de resultaten van het afgelopen jaar en de huidige liquiditeitspositie is dit risico beperkt.	
Programma	1. Wonen en leven	
Website	www.uitvaartstichtinghilversum.nl	

3.7 Grondbeleid

3.7.1 Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht gemeenten om in de begroting en jaarrekening een paragraaf over het grondbeleid op te nemen. De paragraaf grondbeleid in de jaarrekening en begroting is in samenhang met de nota Grondbeleid, een belangrijk instrument voor het sturen, beheersen en controleren van het grondbeleid. In artikel 16 van het BBV is bepaald waaruit de verplichte paragraaf grondbeleid ten minste dient te bestaan. Kort gezegd geeft de gemeenteraad in de paragraaf grondbeleid van de programmabegroting aan, wat het te voeren grondbeleid het komende jaar is om de ruimtelijke doelstellingen/opgaven van de gemeente Hilversum te realiseren. In de paragraaf grondbeleid van de eerstvolgende jaarrekening wordt vervolgens gerapporteerd wat er is gerealiseerd en hoe dit zich verhoudt tot de aanvankelijke voornemens uit de begroting.

3.7.2 Grondbeleid in Hilversum

De raad heeft op 12 december 2019 de nota Grond- en Vastgoedbeleid vastgesteld. Vastgoed- en grondtransacties zijn belangrijke instrumenten om de gemeentelijke doelstellingen te helpen realiseren. Gekozen is voor situationeel grond- en vastgoedbeleid: per situatie wordt voor de best passende strategie gekozen. Daarbij kan de rol van de gemeente variëren in een actieve, een regisserende of een faciliterende rol. De verbeteringen in de stad en voor de bewoners vormen het maatschappelijke rendement dat we nastreven. Op basis van dat uitgangspunt worden zorgvuldige afwegingen gemaakt voor financieel rendement en risicobeheersing.

Via deze nota maakt de gemeente Hilversum transparant op welke manier zij gebruikmaakt van het grondbeleid en de bijbehorende instrumenten.

Daarbij is aangegeven welke afwegingen de gemeente maakt bij haar rol in gebiedsontwikkeling. Er is een beslisboom opgenomen aan de hand waarvan de gemeente besluit om vastgoed te behouden, af te stoten of te verwerven.

Vastgoed

De gemeente Hilversum wil tot een vastgoedportefeuille komen die weliswaar kleiner van omvang zal zijn, maar maatschappelijk van grote betekenis kan zijn omdat bewust is gekozen voor het behouden of verwerven van objecten. Op basis van onderstaande stellingen wordt bepaald welke objecten behoren tot de voorraad kernvastgoed en ondersteunend vastgoed:

- Panden en grond die niet bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen worden afgestoten.
- Panden en grond met maatschappelijk nut worden behouden en daarbij wordt gekozen voor een actieve aanpak.
- Panden en grond die een strategische positie innemen voor het realiseren van gemeentelijke doelstellingen worden verworven (koop of huur).

3.7.3 Uitvoering grondbeleid

Rapportages

De gemeente Hilversum actualiseert jaarlijks de grondprijzen in overeenstemming met het geldende grondbeleid. In de raad van 7 september 2021 is de Uitwerkingsnota Grondprijzen vastgesteld. In de uitwerkingsnota kiest Hilversum voor een andere grondprijsmethodiek bij de bepaling van de grondprijzen voor de segmenten snippergroen, sociale huurwoningen en maatschappelijk vastgoed. Door de grondprijzen vast te stellen op basis van de residuele grondprijsmethodiek wordt het grondbeleid van Hilversum binnen de drie segmenten reëler en transparanter.

Grondexploitaties

Per 1 januari 2025 zijn er twee lopende grondexploitaties, Anna's Hoeve Bouwplan en Stationsplein. Op de grondexploitatie Anna's Hoeve is in 2025 een bedrag van €877.107 aan eindwinst gerealiseerd. Hierdoor is het resultaat met €317.550 gestegen ten opzichte van de begrote winstname over 2025.

Het verlies van de grondexploitatie Stationsplein bedraagt per 31 december 2025 €8,6 miljoen tegen contante waarde. De voorziening planexploitaties bedroeg op 1 januari 2025 € 3,8 miljoen (afgerond).

Als gevolg hiervan is ten laste van het rekeningresultaat 2025 een bedrag van €4,67 aan de voorziening planexploitaties toegevoegd. Per saldo is het effect van de grondexploitaties negatief €4,67 op het rekeningresultaat 2025. In het besluit over de geactualiseerde Grondexploitatie 2026 is aan de raad voorgesteld om een onttrekking van circa €4,6 miljoen uit de Reserve Stedelijke Ontwikkeling te doen aan de reserve Stedelijk ontwikkeling lijn met Motie M24-97 en de in april 2026 vastgestelde Nota Grond- en Vastgoedbeleid 2025-2028. Motie M24-97 stelt dat verliezen op grondexploitaties met maatschappelijk rendement uit deze reserve worden gedekt. Met dit besluit wordt de effecten van het van het verlieslatende grondexploitatie stationsplein gecompenseerd.

Dit jaar wordt grondexploitatie, Anna's Hoeve met een positief resultaat van €877.107. De verwachting is dat de in 2021 geopende grondexploitatie Stationsplein in 2029 met een negatief resultaat van €9,3 miljoen (nominale waarde) wordt afgesloten.

Over het jaar 2025 is een fiscale winst berekend € 654.079 (voor de grondexploitatie en de buitenreclame). Deze winst leidt tot een te betalen vennootschapsbelasting van € 155.152.

Conform de stellige uitspraak in het BBV (Besluit Begroten en Verantwoording) zijn in de onderstaande tabel de te verwachten resultaten van de grondexploitaties zowel tegen nominale als contante waarde gepresenteerd waarbij negatieve bedragen opbrengsten zijn. Het verschil tussen de nominale waarde en de contante waarde bedraagt €710.597.

Prognose lopende grondexploitaties	(A) Nominale waarde	(B) Contante waarde	B -/- A	Jaar afsluiting
Anna's Hoeve bouwplan	0	0	0	2025
Stationsplein	9.330.978	8.620.381	-710.597	2029
Totaal	9.330.978	8.620.381	-710.597	

Winsten

Er is in 2025 één grondexploitatie afgesloten met een voordelig resultaat. De grondexploitatie Anna's Hoeve wordt afgesloten op 31 december 2025, het resultaat (de eindwaarde) zal dan als winst worden genomen en verwerkt in het jaarrekeningresultaat. Conform het BBV is op basis van Percentage of Completion (POC) op de grondexploitatie Anna's Hoeve bouwplan eind winst genomen.

Winstneming uit grondexploitaties	(A) POC kosten	(B) POC opbrengsten	A x B POC	Eindwaarde excl. Eerdere winstneming	Totaal winstneming
Anna's Hoeve bouwplan	100,00%	100,00%	100,00%	0	20.059.414
Totaal eerdere winstnemingen					19.182.307
Winstneming 2025					877.107

Verliezen

In 2025 zijn er geen verlieslatende grondexploitaties afgesloten of geopend.

Gronduitgifte: verkoop/ erfpacht

In 2025 is geen grond in erfpacht uitgegeven. Verkoop van gronden heeft plaatsgevonden via de grondexploitatie Anna's Hoeve Bouwplan.

Exploitatieplannen / anterieure overeenkomsten

De gemeente is in beginsel verplicht om bij het vaststellen van een bestemmingsplan een exploitatieplan vast te stellen. Hiervan kan een gemeente afzien als zij de door haar te maken kosten op een andere manier kan verhalen. In 2025 heeft de raad van Hilversum geen exploitatieplan vastgesteld. Bij alle betreffende bestemmingswijzigingen zijn of worden afspraken gemaakt met de betrokkenen over dit kostenverhaal.

In 2025 zijn er drie nieuwe intentieovereenkomsten gesloten voor de herontwikkeling Zeverijnstraat, de Olivier van Noortstraat en voor de ontwikkeling van kavel H Sportpark Arenapark. Daarnaast zijn er drie anterieure overeenkomsten (AOK) afgesloten met ontwikkelaars. Het gaat hier om AOK Locatieontwikkelplan Lareneweg 30, AOK herontwikkeling achter st vitus 11 en AOK Merem. De raad is over deze overeenkomsten geïnformeerd middels diverse raadinformatiebrieven.

Verkoop panden en gronden

In de gewijzigde programmabegroting was een verkoopopbrengst opgenomen van €2.344.000, hiervan zou €1,14 miljoen toegevoegd worden aan de reserve stedelijk ontwikkeling. In 2025 zijn twee objecten en grondstukken verkocht. De verkopen aan panden en gronden bedroegen in 2025 €1.927.652. De verkoopopbrengst van panden en gronden is daarmee lager dan begroot. In programma 5 wordt dit toegelicht.

Op de verkopen 2025 worden de boekwaarde en overige directe verkoopkosten van €174.621 in mindering gebracht zodat de gerealiseerde winst €1.753.031 bedraagt. Dit resultaat wordt gestort in de reserve stedelijke ontwikkeling.

bedraagt:

Verkoop panden na boekwaarde en overige kosten	€ 1.584.396
Verkoop gronden na boekwaarde en overige kosten	€ 168.635
Totaal	€ 1.753.031

3.8 Openbaarheid

De Wet open overheid (Woo) is een Nederlandse wet die tot doel heeft om de openbaarheid van bestuur te vergroten en de transparantie van de overheid te verbeteren. De gemeente streeft ernaar om meer openheid en duidelijkheid te bieden over haar werkwijzen en de besluitvorming.

De Woo heeft een passief en actief gedeelte. De passieve openbaarmakingsplicht, die sinds 1 mei 2022 geldt, geeft inwoners het recht om informatie op te vragen bij de gemeente. De actieve openbaarmakingsplicht gaat verder; de gemeente stelt bepaalde informatie uit zichzelf beschikbaar, zonder dat iemand erom hoeft te vragen. De verplichting om informatie actief openbaar te maken gaat gefaseerd (in delen) in werking. Sinds 1 november 2024 geldt de verplichting voor de eerste fase. De data waarop de verplichting voor de volgende delen ingaat zijn nog niet bekend en volgen na Koninklijk Besluit.

De gemeente Hilversum implementeert de Woo via een projectmatige aanpak en voldoet aan de eerste fase van de actieve openbaarmaking, die sinds 1 november 2024 verplicht is. Sinds afgelopen jaar voldoet de gemeente ook grotendeels aan de tweede en derde fase. De informatie uit deze informatiecategorieën worden openbaar gemaakt via de gemeentelijke websites (Woo.hilversum.nl, hilversum.bestuurlijkeinformatie.nl, hilversum.pcportal.nl). De gemeente loop hierdoor voor op de landelijke planning. De volgende informatiecategorieën zijn openbaar:

- algemeen verbindende voorschriften;
- overige besluiten van algemene strekking;
- organisatie en werkwijze;
- bereikbaarheidsgegevens;
- vergaderstukken decentrale overheden;
- agenda's en besluitenlijsten bestuurscolleges;
- klachtoordelen;
- jaarplannen en jaarverslagen;
- ingekomen stukken;
- convenanten;
- Woo-verzoeken en -besluiten;
- onderzoeksrapporten.

Daarmee resteert de openbaarmaking van informatie uit de informatiecategorieën 'adviezen' (fase 2) en 'beschikkingen' (fase 4). In het afgelopen jaar is een proces ingericht om adviezen openbaar te maken. Daardoor worden de meeste adviezen inmiddels actief openbaar gemaakt. Daarnaast is Hilversum afgelopen jaar gestart met het bepalen van de impact van de openbaarmaking van beschikkingen om voor te bereiden op het actief openbaar maken van deze volgende categorieën. Hiermee volgt de gemeente de lerende aanpak van de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) en oefent voor de verplichte ingangsdatum met openbaarmaking. De gemeente stemt de projectplanning af op deze landelijke ontwikkelingen.

Tot slot is er gewerkt aan het vergroten van de bewustwording over de Woo in de organisatie en het opleiden van medewerkers die te maken krijgen met het openbaar maken van informatie. In dat kader zijn meerdere procesbeschrijvingen opgesteld en presentaties gegeven. Het lakken en publiceren van deze informatie zijn nu standaard onderdelen van de werkprocessen.

Jaarrekening

4. Het overzicht van lasten en baten

4.1 Het overzicht van lasten en baten 'in één oogopslag'

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2025	Begroting 2025	Gewijzigde begroting 2025	Gewijzigde begroting 2025	Gewijzigde begroting 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2025
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma's									
01 Wonen en leven	90.140	-43.919	46.221	102.347	-52.919	49.428	99.219	-55.177	44.041
02 Zorg	148.332	-32.969	115.362	144.138	-30.514	113.623	141.015	-29.877	111.137
03 Werken	70.026	-36.095	33.931	79.204	-41.543	37.661	78.716	-41.334	37.381
04 Bestuur	24.406	-2.619	21.787	25.301	-2.744	22.557	26.301	-2.581	23.719
Overhead	38.494	-479	38.015	45.893	-479	45.413	46.146	-940	45.206
05 Financiën en grondexploitaties	10.133	-7.780	2.353	10.597	-7.784	2.813	25.919	-7.106	18.813
Financieringsfunctie	212	-402	-190	70	-355	-285	-109	-387	-496
Gemeentefonds	0	-231.018	-231.018	0	-244.893	-244.893	0	-246.551	-246.551
Lokale heffingen	0	-26.492	-26.492	0	-27.042	-27.042	0	-27.774	-27.774
Dividend	0	-250	-250	0	-304	-304	0	-304	-304
Onvoorzien	75	0	75	75	0	75	0	0	0
VPB	-60	0	-60	106	0	106	157	0	157
Saldo baten en lasten voor bestemming	381.758	-382.024	-265	407.732	-408.578	-846	417.363	-412.032	5.331
Mutaties reserves									
01 Wonen en leven	4.757	-2.504	2.253	6.296	-3.438	2.858	6.920	-6.789	131
02 Zorg	0	-2.792	-2.792	1.511	0	1.511	1.511	0	1.511
03 Werken	0	-300	-300	0	-375	-375	0	-220	-220
04 Bestuur	38	0	38	6.395	-2.868	3.527	6.395	-2.219	4.176
05 Financiën en grondexploitaties	1.066	0	1.066	0	-11.990	-11.990	0	-11.990	-11.990
Totaal mutaties reserves	5.861	-5.596	265	14.202	-18.671	-4.469	14.826	-21.219	-6.392
Saldo na bestemming	387.619	-387.619	0	421.934	-427.249	-5.315	432.189	-433.250	-1.061

4.2 Toelichting op de verschillen

4.2.1 Financieel resultaat op hoofdlijnen

De gemeente heeft over het jaar 2025 een voordelig financieel resultaat gerealiseerd van € 1,1 miljoen. Ten opzichte van de stand van de gewijzigde begroting per 31 december 2025 van € 5,3 miljoen voordelig, is het werkelijk (gerealiseerde) resultaat afgerond €4,2 miljoen nadeliger dan begroot.

Verloop begrotingssaldo

In onderstaande tabel staat het verloop van het resultaat gedurende het jaar. Na de vaststelling van de begroting 2025 is de begroting verschillende malen aangepast door middel van een raadsbesluit. Per saldo bedroegen deze begrotingswijzigingen €5,3 miljoen voordelig. De tabel maakt zichtbaar dat het saldo van de oorspronkelijke begroting zich in de loop van het jaar heeft ontwikkeld van een oorspronkelijk beginstand van € 0 tot een voordelig begroot saldo op 31 december van €5,3 mln.

Het rekeningresultaat 2025 wordt mede beïnvloed door in 2025 genomen raadsbesluiten. Deze hebben betrekking op het jaar 2025 en zijn daarom overeenkomstig de genomen besluiten in deze jaarstukken verwerkt. Het is echter niet meer toegestaan om de begroting hierop aan te passen. In het jaar 2026 is een raadsbesluit genomen over de actualisatie van de grondexploitaties die doorwerkt op het begrote resultaat 2025.

De in de onderstaande tabel genoemde raadsbesluiten kunt u inzien via iBabs.

Verloop begroting en resultaat	Raad	Lasten	Bedragen x € 1.000	
			Baten	Saldo
Saldo oorspronkelijke begroting 2025	13-nov-24	387.619	-387.619	0
Raadsbesluiten 2025 met begrotingswijzigingen				
Budgetoverhevelingen 2023		5.633	-5.633	0
Voorjaarsnota 2025	11-jun-25	17.010	-13.363	3.647
Eindejaarsrapportage 2025	10-dec-25	11.672	-20.634	-8.962
Begrotingssaldo op 31 december 2025		421.934	-427.249	-5.315
Raadsbesluiten in 2026 (zonder begrotingswijziging 2025)				
Actualisatie / herziening grondexploitaties	13-mei-26	4.781	-5.658	-877
Saldo na raadsbesluiten		426.715	-432.907	-6.192
Wijzigingen in deze jaarstukken		5.474	-343	5.131
Rekeningresultaat 2025		432.189	-433.250	-1.061

- is voordeel / + is nadeel

4.2.2 Toelichting per programma

In het jaarverslag is een analyse gegeven van de verschillen tussen de rekening en de bijgestelde begroting voor de programma's per thema. De bijgestelde begroting bevat onder meer de mutaties voortvloeiend uit de voorjaarsnota 2025 en de eindejaarsrapportage 2025.

Om de leesbaarheid van de jaarstukken te vergroten, wordt herhaling zoveel mogelijk vermeden. Daarom bieden we in dit hoofdstuk een overzicht van de afwijkingen per programma op hoofdlijnen, met verwijzing naar de gedetailleerde verantwoording in hoofdstuk 2 ('Programmaverantwoording', onderdeel 'Financiële analyse'). Hieronder wordt het overzicht van de programmasaldi weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Programma - thema		Primitieve begroting 2025	Wijziging begroting 2025	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
01.01	Mooie stad	10.141	3.053	13.194	9.224	-3.969
01.02	Levendige stad	12.941	603	13.544	13.416	-128
01.03	Bereikbare stad	14.318	-2.910	11.408	10.546	-862
01.04	Duurzame stad	8.822	2.461	11.283	10.855	-428
01	Wonen en leven	46.221	3.207	49.428	44.041	-5.387
02.01	Verbindende stad	21.263	-216	21.048	20.757	-291
02.02	Kansrijke stad	16.348	-3.682	12.666	13.379	713
02.03	Ondersteunende stad	77.751	2.159	79.910	77.002	-2.908
02	Zorg	115.362	-1.739	113.623	111.137	-2.486
03.01	Ondernemende stad	3.885	1.003	4.888	4.702	-186
03.02	Werkende stad	13.888	2.283	16.171	15.406	-765
03.03	Sociale stad	16.159	444	16.603	17.273	670
03	Werken	33.931	3.730	37.661	37.381	-280
04.01	Veilige stad	16.079	-425	15.653	16.269	615
04.02	Dienstverlening aan de stad	1.357	652	2.009	1.875	-134
04.03	Effectief en efficiënt bestuurde stad	42.366	7.942	50.308	50.782	474
04	Bestuur	59.801	8.169	67.970	68.926	956
05.01	Financieel gezonde stad	-252.970	-16.040	-269.010	-271.490	-2.480
05.02	Grondexploitatie en vastgoed	-2.612	2.092	-519	15.336	15.855
05	Financiën en grondexploitaties	-255.582	-13.947	-269.529	-256.154	13.375
Totaal voor bestemming		-265	-581	-846	5.331	6.178
Mutaties reserves						
01	Wonen en leven	2.253	605	2.858	131	-2.727
02	Zorg	-2.792	4.303	1.511	1.511	0
03	Werken	-300	-75	-375	-220	155
04	Bestuur	38	3.489	3.527	4.176	649
05	Financiën en grondexploitaties	1.066	-13.056	-11.990	-11.990	0
Totaal mutaties reserves		265	-4.734	-4.469	-6.392	-1.924
Saldo na bestemming		0	-5.315	-5.315	-1.061	4.254

4.2.3 Toelichting op de algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	Bedragen x 1.000				
	Primitieve begroting 2025	Wijziging begroting 2025	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Lokale heffingen	-26.492	-550	-27.042	-27.774	-731
Gemeentefonds	-231.018	-13.875	-244.893	-246.551	-1.658
Financieringsfunctie	-190	-94	-285	-496	-212
Dividend	-250	-54	-304	-304	0
Totaal	-257.950	-14.573	-272.524	-275.125	-2.601

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dat betekent dat de gemeente deze vrij kan besteden (in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen).

Onder de algemene dekkingsmiddelen wordt verstaan:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding van de opbrengst niet gebonden is. Denk bijvoorbeeld aan OZB, toeristenbelasting, precario en hondenbelasting
- Gemeentefonds. Een van de uitkeringen die gemeenten van het Rijk krijgen is de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Gemeenten hoeven zich niet te verantwoorden over de besteding van de algemene uitkering richting het Rijk en kunnen deze, met inachtneming van wet- en regelgeving, vrij besteden aan taken die het Rijk heeft opgedragen of aan eigen beleid.
- Dividend, een vergoeding die wordt uitbetaald aan aandeelhouders.
- Saldo van de financieringsfunctie, dit is het verschil tussen de toegerekende rekenrente aan de programma's en de werkelijk betaalde rente over de lang- en kortlopende leningen. Ook wel het renteresultaat genoemd.

Dit overzicht, is conform het BBV, een verplicht onderdeel van de jaarrekening. Om de leesbaarheid van de jaarstukken te vergroten willen we zoveel mogelijk herhaling in de jaarstukken vermijden. Daarom geven we in dit hoofdstuk inzicht in de afwijkingen op de verschillende onderwerpen op hoofdlijnen. Voor de verklaring van de verschillen wordt verwezen naar de verantwoording van de algemene dekkingsmiddelen in programma 5.

4.2.4 Toelichting op de overhead

Omschrijving	Bedragen x € 1.000			
	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil begroting 2025 en realisatie 2025
1. Personeel	29.893	28.547	30.547	2.000
2. Huisvesting & Facilitair	6.078	5.992	5.657	-335
3. ICT	4.547	4.147	3.986	-161
4. Overig	4.543	6.734	5.016	-1.718
Totaal	45.061	45.420	45.206	-214

- is voordeel / + is nadeel

Het BBV schrijft voor dat de kosten van ondersteuning van de primaire processen (overheadkosten) centraal worden gepresenteerd in een apart overzicht en in een apart taakveld (taakveld 0.4). Dat taakveld is ondergebracht in programma 4 Bestuur. In de programma's Wonen en Leven, Zorg, Werken en Financiën en grondexploitaties zijn dan ook geen overheadkosten meer verantwoord.

Onder de overhead vallen onder meer de kosten van leidinggevenden, planning & control, personeel & organisatie etc. De bedragen in het overzicht hierboven zijn het saldo van overheadkosten en overheadopbrengsten, gesplitst naar onderwerp.

Dit overzicht, is conform het BBV, een verplicht onderdeel van de jaarrekening. Om de leesbaarheid van de jaarstukken te vergroten willen we zoveel mogelijk herhaling in de jaarstukken vermijden. Daarom geven we in dit hoofdstuk inzicht in de afwijkingen op de verschillende onderwerpen op hoofdlijnen. Voor de verklaring van de verschillen wordt verwezen naar de verantwoording van de overhead in programma 4.

4.2.5 Toelichting op het gebruik van onvoorzien

Jaarlijks wordt in de begroting een post voor onvoorziene lasten opgenomen (begroting 2025: € 75.000). Dit maakt het mogelijk om in het begrotingsjaar onvoorziene (dus niet begrote) uitgaven, die onontkoombaar en onuitstelbaar zijn (de 3 o's), op te vangen. Uitgaven ten laste van de post onvoorzien moeten aan elk van deze 3 criteria voldoen. De post Onvoorzien maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. In hoofdstuk 3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing kunt u meer lezen over de relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit.

In 2025 is geen gebruik gemaakt van de post Onvoorzien. Er resteert een budget van € 75.000 dat niet is benut en als voordeel in deze rekening tot uitdrukking komt.

4.3 Overzicht van incidentele lasten en baten

Nr.	Omschrijving	Bedragen x €1.000		
		Lasten	Baten	Saldo
1	Arenapark	1.282	-230	1.052
2	Bruisend hart	3		3
3	HOV	10	36	46
4	Gebiedsagenda Zuid West	120		120
5	Gebiedsagenda Mediapark	57.700		57.700
6	Sanering MOB terrein	2.002	104	2.106
7	Sportcomplex Arenapark	92		92
8	Stationsgebied	132		132
9	Wet goed verhuurderschap	59	-346	-287
10	SPUK MKI	153	-153	-
11	Samenwerkingsovereenkomst AGV	90	-90	-
12	SPUK Sport		-277	-277
13	Kernapplicatie VTH	60		60
14	Dierenwelzijn		100	100
	<u>Reservemutaties</u>			
	Reserve Stedelijke Ontwikkeling	3.053	-6.091	-3.038
	Reserve Reserve gebiedseigen kosten 1221-gebieden	30		30
	Reserve Mobiliteitsfonds	285	-3.802	-3.517
	Reserve Herplantfonds		-35	-35
	Reserve GNR	414		414
	Totaal programma 1 Wonen en Leven	65.485	-10.784	54.701
15	Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	60	-60	-
16	Onderwijshuisvesting	733		733
17	Ventilatie in Scholen (SUVIS)	-463	463	-
18	Brede SPUK	1.393	-1.393	-
19	Integraal Zorg akkoord (IZA)	1.752	-1.752	-
20	Dienstverleningsovereenkomst Wijdmeren voor Algemene Voorziening Dagbesteding	186	-186	-
21	Opvang Oekraïners	18.420	-18.123	297
	<u>Reservemutaties</u>			
	Reserve Onderwijshuisvesting	1.511		1.511
	Totaal programma 2 Zorg	23.592	-21.051	2.541
22	Afhandeling TOZO	145		145
23	Handel, ambacht en industrie		50	50
24	Regionaal Werkcentrum (RWC)	364	-1.007	-643
25	Werkkamer		-58	-58
26	Vroegsignalering	46	-96	-50
	<u>Reservemutaties</u>			

Reserve EUSF		-75	-75
Reserve TOZO		-145	-145
Totaal programma 3 Werken	555	-1.331	-776
27 Stimulerend toezicht 2022-2025	45	-49	-4
28 Verandermanagement	43	-227	-184
29 Ontploffbare bodemresten	162		162
<u>Reservemutaties</u>			
Reserve decentrale loonruimte	38		38
Totaal programma 4 Bestuur	288	-276	12
30 Resultaat grondexploitaties		-877	-877
31 Mutaties grondexploitaties (onderhanden werk)	3.101	-2.224	877
32 Programma Dienstverlening	250	-562	-312
33 Rubricering akten	25	-75	-50
34 Programma samenvoeging 2026 en verder	2.236	-3.064	-828
35 Voorziening wethouders	797		797
36 Testcontroles alcoholwet		-100	-100
37 Verkoopopbrengst panden en gronden		-1.928	-1.928
38 WIN Locket		-96	-96
39 EnergieArmoede		-55	-55
40 Regionaal Werkcentrum (RWC)		-157	-157
41 eHRM doorontwikkeling applicatie	24		24
<u>Reservemutaties</u>			
Algemene reserve		-11.990	-11.990
Reserve Herindeling	6.357	-2.219	4.138
Totaal programma 5 Financiën en Grondexploitaties	12.790	-23.347	-10.557
Totaal incidentele lasten en baten	102.710	-56.789	45.921
Totaal lasten en baten (structureel en incidenteel)	432.189	-433.250	-1.061
Totaal structurele lasten en baten	329.479	-376.461	-46.982

Programma 1 Wonen & Leven

1. Arenapark: Betreft de voorbereidingskosten en verder uitwerking van onder anderen de verbetering van 'last mile' tussen station Hilversum Sportpark en het hart van het Arenapark en een integrale visie op inpassing op het Laapersveld.
2. Bruisend Hart: betreft de voorbereidingskosten voor onder anderen ontwerp Omgevingsplan en het ontwerp Beeldkwaliteitsplan.
3. HOV: Dit betreft de uitvoering van HOV contracten. Deze contracten worden in opdracht en voor rekening van de provincie Noord Holland uitgevoerd door de gemeente Hilversum.
4. Gebiedsagenda Zuid West: Betreft de Uitvoeringsagenda van diverse onderwerpen die genoemd zijn in de Uitvoeringsagenda gebiedsagenda Zuid west.
5. Gebiedsagenda Mediapark: Betreft de kosten voor de gebiedsagenda Mediapark.
6. Sanering MOB terrein: Betreft saneringswerkzaamheden op het MOB-terrein.
7. Sportcomplex Arenapark: Betreft onderzoekskosten en kosten voor het Programma van Eisen (ruimtelijk, functioneel en technisch).
8. Stationsgebied: Betreft de voorbereidingskosten van het Stationsgebied.
9. Wet goed verhuurderschap: De Wet goed verhuurderschap is per 1 juli 2023 ingegaan en heeft als doel om ongewenste praktijken van verhuurders tegen te gaan en discriminatie en intimidatie op de woningmarkt te beteugelen. In de wet staan regels over financiële zaken. De wet biedt een instrumentarium voor gemeenten om gedrag van verhuurders te stimuleren en te kunnen handhaven tegen malafide verhuurders en huisjesmelkers.

10. SPUK MKI: Er is een specifieke uitkering aangevraagd voor een methode (ART) waarbij de oude deklaag die moet worden vernieuwd, niet wordt verwijderd en dus ook niet wordt afgevoerd. Een machine warmt de 'oude' deklaag op en woelt deze los en zorgt door de toevoeging van bitumen en een verjongingscrème dat de deklaag vernieuwd door gebruik van het bestaande asfalt. Door deze methode is er sprake van minder CO2 uitstoot en daarom stimuleert het Rijk het gebruik van deze nieuwe methode. De extra kosten bedragen €153.000. Daar staat een bijdrage vanuit de SPUK tegenover van €121.000, alsmede een BTW compensatie van €32.000.
11. Samenwerkingsovereenkomst AGV: In juli hebben wij een samenwerkingsovereenkomst ondertekend met het waterschap Amstel, Gooi en Vecht voor de periode 2025-2027 (RIB 2025-54). Deze overeenkomst stelt ons in staat om verdeeld over 3 jaren in totaal €270.000 te ontvangen, waarmee we jaarlijks tot € 90.000 kunnen besteden aan maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit, in lijn met de Europese Kader Richtlijn Water (KRW). In 2025 lag de focus op het opsporen van foutaansluitingen rond de Oude Haven. Dit is cruciaal voor het beschermen van onze milieu- en waterkwaliteit. De opgedane kennis zullen we delen met het waterschap en andere gemeenten, zodat we gezamenlijk onze aanpak kunnen optimaliseren.
12. SPUK Sport: Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de BTW die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport.
13. Kernapplicatie VTH: De kernapplicatie Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) wordt vervangen. Hiervoor moet een aanbesteding en een complexe implementatie/data migratie plaatsvinden. Het budget was onderdeel van het investeringsprogramma voor hetzelfde bedrag en is vrijgevalen in het investeringsprogramma. Het betreft een SAAS (Software As A Service) oplossing en wordt daarom in de exploitatie genomen.
14. Dierenwelzijn: De incidentele gelden uit het coalitieakkoord zijn opgenomen in de tabel met incidentele baten en lasten. In de toelichting per programma worden deze echter niet afzonderlijk benoemd, omdat de verantwoording plaatsvindt binnen de desbetreffende programmaonderdelen. Dit zorgt voor een samenhangende en transparante weergave van de bestedingen binnen de relevante beleidsvelden.

Programma 2 Zorg

15. Nationaal Programma Onderwijs (NPO): De gemeente Hilversum ontvangt van de rijksoverheid €2,1 miljoen uit het Nationaal Programma Onderwijs. Dit is ten behoeve van een herstelplan om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen opliepen tijdens de coronapandemie. De bestedingstermijn loopt tot en met juli 2025.
16. Onderwijshuisvesting: Voor onder anderen de Paulusschool, het Mozaïek en de Donnerschool is €500.000 betaald aan kosten voor tijdelijke huisvesting. Om het Integraal Huisvestingplan (IHP) voor het onderwijs vlot te trekken is €150.000 extra capaciteit ingezet. Daarnaast zijn incidentele kosten gemaakt voor de nul-meting van de schoolgebouwen.
17. Ventilatie in scholen (SUVIS): Dit betreft een Specifieke Uitkering voor gemeenten om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen voor primair of voortgezet onderwijs te verbeteren. Deze Rijksregeling is per juli 2025 beëindigd. Twee schoolbesturen is het gedeeltelijk gelukt om de eerder aangegeven werkzaamheden uit te voeren. Daarom is €463.000 teruggevorderd, wat terugbetaald zal worden aan het Rijk.
18. Brede SPUK: Betreft een specifieke uitkering ten behoeve van sport- en beweegstimulering, het bevorderen van cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en het versterken van de sociale basis. Er is door het Rijk €5,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2026. In 2024 bedraagt het bestede bedrag voor programma 2 €1.062.000. Het saldo van baten en lasten is budgettair neutraal.
19. Integraal Zorg akkoord (IZA): Betreft een specifieke uitkering ten behoeve van bestemd voor de doelen en ambities van het Integraal Zorgakkoord (IZA) over de jaren 2023–2026. Er is door het Rijk €5,3 miljoen beschikbaar gesteld voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2026. In 2024 bedraagt het bestede bedrag voor programma €1.752.000. Het saldo van baten en lasten is budgettair neutraal.
20. Dienstverleningsovereenkomst Wijdmeren voor Algemene Voorziening Dagbesteding: Door Wijdmeren ingekochte plekken Algemene Voorziening Dagbesteding. Hiertegenover stonden ook kosten voor deze extra benodigde plekken
21. Opvang Oekraïners: Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne heeft de gemeente Hilversum lasten gemaakt. Dit zijn onder anderen de exploitatiekosten van de opvanglocaties voor de opvang van Oekraïners. De exploitatiekosten zijn onder anderen huur opvanglocaties en energielasten, beveiliging, locatiemanagement, catering, schoonmaak, onderhoudskosten etc. Daarnaast zijn er lasten gemaakt voor de personele inzet van het programma team, de opvang in hotels, het leefgeld uitgekeerd aan bewoners van de gemeentelijke opvanglocaties en bewoners bij particulieren. En zijn er uitgaven gedaan voor het realiseren van extra kamers en het plaatsen van keukens op de opvanglocatie Philipsweg. Verder zijn er uitgaven gedaan voor onderzoeks- en advieskosten & leges voor de aankoop van de Emmastraat 15. Deze uitgaven worden gedekt met de ontvangen vergoedingen vanuit het Rijk via specifieke uitkeringen en de algemene uitkering.

Programma 3 Werken

22. Afhandeling TOZO: De TOZO is per 1 oktober 2021 gestopt maar er zijn nog een drietal verschillende onderdelen waar de uitvoering mee bezig zal blijven: Debiteurenbeheer Tozo bedrijfskapitaal, Uitvoering beleid Misbruik & Oneigenlijk gebruik en Terugvorderen/ debiteurenbeheer verstrekte TOZO-uitkeringen levensonderhoud. Deze uitgaven worden gedekt vanuit de TOZO-reserve.
23. Handel, ambacht en industrie: De incidentele gelden uit het coalitieakkoord zijn opgenomen in de tabel met incidentele baten en lasten. In de toelichting worden deze echter niet afzonderlijk benoemd, omdat de verantwoording plaatsvindt binnen de desbetreffende programmaonderdelen. Dit zorgt voor een samenhangende en transparante weergave van de bestedingen binnen de relevante beleidsvelden.
24. Regionaal Werkcentrum RWC: De arbeidsmarktregio's ontvangen in de periode 2025–2034 een tijdelijk impulsbudget om de gezamenlijke dienstverlening te versterken, bijvoorbeeld op het gebied van werk, scholing en matching. Deze middelen ondersteunen de ontwikkeling van de regionale arbeidsmarktinfrastructuur en helpen knelpunten in de samenwerking op te lossen. Daarnaast zijn in de decembercirculaire €157.000 aan extra aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor eenmalige kosten die samenhangen met de transitie en implementatie van het Werkcentrum, zoals de integratie van het Werkgeversservicepunt, de implementatie van Verbeteren Uitwisselen Matchingsgegevens (VUM) en de aanschaf van ondersteunende software. Hilversum is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van het RWC.
25. Werkkamer: De Werkkamer heeft als taak ondernemers te inspireren en te ondersteunen bij het bieden van kansen aan een bredere groep werkzoekenden. Om dit te stimuleren organiseert de Werkkamer jaarlijks de award uitreikingen. Met deze award krijgen inclusieve werkgevers een podium en ontstaat een netwerk van ondernemers dat zich inzet voor duurzaam en inclusief werkgeverschap. Hilversum vervult hierbij de rol van centrumgemeente en beheert de regionale middelen. In 2025 heeft de gemeente Hilversum vanuit de Regio Gooi en Vechtstreek de resterende middelen van de Werkkamer ontvangen, ter hoogte van €58.000. Deze middelen zijn specifiek bestemd voor het organiseren van de regionale award-uitreikingen in 2026 en verder.
26. Vroegsignalering: In de meicirculaire 2025 zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld voor het onderdeel vroeg signalering binnen de aanpak van problematische schulden. Met deze middelen zijn in 2025 extra signalen opgepakt. In 2026 wordt hier vervolg aan gegeven door het aantal signalen verder uit te breiden en de werkprocessen te vereenvoudigen.

Programma 4 Bestuur

27. Stimulerend toezicht 2022-2025: Ontvangen subsidie van de Provincie voor de aanpak van het stimulerend toezicht.
28. Verandermanagement: Er zijn middelen beschikbaar gesteld voor de ontwikkel en veranderstrategie voor de opgaven dienstverlening en data gedreven sturing op basis van onze organisatievisie en kernwaarden.
29. Ontpofbare bodemresten: In het kader van de gebiedsontwikkeling Buurtschap Crailo was er een noodzaak om ontpofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog op te sporen en op te ruimen. De GEM Crailo heeft hiertoe een opsporingsonderzoek uitgevoerd. Op basis van de bommenregeling heeft de gemeente de kosten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vergoed gekregen.

Programma 5 Financiën en grondexploitaties

30. Resultaat grondexploitaties: Het saldo van de lasten en baten grondexploitatie wordt gemuteerd op de balanspost 'Vorraden', behalve in het geval er winst gemaakt wordt. Vanuit de grondexploitatie Anna's Hoeve is in 2025 een eindwinstneming van €877.000 opgenomen. De overige lasten en baten zijn per saldo altijd nihil vanwege de verrekening met de balanspost
31. Mutaties Grondexploitaties: Het saldo van de lasten en baten grondexploitatie wordt gemuteerd op de balanspost 'Vorraden'. De lasten en baten zijn daardoor per saldo altijd nihil, maar deze post maakt zichtbaar welke lasten en baten betrekking hebben op de grondexploitaties.
32. Programma Dienstverlening: Dit betreft activiteiten zoals invoering Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, vervanging afspraak -en telefoonsoftware, chatbot front office, aanpassingen dienstverlening op basis van de visie Sociaal domein, communicatie over dienstverleningsprincipes binnen de organisatie, en medewerking aan het Rekenkamer onderzoek Toegankelijke dienstverlening.
33. Rubricering akten: Het incidentele budget is beschikbaar gesteld om de digitale opslag van akten op het gewenste kwalitatieve niveau te krijgen, zodat Burgerzaken deze digitaal kan gebruiken voor haar werkzaamheden en gedigitaliseerd te archiveren.
34. Programma samenvoeging 2026 en verder: Tijdens de eindejaarsrapportage is een begroting opgesteld bestaande uit diverse projecten/activiteiten ten behoeve van de samenvoeging met Wijdmeren. Niet alle beoogde projecten/activiteiten zijn uitgevoerd in 2025 waardoor de uitgaven lager zijn dan begroot. Verwachting is dat deze uitgaven in 2026 en verder zullen plaatsvinden. Dit heeft geen effect op het resultaat aangezien de uitgaven uit de hiervoor gevormde Herindelingsreserve worden gedekt.
35. Voorziening wethouders: Om de voorziening op het juiste niveau te krijgen is een bedrag van €797.000 toegevoegd. De hogere toevoeging is het gevolg van de hogere dekkinggraad ABP bij de overdracht per 2028.

36. Testcontroles alcoholwet: De gemeente Hilversum voert het toezicht op de Alcoholwet uit voor de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek, inclusief Eemnes (vanaf 2026). Deze inzet wordt aan de betreffende gemeenten doorberekend.
37. Verkoopopbrengstpanden en gronden: In 2025 zijn de volgende panden verkocht: 's Gravelandseweg 182, Augustinushof 63 en de afwikkeling van de verkoop Herenstraat 67/69. Daarnaast zijn verschillende (kleine) stukken grond verkocht.
38. WIN Loket: Vanuit het ministerie van SZW wordt gestimuleerd om in iedere arbeidsmarktregio een WIN-punt in te richten ter ondersteuning van arbeidsmigranten, met name uit Oost-Europa. Hiervoor is een landelijk convenant opgesteld met publieke en private partners. Het WIN-punt richt zich op ondersteuning op het gebied van werk en andere leefdoelgebieden, zoals huisvesting. Voor de periode 2025–2027 wordt een decentrale uitkering beschikbaar gesteld. Met het project Work in NL (WIN) wordt ingezet op goede informatievoorziening, ondersteuning en dienstverlening aan EU-arbeidsmigranten. De gemeente Hilversum, als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Gooi- en Vechtstreek, heeft hiervoor met de decembercirculaire €96.000 ontvangen.
39. EnergieArmoede: In de decembercirculaire is €55.000 ontvangen. De decentralisatie-uitkering is bedoeld voor ondersteuning aan huishoudens met een hoge energierekening en een laag inkomen. De middelen sluiten aan op de bestaande lokale aanpak energiearmoede en maken het mogelijk huishoudens gericht te benaderen en passende ondersteuning te bieden.
40. Regionaal Werkcentrum: De arbeidsmarktregio's ontvangen in de periode 2025–2034 een tijdelijk impulsbudget om de gezamenlijke dienstverlening te versterken, bijvoorbeeld op het gebied van werk, scholing en matching. Deze middelen ondersteunen de ontwikkeling van de regionale arbeidsmarktinfrastructuur en helpen knelpunten in de samenwerking op te lossen. Daarnaast zijn in de decembercirculaire €157.000 aan extra aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor eenmalige kosten die samenhangen met de transitie en implementatie van het Werkcentrum, zoals de integratie van het Werkgeversservicepunt, de implementatie van Verbeteren Uitwisselen Matchingsgegevens (VUM) en de aanschaf van ondersteunende software. Hilversum is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van het RWC.
41. eHRM doorontwikkeling applicatie: Onderdeel van de doorontwikkeling van de HR-applicatie is ook de migratie van de backend van de applicatie. Deze backend draait nog op verouderde software en moet overgezet worden naar nieuw ontwikkelde software. Hiermee wordt o.a. de salarisadministratie uitgevoerd. Als voorbereiding op deze migratie door BCS in januari 2026 zijn in 2025 kosten gemaakt.

Reserve mutaties worden centraal toegelicht in paragraaf 5.4 Staat van reserves.

4.4 Overzicht verstrekte subsidies

Subsidieverstrekking is een belangrijk instrument om gemeentelijke doelen te bereiken. Het overzicht met verstrekte subsidies geeft inzicht in alle subsidies die verstrekt zijn voor de uitvoering van activiteiten in het jaar 2025. Om een vergelijking met 2024 te kunnen maken zijn de verstrekte subsidies uit zowel 2024 als 2025 in het overzicht opgenomen. In 2024 is een totaal van € 28,3 miljoen aan subsidies verstrekt, in 2025 betreft dit € 30,7 miljoen. De lijst is opgesteld op basis van de volgende uitgangspunten:

- het gaat om alle subsidies die de gemeente heeft verstrekt voor activiteiten in het jaar 2025, ongeacht de herkomst van de middelen;
- het gaat om subsidies waarvan de verlening betrekking heeft op het jaar 2025. Nog niet alle subsidies over 2025 zijn al vastgesteld;
- het jaar waarin de activiteit plaatsvindt is leidend;
- in het kader van de geldende (privacy)wetgeving zijn de namen van natuurlijke personen samengevoegd onder de noemer "Particulieren", en;
- voor aansluiting met de boekhouding is een regel opgenomen voor subsidies die in 2025 (terug)betaald zijn, waarvan de activiteiten niet op 2025 betrekking hebben ("Afwikkeling voorgaande jaren").

Instelling	Gerealiseerde subsidie-verstrekkings 2025	Gerealiseerde subsidie-verstrekkings 2024
Aanpak energie armoede particulieren	247.094	189.120
Afwikkeling voorgaande jaren	-1.044.815	-295.769
Aktiefysio B.V.	12.341	9.022
Arbeid Training Centrum G&V	75.850	
Atelier Buitengewoon	156.175	
Badminton Club OSO		920
Badmintonclub De Riebeeck		1.163
Badmintonclub 't Gooi		380
Bestuur Nederlandse Ver. voor Autisme (NVA)	1.500	1.500
Bink Kinderopvang B.V./Stichting Bink Peuterspeelzalen	2.364.301	1.981.859
BVHilversum	7.500	
C.V. Globe CKC U.A.	588.705	605.677
Celebration Church Netherlands	7.986	
Chiropractie Hofstad/MoveWell B.V.		11.454
Christelijke Oratorium Vereniging Hilversum	3.000	3.000
City Orkest Hilversum	2.394	2.328
Cocoon House B.V.	5.345	
Concertkoor Nostros Sonitus Faciamus	1.945	1.465
Coöperatie Boer en Zorg	84.595	
Coöperatie Toekomstbestendig Hilversum U.A.	100.000	100.000
Coöperatieve Vereniging de Raadshof		3.185
DE LOODS ZORG B.V.	119.000	
Energiesubsidie aanvraag collectieve aanpak HIP	93.712	
Energiesubsidie HIP particulieren	1.915.965	931.718
Fotoclub 't Gooi		1.159
Fysiotherapie Douma Hilversum	12.341	9.022

Fysiotherapie GC Kerkelanden	6.171	9.022
GAC	21.400	9.000
Geopark Heuvelrug - Gooi en Vecht	3.000	
Gezondheids-en Trainingscentrum Fitwell	12.341	13.533
Goois Fanfare Orkest	9.000	9.000
Goois Jeugdorkest	5.500	13.163
Goois Ouderenkoor	2.926	3.193
Goois Symfonie Orkest	5.250	3.060
Gooise Atletiek Club		1.250
Gooise Wielierclub De Adelaar	1.500	1.500
Gymnastiek en Turnvereniging Hilversum		4.368
H.L.T.C. 't Melkhuisje		750
Hanegraaf Holding		40.000
HBC	10.000	
HC en FC Victoria		12.635
Heelo		203.093
Hilfertsheem College (CVO 't Gooi)	30.000	30.000
HilverPoint / HilverZorg Thuis	198.518	
Hilversums Fanfare Orkest LEO	5.540	3.896
Hilversumse Federatie van Muziekvereniging	6.250	6.325
Hilversumse Orkest Vereniging		1.500
Hilversumse Roeivereniging Cornelis Tromp	4.000	4.000
Hilversumse Sportvereniging Wasmeer		5.071
HilverZon Duurzame Energie Coöperatie Hilvers	375.000	274.690
Historische Kring Albertus Perk		5.000
HLTC Gooiland	1.500	1.500
Hockeyvereniging 't Spandersbosch		2.561
Humanitas District Noordwest	28.340	27.250
HZC de Robben	2.500	8.587
Koepelvereniging De Haven		8.135
Korfbalvereniging De Corvers		842
Leger des Heils	30.000	15.660
Lionsclub Het Gooi	3.500	
M PRAKTIJK coacht oefent traint	5.276	
Makeltrent B.V.		1.350
MediaCity Bigband		3.000
Mediastages B.V.	10.000	10.000
MEE Dichtbij	774.861	
MEE Utrecht, Gooi & Vecht		1.101.279
Musicorda	5.221	6.360
Muziekgezelschap Excelsior	7.119	6.925
Ned. Israëlische Gemeente H'sum	15.000	8.458

Nederlandse Organisatie van Audio-Visuele Amateurs		2.400
Ondernemersvereniging De Havenstraat	12.260	
Ondernemersvereniging Zuid West	41.340	41.340
Onderwatersportvereniging Hilversum (Osvh)		670
Optisport Hilversum B.V.		101.893
OREC Groep B.V.	5.276	
OTC Gooi en Vechtstreek	10.553	
Parkinson Vereniging	880	880
Particulieren	94.106	280.228
Petanqueclub De Gooiers		3.161
Peter's Move for Life	5.276	11.454
Phase 01 Herstel Begeleiding B.V.	46.852	
Proeftuin Aardgasvrije Wijk (PAW)	18.421	114.805
Reg. Samenwerkingsverband Unita	104.164	70.831
Repair Factory B.V.	174.700	
ROC van Amsterdam-Flevoland		49.950
RolandCarter B.V.	22.500	
Royal Properties Amsterdam B.V.		10.000
Rugby Club Hilversum	4.000	3.300
Samenwerkingsverband "Unita"		25.000
SCPI Immorente p/a Cushman & Wakefield Property Solutions B.V.	9.936	
Slachtofferhulp Nederland	36.125	31.000
Sportclub 't Gooi	1.500	
Sportfondsen Hilversum B.V.		69.929
Sportvereniging Keizer Otto 55+		723
Stichting "De Hof"		10.000
Stichting 3X3 Unites	30.032	28.300
Stichting Alberdingk Thijm Kinderopvang	166.628	234.432
Stichting Alberdingk Thijm Scholen	93.750	93.750
Stichting Alzheimer Nederland	3.000	557
Stichting Amaris Zorggroep	93.690	
Stichting ART Hilversum	10.500	12.100
Stichting Awen koorprojecten	1.590	1.590
Stichting Bas van de Goor Foundation	11.132	13.915
Stichting Big Band Balance		750
Stichting BIZ Vastgoed Gijsbrecht	42.875	42.875
Stichting Botanische Tuin dr. Costerus	10.000	3.000
Stichting Buurt Post Zuid De Lelie	4.400	
Stichting Buurtgezinnen	41.850	11.160
Stichting Cantate op de Brink	5.000	4.400
Stichting Centrum Hilversum	44.140	92.437
Stichting Cultuur Netwerk Hilversum	115.557	210.578

Stichting de Bühne	7.500	
Stichting De Cultuurbrigade		7.500
Stichting De Geus		2.137
Stichting De Zilveren Camera van de Nederlandse Vereniging Van Fotojournalisten	107.000	84.086
Stichting Dudok Architectuur Centrum	305.800	315.829
Stichting Dudok Concerten	6.760	7.172
Stichting Dynamic Arts	52.270	52.000
Stichting Eigen-Kracht Centrale	65.164	31.044
Stichting Energiedienstenbedr. Gooi & V	675.000	694.845
Stichting Erfgoedhuis Hilversum	5.000	35.280
Stichting Exploitatie Buitenplaatsen de Hoorneboeg	87.500	118.701
Stichting Fietsgilde 't Gooi		1.470
Stichting Filmtheater Hilversum	368.253	731.443
Stichting GAAF Muziektheater		7.500
Stichting Gooi en Vecht Inclusief	30.840	30.000
Stichting Gooi Events	1.500	1.500
Stichting Gooise Scholen Federatie	8.631	35.650
Stichting Grafisch Atelier 't Gooi	176.172	184.916
Stichting Het Bouwdepot	33.500	
Stichting Het Wereldorkest		10.000
Stichting Hilversum 100	223.617	210.030
Stichting Hilversum Marketing	955.093	679.200
Stichting Hilversum One		19.500
Stichting Hilversum Schaakt		11.359
Stichting Hilversummers.nl		15.525
Stichting Hilversumse Architectuurprijs	3.450	7.200
Stichting Hilversumse Meent	291.918	257.983
Stichting HipHelpt Hilversum		2.929
Stichting Hogeschool van Amsterdam		41.560
Stichting Instandhouding Joods Erfgoed Gooi- & Vechtstreek		14.500
Stichting Interakt Contour Groep	82.940	
Stichting J.H. Donnerschool		48.126
Stichting Jazz Legends		1.400
Stichting Jeugdeducatiefonds	30.000	27.000
Stichting JobOn	17.250	17.250
Stichting King Arthur Groep	165.202	
Stichting Kleintje Kunst		3.252
Stichting Kristal Theater	3.000	1.200
Stichting Kwintes	87.094	20.169
Stichting Leegstand Oplossers Amsterdam	10.000	
Stichting Lokale Omroep Hilv., Huizen en BEL	58.085	7.600
Stichting Maatjesproject Gooi & Vechtstreek	399.545	378.575

Stichting Mama Vita Hilversum	3.500	2.820
Stichting Mantelzorg & Meer	575.000	10.000
Stichting Media Perspectives	275.000	250.000
Stichting Mediafonds Hilversum	72.500	72.500
Stichting Mediaplein	67.000	235.384
Stichting Meentwerf	7.710	7.500
Stichting Metropole Orkest	50.000	170.850
Stichting Museum Hilversum	764.077	755.334
Stichting Music Around The Fireplace		3.392
Stichting Muze Maakt		1.071
Stichting Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid	88.950	267.525
Stichting Noor	18.749	18.750
Stichting Omgevingseducatie G,VenE	105.380	77.952
Stichting Omroep Muziek	25.000	20.960
Stichting Ondernemersfonds Gijsbrecht	73.150	54.750
Stichting ONS Kerkelanden	59.200	
Stichting Openb.Bibliotheek en Volksuniversiteit Hilversum	3.495.698	3.129.902
Stichting Openbaar Onderwijs Hilversum		43.383
Stichting Opwaarts NU	46.321	
Stichting Pierre Palla Concertorgel	8.173	7.950
Stichting Pinetum Blijdenstein	39.587	
Stichting Pleinevents		21.500
Stichting Podium De Vorstin	1.424.533	1.372.969
Stichting Pop & Jazz Hilversum	50.000	45.000
Stichting Popwaarts	8.500	
Stichting Present Hilversum	128.050	130.976
Stichting Present Sound	800	
Stichting Proceon	75.000	75.000
Stichting PubArt	6.750	5.000
Stichting Raadhuisconcerten	11.950	5.865
Stichting Regionaal Talentfonds-Utrecht	135.000	
Stichting Roer	5.450	
Stichting Schuldhulpmaatje Hilversum en omstreken	18.600	17.853
Stichting Scouting Regio Gooi	5.000	5.000
Stichting Seinconcerten	5.145	4.000
Stichting Sherpa	227.495	88.832
Stichting Singer Memorial Foundation	44.636	
Stichting Speel-o-theek De Steeg	8.500	9.000
Stichting Sportclub Gehandicapten Gooi en Eemland	1.900	700
Stichting Sportev. Le Champion	25.000	25.000
Stichting Stadsfestival Hilversum/New Republic	35.000	70.000
Stichting Stadsfonds Hilversum	1.306.219	1.223.831

Stichting Steengoed Erfgoed	4.999	
Stichting Suicide Preventie Centrum	9.600	
Stichting Technologieraad Regio Utrecht		10.000
Stichting Thuisgekookt	28.500	30.750
Stichting Toonkunstkoor Hilversum	3.084	4.750
Stichting Urgente Noden Nederland	48.500	
Stichting Versa Welzijn	7.093.203	6.591.089
Stichting Vier het Leven	4.300	6.000
Stichting Villa Pinedo	5.528	13.509
Stichting Viore	45.000	28.655
Stichting VluchtelingenWerk West en Midden-Nederland	425.028	485.627
Stichting Vrienden Mobiel Erfgoed Hilversum		2.000
Stichting Vrienden van het Cuypers Ensemble	3.050	
Stichting WAC-Hilversum		9.345
Stichting Wijkcentrum De Zoutkeet	23.000	32.000
Stichting Wisseloord House Of Music	32.667	50.748
Stichting Wonderfeel	89.045	93.742
Stichting Yuverta	4.927	4.927
Stichting Zorg en Zelfdoding	2.955	
Stichting Zorgoppas	33.775	31.233
STIP Hilversum	201.167	350.875
Team Sportservice Provincie Utrecht	1.211.332	944.959
Tennisvereniging de Rading		750
The Talented	6.000	5.500
Theatergroep De Fusie		1.400
Triathlon Vereniging Hilversum		396
V/d Wetering VOF Fabrique Ludique		10.000
Ver. Scholen JA Alberdingk Thijm / AT Scholen VO	30.000	30.000
Verenging 't KOOR!	1.350	
VesperCare B.V.	242.909	225.057
Voetbalvereniging OSO		2.416
Volleybalvereniging Vreugde, Inspanning, Fierheid		1.653
Voorhoeve Boekhandel		7.500
Zelfstandigen Bouw B.V.		10.000
Zwemvereniging "Torpedo"		2.064
Totaal	30.703.206	28.323.490

4.5 Bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Deze tabel is bedoeld voor de topfunctionarissen met executieve taken, d.w.z. de leden van het hoogste uitvoerende orgaan en de daaraan ondergeschikte(n) die in deze rol (gezamenlijk) verantwoordelijk zijn voor de gehele rechtspersoon of de gehele instelling, en degene(n) belast met de dagelijkse leiding van de gehele rechtspersoon of de gehele instelling.

Gegevens 2025			
bedragen x € 1	C.P. Torres-Barrera	A.J. Meerveld - Hop	M. Pen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 28/02	01/06 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	156.106	23.019	73.301
Beloningen betaalbaar op termijn	23.260	3.362	11.703
Subtotaal	179.366	26.281	85.004
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	39.764	144.230
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	<i>179.366</i>	<i>26.281</i>	<i>85.004</i>
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	C.P. Torres-Barrera	A.J. Meerveld - Hop
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	154.662	119.056
Beloningen betaalbaar op termijn	23.321	19.415
Subtotaal	177.983	138.471
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
Bezoldiging	177.983	138.471

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12:

bedragen x € 1		G. Kager	
Funcctiegegevens	Griffier		
Kalenderjaar	2025	2024	
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	20/01 t/m 13/06	N.v.t.	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	6	N.v.t.	
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	598	N.v.t.	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 235	€ 221	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	196.200	N.v.t.	
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	140.530		
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)			
Bezoldiging in de betreffende periode	89.625	N.v.t.	
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	89.625		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		
Bezoldiging	89.625		
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		

4.6 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 10 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 8,347 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 17,111 miljoen bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 8,347 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 17,111 miljoen acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen (in Euro's):

A. Begrotingscriterium	
Begrotingsonrechtmatigheden	
1a - Overschrijding lasten programma's	16.371.233
1b - Overschrijding uitgaven investeringen	739.586
2 - Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3 - Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	0
4 Totaal begrotingsonrechtmatigheden	17.110.819
5 - Afwijkingen passend binnen normen- en toetsingskader	17.110.819
6 - Resterend saldo begrotingsonrechtmatigheden	0
B. Voorwaardencriterium	
7 - Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	442.018
C. M&O criterium	
8 - Geen bevindingen	0
Totaal onrechtmatigheden (4 + 7 + 8)	17.552.837
9 - Waarvan acceptabel	17.110.819
10- Waarvan niet acceptabel	442.018

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

5. De uiteenzetting van de financiële positie

5.1 Balans

Bedragen x € 1.000, per 31 december

ACTIVA	2025	2024
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	1.617	1.550
bijdragen aan activa in eigendommen van derden	1.617	1.550
Materiële vaste activa	329.623	309.265
investeringen met een economisch nut	189.511	182.516
investeringen met een econ. nut waarvoor een heffing mogelijk is	21.316	20.975
investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	118.796	105.774
Financiële vaste activa	32.347	30.360
kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	2.364	2.364
leningen aan deelnemingen	16.209	16.145
overige langlopende leningen	13.774	11.851
TOTAAL VASTE ACTIVA	363.587	341.175
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden	38	1.152
onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-	1.114
gereed product en handelsgoederen	38	38
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	35.948	34.799
vorderingen op openbare lichamen	26.532	24.975
uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	390	68
overige vorderingen	9.026	9.756
Liquide middelen	22	41
Overlopende activa	14.595	13.633
nog te ontvangen van overheden (specifiek bestedingsdoel)	4.452	916
overige overlopende activa	10.143	12.717
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	50.603	49.625
TOTAAL ACTIVA	414.190	390.800

Recht op verliescompensatie vpb

988

Bedragen x € 1.000, per 31 december

PASSIVA	2025	2024
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	91.697	97.028
reserves:	90.636	92.766
1. de algemene reserve	53.009	62.839
2. de bestemmingsreserves	37.627	29.927
gerealiseerd resultaat	1.061	4.262
Voorzieningen	23.314	18.681
Vaste schulden met rentetypische looptijd > één jaar	190.741	184.217
onderhandse leningen van:	190.188	183.691
1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	21.360	22.800
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	114.107	120.690
3. openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	54.721	40.201
waarborgsommen	553	526
TOTAAL VASTE PASSIVA	305.752	299.926
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd < één jaar	60.693	46.437
kasgeldleningen bij openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	25.000	
bank- en giroaldi	8.395	19.661
overige schulden	27.298	26.776
Overlopende passiva	47.745	44.437
verplichtingen	14.566	16.649
ontvangen voorschotbedragen overheden (specifiek bestedingsdoel)	31.825	26.640
overige vooruit ontvangen bedragen	1.354	1.148
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	108.438	90.874
TOTAAL PASSIVA	414.190	390.800

Verstreckte borgstellingen of garantstellingen aan natuurlijke en rechtspersonen

610.007

5.2 Toelichting op de balans

5.2.1 Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (in het vervolg: BBV) en de Financiële verordening gemeente Hilversum 2024, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarden. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen verder worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Alle bedragen in de jaarrekening staan weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dit betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties en de baten/lasten van de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium (M&O) omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals door de raad is vastgesteld op 10 december 2025;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening en de Nota financieel beleid is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt wanneer deze niet tijdig aan de raad zijn gemeld;
  - Ten aanzien van het M&O criterium is de Nota M&O beleid leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording;
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV en de financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves (zijnde € 8.347.262) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapportagebedrag van € 300.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden toegelicht.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment van besluitvorming door de AvA (Algemene Vergadering van Aandeelhouders) van de betreffende deelneming. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) eigen bijdragen worden als bate verantwoord in het jaar waarin ze ontvangen worden (kasbasis).

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hierna vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Conform het BBV worden de mutaties in reserves, zowel bij de begroting als bij de rekening, separaat verantwoord. Zowel het totaal van saldo van baten en lasten, als het resultaat zijn hierdoor inzichtelijk.

Eigenbijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Wmo (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Vaste activa

De vaste activa op de balans zijn conform artikel 33 van het BBV onderverdeeld in:

- Immateriële vaste activa;
- Materiële vaste activa;
- Financiële vaste activa.

Conform de Financiële verordening 2024 wordt lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, volgens de afschrijvingstabel zoals opgenomen in de bijlage van de Financiële verordening 2024. Uitgaven die niet hebben geleid tot het realiseren van een activum of het openen van een grondexploitatie worden niet geactiveerd. Activa worden afgeschreven volgens de afschrijvingstabel die gold in het jaar van investeren.

Immateriële vaste activa:

Het BBV kent de volgende soorten immateriële vaste activa:

- De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- De bijdragen aan activa in eigendom van derden.

In de Financiële verordening gemeente Hilversum 2024 is vastgelegd dat de kosten voor het afsluiten van geldleningen en de saldi van agio en disagio niet worden geactiveerd. Met de inwerkingtreding van de nieuwe Financiële verordening 2024 is er een wijziging doorgevoerd met betrekking tot bijdragen aan activa in eigendom van derden; deze worden voortaan geactiveerd.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De immateriële en materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen, direct toe te rekenen personeelskosten en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa:

Het BBV kent de volgende soorten financiële vaste activa:

- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen;
- leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
- overige langlopende leningen;
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Onder de financiële vaste activa zijn deelnemingen, langlopende geldleningen en langlopende uitzettingen opgenomen. De verstrekte langlopende geldleningen en -uitzettingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde verminderd met de ter zake ontvangen aflossingen en eventueel gevormde voorzieningen voor oninbaarheid. De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs tenzij de marktwaarde duurzaam lager is.

Flottende activa

De vlottende activa op de balans worden in overeenstemming met het BBV onderverdeeld in:

- voorraden;
- uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;
- liquide middelen;
- overlopende activa.

Vorraden

Het BBV kent de volgende soorten voorraden:

- grond- en hulpstoffen;
- onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
- gereed product en handelsgoederen;
- vooruitbetalingen.

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van de complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd. De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen, direct toe te rekenen personeelskosten en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs wordt daarnaast de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar. Het BBV zegt dat het voorzichtigheidsbeginsel ertoe leidt dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Volgens het realisatiebeginsel dient in die gevallen de winst ook te worden genomen.

De voorraad gereed product is gewaardeerd tegen historische verkrijgingsprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Kortlopende vorderingen, liquide middelen en overlopende activa

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, liquide middelen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. De gevormde voorzieningen voor oninbaarheid van debiteuren zijn op de nominale waarde van de debiteuren in mindering gebracht.

Passiva

Reserves en voorzieningen

Op de reserves en voorzieningen wordt geen rente bijgeschreven.

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

Voorzieningen en de lang- en kortlopende schulden en overlopende passiva

Voorzieningen en de lang- en kortlopende schulden en overlopende passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

5.2.2 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Volgens het BBV moet in de toelichting op de balans een item worden opgenomen over de belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente in de toekomstige jaren is gebonden maar die niet uit de balans zelf blijken. Niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn daarmee financiële verplichtingen of verbintenissen die niet direct in de jaarrekening worden opgenomen, maar die wel een potentiële (toekomstige) impact hebben op de financiële positie van de gemeente. Bijvoorbeeld toekomstige personeelsverplichtingen zoals het verlofsparen en meerjarige contracten.

Bij het opnemen van de niet uit de balans blijvende verplichtingen in de jaarrekening 2025 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

- 1) Er zijn enkel meerjarige contracten opgenomen met een contractwaarde vanaf € 175.000 per jaar.
- 2) De gerapporteerde contractwaarde is gebaseerd op de in het contract vastgelegde waarden in combinatie met de realisatie 2025.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Einddatum contract	Contractwaarde 2026	Contractwaarde resterende looptijd 2027 e.v.	Totale contractwaarde
Parkeerservices	31-12-26	2.895	2.895	5.790
Dudok Wonen Melkfabriek 5 Hilversum	31-12-41	247	3.705	3.952
Huur Wilhelminastraat	31-12-31	1.300	6.500	7.800
Centric kantoorautomatisering	31-12-29	860	965	1.825
Licenties kantoorautomatisering	1-12-27	854	645	1.499
Beveiliging	31-01-28	530	575	1.105
Rioolaansluitingen	31-12-26	770	-	770
Schoonmaak Oekraïne opvanglocaties	31-12-26	650	-	650
Gladheidsbestrijding	31-08-27	214	214	428
Rioolreiniging	30-09-26	225	-	225
Onderhoud openbare ruimte	31-12-27	3.800	3.800	7.600
Onderhoud bebording	30-04-28	330	440	770
Onderhoud buitensportvelden	31-12-26	1.090	-	1.090
Catering	17-06-27	420	193	613
Collectieve ZKV (armoedebeleid)	31-12-27	400	400	800
Verlofsparen		1.839	-	1.839
Huur Laapersveld	31-07-28	361	601	962
Huur Soestdijkerstraat	21-12-38	587	7.044	7.631
Totaal		17.372	27.977	45.349

5.2.3 Niet uit de balans blijvende rechten

Er zijn geen rechten die niet op de balans zijn verantwoord.

Voor informatie over verstrekte leningen en garanties verwijzen wij u naar de [paragraaf financiering](#) in deze jaarstukken.

5.2.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na balansdatum geen substantiële ontwikkelingen voorgedaan die betrekking hebben op de jaarstukken.

5.2.5 Toelichting op de afzonderlijke balansposten

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Conform de aanpassing in de BBV worden met ingang van 2016 de 'bijdragen aan activa in eigendom van derden' verantwoord onder de Immateriële vast activa.

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Omschrijving	Bedragen x € 1.000					Boekwaarde 31-12-2025
	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeer- dering	Bijdragen derden	Afschrijving	Afwaardering	
Bijdragen activa in eigendom van derden	1.550	153	0	-85	0	1.617
Totaal immateriële vaste activa	1.549	153	0	-85	0	1.617

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De vermeerderingen en verminderingen betreffen:

Bijdrage aan activa in eigendom van derden	Bedragen x € 1.000	
	Vermeerdering	Bijdrage derden
Bijdrage aan Sportpad ROC	153	-
Overig (< 100.000)	-	-
Totaal	153	0

Materiële vaste activa

De onder activa verantwoorde materiële vaste activa met economisch nut hebben betrekking op:

- Gronden en terreinen
- Woonruimten
- Bedrijfsgebouwen
- Grond- weg- en waterbouwkundige werken
- Vervoermiddelen
- Machines, apparaten en installaties
- Overige materiële vaste activa

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen activa waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

De onderstaande toelichtingen op de diverse activaposten richten zich voornamelijk op de vermeerderingen en verminderingen. Daarnaast worden ook de afwaarderingen (indien van toepassing) van een korte toelichting voorzien. De (reguliere) afschrijvingen worden niet nader toegelicht, dit betreft de reguliere, jaarlijks terugkerende lasten.

Economisch nut:

De BBV schrijft voor onderscheid te maken tussen investeringen met een economisch nut en met een maatschappelijk nut. Investerings hebben een economisch nut indien zij verhandelbaar zijn en / of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Voorbeelden hiervan zijn een zwembad, riolering, tolweg, vuilnisauto's, computers, stadhuis en schoolgebouwen.

Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen waarbij dat niet het geval is.

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Omschrijving	Bedragen x € 1.000					Boekwaarde 31-12-2025
	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeer- dering	Bijdragen derden	Afschrijving	Afwaardering	
Gronden en terreinen	17.804	763	-921	0	0	17.646
Woonruimten	23.204	7.211	-266	-55	-12.192	17.903
Bedrijfsgebouwen	123.886	12.369	-1.009	-2.934	-45	132.267
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.218	0	0	-127	0	1.092
Machines, apparaten en installaties	2.955	687	-11	-182	0	3.448
Overige materiële vaste activa	13.449	5.286	-25	-1.554	0	17.156
Totaal materiële vaste activa econ. nut	182.516	26.315	-2.232	-4.852	-12.237	189.511

Van de gronden en terreinen is € 3,6 miljoen in erfpacht uitgegeven.

Gronden en terreinen (economisch nut)

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

Gronden & terreinen	Bedragen x € 1.000	
	Vermeerdering	Vermindering
Flexwonen Circusterrein	619	-921
Gemeentedeput MOB-complex	144	
Totaal	763	-921

Woonruimten (economisch nut)

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

Woonruimten	Bedragen x € 1.000	
	Vermeerdering	Vermindering
Panden Koninginneweg WVG	3.707	-7
WVG Entree Oost	1.140	-
WVG Arenapark	5	-
Philipsweg 18 extra kamers	20	-20
Philipsweg 18 extra kamers	239	-239
Emmastraat 15	2.100	
Totaal	7.211	-266

Over 2025 is er voor €12.192.000 afgewaardeerd. Dit betreft de boekwaarde van 's Gravelandseweg 182/182a in verband met verkoop (€15.000) en afwaardering tot sloopwaarde van de panden Koninginneweg WVG (€12.177.000).

Bedrijfsgebouwen (economisch nut)

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

	Bedragen x € 1.000	
Bedrijfsgebouwen	Vermeerdering	Vermindering
Bloemrijk Buurthuis (vh de Lelie)	-6.917	-195
AT College uitbreiding	392	-
Wilgetak, school uitbreiding Jan Bll	1.494	-
Violenschool, school en gymzaal	800	-
Villa Vrolik, gymzaal	146	-
Ondergrondse fietsenstalling	1.981	-814
HSV	1.506	-
Godelindeschool	236	-
STIP, Vondelschool, voorbereiding verv. NB en Gymz	487	-
CVO t Gooi, Hilfertsheem College, uitbr. gebouw	581	-
Montessori Zuid	338	-
Van Hasseltschool	300	-
Het Mozaik	1.270	-
Lorentzschool	479	-
Paulusschool	4.210	-
Bloemrijk Kinderopvang	2.086	-
Bloemrijk Extra BSO	408	-
Bloemrijk Jongerencentrum	665	-
Bloemrijk Jeugd en Gezin	1.861	-
Overig (< 100.000)	46	-
Totaal	12.369	-1.009

Over 2025 is er voor € 45.000 afgewaardeerd. Dit betreft de boekwaarde van de Augustinushof 63 in verband met verkoop.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (economisch nut)

Er hebben geen vermeerderingen en verminderingen plaats gevonden.

Machines, apparaten en installaties (economisch nut)

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

	Vermeerdering	Vermindering
Machines, apparaten & installaties		
2019-01 Bouwkundige en E/W voorzieningen	196	-
WKO Stationshart	376	-11
Overig (< 100.000)	115	-
Totaal	687	-11

Overige materiële vaste activa (economisch nut)

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

Overige materiële activa	Bedragen x € 1.000	
	Vermeerdering	Bijdrage derden
Firewall	257	-
Vervanging netwerkapparatuur	370	-
Bring your own device	331	-
Audio visuele middelen	298	-
Audio visuele middelen	154	-
Uitbreiding huisvesting Wilhelminastraat	2.466	-
ICT Equipmentroom Wilhelminastraat	185	-
ICT Netwerkvoorzieningen Wilhelminastraat	509	-
Uitbreiding grafische reken capaciteit	132	-
Overig (< 100.000)	584	-25
Totaal	5.286	-25

Economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

De BBV schrijft voor onderscheid te maken tussen investeringen met een economisch nut en met een maatschappelijk nut. Investerings hebben een economisch nut indien zij verhandelbaar zijn en / of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Voorbeelden hiervan zijn een zwembad, riolering, tolweg, vuilnisauto's, computers, stadhuis en schoolgebouwen.

Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen waarbij dat niet het geval is.

De nieuwe activa voor vervanging van de riolering wordt vanaf 2019 jaarlijks afgeboekt met de spaarvoorziening riolering. Hierbij geldt dat de activa eerst conform het BBV wordt geactiveerd, en vervolgens wordt afgeboekt. Per saldo is er daardoor geen toename van de MVA voor de vervangingsinvesteringen van de riolering.

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Omschrijving	Bedragen x € 1.000					
	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeer- dering	Bijdragen derden	Afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2025
Bedrijfsgebouwen	2.585	0	0	-183	0	2.401
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.247	3.949	-3.568	-618	0	14.010
Vervoermiddelen	365	157	0	-53	0	469
Machines, apparaten en installaties	3.778	836	0	-178	0	4.436
Totaal mva econ. nut i.c.m. heffingen	20.975	4.942	-3.568	-1.032	0	21.316

Bedrijfsgebouwen (economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)

Er hebben geen vermeerderingen en bijdragen derden plaats gevonden.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)

De vermeerderingen en bijdragen derden betroffen:

	Bedragen x € 1.000	
Grond, weg- en waterbouwkundige werken (i.c.m. heffingen)	Vermeerdering	Bijdrage derden
GWP 2018	234	-234
GWP 2020	166	-166
GWP 2021	1.609	-1.191
GWP 2022	708	-627
GWP 2023	236	-354
GWP 2024	732	-732
GWP 2025	264	-264
Totaal	3.949	-3.568

Vervoermiddelen (economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)

Vermeerderingen en bijdragen derden betroffen:

	Bedragen x € 1.000	
Vervoermiddelen (i.c.m. heffingen)	Vermeerdering	Bijdrage derden
Overig (< 100.000)	157	-
Totaal	157	0

Machines, apparaten en installaties (economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)

De vermeerderingen en bijdragen derden betroffen:

	Bedragen x € 1.000	
Machines, apparaten & installaties (i.c.m. heffingen)	Vermeerdering	Bijdrage derden
Uitbreiden parkeerplekken betaald parkeren	679	-
Overig (< 100.000)	157	-
Totaal	836	0

Maatschappelijk nut:

De BBV schrijft voor onderscheid te maken tussen investeringen met een economisch nut en met een maatschappelijk nut. Investerings met een maatschappelijk nut zijn activa die geen economisch, maar een maatschappelijk nut hebben. Het gaat hierbij uitsluitend om investeringen in de openbare ruimte: (water)wegen, straten, pleinen, viaducten, geluidswallen, parken, openbare verlichting. Deze investeringen dienen duidelijk een maatschappelijk nut, maar ze genereren geen middelen (er is geen markt voor).

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Omschrijving	Bedragen x € 1.000					Boekwaarde 31-12-2025
	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeer dering	Bijdragen derden	Afschrijving	Afwaardering	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	104.608	17.531	-1.012	-3.414	0	117.714
Machines, apparaten en installaties	914	115	0	-167	0	862
Overige materiële vaste activa	252	0	0	-32	0	220
Totaal materiële vaste activa (maatschappelijk nut)	105.774	17.646	-1.012	-3.613	0	118.796

De boekwaarde per 31 december 2025 bestaat voor €60.612.000 uit investeringen van vóór 31 december 2016. Over deze investeringen mag (eventueel) versneld worden afgeschreven.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (maatschappelijk nut)

De vermeerderingen en bijdragen derden betroffen:

Materiële activa (maatschappelijk nut)	Bedragen x € 1.000	
	Vermeerdering	Vermindering
Vervangen OV armaturen 2024	355	-
Vervanging wegen 2020	153	-
Vervanging wegen 2021	1.139	-
Vervanging wegen 2022	433	-5
Vervanging wegen 2023	457	-34
Vervanging wegen 2024	1.153	-
Vervanging wegen 2025	1.136	-
Wegwerkzaamheden i.c.m. rioleringen 2023	376	-
Vervangen brugdek 2e kanaalbrug Kortenhoef	149	-
Infrastructurele maatregelen 2023	141	-
Verkeersregelinstallaties 2023	115	-
Verkeersregelinstallaties 2024	189	-
Herinrichting Kerkbrink	1.189	-
KSB Contract 1 Simon Stevinweg en Snelliuslaan	107	-53
KSB Contract 3 Ronde	371	-185
KSB Contract 2 Noorderweg	776	-388
Sportpad	427	-
Vorbereidingskrediet Centrumring	560	-110
Herinrichting Gijsbrecht	1.809	-
Materieel gladheidsbestrijding 2024	251	-
Materieel gladheidsbestrijding 2025	275	-
Beschoeiing 2017	197	-
Beschoeiing 2018	129	-
Beschoeiing 2022	239	-
Beschoeiing 2023	298	-
Beschoeiing 2024	308	-
groengordel 2025	220	-
Nieuw busstation	1.826	-16
Speelvoorziening 2025	253	-
Kwaliteitsimpuls Oude Haven	221	-
Vergroenen speelterreinen 2 (6 plekken)	151	-
vergroenen speelplekken 2024	309	-
Vergroenen speelterreinen 3, incl Neuwegpark	134	-
Realisatie plan Huydecopersweg	165	-28
Waterinrichtingsplan Huydecopersweg	227	-130
Overig (< 100.000)	1.293	-63
Totaal	17.531	-1.012

Machines, apparaten en installaties (maatschappelijk nut)

De vermeerderingen en bijdragen derden betroffen:

	Bedragen x € 1.000	
Machines, apparaten en installaties (maatschappelijk nut)	Vermeerdering	Vermindering
Verkeersregelinstallaties 2023	115	-
Overig (< 100.000)	-	-
Totaal	115	0

Overige materiële vaste activa (maatschappelijk nut)

Er hebben geen vermeerderingen en bijdragen derden plaats gevonden.

Financiële vaste activa

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

	Bedragen x € 1.000					
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeer- dering	Bijdragen derden	Afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2025
Kapitaalverstrekkingen	2.364	0	0	0	0	2.364
Leningen	16.145	64	0	0	0	16.209
Overige langlopende leningen	11.851	1.964	-42	0	0	13.774
Totaal financiële activa	30.360	2.029	-42	0	0	32.347

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Er hebben geen vermeerderingen en verminderingen plaats gevonden.

Leningen aan deelnemingen

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

	Bedragen x € 1.000	
Leningen	Vermeerdering	Vermindering
Overig (< 100.000)	64	-
Totaal	64	0

Overige langlopende leningen

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

	Bedragen x € 1.000	
Overige langlopende leningen	Vermeerdering	Vermindering
Restauratiefonds	829	-5
SVN leningen	1.125	-36
Overig (< 100.000)	10	-1
Totaal	1.964	-42

De verstrekte overige langlopende leningen bestaan met name uit leningen aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten in het kader van het project Particuliere woningbouwverbetering, startersleningen, het restauratiefonds en een lening aan Pinetum Blijdenstein.

De eindstand per 31 december 2025 van de revolverende fondsen kan als volgt gespecificeerd worden:

	Bedragen x € 1.000		
	Leningen	In Kas	Totaal
Duurzaamheidsrekening	9.519	2.112	11.631
Stimuleringsregeling	76	55	131
Restauratiefonds	1.042	834	1.876
Totaal	10.637	3.001	13.638

VLOTTENDE ACTIVA

VOORRADEN

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Omschrijving	Bedragen x € 1.000						
	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeer- dering	Verminderin- gen	Winstname	Afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2025
Bouwgronden in exploitatie	4.953	2.241	-16	877	0	0	8.055
Gereed product en handelsgoederen	38	0	0	0	0	0	38
Totaal voorraden (bijlage 5.2.6)	4.991	2.241	-16	877	0	0	8.092
Voorziening planexploitaties	-3.839	-4.781			0	0	-8.620
Totaal voorraden (balans)	1.152	-2.540	-16	877	0	0	-528

Een specificatie van de bouwgronden is te vinden in hoofdstuk 5.3.2 Overzicht grondexploitaties.

Door het treffen van een verliesvoorziening is de Grex stationsplein negatief geworden. Hierdoor is het saldo Onderhanden werk € 566.000 negatief geworden (saldo 'Bouwgronden in exploitatie' en 'Voorziening planexploitaties'). Conform het BBV is het negatieve saldo Onderhanden werk gepresenteerd onder de voorzieningen.

Onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie

De vermeerderingen en verminderingen betreffen:

Onderhanden werk (grondexploitaties)	Bedragen x € 1.000	
	Vermeerdering	Vermindering
Anna Hoeve, Hilversum NO (99956)	694	877
Grex stationsplein	1.547	-16
Totaal	2.241	861

Voorraad gereed product

Er hebben geen vermeerderingen en verminderingen plaats gevonden.

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan een jaar

Deze uitzettingen ad € 35,9 miljoen bestaan uit:

- vorderingen op openbare lichamen (€ 26,5 miljoen);
- uitzettingen in 's Rijkschatkist kleiner dan één 1 jaar (€ 0,4 miljoen);
- overige vorderingen (€ 9,0 miljoen)

Schatkistbankieren wordt toegelicht in de paragraaf Financiering in paragraaf 3.4.8.

De vorderingen op openbare lichamen bestaan voornamelijk uit:

Bedragen x € 1.000		
Vorderingen op openbare lichamen	2025	2024
Belastingdienst (BCF en BTW)	24.306	22.910
Belastingdienst (vennootschapsbelasting)	218	292
Overige openbare lichamen	2.008	1.773
Totaal	26.532	24.975

Bedragen x € 1.000		
Overige vorderingen	2025	2024
Debiteuren algemeen	4.427	4.795
Belastingdebiteuren	1.816	1.960
Debiteuren sociale zaken	2.783	3.001
Totaal	9.026	9.756

Per vordering soort zijn de volgende voorzieningsbedragen in mindering gebracht:

Debiteuren algemeen €514.000 (2024: €88.000)

Belastingdebiteuren €563.000 (2024: €595.000)

Debiteuren sociale zaken €3,0 miljoen (2024: €3,3 miljoen).

Liquide middelen

Bedragen x € 1.000		
Liquide middelen	2025	2024
Overloop Pin / Chip opbrengsten	4	8
Gemeentelijke kassen	18	33
Totaal	22	41

Rekening courant

Het rentetarief van de rekening Courant bij de BNG bestaat uit het 1-maands Euribor tarief plus een opslag van 0,15%.

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit:

Bedragen x € 1.000		
Overlopende activa	2025	2024
Specifiek bestedingsdoel:	4.452	916
Het Rijk	3.514	401
Overige Nederlandse overheidslichamen	938	515
Overige overlopende activa	10.143	12.717
Overige nog te ontvangen bedragen	7.457	9.958
Vooruitbetaalde lasten	2.686	2.759
Totaal	14.595	13.633

Het verloop van de overlopende activa met een specifiek bestedingsdoel van het Rijk is opgenomen in bijlage 5.6.

Vaste passiva

Eigen vermogen

De algemene reserve is in de loop der jaren gevormd met voordelige resultaten uit het verleden (o.a. verkopen van aandelen in het toenmalige gemeentelijke energiebedrijf en de toenmalige gemeentelijke centrale antenne inrichting en de aandelen in de NV Bouwfonds). Het verloop van deze algemene reserve ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000		
Eigen vermogen	2025	2024
(a) Reserves		
1. de algemene reserve	53.009	62.839
2. de bestemmingsreserves	37.627	29.927
(b) Gerealiseerd resultaat		
(1) rekeningjaar 2024		4.262
(2) rekeningjaar 2025	1.061	
Totaal	91.697	97.028

Algemene reserve

De algemene reserve is in de loop der jaren gevormd met voordelige resultaten uit het verleden (o.a. verkopen van aandelen in het toenmalige gemeentelijke energiebedrijf en de toenmalige gemeentelijke centrale antenne inrichting en de aandelen in de NV Bouwfonds). Het verloop van deze algemene reserve ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000		
Verloop algemene reserve	Mutatie	
Stand per 1 januari 2025		62.839
Bij:		
Overhevelingen	3.858	
Het resultaat (na resultaat bestemming) over het jaar 2024	-1.698	
Af:		
Overhevelingen	-3.858	
Ottrekking na resultaatbestemming Sociaal Domein	-950	
Ottrekking na resultaatbestemming MOB	-825	
Vorming reserve herindeling	-6.357	
Stand per 31 december		53.009

Overige bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan door de raad een bepaalde bestemming is gegeven. Het verloop van deze reserves ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000		
Verloop bestemmingsreserves	Mutatie	
Stand per 1 januari 2025		29.927
Bij:	16.928	
Balansmutaties	2.132	
Exploitatie	14.796	
Af: onttrekking	-9.228	
Balansmutaties	0	
Exploitatie	-9.228	
Stand per 31 december		37.627

De belangrijkste toevoegingen en onttrekkingen zijn:

Bedragen x € 1.000		
Mutaties bestemmingsreserves	Toevoegingen	Onttrekkingen
Goois Natuurreservaat (GNR)		-414
Onderwijshuisvesting	1.511	
Opvang Oekraïners	1.002	
Mobiliteitsfonds	4.902	-285
Stedelijke ontwikkeling	3.053	-6.091
Herindeling	6.357	-2.219
TOZO		-145
Overige toevoegingen/ onttrekkingen	103	-74
Totalen	16.928	-9.228

Bijlage 5.4 geeft een overzicht van alle reserves van de gemeente en de mutaties die hierin in het verslagjaar plaats hebben gevonden. In deze bijlage is een toelichting opgenomen over onder meer het doel van elke reserve en het verloop van de reserve in het verslagjaar.

Voorzieningen

Voorzieningen kunnen worden gevormd voor:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang en risico's op de balansdatum onzeker zijn, doch redelijkerwijs zijn in te schatten;
- b. op balansdatum bestaande risico's terzake van tot bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- d. de bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven;
- e. Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Bedragen x € 1.000

Verloop voorzieningen	Mutatie	
Stand per 1 januari 2024		18.681
Bij: toevoeging en stortingen	10.751	
Af: onttrekkingen en vrijval	-6.118	
Stand per 31 december		23.314

De belangrijkste toevoegingen en onttrekkingen zijn:

Bedragen x € 1.000

Belangrijkste mutaties voorzieningen	Toevoegingen	Onttrekkingen
Voorziening rioleringen	4.486	-3.439
Egalisatievoorziening afvalstoffen	669	
Onderhoudsvoorziening parkeergarages	445	-261
Onderhoud begraafplaatsen	90	-50
Onderhoud culturele huisvesting	121	-93
Onderhoud sportaccommodaties	1.354	-1.314
Onderhoudsvoorziening gymnastiekgebouwen	423	-93
Onderhoud voorzieningen jeugd	262	-47
Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)	163	-130
Voorziening pensioenen (ex)- wethouders	1.022	-293
Voorziening verlofsparen	119	
Onderhoudsvoorziening gemeentelijke huisvesting	692	-152
Onderhoud overige gebouwen	256	-176
Planexploitaties	566	
Overige toevoegingen/onttrekkingen	83	-70
Totalen	10.751	-6.118

Voor de voorziening planexploitatie geldt dat deze in mindering is gebracht op de activa. Dit betreft het negatieve saldo Onderhanden werk (zie Voorraden).

Bijlage 5.5 geeft een overzicht van alle voorzieningen van de gemeente. In deze bijlage is een toelichting opgenomen over het doel van elke voorziening en het verloop van de voorziening in het verslagjaar.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De langlopende schulden zijn onder te verdelen in geldleningen en waarborgsommen conform onderstaand overzicht:

Bedragen x € 1.000

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2025	2024
Onderhandse leningen		
1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	21.360	22.800
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	114.107	120.690
3. openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	54.721	40.201
Totale onderhandse leningen	190.188	183.691
Waarborgsommen	553	526
Totaal	190.741	184.217

Het verloop van de boekwaarde van de onderhandse leningen is als volgt:

Bedragen x € 1.000		
Verloop onderhandse leningen	Mutatie	
Stand per 1 januari 2025		183.691
Bij: nieuw opgenomen leningen	15.000	
Af: aflossingen op bestaande leningen	-8.503	
Stand per 31 december		190.188

In paragraaf 3.4 (Financiering) is ingegaan op de financiering van de gemeente en de bovengenoemde mutaties in de vaste schuld. In overeenstemming met artikel 56 van het BBV wordt hierbij vermeld dat de rentelasten van de bovengenoemde onderhandse leningen € 3.454.000 bedragen.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar

Deze zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000		
Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2025	2024
Kasgeldleningen	25.000	0
Banksaldi	8.395	19.661
Overige schulden	27.298	26.776
Totaal	60.693	46.437

De banksaldi hebben betrekking op de saldi van de rekeningen die worden aangehouden bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

De specificatie van de overige schulden is als volgt:

Bedragen x € 1.000		
Overige schulden	2025	2024
Schulden aan openbare lichamen	6.238	6.125
Belastingdienst (loonheffing en sociale premies)	6.238	6.125
Overige schulden	21.060	20.651
Crediteuren	19.930	19.486
Overige kortlopende schulden	1.130	1.165
Totaal schulden	27.298	26.776

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit:

Bedragen x € 1.000

Overlopende passiva	2025	2024
Verplichtingen	14.566	16.649
Nog te betalen rente geldleningen	2.025	1.712
Overige verplichtingen	11.089	11.265
Nog te betalen Rijk	1.452	3.672
Specifiek bestedingsdoel	31.825	26.640
Het Rijk	30.428	26.060
Overige Nederlandse overheidslichamen	1.397	580
Overige vooruitontvangen bedragen	1.354	1.148
Vooruit ontvangen parkeervergunningen	801	613
Faciliterend grondbeleid anterieure overeenkomsten	424	401
Overige vooruitontvangen baten	129	134
Totaal	47.745	44.437

De overige vooruit ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel (middelen van mede-overheden) worden toegelicht in bijlage 5.6.

5.2.6 Overzicht activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kapitaal uitgaven	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeer- dering	Bijdragen derden	Afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2025
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA						
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.550	153	-	-85	-	1.617
TOTAAL IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	1.550	153	-	-85	-	1.617
MATERIËLE VASTE ACTIVA (economisch nut)						
Gronden en terreinen	17.804	763	-921	-	-	17.646
Woonruimten	23.204	7.211	-266	-55	-12.192	17.903
Bedrijfsgebouwen	123.886	12.369	-1.009	-2.934	-45	132.267
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.218	-	-	-127	-	1.092
Machines, apparaten en installaties	2.955	687	-11	-182	-	3.448
Overige materiële vaste activa	13.449	5.286	-25	-1.554	-	17.156
TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA (economisch nut)	182.516	26.315	-2.232	-4.852	-12.237	189.511
MATERIËLE VASTE ACTIVA (economisch nut i.c.m. heffingen)						
Bedrijfsgebouwen	2.585	-	-	-183	-	2.401
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.247	3.949	-3.568	-618	-	14.010
Vervoermiddelen	365	157	-	-53	-	469
Machines, apparaten en installaties	3.778	836	-	-178	-	4.436
TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA (economisch nut i.c.m. heffingen)	20.975	4.942	-3.568	-1.032	-	21.316
MATERIËLE VASTE ACTIVA (maatschappelijk nut)						
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	104.608	17.531	-1.012	-3.414	-	117.714
Machines, apparaten en installaties	914	115	-	-167	-	862
Overige materiële vaste activa	252	-	-	-32	-	220
TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA (maatschappelijk nut)	105.774	17.646	-1.012	-3.613	-	118.796
TOTAAL MATERIËLE ACTIVA	309.265	48.903	-6.812	-9.497	-12.237	329.623

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kapitaal uitgaven	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeer- dering	Bijdragen derden	Afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2025
FINANCIËLE VASTE ACTIVA						
Kapitaalverstrekkingen	2.364	-	-	-	-	2.364
Leningen	16.145	64	-	-	-	16.209
Overige langlopende leningen	11.851	1.964	-42	-	-	13.774
Uitz NL schuldpapier langer dan één jaar	-	-	-	-	-	-
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	30.360	2.029	-42	-	-	32.347
TOTAAL VASTE ACTIVA	341.175	51.085	-6.854	-9.582	-12.237	363.588
VOORRADEN						
Bouwgronden in exploitatie	4.953	2.241	861	-	-	8.055
Gereed product en handelsgoederen	38	-	-	-	-	38
TOTAAL VOORRADEN	4.991	2.241	861	-	-	8.092
TOTAAL VASTE ACTIVA / VOORRADEN	346.166	53.326	-5.993	-9.582	-12.237	371.680

5.3 Investeringskredieten

Investerings spelen een belangrijke rol in de economische en maatschappelijke ontwikkeling van de gemeente. Het gaat om uitgaven die zich over meerdere jaren terugverdienen. Daarom activeert de gemeente deze uitgaven op de balans en schrijft ze af over de economische levensduur. De kapitaallasten, bestaande uit rente en afschrijving, komen ten laste van de programma's binnen de programmabegroting nadat de investering is afgerond.

Met een investeringsportefeuille van €326,7 miljoen tot en met 2025 is het belangrijk om inzicht te geven in de gerealiseerde investeringen en de financiële consequenties daarvan. Eind 2025 bedraagt de totale uitgave aan vrijgegeven investeringen afgerond €120,6 miljoen, waarvan afgerond €45,7 miljoen in 2025. Als een investering het krediet overschrijdt, heeft dit direct invloed op de kapitaallasten in latere jaren. Daarom analyseert de gemeente het investeringsplan bij de jaarrekening. Voor overschrijdingen geldt een afwijkingsgrens van € 0,05 miljoen.

In 2025 sluit de gemeente een aantal kredieten af met een saldo van +/- €483.596 (restant budget 31-12-2025) aan afgeronde of vrijgevallen investeringskredieten. De effecten hiervan op de kapitaallasten verwerkt de gemeente in de eerstvolgende voorjaarsnota. De actualisatie van de kapitaallasten in de voorjaarsnota is nodig om de lopende begroting bij te stellen en de meerjarenbegroting actueel en sluitend te houden. Met de jaarrekening legt de gemeente verantwoording af over de behaalde resultaten, terwijl de voorjaarsnota wordt gebruikt om de begroting te actualiseren. Doordat investeringen in de praktijk anders kunnen uitvallen dan vooraf geraamd, bijvoorbeeld door verschuivingen in de planning of gewijzigde kosten, past de gemeente de kapitaallasten jaarlijks aan. Dit zorgt voor een realistisch en actueel financieel beeld en maakt transparant welke wijzigingen en verschuivingen zich hebben voorgedaan.

5.3.1 Overzicht investeringskredieten

Thema	Omschrijving investering	Bedrag verleend krediet	Datum besluit	Totaal uitgaven budget 2025	Uitgaven t/m 2024	Uitgaven 2025	Restant budget 31-12-2025	Afsluiten ja/nee
1. Programma Wonen en Leven								
01.03	Openbare verlichting 2023 - vervanging armaturen	506.000	09-11-2022	506.000	443.308	46.555	16.137	ja
01.03	Openbare verlichting 2024 - vervanging armaturen	373.000	08-11-2023	373.000		355.491	17.509	nee
01.03	Openbare verlichting 2025 - vervanging armaturen	373.000	13-11-2024	373.000		45.364	327.636	nee
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2018	3.618.073	08-11-2017	3.618.073	3.521.135	80.633	16.306	ja
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2020	2.532.778	16-03-2020	2.532.778	2.329.388	152.901	50.489	ja
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2021	2.950.034	15-02-2021	2.950.034	1.726.645	1.138.947	84.442	nee
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2022	4.021.000	15-12-2021	4.021.000	1.559.185	432.573	2.029.242	nee
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2023	3.066.223	09-11-2022	3.066.223	745.193	457.275	1.863.755	nee
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2024	4.788.000	08-11-2023	4.788.000	338.510	1.152.695	3.296.795	nee
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2025	5.569.000	13-11-2024	5.569.000		1.136.139	4.432.861	nee
01.03	Wegwerkzaamheden in combinatie met rioleringen 2023	376.000	09-11-2022	376.000		376.000	0	ja
01.03	Wegwerkzaamheden in combinatie met rioleringen 2024	376.000	08-11-2023	376.000			376.000	nee
01.03	Wegwerkzaamheden in combinatie met rioleringen 2025	376.000	13-11-2024	376.000			376.000	nee
01.03	Totaal uitvoering mobiliteitsvisie 2040	4.180.000	08-11-2023	4.180.000			4.180.000	nee
01.03	Verbetering doorstroming buitenring noord (optimalisatie den Uylplein)	773.009	08-11-2023	1.010.000			773.009	nee
01.03	Verbetering doorstroming buitenring noord (verdieping spoorviaduct Insulindelaan/Lage Naarderweg)	2.000.000	08-11-2023	2.000.000			2.000.000	nee
01.03	vervangen Nissan Navara calamiteitenvoertuig	145.000	13-11-2024	145.000			145.000	nee
01.03	vervangen camera's installaties binnenstad	55.000	13-11-2024	55.000		20.039	34.961	nee
01.03	Bruggen 2024 - instandhouding	169.000	08-11-2023	169.000	183.090		-14.090	ja
01.03	Bruggen 2025 - instandhouding	77.000	13-11-2024	77.000		70.216	6.784	nee
01.03	Grondkerende muur aan de Gijsbrecht van Amstelstraat	60.000	08-11-2023	60.000	1.983	53.442	4.575	nee
01.03	Vervangen brugdek 2e kanaalbrug Kortenhoef	362.000	13-11-2024	362.000		149.000	213.000	nee
01.03	Fietspadverharding Oscar Romerolaan	202.000	10-11-2021	202.000			202.000	nee
01.03	Totaal Kloosterlaan (priowegen 2023)	150.750	14-02-2023	150.750	74.709	79.240	-3.199	nee
01.03	Totaal Lorentzweg (priowegen 2023)	90.414	14-02-2023	90.414	38.248	3.051	49.115	nee

01.03 Totaal Trompenberg (priowegen 2023)	27.000	14-02-2023	27.000	21.839	1.017	4.144	nee
01.03 Totaal (restant) Infrastructurele maatregelen 2023 (priowegen)	454.836	09-11-2022	454.836	70.583	140.299	243.954	nee
01.03 Totaal (restant) Infrastructurele maatregelen 2024 (priowegen)	713.000	08-11-2023	713.000	16.706	37.572	658.722	nee
01.03 Totaal (restant) Infrastructurele maatregelen 2025 (priowegen)	610.000	13-11-2024	610.000			610.000	nee
01.03 Rotonde Utrechtseweg-Diependaalselaan	215.000	29-05-2019	215.000	59.065		155.935	nee
01.03 Verkeersregelinstallaties 2023 - vervanging	553.000	09-11-2022	553.000	31.802	115.429	405.769	nee
01.03 Verkeersregelinstallaties 2024 - vervanging	810.000	08-11-2023	810.000		189.131	620.869	nee
01.03 Verkeersregelinstallaties 2025 - vervanging	495.000	13-11-2024	495.000			495.000	nee
01.03 Bebording 2024 - vervanging	159.000	08-11-2023	159.000	20.608	74.821	63.571	nee
01.03 Bebording 2025 - vervanging	159.000	13-11-2024	159.000			159.000	nee
01.03 Aanpassing openbare ruimte Kerkbrink	3.440.000	06-12-2023	3.440.000	174.851	1.189.226	2.075.923	nee
01.03 Parkeervoorziening openbare ruimte Arenapark	350.000	16-04-2019	350.000	298.153	6.000	45.847	ja
01.03 Totaal 'Jac. P. Thijsseplein	692.751	10-11-2021	692.751	500.112		192.639	nee
01.03 Totaal 1221 Groene pleinen	1.621.000	02-02-2022	1.621.000	911.810	30.048	679.142	nee
01.03 Totaal Kleine spoorbomen en gerelateerde mobiliteitsopdrachten	2.848.400	07-12-2022	2.848.400	715.890	626.899	1.505.611	nee
01.03 Totaal verbetering toegankelijkheid bushaltes		29-11-2022		-69.158	694	68.464	nee
01.03 Totaal verbetering toegankelijkheid bushaltes 2025	24.000	10-12-2025	24.000			24.000	nee
01.03 Sportpad	2.000.000	29-01-2025	2.000.000		426.789	1.573.211	nee
01.03 Sportpad bijdrage ROC	300.000	29-01-2025	300.000		152.961	147.039	nee
01.03 Voorbereidingskrediet Centrumring	1.195.000	08-11-2023	1.195.000	366.588	466.756	361.656	nee
01.03 Voorbereidingskrediet Koninginneweg	347.000	08-11-2023	347.000	262.355	60.539	24.106	nee
01.03 Voorbereiden en uitvoeren herinrichting Gijsbrecht	3.500.000	15-11-2023	3.500.000	1.597.408	1.808.732	93.860	nee
01.03 Materieel gladheidsbestrijding 2024	300.000	08-11-2023	300.000	51.700	251.472	-3.172	ja
01.03 Materieel gladheidsbestrijding 2025	300.000	13-11-2024	300.000		275.282	24.718	nee
01.03 Herinrichting openbare ruimte winkelcentrum Seinhorst	172.500	13-11-2024	172.500		-26.787	199.287	nee
01.03 Aanschaf elektrische hoogwerker	200.000	11-06-2025	200.000		5.959	194.041	nee
01.03 Uitbreiding parkeerapparatuur 2025	100.000	13-11-2024	100.000		49.561	50.439	nee
01.03 Uitbreiden parkeerplekken betaald parkeren 2024	2.400.000	08-11-2023	2.400.000	2.342.471	251.363	-193.834	ja
01.03 Uitbreiden parkeerplekken betaald parkeren 2025	2.400.000	13-11-2024	2.400.000		427.410	1.972.590	nee
01.03 Gebiedsagenda Bedrijfsterrein ZW_ Parkeerplaatsen Nieuwe Havenweg	1.007.000	11-06-2025	1.007.000			1.007.000	nee
01.03 PRIS (parkeerregelinformatiesysteem)	1.200.000	08-11-2023	1.200.000		38.267	1.161.733	nee
01.03 Totaal Ondergrondse fietsenstalling	32.616.000	10-07-2024	32.616.000	24.946	1.204.639	31.386.415	nee

01.04	Beschoeiing 2017 - Hilversums Kanaal	855.283	09-11-2016	855.283	366.946	197.204	291.133	nee
01.04	Beschoeiing 2018 - Hilversums Kanaal	797.120	08-11-2017	797.120	39.289	128.984	628.847	nee
01.04	Beschoeiing 2019 - Hilversums Kanaal	795.701	04-02-2019	795.701	27.802	7.030	760.869	nee
01.04	Beschoeiing 2020 - Hilversums Kanaal	801.000	16-03-2020	801.000	1.494	7.030	792.476	nee
01.04	Beschoeiing 2022 - Hilversumse Meent	404.000	15-12-2021	404.000	194.809	238.681	-29.490	ja
01.04	Beschoeiing 2023 - Hilversumse Meent groengordel	303.000	09-11-2022	303.000	36.957	297.664	-31.621	ja
01.04	Beschoeiing 2024 - sportpark Loosdrecht	303.000	08-11-2023	303.000		308.435	-5.435	ja
01.04	Vervanging beschoeiing Hilversumse Meent, groengordel 2025	424.000	13-11-2024	424.000		219.798	204.202	nee
01.04	vervangen meerstoelen en remmingpalen schutsluis 't Hemeltje	102.000	08-11-2023	102.000		93.654	8.346	nee
01.03	Totaal nieuw busstation	5.555.359	15-09-2021	5.555.359	3.245.117	1.828.042	482.200	nee
01.02	Aankoop grond sportcomplex Sportpark/Arenapark	1.500.000	12-06-2024	1.500.000			1.500.000	nee
01.02	Gedeeltelijke herinrichting Sportpark Loosdrecht	2.017.000	11-06-2025	2.017.000		27.456	1.989.544	nee
01.02	Speelvoorziening 2024	389.000	08-11-2023	389.000	301.002	30.428	57.570	ja
01.02	Speelvoorziening 2025	338.000	13-11-2024	338.000		253.100	84.900	nee
01.02	Speelvoorziening Oude haven	144.000	12-06-2025	144.000			144.000	nee
01.04	Totaal tlv kapitaalkrediet groenvoorziening 2019	205.968	08-11-2017	205.968	130.244	2.015	73.710	nee
01.04	Totaal tlv kapitaalkrediet groenvoorziening 2021	225.476	15-02-2021	225.476	132.645	16.721	76.110	nee
01.04	Totaal tlv kapitaalkrediet groenvoorziening 2022	218.000	15-12-2021	218.000	134.962	13.951	69.087	nee
01.04	Totaal tlv kapitaalkrediet groenvoorziening 2023	230.000	09-11-2022	230.000	86.994	31.599	111.407	nee
01.04	Totaal tlv kapitaalkrediet groenvoorziening 2024	285.000	08-11-2023	285.000		74.925	210.075	nee
01.04	Totaal tlv kapitaalkrediet groenvoorziening 2025	324.000	13-11-2024	324.000		14.357	309.643	nee
01.04	Totaal tlv instand houden bomenbestand 2022	283.000	15-12-2021	283.000	147.210	75.822	59.968	nee
01.04	Totaal tlv instand houden bomenbestand 2023	209.000	09-11-2022	209.000	24.761	38.375	145.864	nee
01.04	Totaal tlv instand houden bomenbestand 2024	275.000	08-11-2023	275.000			275.000	nee
01.04	Totaal tlv instand houden bomenbestand 2025	288.000	13-11-2024	288.000			288.000	nee
01.04	Aanpak kastanjabloedingsziekte 2023	218.000	09-11-2022	218.000			218.000	nee
01.04	Aanpak kastanjabloedingsziekte 2024	218.000	08-11-2023	218.000		420	217.580	nee
01.04	Aanpak kastanjabloedingsziekte 2025	228.000	13-11-2024	228.000			228.000	nee
01.03	Totaal Vergroenen speelterreinen start (6 plekken)	440.000	07-12-2022	440.000	550.478	-42.278	-68.200	ja
01.04	Kwaliteitsimpuls Oude Haven	971.000	07-12-2022	971.000	178.227	220.935	571.838	nee
01.04	Ecoverbinding Laapersveld	203.000	07-12-2022	203.000	9.624	44.102	149.274	nee
01.04	Vervanging speeltoestellen bij vergroenen speelplekken 2024	293.000	08-11-2023	293.000	51.056	200.210	41.734	nee
01.04	Vergroenen speelplekken 2024	260.000	08-11-2023	260.000	38.936	309.147	-88.083	nee

01.04 Ecologische verbindingzones in de stad versterken	130.000	08-11-2023	130.000	2.665	34.104	93.231	nee
01.04 Koele plek Mgr. Van de Weteringstraat	130.000	08-11-2023	130.000	1.955	1.511	126.534	nee
01.04 Koele plek bij speelplaats Cuyperplein	130.000	08-11-2023	130.000			130.000	nee
01.04 Biodiverse vijvers	169.000	08-11-2023	169.000	1.465	30.150	137.386	nee
01.04 Natuurinclusieve maatregelen	260.000	08-11-2023	260.000			260.000	nee
01.04 Verwijderen zinloze verharding	130.000	08-11-2023	130.000	35.139	48.328	46.533	nee
01.04 Plantsoenen Diependaalselaan	494.000	13-11-2024	494.000			494.000	nee
01.04 Vergroenen speelterreinen 3, incl Neuwegpark	975.000	13-11-2024	1.155.000		133.805	841.195	nee
01.04 Natuurverbinding Raabos-Raaweg	668.000	13-11-2024	668.000		13.188	654.812	nee
01.04 Ecologische verbindingzones in de stad versterken	130.000	13-11-2024	130.000			130.000	nee
01.04 2 koele plekken	260.000	13-11-2024	260.000		4.077	255.923	nee
01.04 Verwijderen zinloze verharding	130.000	13-11-2024	130.000		15.902	114.098	nee
01.04 Koele groene route (excl.civiel werk)	1.300.000	13-11-2024	1.300.000		3.610	1.296.390	nee
01.04 Bomen vervangen Wijk Oost rond Anna's Berg	261.000	11-06-2025	261.000			261.000	nee
01.04 Totaal Realisatie plan Huydecopersweg (Rendabel krediet)		29-08-2023		-1	137.292	-137.291	nee
01.04 Totaal projecten riolering 2018	3.599.295	08-11-2017	3.599.295	3.365.527	234.265	-497	ja
01.04 Totaal projecten riolering 2020	2.429.716	16-03-2020	2.429.716	2.283.232	165.709	-19.225	ja
01.04 Totaal projecten riolering 2021	3.185.306	15-02-2021	3.185.306	1.686.018	1.148.202	351.086	nee
01.04 Totaal projecten riolering 2022	4.301.000	15-12-2021	4.301.000	842.990	680.720	2.777.290	nee
01.04 GWP 2022 - Riool Oude Loosdrechtseweg	629.000	15-12-2021	629.000	67.869	8.805	552.326	nee
01.04 Totaal projecten riolering 2023	3.378.268	09-11-2022	3.378.268	895.877	197.757	2.284.634	nee
01.04 GWP 2023 - Emissiebeperkende maatregelen	300.000	01-02-2023	300.000	43.386	38.401	218.213	nee
01.04 Totaal projecten riolering 2024	3.711.500	08-11-2023	3.711.500	554.395	732.422	2.424.683	nee
01.04 Totaal projecten riolering 2025	3.325.000	13-11-2024	3.325.000		263.190	3.061.810	nee
01.04 GWP vervanging groot hemelwaterriool in de Oude Loosdrechtseweg	315.000	13-11-2024	315.000		480	314.520	nee
01.04 GWP Kerkelandenlaan/Circusterrein	376.000	10-12-2025	376.000			376.000	nee
01.04 Calamiteiten noodstroomaanhanger	175.000	15-12-2021	175.000	7.373	329	167.298	nee
01.04 vervangen VW crafter wachtdienst gemalen	65.000	08-11-2023	65.000		60.604	4.396	nee
01.04 vervangen Fiat fiorino VV-480-K	50.000	12-06-2024	50.000		48.265	1.735	ja
01.04 vervangen VW caddy gemalen VJ-084-L	50.000	12-06-2024	50.000		48.265	1.735	ja
01.04 vervangen VW crafter V-862-KN	100.000	13-11-2024	100.000			100.000	nee
01.04 vervangen VW crafter V-483-KT	100.000	13-11-2024	100.000			100.000	nee
01.04 vervangen riool inspectiecamera	60.000	13-11-2024	60.000		69.155	-9.155	ja

01.04 splitsen hemelwater van vuilwater fase 1	1.095.000	15-02-2021	1.095.000	26.303	4.000	1.064.697	nee
01.04 Totaal optimalisatie hemelwaterafvoer openbare ruimte fase 1	720.000	11-07-2017	720.000	292.604	177.300	250.096	nee
01.04 afkoppelen en infiltreren grote daken postcode 1221 fase 1	897.330	15-02-2021	897.330	148.031	168.295	581.004	nee
01.04 Overdekte Gracht	17.925.000	03-04-2024	17.925.000	129.493	51.537	17.743.970	nee
01.04 Totaal waterinrichtingsplan Huydecopersweg	140.000	11-07-2017	140.000	42.366	96.728	907	nee
01.04 Gemeentedepot MOB-complex	1.500.000	08-11-2023	1.500.000	464.595	143.437	891.968	nee
01.04 Voorbereidingskrediet geluidssanering	305.000	08-11-2023	305.000	43.072	23.121	238.807	nee
01.04 Geluidsanering centrumring	3.100.000	13-11-2024	3.100.000			3.100.000	nee
01.01 Totaal Verduurzamen begraafplaatsen en crematoria Vastgoed	745.000	11-06-2025	745.000		968	744.032	nee
01.02 Verduurzamen sportaccommodaties Vastgoed	242.000	11-06-2025	242.000			242.000	nee
01.02 Verduurzamen cultuurpresentatie Vastgoed	355.000	11-06-2025	355.000			355.000	nee
01.02 Verduurzamen Musea Vastgoed	355.000	11-06-2025	355.000		400	354.600	nee
1. Totaal Programma Wonen en Leven	177.198.090		177.198.090	34.992.027	22.975.767	119.230.296	
2. Programma Zorg							
02.02 Totaal Fabritiussschool	37.500	06-05-2020	37.500	25.000		12.500	nee
02.02 Totaal ATC (STER gebouw)	14.012.000	06-05-2020	14.012.000	642.664	392.317	12.977.019	nee
02.02 Totaal De Wilge Jan Blankenlaan-terrein	3.141.664	06-05-2020	3.141.664	617.271	1.493.546	1.030.847	nee
02.02 Totaal Montessori	9.091.000	06-05-2020	9.091.000	405.100		8.685.900	nee
02.02 Totaal STIP	142.400	06-05-2020	142.400			142.400	nee
02.02 Totaal Gymzaal Klimop	709.000	06-05-2020	709.000	673.550	35.450	0	ja
02.02 Totaal IPS	1.004.000	06-05-2020	1.004.000			1.004.000	nee
02.02 Totaal Violen school	10.304.000	08-12-2020	10.304.000		799.600	9.504.400	nee
02.02 Totaal Villa Vrolik	1.822.000	08-12-2020	1.822.000	47.567	145.760	1.628.673	nee
02.02 Totaal Godelindeschool	6.121.000	08-11-2023	6.121.000	236.000	236.000	5.649.000	nee
02.02 Totaal HSV	6.723.000	08-11-2023	6.723.000	268.920	1.505.920	4.948.160	nee
02.02 Totaal STIP, Vondelschool, voorbereiding vervangende nieuwbouw en gymzaal	4.412.000	08-11-2023	4.412.000		487.182	3.924.818	nee
02.02 Stichting Noor	160.000	30-10-2018	160.000	152.000		8.000	nee
02.02 Fabritiussschool	50.000	30-10-2018	50.000			50.000	nee
02.02 Dubbeldekker	75.000	30-10-2018	75.000			75.000	nee
02.02 GSF Roland Holst College (verbetering ventilatie)	706.000	30-10-2018	706.000	635.400		70.600	nee
02.02 Ayoub, uitbreiding	170.000	06-05-2020	170.000			170.000	nee
02.02 AT Mavo	12.500	14-12-2021	12.500			12.500	nee

02.02 Groot Goylant	25.000	14-12-2021	25.000			25.000	nee
02.02 CVO t Gooi, Hilfertsheem College, uitbreiding gebouw	645.000	08-11-2023	645.000		580.752	64.248	nee
02.02 Montessori Zuid	675.000	13-11-2024	675.000		337.500	337.500	nee
02.02 Mozarthof gymzaal	200.000	13-11-2024	200.000			200.000	nee
02.02 Ayoub	71.000	13-11-2024	71.000			71.000	nee
02.02 Comenius, sportvoorziening	590.000	13-11-2024	590.000			590.000	nee
02.02 Wegwijzer	500.000	08-11-2023	500.000			500.000	nee
02.02 Van Hasseltschool	299.520	13-11-2024	299.520		299.520	0	nee
02.02 Het Mozaik	3.176.000	13-11-2024	3.176.000		1.270.400	1.905.600	nee
02.02 Lorentzschool	478.640	13-11-2024	478.640		478.640	0	nee
02.02 Algemeen Onderwijshuisvestingskrediet	959.490	12-12-2012	959.490			959.490	nee
02.02 Aanpassingen tijdelijke locaties	500.000	03-04-2024	500.000	145.200	62.792	292.008	nee
02.02 IKC (Integraal kindcentrum)	500.000	03-04-2024	500.000			500.000	nee
02.02 Stelpost Internationale school (grond)	1.700.000	06-05-2020	1.700.000			1.700.000	nee
02.01 Totaal Verduurzamen samenkracht en burgerparticipatie Vastgoed	1.135.000	11-06-2025	1.135.000		484	1.134.516	nee
02.01 Verbouwing Laapersveld 70 (STER-gebouw)	250.000	03-04-2024	250.000	90.484	-90.484	250.000	nee
02.01 Verbouwing Laapersveld 70 (STER-gebouw)	5.690.000	03-04-2024	5.690.000			5.690.000	nee
02.02 Totaal MFA Paulusschool en Wijkcentrum de Lelie	11.893.000	09-03-2022	11.893.000	9.765.199	2.119.848	7.953	ja
02.01 Totaal Philipsweg 18 extra kamers		10-12-2025					nee
02.01 Totaal Philipsweg aanschaf en plaatsen keukens		10-12-2025					nee
02.01 Emmastraat 15	2.000.000	10-12-2025	2.000.000		2.100.000	-100.000	ja
2. Totaal programma Zorg	89.980.714		89.980.714	13.704.355	12.255.227	64.021.132	
3. Programma Werken							0
3. Totaal programma Werken							
4. Programma Bestuur							
04.02 Applicatie VTH	250.000	09-11-2022	250.000			250.000	nee
04.03 Vervanging Firewall	125.000	09-11-2022	125.000		256.980	-131.980	nee
04.03 Vervanging Wifi access-points	100.000	21-06-2023	100.000			100.000	nee
04.03 Software defined infrastructure	1.675.000	17-02-2020	1.675.000	1.698.527	95.590	-119.117	ja
04.03 Vervanging netwerkapparatuur 2022	100.000	10-11-2021	100.000		10.105	89.895	nee
04.03 Vervanging netwerkapparatuur 2023	175.000	09-11-2022	175.000		6.282	168.718	nee
04.03 Vervanging netwerkapparatuur 2024	800.000	08-11-2023	800.000		370.184	429.816	nee

04.03 Telefoons	360.000	08-11-2023	360.000		331.150	28.850	ja
04.03 Laptops / Telefonie	180.000	21-06-2023	180.000	194.274	13.133	-27.407	ja
04.03 RPA (robotisering) 2022	50.000	10-11-2021	50.000	143		49.857	nee
04.03 RPA (robotisering) 2023	50.000	09-11-2022	50.000			50.000	nee
04.03 RPA (robotisering) 2024	50.000	08-11-2023	50.000			50.000	nee
04.03 inrichting Office365 omgeving	150.000	15-03-2021	150.000	95.567	32.308	22.125	ja
04.03 2019 Bouwkundige en E/W voorzieningen	550.000	04-02-2019	550.000	60.383	196.448	293.169	nee
04.03 2023-01 duurzaamheid en circulariteit	120.000	09-11-2022	120.000	63.238	50.594	6.168	nee
04.03 duurzaamheid en circulariteit	120.000	08-11-2023	120.000			120.000	nee
04.03 2021 Vloer en wandafwerking	170.000	11-11-2020	170.000	89.114	73.478	7.408	nee
04.03 2020 Audio Visuele middelen	300.000	10-02-2020	300.000	213.583	83.159	3.258	ja
04.03 Audio visuele middelen	225.000	08-11-2023	225.000	34.400	297.708	-107.108	ja
04.03 Audio visuele middelen 2025	225.000	13-11-2024	225.000		154.222	70.778	ja
04.03 2022 Vloer en wandafwerking	80.000	07-03-2022	80.000			80.000	nee
04.03 2023-02 vervanging vloerbedekking Raadhuis	240.000	09-11-2022	240.000	27.654	1.312	211.034	nee
04.03 2022 Hybride werken	175.000	07-03-2022	175.000	167.317	9.844	-2.161	ja
04.03 2023-03 Raambekleding en zonwering	90.000	09-11-2022	90.000			90.000	nee
04.03 Vervanging zonwering DDP1, OE21 en WS	50.000	08-11-2023	50.000			50.000	nee
04.03 Binnenschilderwerk Raadhuis 2024	200.000	08-11-2023	200.000		2.871	197.129	nee
04.03 2023-09 Bouwk. & E/W voorz. (recept./koffiebar)	225.000	09-11-2022	225.000	50.016		174.984	nee
04.03 2023-11 Bouwk. & E/W voorz. (toiletgr RH)	60.000	09-11-2022	60.000			60.000	nee
04.03 Vervanging servies	75.000	21-06-2023	75.000	31.208	12.631	31.161	nee
04.03 investeringen agile werken	90.000	08-11-2023	90.000		74.308	15.692	nee
04.03 Uitbreiding grafische reken capaciteit	130.000	10-12-2025	130.000		131.793	-1.793	nee
04.03 Totaal 2023-05 werkplekinrichting	90.000	09-11-2022	90.000	46.757	34.382	8.861	nee
04.03 Laadinfrastructuur voor duurzame gemeentelijke voertuigen	75.000	12-06-2024	75.000		79.993	-4.993	ja
04.03 Verduurzamen (CO2 neutraal) raadhuis installaties	203.497	29-01-2020	203.497	201.860	5.717	-4.080	ja
04.03 Herstel vloeren en verduurzamen raadhuis	7.640.000	11-06-2025	7.640.000			7.640.000	nee
04.03 Totaal Uitbreiding huisvesting Wilhelminastraat	1.727.000	10-12-2025	1.727.000		2.465.813	-738.813	nee
04.03 Totaal uitbreiding ICT Wilhelminastraat	772.000	10-12-2025	772.000		751.011	20.989	nee
04.03 Totaal Verduurzamen gemeentelijk Vastgoed	1.749.000	11-06-2025	1.749.000		404	1.748.596	nee
4. Totaal programma Bestuur	19.446.497		19.446.497	2.974.041	5.541.419	10.931.037	

5. Programma Financiën en Grondexploitatie								
04.03	Totaal Koninginneweg WVG Stationsgebied	21.093.000	11-07-2018	21.093.000	11.177.867	3.699.659	6.215.474	nee
05.02	Totaal WVG Entree Oost	12.693.000	18-09-2019	12.693.000	7.508.167	1.139.907	4.044.926	nee
05.02	WVG Arenapark	4.800.000	19-07-2023	4.800.000	4.247.643	5.360	546.997	nee
05.02	Totaal Circusterrein Bouw- en Woonrijp maken	236.000	06-03-2024	236.000	301.354	-301.354	236.000	nee
05.02	Totaal WKO Stationshart	300.000	29-01-2025	300.000		364.251	-64.251	nee
05.02	Totaal Verduurzaming overige gebouwen Vastgoed	963.000	11-06-2025	963.000		3.046	959.954	nee
	5. Totaal programma Financiën en Grondexploitatie	40.085.000		40.085.000	23.235.031	4.910.869	11.939.100	
Totaal investeringskredieten		326.710.301		326.710.301	74.905.454	45.683.281	206.121.566	

Toelichting investeringskredieten

Afgeronde investeringen

Afgeschreven wegen en GWP 2018

De werkzaamheden voor de integrale vervanging voor Wegen en Riolering voor de jaarschijf 2018 zijn afgerond en kunnen worden afgesloten binnen de budgettaire kaders.

Afgeschreven Wegen 2020 en GWP 2020

De werkzaamheden voor de integrale vervanging voor Wegen en Riolering voor de jaarschijf 2020 zijn afgerond en kunnen worden afgesloten binnen de budgettaire kaders. Opgemerkt wordt dat door de herbestemming die bij de eindejaarsrapportage is gedaan de werkzaamheden voor de Berlagelaan gebundeld zijn en bij jaarschijf 2022 is toegevoegd.

Audio visuele middelen jaarschijven 2020,2024 en 2025

De investeringen voor audiovisuele middelen zijn over de jaren heen gerealiseerd en kunnen nu worden afgesloten. De kredieten kunnen als één project gezien worden.

Herbestemming Speelvoorziening 2024 naar Vergroenen speelterreinen

In 2024 is € 389.000 beschikbaar gesteld voor de reguliere vervanging van de Speelvoorzieningen 2024. In hetzelfde jaar is ook budget beschikbaar gesteld voor de vergroening van speelplekken. In het kader van efficiënt werken, wordt voorgesteld om het resterende deel, zijnde € 57.000 van het krediet Speelvoorzieningen 2024 te herbestemmen naar het krediet 'vergroenen speeltuinen' voor de vervanging van de speelplek aan het Dr. P.J.H. Cuypersplein. De uitvoering hiervan staat gepland voor het eerste kwartaal van 2026, waarbij de speelplek integraal wordt vernieuwd en tegelijkertijd de vergroeningsopgave in de omgeving wordt meegenomen.

Inrichting Office365 omgeving

Dit krediet is onderdeel geweest van een grotere aanbesteding voor meerdere projecten. Destijds is een schatting gemaakt van de kosten voor het inrichten van Office365 wat uiteindelijk €22.000 lager is uitgevallen.

Vergroenen speelterreinen (6 plekken)

De oorzaak van deze overschrijding ligt enerzijds in ongeveer €30.000 meer uitgaven en anderzijds in ongeveer €40.000 minder inkomsten omdat dat van de €100.000 toegezegde subsidie van de Provincie Noord-Holland 59K subsidiabel was. Deze informatie was pas beschikbaar nadat de Terugblik Programma Groen 2025 was verzonden, waarin staat dat dit project binnen budget is gerealiseerd. Het project Vergroenen Speelplekken 2023 was overigens de eerste in de reeks te vergroenen speelplekken. Het geleerde in dit project ten aanzien van participatie, ontwerp, aanbesteding en uitvoering heeft de organisatie verwerkt in de volgende jaarschijven van dit project

Vervanging beschoeiing Hilversumse Meent (2022 en 2023) en Loosdrecht (2024)

De werkzaamheden zijn conform planning en budget afgerond tot en met de jaarschijven 2024.

Parkeervoorziening openbare ruimte Arenapark

De raad heeft in 2019 voor "parkeervoorzieningen openbare ruimte Arenapark" € 350.000 beschikbaar gesteld. Hiervoor zijn diverse werkzaamheden verricht; besteed is € 304.000. Het krediet wordt per 31-12-2025 afgesloten met een voordeel van € 46.000. Voor toekomstige maatregelen voor de openbare ruimte en parkeervoorzieningen in het bijzonder zullen wij de raad nieuwe investeringsvoorstellen voorleggen.

Opvang Oekraïense ontheemden: Aankoop Emmastraat 15

Het krediet voor de aankoop van Emmastraat 15 wordt in 2025 afgesloten met een overschrijding van € 100.000. Dit is het gevolg van een onvoorziene fiscale uitwerking van de overdrachtsbelasting in de afrondende fase van het aankoopproces. Ondertussen zijn er maatregelen genomen om dergelijke fiscale onduidelijkheden bij toekomstige vastgoedtransacties te voorkomen. De Raad is hierover geïnformeerd middels Raadsinformatiebrief 2026-6 inzake de aankoop van Emmastraat 15 (28 januari 2026).

Software defined infrastructure

Er bestaat een dispuut tussen gemeente Hilversum en de oorspronkelijke leverancier over de geleverde producten en diensten, tegenover de gemaakte afspraken. Ondertussen is gekozen voor een andere leverancier om deze werkzaamheden uit te voeren. Dit resulteert in een overschrijding van € 120.000. Afhankelijk van de uitkomst van het geschil kan de overschrijding met de oorspronkelijke leverancier oplopen, dit zal dan met de raad worden gedeeld.

Uitbreiding parkeerplekken betaald parkeren jaarschijf 2024

Voor de uitvoering van het Parkeerbeleid 2023 is een investeringskrediet van € 4,8 miljoen beschikbaar gesteld, evenredig verdeeld over de jaren 2024 en 2025. In 2024 is er een lichte overschrijding gerealiseerd omdat in dat jaar de meeste parkeerautomaten zijn aangeschaft. In 2025 zijn er aanzienlijk minder kosten gemaakt.

Uitbreiding ICT-voorzieningen Wilhelminastraat

Bij de Eindejaarsrapportage heeft de raad een totaal krediet van € 2,5 miljoen vrijgegeven voor een eenmalige investering om de locatie aan de Wilhelminastraat in te richten als werkplek voor onze medewerkers. Hiervan was € 0,77 miljoen bedoeld voor ICT-voorzieningen. Het krediet voor de ICT-voorzieningen kan worden afgesloten. Deze voorzieningen zijn aangebracht voor de extra vierkante meters op de Wilhelminastraat. De uitgaven zijn binnen het gevraagde krediet van € 0,77 miljoen gebleven.

Vervanging firewall

Voor het IP 2023 is vervanging van de firewall aangevraagd, echter dit project is onderdeel geweest een grote project welke pas in 2025 is uitgevoerd. De kosten zijn de afgelopen jaren exponentieel gestegen. De overschrijding bedraagt hierdoor € 132.000.

Doorlopende kredieten

De investeringenportefeuille loopt door naar 2026 en verder. Uit de analyse op de doorlopende investeringskredieten is het volgende geconstateerd:

Aanpak kastanjebloedingsziekte 2023

De uitvoering vindt plaats in samenhang met riool- en wegvervangingsprojecten die onderdeel uitmaken van het krediet "Afgeschreven Wegen 2022 en GRP 2022", dat vertraging kent in de uitvoering. De oorzaak van deze vertraging is bij het betreffende krediet nader toegelicht.

Afgeschreven Wegen 2021 en GWP 2021

De werkzaamheden voor de integrale vervanging voor Wegen en Riolering voor de jaarschijf 2021 zijn bijna afgerond, de laatste werkzaamheden voor Zeeheldenkwartier fase 1 worden in het eerste kwartaal 2026 afgerond. Zeeheldenkwartier fase 1 is een groot contract dat in Q1-2024 in aanbesteding is gegaan. In de planning zou dit werk in Q4-2025 worden afgerond. Dit heeft vertraging opgelopen door aangepaste richtlijnen met betrekking tot machinaal straten, tijd en ruimte heeft gevraagd om dit in te regelen. Verder zijn er tijdens de uitvoering 3 keer asbesthoudende spots gesignaleerd wat ook heeft geresulteerd in vertraging.

Afgeschreven Wegen 2022 en GWP 2022

In 2025 zijn meerdere straten in uitvoering gegaan maar nog niet afgerond. Het betreft de 2de fase Zeeheldenkwartier, Kastanjebuurt fase 1 en in Noord (oa Berlagelaan). Alle projecten zijn in verschillende fasen van voorbereiding en uitvoering. Bij het Zeeheldenkwartier is de vertraging veroorzaakt door de voorgenomen verplaatsing van de Hoogvliet en de aangepaste kijk op de hemelwater afvoer. Kastanjebuurt fase 1 is later gestart (door tekort aan capaciteit bij de projectleiders), met een lastige participatie, m.n. door de impact van betaald parkeren in de wijken om de buurt heen. De Kastanjelaan gaat in maart 2025 in uitvoering. De Berlagelaan is later gestart (capaciteit projectleiders), door het verleggen van een 10kV kabel en de inpassing van een infiltratiekelder. De Berlagelaan is vanaf november reeds in uitvoering.

Afgeschreven Wegen 2023 en GWP 2023

De aanleg van de infiltratiekelder en de herinrichting van het parkeerterrein aan het Melkpad is uitgevoerd. De financiële afronding en subsidie afhandeling voor het Melkpad vindt komende tijd plaats. In Noord is Lopes Diaslaan recent opgestart met een nieuwe projectleider. Door de onduidelijkheid over de externe ontwikkeling aan de Bosdrift is dit project nog in afwachting voor een juiste scope bepaling. Verwachting is dat deze projecten in 2027 worden afgerond.

Afkoppelen en infiltreren grote daken postcode 1221 fase 1

Het goed voorbereiden van afkoppel projecten neemt meer tijd in beslag omdat de veelal middels koppelkansen met andere ontwikkelingen worden gerealiseerd. Zoals de waterberging Veenshof/Pelikaanstraat, deze wordt samen met het vergroenen in deze wijk opgepakt. De waterberging Swammerdamstraat wordt samen met het opknappen van de parkeerplaats opgepakt. Bij meerdere externe ontwikkelingen in 1221 worden deze middelen ingezet voor afkoppelen, zoals Bruisend Hart, Noorderweg, Larenseweg.

Calamiteiten noodstroomaanhanger

Na een mislukte aanbesteding eind 2023 is een marktverkenning gedaan waarop het bestek eind 2024 is aangepast. In december 2025 is opdracht gegeven voor de levering van de aanhanger. In 2026 zal deze worden geleverd.

Fietspadverharding Oscar Romerolaan (2022)

Het vervangen van de fietspadverharding in de Oscar Romerolaan is opgenomen in de gebiedsagenda bedrijventerreinen Zuidwest. In dit kader wordt de maatregel verder uitgewerkt en geparticipeerd. Hier wordt in 2026 mee begonnen. De

vertraging is ontstaan door onduidelijkheid in de eigendomssituatie rondom de inrichting van een laad- en losplaats. Daarnaast is er voor gekozen om dit binnen de scope van de gebiedsagenda op te pakken.

Instandhouden bomenbestand 2022 en 2023

De uitvoering vindt plaats in samenhang met riool- en wegvervangingsprojecten die onderdeel uitmaken van de kredieten “Afgeschreven Wegen 2022 en GRP 2022” en “Afgeschreven Wegen 2023 en GRP 2023”, welke vertraging kennen in de uitvoering. De oorzaak van deze vertraging is bij de betreffende kredieten nader toegelicht.

Kleine spoorbomen

Het project is in 2025 afgerond. Hierover bent u geïnformeerd middels Raadsinformatiebrief 2025-81. Hoewel de kosten binnen het beschikbare investeringskrediet zijn gebleven, kunnen we het project financieel nog niet afronden. In de komende periode zal duidelijk worden met welk positief saldo het project kan worden afgesloten. Dit is afhankelijk van de mate waarin de uitvoering van de maatregelen aan het Den Uijplein betrokken moeten worden bij de berekening van de Landelijk Verbeterprogramma Overwegen (LVO subsidie Hoge Larenseweg).

Uitvoering Mobiliteit (diverse kredieten)

We zijn in 2025 bezig om maatregelen te onderzoeken en uit te werken. We zijn bijvoorbeeld vanaf 2024 begonnen met het uitvoeren van de maatregel slimme mobiliteit. Er wordt onderzoek gedaan met sensoren naar gevoel van onveiligheid en we brengen onze fietserstromen beter in beeld via permanente meetpunten

Onderwijshuisvesting

In april 2024 is het geactualiseerde Integraal Huisvestingplan 24-39 voor Onderwijs vastgesteld (IHP) door de raad. In 2025 zijn in lijn met dit IHP en de opvolgende voortgangrapportages uitgaven gedaan voor de realisatie van o.a. de Wilgetak, Hilversumse Schoolvereniging, gymzaal Villa Vrolijk, Het Mozaiek, Hilfertsheem, Bloemrijk (voorheen de Paulusschool), en de voorbereiding van o.a. de volgende nieuwbouw/renovatie projecten: Violen school, gymzaal Villa Vrolijk, Vondelschool en Godelindeschool.

Optimalisatie hemelwaterafvoer openbare ruimte fase 1

Met dit budget zijn verscheidene infiltratieputten aangelegd als aanvulling op de reguliere rioolvervanging, voorbeelden hiervan zijn de: Witte Kruislaan en verschillende locaties in de Zeeheldenbuurt. Daarnaast is dit jaar een 800m3 grootte waterberging gerealiseerd op het Melkpad om regenwater op de berg vast te kunnen en lokaal te kunnen infiltreren. Ook in de Berlagelaan komt een extra grote nieuwe infiltrerende waterberging. Uitvoering hiervan zal binnen enkele maanden beginnen.

Daarnaast staan er nog reserveringen klaar voor extra infiltratieputten in de Staatsliedenbuurt die binnenkort in de uitvoering gaat.

Tot slot staat er nog een reservering van circa € 150.000 klaar voor het scheiden van hemelwater bovenaan de kruising van de Oude Loosdrechtseweg met de Van Oldenbarneveldlaan. Om dit mogelijk te maken zullen er verschillende aanpassingen gedaan moeten worden aan het stelsel om hemelwater niet meer naar de zuivering te leiden maar richting het Hilversums Kanaal.

Renovatie groenvoorzieningen 2019, 2021, 2022 en 2023 (Mierenmeent, Varen-/Klavermeent, hofjes Hilversumse Meent en Kerkelanden)

De groenkredieten uit de jaren 2019, 2021, 2022 en 2023 voor de renovatie van groenvoorzieningen in de Mierenmeent, Varen-/Klavermeent, diverse hofjes in de Hilversumse Meent en diverse hofjes in Kerkelanden zijn verstraagd. De betreffende groenvakken liggen veelal in kleinschalige hofjes en daarmee in een gevoelige woon- en leefomgeving. Dit vraagt om zorgvuldige voorbereiding en intensieve participatie met bewoners, waardoor de planvorming meer tijd heeft gekost dan oorspronkelijk voorzien. De uitvoering van deze projecten vindt integraal plaats in het voorjaar van 2026.

Riool Oude Loosdrechtseweg (2022)

Het riool in de Oude Loosdrechtseweg is een van onze grotere transportriolen, de vervanging hiervan is complex aangezien dit een doorgaande weg is en daarmee de bereikbaarheid goed meegenomen moet worden. Daarnaast is door proefsleuven gebleken dat ook de vervanging meer technische uitdagingen met zich meebrengt. Ook is het van belang dat er een aanpassing in de Diependaalselaan plaatsvindt waar dit riool op aantakt (zie toelichting splitsen hemelwater van vuilwater fase 1). Hier worden nu onderzoeken voor uitgevoerd. Er is gekozen om eerst de riolen in de aanliggende straten voortvarend op te pakken (Staatsliedenbuurt fase 3), hierdoor is er meer tijd om de vervanging van deze weg goed voor te bereiden.

Splitsen hemelwater van vuilwater fase 1

Een belangrijk project dat in voorbereiding is, is de aanleg van een grotere hemelwaterafvoer op het kruispunt Oude Loosdrechtseweg – Diependaalselaan. Voor dit project staat een bedrag gereserveerd van € 750.000. De bestaande kleinere hemelwaterleiding bevindt zich echter dusdanig strak tegen de bestaande ringleiding van Vitens aan dat Vitens hier eerst een aanpassing moet maken. De gesprekken hiervoor lopen inmiddels maar de start van de werkzaamheden zal daardoor wel langer duren.

Vervanging beschoeiing Hilversums kanaal

Volgens plan is uitvoering eind 2025 gestart en wordt het eerste deel in 2026 uitgevoerd. Het vervolg van het vervangen van de beschoeiing wordt nog in kaart gebracht met een nadere inspectie waarna de scope definitief bepaald kan worden. De uitvoering zal hier navolgend op plaatsvinden. Het aangevraagde budget in 2017 is op andere uitgangspunten en uitvoeringsmethode gebaseerd, door veranderde wetgeving (stikstof en functie van het kanaal) is het noodzakelijk geweest een andere uitvoeringsvariant te kiezen. Deze is nu gekozen en vanaf nu kan de vervanging dan ook gestaag doorgaan.

Vervanging verkeersregelinstallaties (VRI's) 2023

De vervanging van de VRI op het kruispunt Mies Bouwman-boulevard/Witte Kruislaan is in 2025 gerealiseerd. De VRI's bij het Mediapark, het kruispunt Jan van der Heijdenstraat/Johannes Geradtsweg en bij het Dr. J.M. den Uylplein vormen één samenhangend systeem en dienen daarom in combinatie te worden vervangen. Uit onderzoek is gebleken dat een integrale reconstructie van het Dr. J.M. den Uylplein niet noodzakelijk is. De voorbereidingen voor de vervanging van deze drie installaties zijn inmiddels opgestart, met uitvoering gepland in 2026.

De VRI op het kruispunt Gijsbrecht van Amstelstraat/Loosdrechtseweg wordt in 2026 vervangen aansluitend op de civieltechnische aanpassingen aan dit kruispunt.

Vorbereidingskrediet Koninginneweg

Het voorbereidingskrediet voor de Koninginneweg wordt in 2026 afgesloten. Bij opening van de grondexploitatie wordt de boekwaarde, conform het BBV, ingebracht in de nieuwe grondexploitatie Koninginneweg. Het college beoogt in het tweede kwartaal van 2026 de raad voor te stellen de grondexploitatie Koninginneweg te openen.

Uitbreiding huisvesting Wilhelminastraat

Bij de Eindejaarsrapportage heeft de raad een krediet van € 2,5 miljoen vrijgegeven voor een eenmalige investering om de locatie aan de Wilhelminastraat in te richten als werkplek voor onze medewerkers. De uitbreiding van de huisvesting op de locatie Wilhelminastraat is bij de Eindejaarsrapportage 2025 geraamd op € 1,7 miljoen.

Het huren van deze extra vierkante meters staat los van de strategische huisvestingsvisie en heeft geen invloed op de keuzes die op lange termijn gemaakt kunnen worden. Eind 2025 is vastgesteld dat de oorspronkelijke raming te laag was, waardoor het investeringskrediet met ongeveer € 800.000 is overschreden. Omdat de werkzaamheden nog niet afgerond zijn zullen wij middels de Voorjaarsnota 2026 een voorstel doen voor herschikking van een aantal bestaande kredieten om zodoende een deel van deze overschrijding op te vangen.

Daarnaast zal voor het resterende deel een aanvullend krediet worden aangevraagd.

WvG Stationsgebied Koninginneweg

De raad is op 12 januari 2026 middels Collegebrief 'afwaardering panden aankoop Koninginneweg (1917998)' geïnformeerd over het oordeel van de accountant met betrekking tot de balanswaarde van de aangekochte panden aan de Koninginneweg tot en met 31 december 2025. Het afwaarderen van deze panden tot de grondwaarde heeft geleid tot een verlies in de jaarrekening van € 12,2 miljoen. Voor de WvG Koninginneweg krediet is een bedrag van € 20,1 geraamd, door deze afboeking ontstaat tijdelijk een rekenkundig voordeel binnen het investeringsprogramma omdat de lasten in de exploitatie zijn opgenomen. Indien de raad instemt met het openen van de GREX Koninginneweg in 2026, wordt dit krediet afgesloten.

5.3.2 Overzicht grondexploitaties

Omschrijving grondexploitatie	Verleend krediet 2025	Raming inkomsten grond opbrengsten	Raming inkomsten subsidies/ bijdragen	Raming op eindwaarde	Inkomsten/ uitgaven t/m 2024	Inkomsten/ uitgaven 2025	Inkomsten/ uitgaven totaal	Raming toekomstige ink/uitg	OHW positie 2025	Naar V&W rekening	Ten laste voorziening planexpl.	Afsluiten jaar
Anna's Hoeve Bouwplan												
Start 2011												2025
Inkomsten		-50.095.922	-5.001.233	-55.097.155	-55.096.655	-500	-55.097.155	0,00				
Uitgaven	55.097.155			55.097.155	53.526.024	1.571.131	55.097.155	-0				
Saldo				0			-	-0	0			
Stationsplein												
Start 2021												2029
Inkomsten		-7.974.953		-7.974.953	-	-	-	-7.974.953				
Uitgaven	17.305.931			17.305.931	6.523.697	1.530.952	8.054.649	9.251.282				
Saldo				9.330.978			8.054.649	1.276.329	8.054.649	8.620.381	-	
				Voorziening Planexploitaties					-8.620.381			
				Naar V&W rekening					8.620.381			
Actualisatie	13-mei-26			Totaal inkomsten		-500	-55.097.155	-7.974.953				
				Totaal uitgaven		3.102.083	63.151.804	9.251.281				
				Saldo			8.054.649	1.276.329	8.054.649	8.620.381	-	

In 2025 zijn er twee lopende bouwgrondexploitaties, Anna's Hoeve Bouwplan en Stationsplein. De bouwgrondexploitatie Anna's Hoeve wordt eind 2025 afgerond en met deze jaarrekening afgesloten. Voor de indexering met betrekking tot de kostenstijging van de lopende grondexploitatie is in de actualisatie Grondexploitaties 2026 uitgegaan van een jaarlijkse aanname van 3,5%. Voor de plankostenstijging is een aanname van 4,5% gehanteerd, gebaseerd op de data van Outlook Grondexploitaties. In de actualisatie grondexploitaties 2025 was de aanname voor kostenstijging 4,5% per jaar en voor plankostenstijging 5,5%.

De voorziening planexploitaties heeft betrekking op de verlieslatende grondexploitatie Stationsplein.

Op dit moment zien we stijgende woningprijzen, waar tegenover, echter ook de bouwkosten van woningen stijgen. De woningmarkt van Hilversum blijft relatief gewild. In de grondexploitaties is rekening gehouden met een opbrengstenstijging van 2% vanaf 2027.

Het rentepercentage waarmee in de grondexploitaties rekening wordt gehouden is 1,1%. De manier waarop de rente nu bepaald wordt, wordt sinds 2016 door nieuwe richtlijnen van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) voorgeschreven.

Conform de nieuwe richtlijnen van de BBV wordt een rentepercentage van 2,0% aangehouden over de Voorziening Planexploitaties.

5.4 Staat van reserves

Bedragen x € 1.000							
Nr.	Omschrijving reserve	Saldo begin dienstjaar	Balans mutaties toevoeging	Balans mutaties onttrekking	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Saldo einde dienstjaar
1	Stedelijke ontwikkeling	7.297			3.053	-6.091	4.259
2	Mobiliteitsfonds	1.660	1.100		3.802	-285	6.277
3	Herplantfonds	95			35		131
4	Regionaal mediacentrum	116					116
5	Gooise Natuurreservaat (GNR)	7.368				-414	6.954
6	Gebiedseigen kosten 1221-gebieden	-	30				30
7	Gebiedsoverstijgende lasten geheel Hilversum	-					-
8	Vereveningsfonds sociale huurwoningen	-			-		-
	Totalen programma 1	16.536	1.130	-	6.890	-6.789	17.767
9	Onderwijshuisvesting	1.592			1.511		3.103
10	Opvang Oekraïners en asielzoekers	9.754	1.002				10.756
	Totalen programma 2	11.346	1.002	-	1.511	-	13.859
11	ESF	811				-75	736
12	TOZO	812				-145	667
	Totalen programma 3	1.623	-	-	-	-220	1.403
13	Decentrale loonruimte	422			38		460
14	Herindeling	-			6.357	-2.219	4.138
	Totalen programma 4	422	-	-	6.395	-2.219	4.597
15	Algemene reserve	62.839	3.858	-1.698		-11.990	53.009
	Totalen programma 5	62.839	3.858	-1.698	-	-11.990	53.009
	Totaal alle programma's	92.766	5.990	-1.698	14.796	-21.219	90.636

1. Stedelijke ontwikkeling

In 2025 zijn de toevoegingen aan de reserve 'Stedelijke Ontwikkeling' hoger dan begroot. Dit komt door het verkooptraject van niet-strategische panden. De winst van de verkoop, afgerond € 1,75 miljoen, wordt ten gunste gebracht van de reserve Stedelijke Ontwikkeling. Daarnaast is er minder onttrokken aan de reserve voor projecten vanwege een lagere realisatie van de voorbereidingen van het sportpark/arenapark (zie ook programma 1). Tot slot is, conform het besluit met betrekking tot de actualisatie van de GREX Stationplein 2026, een onttrekking van afgerond € 4,8 miljoen gedaan om het verlies in de jaarrekening te dekken dat is ontstaan door het verwachte verlies op het Stationplein. In totaal wordt afgerond € 6 miljoen onttrokken aan de reserve.

2. Mobiliteitsfonds

"Het Mobiliteitsfonds" heeft tot doel het parkeren in brede zin te accommoderen en de bereikbaarheid van de gemeente Hilversum te vergroten. Indien in plannen niet voldaan kan worden aan de door de gemeente opgelegde parkeereis, kunnen Burgemeester en wethouders onder voorwaarden ontheffing van de parkeereis verlenen. Als aan deze ontheffing

een financiële verplichting is verbonden vloeien de gelden in het mobiliteitsfonds. Het saldo wordt aangewend voor het verbeteren van de openbare parkeersituatie wat mede kan bestaan uit flankerende mobiliteitsmaatregelen die aantoonbaar bijdragen aan het verbeteren van de parkeersituatie in Hilversum. In 2025 is conform begroting een onttrekking uit het mobiliteitsfonds geweest ten behoeve van de compensatie van de kapitaallasten van de investeringen voor parkeerverbeteringen in het Rode Dorp, voor de uitvoering van de mobiliteitsvisie en voor de parkeertelling. De onttrekking in 2025 is conform de begroting €285.000 geweest. En conform de begroting is een toevoeging gedaan van € 3.802.000 uit de parkeeropbrengsten 2025.

3. Herplantfonds

Aan deze reserve worden de van derden verkregen middelen toegevoegd die ontvangen worden voor de afkoop van de herplant van bomen bij het verlenen van een kapvergunning. In 2025 hebben wij hiervoor € 35.375 ontvangen. Vanuit de reserve moet de gemeente nieuwe bomen planten als compensatie. In 2025 was er conform raming rekening gehouden met een onttrekking van €34.000 voor de nieuw te planten bomen in het kader van het beplantingsproject in Anna's Hoeve. Dit project, ter compensatie van het HOV-traject, wordt uitgevoerd door het Goois Natuur Reservaat. Het GNR heeft vertraging opgelopen in de uitvoering van het project, waardoor de bomen pas begin 2026 zullen worden gepland. Daarom zijn er in 2025 geen uitgaven ten laste van het herplantfonds.

4. Regionaal mediacentrum

Het oorspronkelijke doel van deze reserve was om de subsidie-afbouw te dekken en hervormingen van de lokale omroep tot een regionaal mediacentrum mogelijk te maken. Naar aanleiding van motie 18-109 is een deel deze reserve aangewend voor een subsidieregeling innovatieve lokale journalistiek. Het restant van de reserve Regionaal Mediacentrum (RMC) is beschikbaar voor subsidie aan de Stichting Mediafonds Hilversum (raadsvoorstel Stichting Mediafonds Hilversum raadsvergadering 09-06-2022) in 2024 en 2025. De in 2025 geraamde onttrekking is niet geboekt in 2025, omdat door een overheveling uit 2024 in de exploitatie voldoende middelen waren om de subsidie te verstrekken.

5. Goois Natuurreservaat (GNR)

Sinds 1 januari 2021 maken de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam geen deel meer uit van het Goois Natuurreservaat (hierna aangeduid als GNR). Dit betekent dat zij niet langer onderdeel zijn van het bestuur van het GNR en ook geen financiële bijdrage – als participant – aan het GNR meer leveren. De Gooise gemeenten Hilversum, Huizen, Laren, Gooise Meren en Blaricum nemen de verplichtingen van Amsterdam en de provincie Noord-Holland over. De uittreedovereenkomsten die door alle participanten zijn overeengekomen bevat een uittreedomsom met als doel de verhoogde bijdrage aan het GNR te compenseren. Op 7 november 2023 heeft de raad besloten tot instelling van de reserve GNR ter hoogte van 7,7 mln. Om de algemene middelen te laten 'wennen' aan de hogere participantenbijdrage is gekozen voor een ingroeimodel waarbij de stijging van € 562.000 tot en met 2029 volledig wordt gedekt door een onttrekking aan deze nieuwe reserve en dat deze onttrekking vanaf 2030 jaarlijks met € 34.800 wordt verlaagd. Op basis van de doorrekening resteert er in 2045 nog een beperkt saldo en kan de reserve aan het eind van dat jaar worden opgeheven. In 2025 waren de daadwerkelijke lasten lager dan verwacht. Uiteindelijk is er op taakveld 5.7 voor de Subsidie GNR een voordeel ontstaan van € 148.000. Om deze reden is er gekozen om niet het volledig begrote bedrag te onttrekken, maar het voordeel op de lasten in mindering te brengen op de begrote onttrekking van € 562.000. De werkelijke onttrekking in 2025 € 414.000.

6. Gebiedseigen kosten 1221-gebieden

In lijn met de Omgevingswet (artikel 13.11 en 13.23) waarborgt deze reserve (ingesteld via de voorjaarsnota 2025) dat de inkomsten uit kostenverhaal en financiële bijdragen op een doelgerichte en transparante manier worden ingezet voor de ruimtelijke en maatschappelijke opgaven van de gemeente Hilversum. De ontvangen bijdragen worden niet toegevoegd aan de algemene middelen, maar geormerkt voor de specifieke investeringen zoals opgenomen in de investeringslijsten van het programma voor het postcode gebied 1221. Dit zorgt ervoor dat de middelen op een transparante en gestructureerde manier worden beheerd en uitsluitend worden aangewend voor de beoogde voorzieningen en infrastructuur. Zo draagt de reserve bij aan een financieel solide en toekomstbestendig Hilversum, in lijn met de gemeentelijke ambities en de vereisten van de Omgevingswet. In 2025 is € 30.000 toegevoegd aan de reserve conform begroting. Er zijn onttrekkingen uit deze reserve gedaan.

7. Gebiedsoverstijgende lasten geheel Hilversum

In lijn met de Omgevingswet (artikel 13.11 en 13.23) wordt met de instelling van deze reserve gewaarborgd dat de inkomsten uit kostenverhaal en financiële bijdragen op een doelgerichte en transparante manier worden ingezet voor de ruimtelijke en maatschappelijke opgaven van de gemeente Hilversum exclusief het gebied 1221. De ontvangen bijdragen worden niet toegevoegd aan de algemene middelen, maar geormerkt voor de specifieke investeringen zoals opgenomen in de investeringslijsten van het programma. Dit zorgt ervoor dat de middelen op een transparante en gestructureerde manier worden beheerd en uitsluitend worden aangewend voor de beoogde voorzieningen en infrastructuur. Zo draagt de reserve bij aan een financieel solide en toekomstbestendig Hilversum, in lijn met de gemeentelijke ambities en de vereisten van de Omgevingswet. In 2025 zijn er geen toevoegingen aan of onttrekkingen uit deze reserve gedaan.

8. Vereveningsfonds sociale huurwoningen

In lijn met de Omgevingswet (artikel 13.11 en 13.23) waarborgt deze reserve dat de inkomsten uit kostenverhaal en financiële bijdragen op een doelgerichte en transparante manier worden ingezet voor de ruimtelijke en maatschappelijke opgaven van de gemeente Hilversum. De ontvangen bijdragen worden niet toegevoegd aan de algemene middelen, maar geormerkt voor de specifieke investeringen zoals opgenomen in de investeringslijsten van het programma. Dit zorgt ervoor dat de middelen op een transparante en gestructureerde manier worden beheerd en uitsluitend worden aangewend voor de beoogde voorzieningen en infrastructuur. Zo draagt de reserve bij aan een financieel solide en toekomstbestendig Hilversum, in lijn met de gemeentelijke ambities en de vereisten van de Omgevingswet.

9. Onderwijshuisvesting

Het doel van deze reserve is het dekken van incidentele uitgaven die gerelateerd zijn aan onderwijshuisvesting, zoals tijdelijke huisvesting en het afwaarderen van boekwaardes. Door de inzet van de reserve worden de lasten gelijkmatiger over de jaren verdeeld. Door vertraging in de bouw van scholen wordt zoals aangegeven in de eindejaarsrapportage € 1.511.000 gestort in de reserve. In de toekomst zullen de lasten voor tijdelijke huisvesting en het afwaarderen van boekwaardes vanuit deze reserve worden gedekt.

10. Reserve opvang ontheemden Oekraïne en asielzoekers

Het bestedingsdoel van de reserve opvang Oekraïners en asielzoekers is tweeledig:

- Opvang Oekraïense ontheemden: dekking bieden voor de financiële effecten als gevolg van te treffen maatregelen voor de opvang van gevluchte Oekraïners. De gemeente ontvangt van het Rijk een specifieke uitkering voor de opvang van Oekraïense ontheemden. In het geval dat deze specifieke uitkering niet kostendekkend zou blijken, zou voor het tekort een beroep op deze reserve kunnen worden gedaan.
- Asielopvang: voorbereidingskosten en de eigen personele lasten voor de opvang van asielzoekers. Dit bestedingsdoel is vastgesteld bij de resultaatbestemming van de jaarstukken 2023.

11. Europees Sociaal Fonds (ESF)

Het doel van deze reserve is het dekken van kosten die voortkomen uit diverse projecten, conform de bestedingsdoelen van het Europese Fonds met als doel het BUIG-tekort te reduceren. Deze projecten richten zich op het actief begeleiden van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt om hun kansen op werk te vergroten. Ook kwetsbare werkenden worden hierbij ondersteund. De projecten streven naar een duurzame aanpak, waarbij de activiteiten zich richten op het vergroten van de mogelijkheden voor arbeidsinpassing. Zoals in de voorjaarsnota aangekondigd is er € 75.000 onttrokken ten behoeve van het bouwdepot.

12. TOZO

Het doel van deze reserve is middelen beschikbaar te houden voor de afrekening met de regiogemeenten en voor de nog te maken TOZO-lasten (na 2020). De TOZO is per 1 oktober 2021 gestopt maar er zijn nog een drietal verschillende onderdelen waar de uitvoering mee bezig zal blijven de komende jaren: Debiteurenbeheer TOZO bedrijfskapitaal, Uitvoering beleid Misbruik & Oneigenlijk gebruik en Terugvorderen/ debiteurenbeheer verstrekte TOZO-uitkeringen levensonderhoud. De hiermee samenhangende uitgaven worden gedekt vanuit de TOZO-reserve. Voor 2025 was hiervoor een bedrag van € 300.000 geraamd. De werkelijke lasten zijn lager uitgevallen, waardoor in totaal € 145.000 aan de reserve is onttrokken.

13. Decentrale loonruimte

Het doel van deze bestemmingsreserve is het voldoen aan de afspraken met het Lokaal Overleg dat de niet in enig jaar bestede middelen voor de decentrale arbeidsvoorwaarden worden gereserveerd voor toekomstige uitgaven op dit terrein. In de begroting is een structureel bedrag van € 38.000 opgenomen voor het decentrale arbeidsvoorwaardenoverleg. Aanwending van dit budget voor concern brede activiteiten vindt plaats in ruggespraak met het Lokaal Overleg.

14. Herindeling

Er worden kosten gemaakt als gevolg van de samenvoeging met Wijdemeren. Uit de begroting van het programma samenvoeging blijken nadelen in de jaren 2025 en 2026, terwijl de jaren 2027 en verder voordelen laten zien. Een deel van deze kosten worden gedekt uit de Arhi-middelen vanuit het Rijk middels de Algemene Uitkering. Wegens timingverschillen in de ontvangsten van de Arhi-middelen en de geplande uitgaven ontstaan er nadelen in de jaren 2025 en 2026, terwijl de jaren 2027 en verder voordelen laten zien. Om deze timing verschillen te egaliseren is bij de voorjaarsnota 2025 de reserve "Herindeling" gevormd. Middels de eindejaar rapportage is een storting gedaan van € 6,4 miljoen om de timingverschillen op te vangen. In 2025 is een bedrag van € 2.219.381 onttrokken ter dekking van de uitgaven ten behoeve van de samenvoeging met Wijdemeren.

15. Algemene reserve

De algemene reserve fungeert als buffer (weerstandscapaciteit) om financiële tegenvallers op te vangen.

De totale toevoeging aan de algemene reserve bedraagt € 3.858.000 en bestaat uit:

- € 3.858.000 conform het besluit bij de jaarstukken 2024.

De totale onttrekking bedraagt € 13.687.806,75. Dit betreft de dekking van:

- het in 2024 ontstane nadeel na resultaatbestemming over 2024: € 1.697.806,75
- de overhevelingen conform besluit jaarstukken 2024 ter waarde van € 5.633.000, bestaande uit:
  - € 950.000 SD Dienstverlening conform visie Wij Zijn Hilversum
  - € 825.000 MOB Sanering Circussterrein en het MOB-complex
  - € 3.858.000 AR (jaarstukken 2024) Overhevelingen 2024
- de vorming van de reserve herindeling (eindjaarsrapportage 2025): € 6.357.000,00

5.5 Staat van voorzieningen

Nr	Omschrijving voorziening	Saldo begin dienstjaar	Storting	Vrijval	bedragen x € 1.000	
					Rechtstreekse uitname	Saldo einde dienstjaar
1	Spaarvoorziening rioleringen	3.163	4.486	0	-3.439	4.210
2	Egalisatievoorziening rioleringen	0	0	0	0	0
3	Egalisatievoorziening afvalstoffen	775	669	0	0	1.444
4	Onderhoud parkeergarages	856	445	0	-261	1.040
5	Onderhoud begraafplaatsen	229	90	0	-50	268
6	Onderhoud culturele huisvesting	830	121	0	-93	858
7	Onderhoud sportaccommodaties	3.223	1.354	0	-1.314	3.263
8	Onderhoud sluizen, gemalen en recreatie	248	62	0	-61	249
9	Huurinkomsten NIKE	72	22	-8	0	86
	Totaal programma 1	9.397	7.249	-8	-5.219	11.419
10	Onderhoud gymlokale schoolgebouwen	384	423	0	-93	713
11	Onderhoud voorzieningen jeugd	474	262	0	-47	689
	Totaal programma 2	857	685	0	-140	1.402
12	Ziggo deal	314	0	0	0	314
	Totaal programma 3	314	0	0	0	314
13	Regeling Vervroegde Uittreding	164	163	-130	0	197
14	Pensioenen wethouders	6.081	1.022	0	-293	6.810
15	Verlofsparen	254	119	0	0	373
16	Onderhoud gemeentelijke huisvesting	1.245	692	0	-152	1.785
	Totaal programma 4	7.744	1.996	-130	-445	9.165
17	Onderhoud overige gebouwen	369	256	0	-176	449
18	Planexploitaties	3.839	4.781	0	0	8.620
	Totaal programma 5	4.209	5.037	0	-176	9.069
Totaal alle programma's		22.520	14.967	-138	-5.980	31.369

1. Spaarvoorziening rioleringen

Het doel van deze voorziening is om de lasten van de jaarlijkse investeringen in de riolering te kunnen dekken, zodat deze niet meer geactiveerd hoeven te worden (ideaalcomplex). Na de jaarstukken 2024 resteerde een bedrag van € 3.162.922 in de voorziening. In het rekeningjaar zelf is een toevoeging conform de begroting gedaan van € 4.486.000. Voor het afboeken van de activa voor vervangingsinvesteringen in de riolering is € 3.438.924 onttrokken uit de voorziening. Daarmee zijn de betreffende activa 2025 afgeboekt. Na het afboeken resteert nog een saldo van € 4.209.998 in de spaarvoorziening. Dit saldo zal nodig zijn om de uitgaven op de nog niet afgesloten kredieten voor de riolering in de toekomst te kunnen afboeken.

Er zijn verschillende maatregelen getroffen om de openstaande investeringen terug te brengen en de hoogte van de spaarvoorziening af te stemmen op de te verwachten afboekingen in de komende jaren. Om achterstanden in te halen is in 2024, 2025 en 2026 kritisch gekeken naar investeringsaanvragen en reeds lopende investeringen voor de riolering. Dit heeft geleid tot € 4,8 miljoen reducties op de omvang van de investeringen. Door het incidenteel verlagen van het investeringsniveau voor riolen gaan we meer gefaseerd werken aan nieuwe investeringen, waardoor we onze middelen

efficiënter kunnen inzetten en beter kunnen focussen op het inhalen van de achterstanden op basis van prioritering. De dotatie aan de spaarvoorziening is eveneens incidenteel verlaagd met € 1.050.000. De verlaging vindt plaats door in de volgende jaren de dotatie te verminderen: 2026 € 400.000, 2027 € 400.000 en in 2028 € 250.000. De verwachting is dat de achterstanden in de investeringen hierna zijn ingelopen en op oorspronkelijk niveau worden uitgevoerd.

2. Egalisatievoorziening rioleringen

Het doel van deze voorziening is om de jaarlijkse resultaten van de exploitatie riolering te verrekenen. Bij jaarlijks te bepalen tarieven kunnen middelen uit deze voorziening vrij worden gemaakt, waarmee (gedeeltelijke) tariefsverhoging kan worden voorkomen. Sinds 2023 is de stand van de voorziening nihil. Bij het opmaken van de jaarstukken 2025 is de stand opgemaakt voor de rioleringsfunctie (taakveld riolen en de toerekeningen). De uitkomst is dat er sprake is van een nadelig resultaat ten opzichte van de begroting. Er kan daarom geen dotatie aan de voorziening worden gedaan. De stand blijft daarmee nihil. Zie voor een uitgebreidere toelichting op het resultaat van de rioleringsfunctie de paragraaf Lokale Heffingen.

3. Egalisatievoorziening afvalstoffen

Het doel van deze voorziening is het beschikbaar houden van niet bestede financiële middelen voor de egalisering van de tarieven afvalstoffenheffing in de komende jaren. Bij jaarlijks te bepalen tarieven kunnen middelen uit deze voorziening vrij worden gemaakt, waarmee (gedeeltelijke) tariefsverhoging kan worden voorkomen. Voor 2025 is de bijdrage uit de egalisatievoorziening hiervoor begroot op € 317.000. Dit bedrag is het resultaat van de lasten en baten rond afval ermee rekening houdend dat de gemeente geen volledige kostendekkendheid kent. Uit de nacalculatie blijkt dat er in werkelijkheid € 668.625 gestort moet worden. Dit betreft het voordeel ten opzichte van de raming t.o.v. de bijgestelde begroting. Dit is grotendeels het gevolg van een lagere bijdrage aan de Regio Gooi- en Vechtstreek (GAD). Zie voor een uitgebreidere toelichting de paragraaf Lokale Heffingen.

4. Onderhoud parkeergarages

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst te kunnen voorzien in het adequaat onderhoud van de gemeentelijke parkeergarages en om de schommelingen in deze uitgaven op te vangen. Het uitgangspunt voor de toevoegingen en onttrekkingen is het vastgestelde MOP 2024-2033. De toevoeging was in 2025 geraamd op € 445.000. De beoordeling ultimo 2025 heeft geleid tot een lagere storting van € 29.000. Dit komt door een hogere beginstand van de voorziening onderhoud (per 1-1-2026) waardoor structureel minder stortingen aan de voorziening onderhoud nodig zijn om deze op peil te houden. In 2025 zijn onttrekkingen geboekt tot een bedrag van € 261.000 voor het uitgevoerde onderhoud aan alle drie parkeergarages. In 2025 is de hydraulische lift vervangen bij Gooiland, Koningshof 1. Daarnaast zijn o.a. de brandmeldinstallaties vervangen bij de Gooische Brink, Brinkweg 1.

5. Onderhoud begraafplaatsen

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud aan de begraafplaatsen te kunnen plegen en om schommelingen in deze uitgaven op te vangen. Het uitgangspunt voor de toevoegingen en onttrekkingen is het vastgestelde MOP 2024-2033. De toevoeging was in 2025 geraamd op € 90.000. De herberekening ultimo 2025 heeft geleid tot hetzelfde bedrag als geraamd. In het verslagjaar 2025 zijn onttrekkingen geboekt tot een bedrag van € 50.000 voor het uitgevoerde onderhoud. Op de Kolhornseweg 13 zijn schilderwerkzaamheden uitgevoerd aan het kantoor en de aula. Op de Laan 1940-1945 zijn o.a. schilderwerkzaamheden aan het dienstgebouw.

6. Onderhoud culturele huisvesting

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud te kunnen plegen aan de gebouwen voor culturele huisvesting en het museum. Daarmee vangen we schommelingen in de hoogte van de uitgaven op. Zoals bij alle onderhoudsvoorziening is het meerjarige onderhoudsplan (MOP) de leidraad voor het technische- en bouwkundig onderhoud en wordt dit jaarlijks geactualiseerd. De toevoeging was in 2025 geraamd op € 169.000. Op basis van het geactualiseerde MOP en geactualiseerde prijsstijgingen en onderhoudsplanningen is € 48.000 minder gedoteerd omdat de voorzieningen onderhoud Museum en voorziening onderhoud culturele panden zijn samengevoegd waardoor de financiële middelen efficiënter kunnen worden ingezet. In het rekeningjaar is voor de uitvoering van onderhoud aan de panden een onttrekking gerealiseerd van € 93.000. Op de Koninginneweg 44 is de regelapparatuur van het gebouwbeheersysteem vervangen. Op de Kerkbrink 6, Museum, is eveneens de regelapparatuur van het gebouwbeheersysteem vervangen. Daarnaast zijn herstelwerkzaamheden uitgevoerd aan de hydraulische lift.

7. Onderhoud sportaccommodaties

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud aan de sporthallen en sportvelden te kunnen plegen en om schommelingen in deze uitgaven op te vangen. Conform het voorstel over de MOP 2024-2033 en de jaarlijkse actualisatie zou € 1.446.000 aan de voorziening toegevoegd worden. Bij de beoordeling ultimo 2025 bleek dat er € 92.000 minder gedoteerd moet worden om de onderhoudsvoorziening voor de komende planperiode 2026-2035 op peil te houden. Dit wordt veroorzaakt doordat in de nieuwe planperiode van 2026-2035 de geplande onderhoudskosten evenrediger zijn verdeeld ten opzichte van de vorige planperiode 2025-2034 (en die als uitgangspunt voor de begroting 2025 is gehanteerd). Zo zijn de geplande onderhoudskosten in de eerste 6 jaren nu € 10,6 miljoen i.p.v. € 11,9 miljoen. Als gevolg daarvan is gemiddeld een lagere dotatie van € 92.000 noodzakelijk is om de onderhoudsvoorziening op peil te

houden. In het rekeningjaar is voor de uitvoering van onderhoud aan de panden een onttrekking gerealiseerd van € 1.314.000.

In de Jan van der Heijdenstraat/Sporthal de Lieberg, is o.a. de vloer vervangen en de rookgasafvoer en de lichtlijnen. Bij de Franciscusweg 6a/Sporthal Kerkelanden is de sportvloer vervangen en de gasboiler en brandmeldinstallaties. Bij Sporthal de Meent heeft schilderwerk plaatsgevonden en zijn de brandmeldinstallaties vervangen.

Schilderwerk heeft plaatsgevonden bij Arena 101/Dudoktribune. In de Arena 303/Sporthal Dudok Arena, hebben elektrotechnische werkzaamheden plaatsgevonden.

Bij de sportparken is op Sportpark Loosdrecht het honkbalveld gerenoveerd en is op Sportpark Anna's Hoeve het kunstgrasveld gerenoveerd.

Op de Jan van der Heijdenstraat/Sporthal de Lieberg, heeft groot onderhoud aan de luchtbehandelingskasten plaatsgevonden. Daarnaast zijn de vloeren en wanden waterdicht gemaakt vanwege het extreem hoge grondwaterpeil. Bij sporthal Dudok Arena is de valbeveiligingen vervangen. Bij sporthal de Meent is de verlichting vervangen en bij sportpark Loosdrecht is het softbalveld (veld 10) gerenoveerd.

8. Onderhoud sluizen, gemalen en recreatie

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud te kunnen plegen aan de gebouwen. Daarmee vangen we schommelingen in de hoogte van de uitgaven op. Het meerjarige onderhoudsplan (MOP) is leidraad voor het technische- en bouwkundig onderhoud van de sluizen, gemalen en de gebouwen openbare recreatie. Conform het geactualiseerde raadsvoorstel MOP 2024-2033 en de jaarlijkse actualisatie zou € 59.000 aan de voorziening toegevoegd worden. Bij de beoordeling ultimo 2025 bleek dat er € 3.000 meer gedoteerd moet worden om de onderhoudsvoorziening voor de planperiode 2026-2035 op peil te houden.

In het rekeningjaar is voor de uitvoering van onderhoud aan de gebouwen een onttrekking gerealiseerd van € 61.000.

Op de Hoge Naarderweg 205 (Dierenweide) is de toegangspoort vervangen. Bij het gemaal op de Diependaalselaan zijn het dakbeschot en de zinken goten vervangen. Daarnaast heeft schilderwerk plaatsgevonden. Bij de sluis op de Vreelandseweg is het bedieningshuisje geschilderd.

9. Inkomsten Nike

Het doel van deze voorziening is om de huurinkomsten, die verkregen zijn uit de onderverhuur van de atletiekbaan op het Arenapark te besteden conform de met Nike afgesproken voorwaarden. De toevoeging aan de voorziening betreft de inkomsten uit onderverhuur. In 2025 is een bedrag van € 21.973,36 in de voorziening gestort. Conform het raadsbesluit is er een bedrag van € 8.000 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten van renovatie van de atletiekbaan.

10. Onderhoud gymlokale schoolgebouwen

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud aan de gymnastieklokale bij onderwijsgebouwen te kunnen plegen en om schommelingen in deze uitgaven op te vangen.

De toevoeging aan de voorziening op basis van het geactualiseerde MOP 2024-2033 en de jaarlijkse actualisatie bedraagt € 423.000. De beoordeling ultimo 2025 heeft geleid tot een extra storting van € 147.000. Dit wordt veroorzaakt doordat aan het eind van de nieuwe planperiode 2026-2035 van een aantal scholen het dak wordt vervangen. Daarnaast worden bij een aantal scholen de houten en stalen kozijnen vervangen. De planperiode 2026-2035 heeft daardoor € 1,8 miljoen meer kosten dan de planperiode 2025-2034 waarop de begroting 2025 is gebaseerd.

In 2025 is voor een bedrag van € 93.000 aan werkzaamheden uitgevoerd. Bij de Jan Blankenlaan 8 is een muur en hekwerk hersteld. Bij de Merelstraat 45 is de hemelwaterafvoer vervangen en bij de Goudenregenlaan 5 is de kunststof dakafwerking vervangen.

11. Onderhoud voorzieningen jeugd

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud te kunnen plegen aan de gebouwen, die gebruikt worden voor buurt- en clubhuizen en kinderopvang. Daarmee vangen we schommelingen in de hoogte van de uitgaven op. Het meerjarige onderhoudsplan (MOP) is leidraad voor het technische- en bouwkundig onderhoud van de panden. Conform de actualisatie van het MOP 2024-2033 is in 2025 € 237.000 aan de voorziening toegevoegd. Daarnaast was een extra bijstelling van € 25.000 noodzakelijk om de dotaties aan de onderhoudsvoorziening gelijkmatig te houden volgens de wettelijke voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

In het rekeningjaar is voor de uitvoering van onderhoud aan de panden een onttrekking gerealiseerd van € 47.000. In 2025 is bij de Goudenregenlaan 3 het dak van de rijwielstalling vervangen.

12. Ziggo deal

De gemeente heeft met Ziggo op 27 januari 2016 een vierjarige samenwerkingsovereenkomst afgesloten waarmee een einde kwam aan de geschillen over de tariefharmonisatie. Op basis hiervan is afgesproken gezamenlijk te investeren in de verdere ontwikkeling en zichtbaarheid van Hilversum als mediastad. De looptijd van de samenwerking is formeel beëindigd, maar nog niet alle van Ziggo ontvangen middelen zijn besteed conform de afspraken. Dat maakt het noodzakelijk om deze te verlengen. Voor de besteding van de resterende middelen is een addendum opgesteld waarin de afspraken over de benutting van het resterend budget zijn vastgelegd. In 2025 hebben geen uitgaven plaatsgevonden. Reden hiervoor is de vertraging in het opstellen van de Gebiedsagenda Media Park, de nog uit te werken Roadmap Media 2040 en het nog

vaststellen van de Economische Visie in 2026. In 2026 zullen deze visies/ agenda's worden opgeleverd en leiden tot uitgaven uit de voorziening.

13. Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)

Per 31 december 2025 maken 5 medewerkers van de gemeente Hilversum gebruik van de nieuwe regeling RVU. In de CAO is opgenomen dat medewerkers uiterlijk 31 december 2025 moeten aangeven of dat zij gebruik willen maken van de RVU in de jaren 2026 tot en met 2028. In deze jaren zullen 7 medewerkers gebruik maken van de RVU. Over 2025 is € 130.000 vrijgevallen vanuit de voorziening. Voor de toekomstige verplichtingen wordt voor de periode 2026 tot en met 2028 in de voorziening € 163.195 gestort. Jaarlijks zal worden beoordeeld op basis van de deelnemers wat het exacte bedrag moet zijn voor de voorziening.

14. Pensioenen wethouders

In 2012 zijn de maximale verplichtingen voor de pensioenlasten van de (oud-)wethouders becijferd en via een voorziening afgedekt. Tevens is rekening gehouden dat per 1 januari 2028 de pensioenen van de wethouders overgaan naar het ABP. Bij de overgang naar het ABP wordt rekening gehouden met een hogere dekkingsgraad. Het jaarlijks aan de voorziening toe te voegen bedrag is geraamd op € 225.000. Om de voorziening op het juiste niveau te krijgen is een extra bedrag van € 797.000 toegevoegd. De hogere toevoeging is het gevolg van de hogere dekkingsgraad ABP bij de overdracht per 2028 en van een hogere rekenrente t.w. 2,954 % in 2025 t.o.v. 2,325 % in 2024. Het aan de voorziening onttrokken bedrag van € 293.000 zijn uitgekeerde pensioenen aan voormalig wethouders.

15. Verlofsparen

Voor 2025 hebben 46 medewerkers van de gemeente Hilversum aangegeven gebruik te willen maken van de regeling Verlofsparen en hebben in totaal 10.157,62 bovenwettelijke verlofuren hiervoor ingezet. De waarde hiervan was per 31-12-2025 € 372.928,18. Over 2024 namen 40 medewerkers deel met in totaal 7.273,62 bovenwettelijke uren. De waarde hiervan was per 31-12-2024 € 253.981,93. Over 2025 is een bedrag van €118.946,25 in de voorziening gestort.

16. Onderhoud ambtenarenhuisvesting

Ter dekking van het jaarlijks groot cyclisch onderhoud is een onderhoudsvoorziening ingesteld voor de ambtelijke gebouwen, waarvan het raadhuis en het stadskantoor de belangrijkste zijn. Toevoegingen en onttrekkingen zijn conform het geactualiseerde MOP 2024-2033 en de jaarlijkse actualisatie bij de jaarstukken. Conform de gewijzigde begroting is in 2024 € 654.000 gestort in deze voorziening en is ultimo 2025 bij de beoordeling van de toereikendheid van de voorziening voor de planperiode 2024-2033 dit bedrag verhoogd met € 38.000.

In 2025 is € 152.000 ten laste van de voorziening onderhoud verantwoord.

Voor het raadhuis bestond het uitgevoerde onderhoud voornamelijk uit het vervangen van het gebouwbeheersysteem, de condenspomp van de koeling en stoombevochtiger. Daarnaast is een gedeelte voor eigenaarsonderhoud uitgevoerd voor klachten en de monumentenwachtrapportage. Op het stadskantoor, Oude Enghweg 23 zijn de luchtbehandelingskasten gereviseerd en is het klimaatplafond hersteld. Bij de 1e Loswal zijn de dakventilatoren vervangen en bij kantoorvilla, Oude Enghweg 23 is onderhoud uitgevoerd aan de dakafwerking.

17. Onderhoud overige gebouwen

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud aan de overige gebouwen te kunnen plegen en om schommelingen in deze uitgaven op te vangen. De toevoeging aan de voorziening op basis van het geactualiseerde MOP 2024-2033 en de jaarlijkse actualisatie bedraagt € 308.000. De beoordeling ultimo 2025 heeft geleid tot een lagere storting van € 52.000. Dit wordt veroorzaakt doordat er in de nieuwe planperiode 2026-2035 € 0,2 miljoen minder kosten zijn dan de planperiode 2025-2034 waarop de begroting 2025 is gebaseerd. Daardoor is de dotatie met € 23.000 naar beneden bijgesteld. Daarnaast was een extra bijstelling van € 29.000 noodzakelijk om de dotaties aan de onderhoudsvoorziening gelijkmatig te houden volgens de wettelijke voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

In 2025 is € 176.000 ten laste van de voorziening verantwoord. Bij de Diependaalselaan 343 zijn schilderwerkzaamheden uitgevoerd. Bij de Noorderweg 96 is bijvoorbeeld de ventilatie vervangen.

18. Planexploitaties

Deze voorziening heeft als doel financiële dekking te bieden voor de verwachte saldi van grondexploitaties met een nadelig resultaat. De voorziening is een optelsom van de contante waarden van deze saldi. De actualisatie grondexploitaties 2026 laat zien dat het verlies voor de grondexploitatie Stationsplein hoger is geworden met als gevolg dat de voorziening hiervoor in 2025 moet worden aangepast. In 2025 wordt een bedrag van ca. €4.781.105 toegevoegd. Het huidige saldo betreft alleen de grondexploitatie Stationsplein.

5.6 Staat van overlopende passiva en activa, voortvloeiende uit rijk

In 5.1 Balans en 5.2.5 Toelichting op de afzonderlijke balansposten worden onder andere genoemd overlopende activa (nog te ontvangen bedragen) en overlopende passiva (vooruit ontvangen bedragen). In dit onderdeel 5.6 worden de van overheden (nog te) ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel gespecificeerd conform BBV artikel 52a naar herkomst (Europa, Rijk, overige Nederlandse overheidslichamen).

De specificatie van de overlopende activa met betrekking tot de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (BBV artikel 40a en 52a) is als volgt:

Prog	Omschrijving bestedingsdoel	Saldo begin	Toevoeging/ Aanwending	Ontvangen	Saldo einde
	nvt	-	-	-	-
	Totaal Europese overheidslichamen	-	-	-	-
3	Gem. hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	319	457	-319	457
2	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	16.817	-14.936	1.881
1	Realisatiestimulans	-	1.176	-	1.176
1	Plan Huydecopersweg	82		-82	-
	Totaal Rijk	401	18.450	-15.338	3.514
1	Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	175		-175	-
1	SPUK flexibele inzet ondersteuning woningbouw		519		519
1	Wateringrichtingsplan Huydecopersweg (overheid)	339	80		419
	Totaal overige Nederlandse overheidslichamen	514	599	-175	938
	Totaal Europese en Nederlandse overheidslichamen	916	19.049	-15.513	4.452

- = onttrekking en + = toevoeging

De specificatie van de overlopende passiva met betrekking tot de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren (BBV artikel 49 en 52a) is als volgt:

		Bedragen x € 1.000			
Prog	Omschrijving bestedingsdoel	Saldo begin	Ontvangen	Vrijgevallen	Saldo einde
	nvt	-	-	-	-
	Totaal Europese overheidslichamen	-	-	-	-
04	SDE Stads Kantoor	-	5	-5	-
04	SDE 1e Loswal	-	11	-11	-
04	Flex en transformatiewoningen	-	2.964	-859	2.105
01	Maatregel Beter Benutten	60	-	-60	-
01	Woningbouwimpuls 2021 stationsomgeving	6.505	-	-	6.505
01	LVO Landelijk Verbeterprogramma Overwegen	1.382	-	-627	756
01	SPUK td reg duurzame en circulaire infrastructuur	-	154	-154	-
02	Ventilatie in scholen	63	-526	463	-
02	DUMAVA Ster gebouw	-	1.050	-	1.050
02	Bestr onderw achterstanden (OAB)	2.013	2.611	-2.696	1.927
02	R.M.C.	154	943	-926	170
02	Regionale aanpak VSV	18	687	-324	382
02	Volwassenen-educatie	251	1.166	-1.308	109
02	Nationaal Programma Onderwijs	113	-53	-60	-
01	SPUK sportakkoord	-	372	-372	-
01	Brede Spuk Lokaal Sportakkoord	-	67	-67	-
01	Brede Spuk Brede Regeling Combinatie-functies	-	461	-461	-
01	Dumava Franciscusweg 6a	-	34	-1	33
01	SDE Theater de Vorstin	-	2	-2	-
01	SPUK Impuls Jongerencultuur	218	-	-188	30
01	SIM Kerkbrink 6	-	10	-8	2
01	SPUK impulsaanpak winkelgebieden	892	214	-	1.106
01	lokale bibliotheekvoorzieningen	282	-	-282	-
02	SPUK Informatiepunten Digitale Overheid	-	74	-52	22
02	Brede Spuk Versterken sociale basis	-	186	-40	146
02	Brede Spuk Mantelzorg	-	52	-52	-
02	Brede Spuk Eén tegen Eenzaamheid	-	41	-41	-
02	Brede Spuk Welzijn op recept	-	60	-60	-
02	DUMAVA Kloosterlaan 5	-	26	-2	23
02	DUMAVA Zoutmanlaan 3	-	13	-11	2
02	DUMAVA Geuzenweg 84	-	251	-1	250
03	SPUK Aanpak Energiearmoede	1.009	-	-543	466
03	Onderwijsroute	14	165	-179	-
03	Inburgering	2.303	1.917	-1.963	2.257

02 Brede Spuk Terugdringen Gezondheidsachterstanden	-	104	-104	-
02 Brede Spuk Kansrijke Start	-	83	-83	-
02 Brede Spuk Mentale Gezondheid	-	39	-39	-
02 Brede Spuk Aanpak overgewicht en obesitas	-	91	-91	-
02 Brede Spuk Valpreventie	-	246	-246	-
02 Brede Spuk Leefomgeving	-	52	-52	-
02 Brede Spuk Opgroeien in een Kansrijke Omgeving en	-	13	-13	-
02 Brede Spuk Versterking kennis- en adviesfunctie GG	-	13	-13	-
02 Brede Spuk Coördinatie-kosten regionale aanpak pre	-	38	-38	-
02 Spuk IZA	-	1.752	-1.752	-
01 Proeftuin met een aardgasvrije wijk	4.223	-	-96	4.127
01 Regeling reductie energiegebruik (RRE)	6	-	-6	-
01 SPUK uitvoeringsmiddelen klimaatakkoord (CDOKE)	1.208	3.727	-2.235	2.699
01 SPUK lokale aanpak isolatie	4.044	2.056	-1.783	4.317
01 Impulsregeling klimaatadaptatie	-	705	-168	537
01 Gevelisolatie wegverkeerslawaaï	1.178	-	-35	1.143
01 Proeft OOV	64	-	-39	25
01 Trafostations 2024 Hilversum	30	-	-30	-
01 SPUK CAC	-	41	-41	-
01 SIM Laan 1940-1945 2 (Noorder)	1	124	-12	114
01 SIM Kolhornseweg 19 (Zuider)	1	3	-4	-
01 SIM Bosdrift 12	16	16	-	32
01 SIM Kolhornseweg 19 (Zuiderhof groen)	13	13	-	26
03 KOTA Coordinatiegelden	-	65	-	65
01 DUMAVA Laan 1940-1945 2 (Noorder)	-	-	-	-
01 spuk Huisvesting kwetsbare groepen	-	-	-	-
Totaal Rijk	26.060	22.136	-17.769	30.427
04 Stimulerend Toezicht hilversum 2022-2025	11	39	-	50
03 Clustermanagement Media Valley	-	35	-	35
01 Toegankelijkheid bushaltes	212	-	-	212
01 HOV	36	-	-36	-
01 subsidie aanleg fietsstraat Schuttersweg	-	459	-415	44
01 Buiten uvr Stationsgebied Hilversum	200	-	-	200
01 Zero-emissie zones	-	819	-	819
01 Soortenmanagement	52	310	-339	23
01 Regeling Energiebesparingsprogramma woningen NH 20	69	83	-137	16
Totaal overige Nederlandse overheidslichamen	580	1.745	-928	1.397
Totaal Europese en Nederlandse overheidslichamen	26.640	23.881	-18.696	31.825

- = onttrekking en + = toevoeging

5.7 Gewaarborgde geldleningen

Soorten Garantstellingen	Oorspronkelijk bedrag	Percentage leningbedrag borgstelling	Restant bedrag begin dienstjaar	Nieuwe leningen dienstjaar	Totaal bedrag aflossing	Restant bedrag eind dienstjaar	
1. GARANTIE OP WONINGHYPOTHEKEN							
ING	onbekend	100%	55.106		55.106	0	
1. TOTAAL GARANTIE OP WONINGHYPOTHEKEN			55.106	-	55.106	-0	
2. BORGSTELLINGEN RECHTSTREEKS							
Cultuur/SCW/Kov/mon							
St. Onr. Zaken Kinderopv. - bouw/inrichting kinderdagverblijf	408.402	100%	91.890		10.210	81.681	
Openbare Bibliotheek Hilversum	12.700.000	100%	12.276.667		423.333	11.853.333	
Filmtheater	3.200.000	100%	3.146.667		106.666	3.040.000	
Sport							
Gooise zweefvliegclub - Betaling van rente en aflossing bij BNG	250.000	100%	116.667		8.333	108.333	
Sport Investeringsfonds Hsum - Verbetering sportaccommodaties	90.000	100%	51.000		9.000	42.000	
Sport Investeringsfonds Hsum - Verbetering sportaccommodaties	270.000	100%	141.750		27.000	114.750	
Sport Investeringsfonds Hsum - Verbetering sportaccommodaties	375.000	100%	225.000		37.500	187.500	
Sport Investeringsfonds Hsum - Verbetering sportaccommodaties	1.100.000	100%	770.000		110.000	660.000	
Sport Investeringsfonds Hsum - Verbetering sportaccommodaties	600.000	100%	540.000		60.000	480.000	
Sport Investeringsfonds Hsum - Verbetering sportaccommodaties	750.000	100%	750.000		75.000	675.000	
HC & FC Victoria 1893/Stichting Houdt Steeds Tezamen	2.800.000	100%	2.613.333		93.333	2.520.000	
Gezondheidszorg							
St. Tergooi - Realisatie Ziekenhuis Tergooi Hilversum 40.113486	10.000.000	100%	9.259.259		370.371	8.888.888	
2. TOTAAL BORGSTELLINGEN RECHTSTREEKS			32.543.402	29.982.232	-	1.330.746	28.651.486

3. BORGSTELLINGEN VIA ACHTERVANG WSW

nieuwbouw leningnr. 4083948 wsw 2609	1.815.000	50%	96.000	96.000	0
nieuwbouw Ahrend-Libra len.nr. 4085411 wsw 5849	1.815.000	50%	190.000	94.000	96.000
Herfinanciering leningnr. 408576901 wsw 7734	1.361.000	50%	241.000	77.000	164.000
S.Stevinweg, Erfgooiersstr. Leningnr 408703802 wsw 14872	1.815.000	50%	1.218.000	48.000	1.170.000
St.Josephkerk leningnr. 408763802 wsw 19122	1.361.000	50%	942.000	33.000	909.000
renovatie cpl.20 leningnr. 408953902 wsw 27092	1.588.000	50%	373.000	74.000	299.000
herfin. Leningnr. 4091130 wsw 28113	4.538.000	50%	4.538.000	4.538.000	0
J.P.Thijsseplein leningnr. 4089154801 wsw 28897	1.815.000	50%	1.364.000	49.000	1.315.000
proj.nr.43259 leningnr. 409185701 wsw 28964	1.815.000	50%	1.354.000	51.000	1.303.000
vervr. afl. rijkslen. Leningnr. 40101591 wsw 38122	15.000.000	50%	15.000.000		15.000.000
Nieuwbouwprojecten leningnr. 40101592 wsw 38123	15.000.000	50%	15.000.000		15.000.000
Nieuwbouwprojecten leningnr. 40101594 wsw 38124	10.000.000	50%	10.000.000		10.000.000
leningnr 40101593 wsw 38125	10.000.000	50%	10.000.000		10.000.000
Nieuwbouwprojecten leningnr. TR153109 wsw 38372	25.000.000	50%	25.000.000		25.000.000
lening 154306 wsw 46330	20.000.000	50%	14.000.000	667.000	13.333.000
lening 164414 wsw 47261	10.000.000	50%	7.667.000	334.000	7.333.000
lening 40.112637 wsw 48620	25.000.000	50%	25.000.000		25.000.000
Lening 1-30632 wsw 49582	20.000.000	50%	17.333.333	666.333	16.667.000
NRV 13711 Obligo	5.677.000	50%	3.455.000	357.000	3.812.000
Lening 10031188 wsw 60178	2.569.000	50%	1.564.000	34.000	1.598.000
Lening 22117 wsw 60513	5.000.000	50%	3.043.000	66.000	3.109.000
Lening FR.1089 wsw 60601	20.000.000	50%	12.174.000	262.000	12.436.000
Lening 2-31851 wsw 61896	12.500.000	50%	7.608.000	164.000	7.772.000
Lening FRL.1142 wsw 62995	5.000.000	50%	3.043.000	66.000	3.109.000
Lening 1-40575 wsw 63242	10.000.000	50%	6.087.000	131.000	6.218.000

Lening 40.11710 wsw 63245	10.000.000	50%	6.087.000	131.000		6.218.000
Totaal Dudok Wonen	238.669.000		192.377.333	1.211.000	6.727.333	186.861.000
zorgcomplex Ridderspoor leningnr 134110 wsw 45121	2.900.000	50%	2.900.000			2.900.000
NRV 664 Obligo	6.441.000	50%	21.000		1.000	20.000
lening 40.114906 wsw 60021	11.000.000	50%	38.000		6.000	32.000
Lening 10031193 wsw 60181	860.000	50%	3.000			3.000
lening 10031343 wsw 60328	851.000	50%	3.000		1.000	2.000
Lening 40.115650 wsw 60882	25.100.000	50%	77.000		10.000	67.000
lening 40.115811 wsw 60981	5.000.000	50%	16.000		1.000	15.000
Lening 40.115810 wsw 60982	5.000.000	50%	16.000		1.000	15.000
Lening 40.115875 wsw 61038	3.000.000	50%	10.000		1.000	9.000
Lening 40.116559 wsw 61855	10.000.000	50%	33.000		4.000	29.000
Lening 40.116801 wsw 62137	10.000.000	50%	33.000		4.000	29.000
Lening 1-40235 wsw 62429	10.000.000	50%	33.000		4.000	29.000
Lening 40.117110 wsw 62488	5.000.000	50%	16.000		1.000	15.000
Lening 40.117111 wsw 62489	5.000.000	50%	16.000		1.000	15.000
Lening 40.117772 wsw 63329	5.000.000	50%	16.000		1.000	15.000
Lening 40.117966 wsw 63498	5.000.000	50%		15.000		15.000
Lening 1-40704 wsw 63656	5.000.000	50%		15.000		15.000
Lening 40.118223 wsw 63849	10.000.000	50%		29.000		29.000
Lening 40.118224 wsw 63850	10.000.000	50%		29.000		29.000
Lening 40.118432 wsw 64123	7.000.000	50%		21.000		21.000
Totaal Eemland wonen/Stichting Omthuis	142.152.000		3.231.000	109.000	36.000	3.304.000
herfin. en nieuwbouw leningnummer 40105393 wsw 42177	10.000.000	50%	10.000.000			10.000.000
herfin. en nieuwbouw leningnr 40106767 wsw 43578	10.000.000	50%	10.000.000			10.000.000
Lening wsw 46132	8.000.000	50%	8.000.000			8.000.000

Lening 40.110515 wsw 46902	5.000.000	50%	5.000.000		5.000.000
Lening 40.11158 wsw 47414	5.000.000	50%	5.000.000		5.000.000
Lening 40.11157 wsw 47415	5.000.000	50%	5.000.000		5.000.000
Lening 174447 wsw 47523	5.000.000	50%	5.000.000		5.000.000
Lening 40.11823 wsw 47955	5.000.000	50%	5.000.000		5.000.000
Lening 40.113348 wsw 49184	5.000.000	50%	5.000.000		5.000.000
Lening 40.113349 wsw 49185	5.000.000	50%	5.000.000		5.000.000
Lening 40.114745 wsw 50504	10.000.000	50%	10.000.000		10.000.000
NRV 1356 Obligo	9.107.000	50%	3.101.000	19.000	3.082.000
Lening 40.115072 wsw 60049	7.500.000	50%	2.606.000	68.000	2.538.000
Lening 40.115073 wsw 60050	7.500.000	50%	2.606.000	68.000	2.538.000
Lening 10031277 wsw 60135	2.743.000	50%	953.000	25.000	928.000
Lening wsw 60565 Aegon	30.000.000	50%	9.845.000	539.000	9.306.000
Lening 40.115649 wsw 60786	79.900.000	50%	26.221.000	1.435.000	24.786.000
Lening 40.115689 wsw 60826	5.000.000	50%	1.737.000	45.000	1.692.000
Lening 1-31530 wsw 60852	5.000.000	50%	1.737.000	45.000	1.692.000
Lening 1-40079 wsw 61661	5.000.000	50%	1.737.000	45.000	1.692.000
Lening Flex 838 wsw 62130	10.000.000	50%	3.475.000	3.475.000	0
Lening 40.117122 wsw 62500	8.000.000	50%	2.780.000	73.000	2.707.000
Lening 40.117358 wsw 62822	7.500.000	50%	2.606.000	68.000	2.538.000
Lening 40.117357 wsw 62824	7.500.000	50%	2.606.000	68.000	2.538.000
Lening 40.118038 wsw 63581	10.000.000	50%		3.384.000	3.384.000
Lening 40.118192 wsw 63800	7.500.000	50%		2.538.000	2.538.000
wsw 63810	7.500.000	50%		2.538.000	2.538.000
Lening 1-40851 wsw 64069	7.000.000	50%		2.369.000	2.369.000
Lening 2-40871 wsw 64154	15.000.000	50%		5.076.000	5.076.000
Totaal Gooi en Omstreken	304.750.000		135.010.000	15.905.000	5.973.000
					144.942.000

Verz.huis Boomberg leningnr 400100558 wsw 37131	1.400.000	50%	1.400.000	1.400.000	0
Lening 40.112240 wsw 48291	4.400.000	50%	4.400.000		4.400.000
NRV 3182 Obligo	10.345.000	50%	353.000	7.000	346.000
Lening 10031198 wsw 60186	3.713.000	50%	125.000	1.000	124.000
Lening 40.116154 wsw 61375	10.000.000	50%	336.000	1.000	335.000
Lening 40.116155 wsw 61376	10.000.000	50%	336.000	1.000	335.000
Lening 40.116225 wsw 61459	10.000.000	50%	336.000	1.000	335.000
Lening 40.1162224 wsw 61460	12.000.000	50%	403.000	1.000	402.000
Lening 40.116285 wsw 61513	10.000.000	50%	336.000	1.000	335.000
Lening 40.116357 wsw 61590	6.000.000	50%	202.000	1.000	201.000
Lening 1-26958 wsw 62057	14.000.000	50%		469.000	469.000
Lening 1-26959 wsw 61590	13.000.000	50%		435.000	435.000
Lening 40.101916 wsw 62720	2.900.000	50%	97.000		97.000
Lening 40.103538 wsw 63417	15.000.000	50%		502.000	502.000
Lening 1-26297 wsw 64185	12.000.000	50%		402.000	402.000
Totaal Habion	134.758.000		8.324.000	1.808.000	8.718.000
leningnr. 65189 wsw 46112	10.000.000	50%	10.000.000		10.000.000
leningnr. 65190 wsw 46113	10.000.000	50%	10.000.000		10.000.000
leningnr. 154333 wsw 46652	10.250.000	50%	10.250.000		10.250.000
leningnr. 40.11389 wsw 47653	11.600.000	50%	11.600.000		11.600.000
leningnr. 1-29607 wsw 47753	7.500.000	50%	7.500.000		7.500.000
Lening 40.112269 wsw 48320	5.000.000	50%	5.000.000		5.000.000
Lening 40.113258 wsw 49099	25.000.000	50%	25.000.000		25.000.000
Lening 40.113268 wsw 49103	26.500.000	50%	26.500.000		26.500.000
Lening 40.113273 wsw 49106	15.000.000	50%	15.000.000		15.000.000
Lening 1-30778 wsw 49965	17.000.000	50%	17.000.000		17.000.000

NRV 514 Obligo	73.920.000	50%	6.750.000	455.000	7.205.000
Lening 10031182 wsw 60166	19.384.000	50%	1.898.000	9.000	1.889.000
Lening 40.1185339 wsw 60568	30.000.000	50%	2.937.000	13.000	2.924.000
lening wsw 60570 Pensioenfonds ABP	10.000.000	50%	979.000	4.000	975.000
Lening 40.115529 wsw 60697	20.000.000	50%	1.958.000	9.000	1.949.000
Lening 40.115669 wsw 60813	26.000.000	50%	2.545.000	11.000	2.534.000
Lening 40.115725 wsw 60864	25.000.000	50%	2.447.000	10.000	2.437.000
Lening 40.115803 wsw 60969	16.000.000	50%	1.566.000	7.000	1.559.000
Lening 40.115804 wsw 60970	22.000.000	50%	2.154.000	10.000	2.144.000
Lening 40.115830 wsw 61007	17.000.000	50%	1.664.000	7.000	1.657.000
Lening 40.115831 wsw 61010	15.000.000	50%	1.468.000	6.000	1.462.000
lening wsw 61310 Pensioenfonds IBM Nederland	10.000.000	50%	979.000	4.000	975.000
Lening 40.116109 wsw 61323	16.000.000	50%	1.566.000	7.000	1.559.000
Lening 40.116110 wsw 61324	13.000.000	50%	1.273.000	6.000	1.267.000
Lening 40.116157 wsw 61378	20.000.000	50%	1.958.000	9.000	1.949.000
Lening 40.116156 wsw 61379	30.000.000	50%	2.937.000	13.000	2.924.000
leningnr. 1-40015 wsw 61387	34.000.000	50%	3.329.000	15.000	3.314.000
Lening 1-31798 wsw 61567	15.000.000	50%	1.468.000	6.000	1.462.000
Lening 1-40105 wsw 61756	36.000.000	50%	3.524.000	15.000	3.509.000
Lening 40.116486 wsw 61772	20.000.000	50%	1.958.000	9.000	1.949.000
Lening 40.116535 wsw 61842	40.000.000	50%	3.916.000	17.000	3.899.000
Lening 1-31954 wsw 62277	15.000.000	50%	1.468.000	6.000	1.462.000
Lening 40.116922 wsw 62314	30.000.000	50%	2.937.000	13.000	2.924.000
Lening 40.116923 wsw 62315	20.000.000	50%	1.958.000	9.000	1.949.000
Lening 1-40267 wsw 62502	20.000.000	50%	1.958.000	9.000	1.949.000
Lening 40.117125 wsw 62504	20.000.000	50%	1.958.000	9.000	1.949.000
Lening 40.117148 wsw 62538	20.000.000	50%	1.958.000	9.000	1.949.000

Lening 1-40292 wsw 62548	20.000.000	50%	1.958.000		9.000	1.949.000
Lening 1-40293 wsw 62549	20.000.000	50%	1.958.000		9.000	1.949.000
Lening 1-403725 wsw 62738	20.000.000	50%	1.958.000		9.000	1.949.000
Lening 40.117297 wsw 62739	20.000.000	50%	1.958.000		9.000	1.949.000
Lening 40.117352 wsw 62810	20.000.000	50%	1.958.000		9.000	1.949.000
Lening 40. wsw 62908	30.000.000	50%	2.937.000		13.000	2.924.000
Lening 40. wsw 62974	40.000.000	50%	3.916.000		17.000	3.899.000
Lening 40. wsw 63261	30.000.000	50%	2.937.000		13.000	2.924.000
Lening 40. wsw 63263	5.000.000	50%	489.000		2.000	487.000
Lening 40. wsw 63676	20.000.000	50%		1.949.000		1.949.000
Lening 40. wsw 63695	20.000.000	50%		1.949.000		1.949.000
Lening 40. wsw 63970	20.000.000	50%		1.949.000		1.949.000
Lening 40. wsw 63971	20.000.000	50%		1.949.000		1.949.000
Lening 40. wsw 64220	20.000.000	50%		1.949.000		1.949.000
Totaal Stichting de Alliantie	1.076.154.000		219.430.000	10.200.000	332.000	229.298.000
lening 40.102861 wsw 39259	4.076.000	50%	4.076.000			4.076.000
Lening 10028176 wsw 45460	1.984.000	50%	1.323.000		66.000	1.257.000
NRV 4201 Obligo	51.087.000	50%	223.000	4.000		227.000
Lening 10031305 wsw 60385	13.848.000	50%	64.000		3.000	61.000
Lening 2-31452 wsw 60650	25.000.000	50%	115.000		4.000	111.000
Lening 2-31451 wsw 60659	25.000.000	50%	115.000		4.000	111.000
Lening 40.115563 wsw 60729	25.000.000	50%	115.000		4.000	111.000
Lening 1-31493 wsw 60734	25.000.000	50%	115.000		4.000	111.000
Lening 40.115865 wsw 61023	25.000.000	50%	115.000		4.000	111.000
Lening 1-27889 wsw 61244	6.000.000	50%	28.000		1.000	27.000
Lening 1-31748 wsw 61353	25.000.000	50%	115.000		4.000	111.000

Lening 1-40038 wsw 61496	25.000.000	50%	115.000	4.000	111.000
Lening 40.116330 wsw 61562	25.000.000	50%	115.000	4.000	111.000
Lening 40.116491 wsw 61787	25.000.000	50%	115.000	4.000	111.000
Lening 1-24437 wsw 62101	4.775.000	50%	22.000	1.000	21.000
Lening 40.115133 wsw 62193	8.435.000	50%	39.000	39.000	0
Lening 40.99752 wsw 62194	4.000.000	50%	5.000	1.000	4.000
Lening 40.99075 wsw 62195	5.000.000	50%	7.000	1.000	6.000
Lening 40.116938 wsw 62275	20.000.000	50%	92.000	3.000	89.000
Lening 40.117018 wsw 62385	25.000.000	50%	115.000	4.000	111.000
lening 40.105800 wsw 62410	5.000.000	50%	23.000	1.000	22.000
lening 1-40286 wsw 62456	25.000.000	50%	115.000	4.000	111.000
lening 1-40250 wsw 62457	25.000.000	50%	115.000	4.000	111.000
Lening 40.117343 wsw 62788	20.000.000	50%	92.000	3.000	89.000
lening 40.117590 wsw 63086	20.000.000	50%	92.000	3.000	89.000
Lening 2-40595 wsw 63354	45.000.000	50%	206.000	6.000	200.000
Lening 40.117858 wsw 63399	25.000.000	50%		111.000	111.000
Lening 1-40647 wsw 63507	25.000.000	50%		111.000	111.000
Lening 1-40646 wsw 63508	25.000.000	50%		111.000	111.000
Lening 1-40773 wsw 63831	25.000.000	50%		111.000	111.000
Lening 1-40846 wsw 64051	25.000.000	50%		111.000	111.000
Lening 40.118480 wsw 64204	20.000.000	50%		89.000	89.000
Lening 1-40899 wsw 64239	20.000.000	50%		89.000	89.000
Totaal Stichting Woonzorg Nederland	674.205.000		7.672.000	737.000	176.000
3. TOTAAL BORGSTELLINGEN VIA ACHTERVANG WSW	2.570.688.000		566.044.333	29.970.000	14.658.333
4 = 1 + 2 + 3 Totaal Borgstellingen/garanties	2.603.231.402		596.081.671	29.970.000	16.044.185

5.8 EMU-saldo

Emu Saldo	Bedragen x € 1.000	
	Begroting 2025	Realisatie 2025
1. Exploitatie vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	265	-5.331
2. Mutatie (im) materiële vaste activa	18.780	20.425
3. Mutatie voorzieningen	-1.991	4.633
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-6.080	-1.114
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-
Berekend EMU-saldo (1-2+3-4+5)	-14.426	-20.009

Toelichting bij EMU saldo:

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMI-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Van dit maximale tekort van 3% van Nederland is 2,6% voor de rijksoverheid en 0,4% voor de decentrale overheden.

De EMU-systematiek werkt evenwel op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat decentrale overheden hanteren. Investerings- en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomsten van het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU saldo. Bij een voordelig rekeningssaldo kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. Het EMU-saldo van 2025 is negatief. Dit betekent dat Hilversum in 2025 via reële transacties meer geld heeft uitgegeven dan ontvangen.

De referentiewaarde voor Hilversum is een tekort van € 15,9 miljoen.

De individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Het EMU-saldo van Hilversum overschrijdt de referentiewaarde. De bijdrage van Hilversum aan het landelijke EMU-saldo is daarmee groter dan verwacht.

5.9 Verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen (SiSa)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: B2/01</i>	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/02</i>	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/03</i>	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/04</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/05</i>		
			25	114	Ja	Ja	Nee		
			Reeks 1	Reeks 1					
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/06</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i>					
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/08</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/09</i>	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/10</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/11</i>	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/12</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/13</i>	
			€176.970	€ 404.906			€0	€0	
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i>	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i>	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i>	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i>	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i>	
			€13.668	€100.561	€91.825	€401.790	€47.525	€221.847	
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	Totaal				
Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i>	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i>	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/23</i>	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/24</i>					
€127.073	€370.553	€0	€ 1.600	€457.061					

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R Indicator: C62/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
			€ 87.200	€ 77	1	232	40	
BZK	C132	Inrichten overheidsbrede loketten	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C132/01</i>					
			€ 75.000					
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>
			€ 1.644.800	€ 977.076	€ 162.359	-€ 88.585	€ 2.101.118	€ 1.927.423
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>					
1 060402 Gemeente Hilversum			€ 0	060402 Gemeente Hilversum	€ 0			

OCW	D10	Volwasseneneducatie Contactgemeenten	Verstreckte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW]	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T)	Besteding (jaar T) educatie	Reservering besteding educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1)
			<i>Aard controle R Indicator: D10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D10/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D10/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D10/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D10/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D10/06</i>
			€ 1.165.933	€ 250.960	€ 1.416.893	€ 1.307.578	€ 109.315	€ 0
		Onderbesteding jaar T						
		Automatisch berekend <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D10/07</i>						
		€ 0						
OCW	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Correctie besteding contactgemeente (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R Indicator: D12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D12/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D12/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D12/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D12/05</i>	
		€ 926.491	€ 0	€ 153.651	€ 170.300	Nee		
OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) (automatisch ingevuld)	Correctie totale besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
			<i>Aard controle R Indicator: D12A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D12A/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D12A/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D12A/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D12A/06</i>
			€ 323.684	€ 0	€ 323.684	€ 0	€ 18.163	€ 381.755
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/07</i>						
		Nee						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>			
			€ 144.975	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07</i>		
		-€ 84.564	€ 197.542	€ 0	Ja			
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs			
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/11</i>			
		1 060402 Gemeente Hilversum	€ 0	060402 Gemeente Hilversum	€ 0			

OCW	D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	Naam instelling of samenwerkingsverband	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D21/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D21/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D21/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D21/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D21/05</i>	
			1 Stichting Kristal Theater	€ 3.000	€ 6.200	Nee		
			2 St. Wisseloord House Of Music	€ 32.667	€ 94.330	Nee		
			3 Stichting Pop & Jazz Hilversum	€ 25.000	€ 34.000	Nee		
			4 Stichting Dynamic Arts	€ 49.000	€ 98.000	Nee		
			5 Vrienden v.h. Cuypers Ensemble	€ 3.050	€ 3.050	Nee		
			6 Stichting Grafisch Atelier 't Gooi	€ 25.000	€ 25.000	Nee		
			7 Stichting Cultuur Netwerk Hilversum	€ 50.000	€ 150.000	Nee		
			8 C.V. Globe CKC U.A.	€ 0	€ 33.007	Nee		
			9 Goois Jeugdorkest	€ 0	€ 5.863	Nee		
			10 Stichting Podium De Vorstin	€ 0	€ 60.496	Nee		
			11 landouzi	€ 0	€ 7.500	Nee		
			12 Stichting Hilversummers.nl	€ 0	€ 2.753	Nee		
			13 Stichting Mediaplein	€ 0	€ 59.000	Nee		
			14 Nederlandse Organisatie van Audio-Visuele Amateurs	€ 0	€ 2.400	Nee		
			15 Stichting GAAF Muziektheater	€ 0	€ 7.500	Nee		
			16 Stichting Filmtheater Hilversum	€ 0	€ 38.990	Nee		
			17 Stichting Stadsfestival Hilversum/New Republic	€ 0	€ 25.000	Nee		
			18 Stichting Metropole Orkest	€ 0	€ 156.700	Nee		
			19 Charlotte De Raad	€ 0	€ 2.500	Nee		
			20 Stichting Openbare Bibliotheek Hilversum	€ 0	€ 24.500	Nee		
			21 Jeroen Moonen	€ 0	€ 2.500	Nee		
			22 Promotie	€ 0	€ 20.223	Nee		
			23 St. Dudok Architectuur Centrum	€ 0	€ 9.551	Nee		
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D23/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06</i>
			1 SB240046	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 220.000	€ 0	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 440.000
			2 SB240047	d) De verruiming van bemante sta-uren van de bibliobus	€ 61.664	€ 0	d) De verruiming van bemante sta-uren van de bibliobus	€ 123.328
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07</i>					
			1 Nee					
			2 Nee					
IenW	E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra Gemeenten en GR'en	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cofinanciering (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E21/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E21/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/06</i>
			1 2025/53563	€ 41.322	€ 41.322	€ 0	€ 0	Nee
			Kopie beschikkingnummer	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee)	Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet voldaan? (a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/07</i>					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/08</i>					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/09</i>					
			1 2025/53563	Ja	nyt			

lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 060402 Gemeente Hilversum	IENW/BSK-2024/83484	€ 505.634	€ 505.634	€ 4.347.706	€ 4.347.706
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 060402 Gemeente Hilversum	IENW/BSK-2024/83484	Nee			
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		
			1 060402 Gemeente Hilversum	IENW/BSK-2024/83484	Water vasthouden en benutten	Nee		
lenW	E55	Tijdelijke regeling specifieke uitkering Landelijk Verbeterprogramma Overwegen 2021–2028	Besteding (jaar T) – totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar) - totale project	Correctie besteding (jaar T-1) - totale project	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E55/01	Aard controle R Indicator: E55/02	Aard controle R Indicator: E55/03	Aard controle R Indicator: E55/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E55/05	
			€ 1.253.799	€ 2.310.826	€ 1.398.052	€ 0	Nee	
lenW	E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Beschikking kenmerk		
			Aard controle R Indicator: E115/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E115/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E115/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E115/04		
			1 € 394.553	€ 394.553	Ja	4500434355		
lenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee)		
			Aard controle R Indicator: E120/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/02	Aard controle R Indicator: E120/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuk, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E120/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/08		
			1 410 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden, aantal in m	Nee	0	Beschikking in 2026 ontvangen, geen bestedingen in 2025.		
			2 417 Vervangen verharding	Nee	0	Beschikking in 2026 ontvangen.		
			3 418 Verbreden van fietspaden,	Nee	0	Beschikking in 2026 ontvangen.		
			4 421 Vrijliggend fietspad - b=1,5	Nee	0	Beschikking in 2026 ontvangen.		
			5 434 Aanleg van een	Nee	0	Beschikking in 2026 ontvangen.		

			6	437 Aanleg van een fietsstraat op	Nee	0	Beschikking in 2026 ontvangen,				
			7	442 Aanleg van een rotonde	Nee	0	Beschikking in 2026 ontvangen,				
			8	448 Aanleg van een	Nee	0	Beschikking in 2026 ontvangen,				
			9	453 Aanleg van een	Nee	0	Beschikking in 2026 ontvangen,				
			10	455 Aanleg van een	Nee	0	Beschikking in 2026 ontvangen,				
EZ	F20	Regeling specifieke uitkering Impulsaanpak winkelgebieden		Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting afwijking besteding (jaar T) conform projectplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cofinanciering (jaar T)		
				Aard controle n.v.t. Indicator: F20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/02	Aard controle R Indicator: F20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/05	Aard controle R Indicator: F20/06		
			1	SPUKIW22-1-03145565	Aanpak centrum Hilversum	€ 0	Geen collegebesluit en geen besteding. Vertraging van het project waardoor het collegevoorstel later wordt ingediend. Gemeente gaat pas over tot betaling als alle partijen als participant in positie zijn.	€ 0	€ 0		
				Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal verblijfsobjecten binnen panden waarvan realisatie renovatie/transformatie gestart is (jaar T) komt overeen met de fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Cumulatief aantal verblijfsobjecten binnen panden renovatie/transformatie gerealiseerd (t/m jaar T)	Aantal verblijfsobjecten binnen panden waarvan realisatie sloop-nieuwbouw gestart is (jaar T) komt overeen met de fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Cumulatief aantal verblijfsobjecten binnen panden sloop-nieuwbouw gerealiseerd (t/m jaar T)		
				Aard controle n.v.t. Indicator: F20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/08	Aard controle D1 Indicator: F20/09	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/10	Aard controle D1 Indicator: F20/11	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/12		
			1	SPUKIW22-1-03145565	€ 0	Ja	1	Nee	0		
				Kopie beschikingsnummer	Realisatie fasering verloopt conform projectplan (ja/nee)	Toelichting (verplicht indien bij indicator F20/14 'Nee' is ingevuld)	Samenwerkingsovereenkomst aanwezig (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)			
				Aard controle n.v.t. Indicator: F20/13	Aard controle D1 Indicator: F20/14	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/15	Aard controle D2 Indicator: F20/16	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/17			
			1	SPUKIW22-1-03145565	Nee	Zie indicator 04	Ja	Nee			
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)		
				Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06		
			€ 36.909.572	€ 752.097	€ 1.006.075	€ 4.975	€ 166.081	€ 0			
				Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)		
				Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09
	€ 255.771	€ 15.081	€ 0	€ 1.631.695	€ 0	€ 0					

			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>					
			€ 0	Ja					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>	
			€ 42.050	€ 106.561	€ 1.000	€ 0	€ 0	€ 0	
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>		
			<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>			
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 3.837	€ 96.042	€ 8.988
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 2.319	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			
6	Totaal	€ 2.319	€ 0	€ 3.837	€ 96.042	€ 8.988			

		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10	
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja	
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja	
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja	
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
		6 Totaal	0	0	N.v.t.	
		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkings - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkings Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle D2 Indicator: G4/18	Aard controle R Indicator: G4/19	
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0		€ 0
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0	€ 0
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0	€ 0
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 0	€ 0	€ 0
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 0	€ 0	€ 0
		6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
		Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03		
		€ 1.748.342	€ 0	Ja		

SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>	
			€ 164.577	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01</i>	Totale werkelijke berekende uitkering <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 372.278	€ 276.900				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken <i>Aard controle R Indicator: H4/03</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken <i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden <i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06</i>		
	€ 276.900	€ 0	€ 0	n.v.t.				
VWS	H21	Specifieke uitkering clientondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01</i>	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: H21/03</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: H21/04</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05</i>	
			Ja	n.v.t.	€ 0	€ 34.125	Ja	
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) <i>Aard controle R Indicator: H30/02</i>	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: H30/04</i>	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			€ 1.544.441	€ 146.033	€ 1.398.408	€ 4.073.414	Ja	n.v.t.
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08</i>				
	Ja	Nee						

VWS	H35	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	Beschikkningsnummer	Zijn activiteiten verricht zoals vermeld in artikel 3 van de regeling (jaar T) (Ja/Nee)	Is meegewerkt aan monitoring zoals gesteld in artikel 7 lid 2 in de regeling (jaar T) (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering	Correcties besteding (T-1) inclusief uitvoering door medeoverheden vanaf SiSa 2024	Eindverantwoording (jaar T) (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35/01 1045484	Aard controle n.v.t. Indicator: H35/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H35/03	Aard controle R Indicator: H35/04	Aard controle R Indicator: H35/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H35/06
			1	Ja	Ja	€ 1.751.705	€ 0	Nee
VRO	J6B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche)	Hieronder één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Cumulatief aantal woningbouw- of herstructureringsprojecten dat t/m jaar T geholpen is met middelen
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/01	Aard controle R Indicator: J6B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/03	Aard controle R Indicator: J6B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/06
			030007 Provincie Noord-Holland	€ 519.155	€ 519.155	€ 519.155	€ 519.155	0
			Cumulatief aantal woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd (t/m Jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/08				
			0	Ja				
VRO	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 7 Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/02	Aard controle D1 Indicator: J9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/06
			1	Nee	Nee	114	95	0
			Specifieke uitkering Woningbouwimpuls - tweede tranche					
			Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08	Aard controle R Indicator: J9/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10	Aard controle R Indicator: J9/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12
			1	Nee	€ 5.854.327	€ 24.734.236	€ 0	€ 0
			Specifieke uitkering Woningbouwimpuls - tweede tranche					
			Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/15	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/16		
			1	Ja	Er is vertraging opgetreden door de procedure van Raad van State met betrekking tot het bestemmingsplan en de verwerving van de entree op het busstation naar de garage onder de Wilhelminastraat	Nee		
			Specifieke uitkering Woningbouwimpuls - tweede tranche					

VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognoteerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.								
			<i>Aard controle D1 Indicator: J17/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J17/03</i>								
			168	0	0								
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/08</i>						
			1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
VRO	J30	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten					
								<i>Aard controle R Indicator: J30/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J30/02</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J30/03</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J30/06</i>
								€ 95.991	€ 406.432	9	63	Ja	n.v.t
								Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J30/07</i>										
			Nee										
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 05 nee is ingevuld)					
								<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J32/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32/04</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J32/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32/06</i>
								1 SUVIS21-2-02668952	€ 327.728	€ 50.272	Ja	Ja	n.v.t
								2 SUVIS21-2-02669630	€ 40.161	€ 47.257	Ja	Ja	n.v.t
			3 SUVIS21-2-02669635	€ 95.249	€ 2.537	Ja	Ja	n.v.t					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten					
								<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			569	€ 197.130	€ 714.110	138	€ 47.810	€ 195.346					

			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>			
			95	€ 297.903	€ 1.312.955			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15</i>
			2.439	1.785	42	0	0	1.420
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, tweede lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/06</i>
			1 LAI/23-03433061	€ 931.746	597	22	€ 0	€ 0
			2 LAI/24-03721345	€ 845.509	290	12	€ 25.218	€ 0
			3 LAI/25-03832778	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09</i>			
			1	€ 0	€ 931.746	Ja		
			2	€ 0	€ 845.509	Nee		
			3	€ 0	€ 0	Nee		
VRO	J107	Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatief aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	Cumulatief aantal gerealiseerde woonruimten voor statushouders en/of Oekraïense ontheemden (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J107/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/06</i>
			1 SFT2023-03633915	€ 619.380	€ 920.734	0	0	Nee

VRO	J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: J117B/02</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: J117B/03</i>					
			1 030007 Provincie Noord-Holland	€ 300.104	€ 300.104					
			Kopie provinciecode	Status SMP (nog niet gestart/in ontwikkeling/afgerond) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/04</i>	Gebruik van pre-SMP (Ja/Nee) <i>Aard controle D2 Indicator: J117B/05</i>	Verwachte opleverdatum SMP(dd/mm/jj) <i>Aard controle D2 Indicator: J117B/07</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/08</i>			
1 030007 Provincie Noord-Holland	in ontwikkeling	Nee	onbekend	Nee						
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel <i>Aard controle R Indicator: K28/01</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel <i>Aard controle R Indicator: K28/02</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten <i>Aard controle R Indicator: K28/03</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04</i>	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle R Indicator: K28/05</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06</i>		
			€ 642.905	€ 271.442	€ 500.000	€ 4.329.235	€ 0	€ 0		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07</i>							
			Nee							
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: M16/01</i>	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) <i>Aard controle R Indicator: M16/02</i>	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03</i>	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten <i>Aard controle R Indicator: M16/04</i>	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie <i>Aard controle R Indicator: M16/05</i>	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) <i>Aard controle R Indicator: M16/06</i>		
			€ 14.430.944	€ 2.623.662	€ 0	€ 363.702	€ 0	€ 610.200		
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd <i>Aard controle D2 Indicator: M16/10</i>	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd <i>Aard controle D2 Indicator: M16/11</i>			
			€ 0	€ 22.272	€ 1.233.880	45658	45931			
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13</i>						
€ 16.816.900	€ 94.300.125									

6. Overige gegevens

6.1 Controleverklaring

Publieke Sector Accountants B.V.
 Arcadialaan 20 E
 1813 KN Alkmaar
www.publiekesectoraccountants.nl
info@psa-ra.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Hilversum

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeente Hilversum gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeente Hilversum op 31 december 2025 alsmede een getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2025;
2. de balans per 31 december 2025;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de rechtmatigheidsverantwoording over 2025;
5. de sisa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
6. de bijlage (7.2) met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door de gemeenteraad op 10 december 2025 vastgestelde Controleprotocol 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Hilversum zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

INFORMATIE TER ONDERSTEUNING VAN ONS OORDEEL

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 8.347.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 300.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, sisa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

1. *Het risico dat het college van burgemeester en wethouders maatregelen van interne beheersing doorbreekt*

Geïdentificeerd frauderisico

Het college van burgemeester en wethouders bevindt zich in een positie om fraude te kunnen plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het college van burgemeester en wethouders bij:

- Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt.
- Schattingen en schattingsprocessen.
- Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld.

Het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het college van burgemeester en wethouders hebben wij ondervangen door het selecteren van journaalposten op basis van risicocriteria. Hierop hebben wij detailcontroles uitgevoerd.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college van burgemeester en wethouders.

2. *Het vermoeden van fraude in het inkoopproces gericht op het betalen van inkoopfacturen, waarbij de prestatielevering achterwege blijft*

Geïdentificeerd frauderisico

Wij hebben materiële frauderisico's onderkend op het betalen van facturen zonder dat er een prestatielevering aan ten grondslag ligt en op het uitvoeren van handmatige uitgaande betalingen die niet het reguliere factuurbetalingsproces hebben doorlopen.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben detailcontroles uitgevoerd op inkoopfacturen, waarbij wij hebben vastgesteld dat de onderliggende prestaties daadwerkelijk zijn geleverd. Daarnaast hebben wij aanvullende gegevensanalyses uitgevoerd op de crediteurenadministratie, waaronder een analyse op branchevreemde crediteuren en een beoordeling van nieuw aangemaakte crediteuren op basis van informatie uit externe bronnen. Wij hebben gegevensanalyses uitgevoerd op de betaalregels uit de bankapplicaties, waarbij wij ons hebben gericht op het voorkomen van betalingen naar dezelfde crediteur met verschillende bankrekeningnummers en het voorkomen van betalingen naar buitenlandse rekeningnummers.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het betalen van inkoopfacturen, waarbij de prestatievering achterwege blijft.

3. *Het risico dat een leverancier een opdracht gegund krijgt door belangenverstremgeling*

Geïdentificeerd frauderisico

Wij hebben materiële frauderisico's onderkend ten aanzien van het doen van inkopen, waar gelet op de functie van collegeleden mogelijk sprake zou kunnen zijn van belangenverstremgeling.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de nevenfuncties van collegeleden geanalyseerd en onderzocht of er inkooptransacties met organisaties zijn geweest, waar collegeleden een nevenfunctie hebben. Wanneer dat het geval was, zijn wij nagegaan of deze transacties passend zijn geweest binnen de reguliere bedrijfsvoering en op welke wijze deze zijn ingekocht.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude als gevolg van belangenverstremgeling.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het college van burgemeester en wethouders heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode tot en met eind 2029, ofwel de termijn waarvoor de laatst vastgestelde begroting is opgesteld. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van college van burgemeester en wethouders te evalueren omvatten onder andere:

- Het overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het college van burgemeester en wethouders alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis van hebben kunnen nemen, door het college van burgemeester en wethouders te bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten bij het maken van haar beoordeling, het kennis nemen van de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 - 2029 alsmede de financiële resultaten zoals deze blijken uit de financiële administratie tot het moment van afgifte van onze controleverklaring en het kennis nemen van de uitkomsten van het financieel toezicht regime door de Provincie Noord-Holland op basis van haar beoordeling van de begroting 2026.
- Het nagaan of het college van burgemeester en wethouders gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).
- Het inwinnen van inlichtingen bij het college van burgemeester en wethouders over haar kennis van continuïteitsrisico's met betrekking tot de periode van de door haar verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college van burgemeester en wethouders over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- de inhoudsopgave;
- de leeswijzer;
- het Jaarverslag, waaronder de beschouwingen, de programma verantwoording en de paragrafen; en
- bijlage 7.1 (Toelichting weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE DOOR WET- OF REGELGEVING GESTELDE VEREISTEN

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de sisa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling informatieverstrekking sisa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling informatieverstrekking sisa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering sisa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling informatieverstrekking sisa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede het getrouw weergeven van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het door de gemeenteraad op 10 december 2025 vastgestelde Controleprotocol 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Pagina 7
26 mei 2026
312018008.26.536

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de controle van de jaarrekening om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de in de jaarrekening van de gemeente opgenomen financiële informatie ten aanzien van activiteiten uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties van de gemeente als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.]

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alkmaar, 26 mei 2026

Publieke Sector Accountants B.V.

Valid Signed door A. Booij RA
op 26-05-2026

A. Booij RA

7. Bijlagen

7.1 Toelichting weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze bijlage bevat een specificatie van de risico's met een invloed percentage vanaf 1% die betrokken zijn bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit.

Nr.	Invloed (%)	Risicogebeurtenis	Financieel Minimum	Financieel Maximum	Kans	Toelichting
R206	34,91%	Ontwikkelingen in de Grex (geconsolideerd risico)	€ 935.280	€ 6.607.609	30%	<p>Risico's die betrekking hebben op de ontwikkeling van (potentiële en bestaande) Grex-en zijn in dit geconsolideerde risico opgenomen. De risico's voor de Grex-en Stationsgebied (zoals; langere duur voorbereiding aanbesteding, bezwaarprocedures op vergunningen, hogere plankosten, hogere kosten voor ontgravingen vanwege stikstof) staan toegelicht in de individuele grondexploitaties en worden financieel in dit geconsolideerde risico opgenomen, ten behoeve van de berekening van het weerstandsvermogen. De financiële verwachtingen staan vermeld in de nota actualisatie GREX waarbij rekening is gehouden met de onderliggende risico's. Hieronder worden enkel risico's toegelicht die in de toekomst mogelijk onder een Grex kan komen te vallen, en de GEM Crailo (zie onderstaande toelichting voor meer informatie).</p> <p>Risicomangement vormt een vast onderdeel van projectmanagement en de ontwikkelingen worden structureel gemonitord. Ten opzichte van het risicoprofiel t.t.v. Jaarstukken 2022 zijn stappen gezet in de vertaling van de risico's vanuit projectcontrol naar het weerstandsvermogen. De kwantificering van dit risico is om die reden verhoogd in het daarna volgende risicoprofiel. De risico's m.b.t. de openstaande Grex'en zijn geactualiseerd in de nota actualisatie GREX en zijn hierin verwerkt.</p> <p>Bij de begroting 2025 is vermeld dat Hilversum geen risico loopt dat de flexibele woningen op het Circusterrein na 15 jaar niet worden verplaatst. Bij verplaatsing van de flexwoningen vervalt het risico voor de gemeente, en we verwachten dat dit haalbaar is. Daarom is dit project niet opgenomen als financieel risico in de risicoparagraaf.</p>

						<p>GEM Crailo Hilversum heeft samen met de gemeenten Gooise Meren en Laren de gebiedsontwikkeling Crailo op zich genomen. De gemeenten hebben hiervoor een grondexploitatie maatschappij (GEM) opgericht. Hilversum staat voor 45% (€ 9 miljoen) borg voor de door GEM Crailo BV bij de BNG aangetrokken kredietfaciliteit, aangetrokken ter overbrugging van de zogenaamde "badkuipkosten". Bij ontwikkeling van een gebied gaan de kosten altijd voor de baat uit. Het risico op het aanspreken van de borgstelling door de BNG wordt als minimaal (1%) ingeschat.</p>
R100	18,69%	BUIG – Negatief saldo inkomsten-uitgaven bijstand	€ -	€ 3.000.000	40%	<p>Afgelopen jaren waren de lasten hoger dan het ontvangen BUIG budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten). Voor de jaren 2015 tot en met 2018 en 2023 was het nadeel zodanig groot dat we aanspraak konden maken op de landelijke vangnetregeling. De landelijke vangnetregeling betreft een getrapte vergoeding, waarbij tekorten deels worden gecompenseerd door het Rijk. Door de landelijke vangnetregeling wordt het maximale tekort voor Hilversum afhankelijk van de hoogte van het BUIG-budget.</p> <p>Voor Hilversum geldt dat het tekort BUIG door de vangnetregeling niet hoger zal zijn dan rond de €3 miljoen. In de meerjarenraming gaan we uit van een structureel tekort van € 0,7 miljoen. Hieruit blijkt dat Hilversum op begrotingsbasis ook voor de jaren 2025 en verder niet in aanmerking zal komen voor de vangnetregeling. Dit is echter afhankelijk van de definitieve resultaten.</p> <p>In de begroting 2026 is het maximale risico ten aanzien van de BUIG € 2 miljoen (verschil tussen het begrote tekort en het gemaximaliseerde tekort). Om dit risico te beheersen is het actieplan OmBUIGen uitgerold. Hierbij wordt ingezet op het stimuleren van de uitstroom en het zoveel als mogelijk beperken van de instroom. Dit doen wij onder andere door de nieuwe re-integratie trajecten, waarbij wij meer gericht inzetten op inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt en met een mismatch met de arbeidsmarkt. Ook zetten wij meer in op nazorg (coalitieakkoord), waarmee de verwachting is dat meer inwoners aan het werk blijven en zo niet terugkeren in de uitkering. En blijven wij inzetten op parttime werken, waarbij we zoeken naar aanvullende mogelijkheden dit te stimuleren en eenvoudiger te maken. Bovendien zetten wij in op het 'sneller' laten integreren en sneller aan het werk krijgen van statushouders, door middel van bijvoorbeeld meer inzet op duale trajecten.</p>

						<p>Daarnaast bestaat het risico dat het macrobudget in de toekomst voor ons nadelig wordt aangepast. Vooralsnog is het onduidelijk hoe het macrobudget zich voor Hilversum meerjarig zal ontwikkelen. Het macrobudget beweegt voor Hilversum mee met de gemiddelde landelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat er budgettaire ruimte ontstaat zodra Hilversum het beter doet dan het landelijk gemiddelde. Als Hilversum het slechter doet dan het landelijk gemiddelde leidt dit tot een tekort. Dit budget is voor Hilversum niet beïnvloedbaar.</p> <p>Door de stijgende lasten en onzekere inkomsten bestaat het risico dat de begroting onvoldoende middelen biedt voor de uitvoering van de BUIG. Wij schatten in dat dit risico de komende jaren aanwezig blijft en de kans van voordoen op 40%.</p>
R103	8,09%	Tegenvallende uitkering gemeentefonds (AU)	€ -	€ 2.100.000	25%	<p>De algemene uitkering wordt berekend op basis van aantallen eenheden per maatstaf. Voorbeelden zijn: het aantal inwoners, oppervlakte, aantal bijstandsontvangers aantal woonruimten etc.</p> <p>De maatstaf lage inkomens met drempel is een maatstaf die vanaf 2023 opnieuw is gedefinieerd. Via deze maatstaf wordt ongeveer 20% van de algemene uitkering verdeeld. Door zijn grote gewicht hebben wijzigingen in aantallen van deze maatstaf een groot effect op de uitkomsten van de algemene uitkering. Gedurende 2023 en 2024 is de definitie van deze maatstaf bijgesteld en wordt er gerekend met gemiddelde aantallen over de afgelopen jaren. Op 31 december 2025 zijn de aantallen van deze maatstaf voor 2024 en 2025 nog niet definitief en vormen daarmee een risico voor de berekening van de hoogte van de algemene uitkering, niet alleen voor het jaar 2025 maar ook nog voor de nog niet definitief berekende jaren 2023, 2024. Eventuele voor-/nadelen worden verrekend met de algemene uitkering voor het jaar 2026.</p> <p>Ook wijzigingen van de aantallen van andere maatstaven kunnen ertoe leiden dat Hilversum meer of minder geld uit het gemeentefonds ontvangt. Bijvoorbeeld: het inwonertal van Hilversum groeit. Dit heeft een gunstige uitwerking op de algemene uitkering uit het gemeentefonds.</p> <p>De Algemene uitkering bestaat voor een bedrag van ongeveer € 32 miljoen uit Integratie- en Decentralisatie uitkeringen. Het overige bedrag van € 211 miljoen is te beschouwen als het klassieke deel van de algemene uitkering. Een afwijking van 1% is € 2,1 miljoen.</p>

						Op dit moment zijn er overige onzekerheden rondom de ontwikkeling van de algemene uitkering. Begin februari wordt het kabinet Jetten gevormd. Hierdoor ontstaat er onzekerheid over de ontwikkeling van het Gemeentefonds. De ontwikkeling van het gemeentefonds, kan onder het kabinet Jetten zowel voordelig als nadelig uitvallen.
R98	6,19%	Meer gebruik van voorzieningen Jeugdzorg	€ -	€ 1.000.000	40%	<p>De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de regelingen behorende bij de Jeugdwet. Deze regelingen hebben een open-einde-karakter. De rekeningcijfers kunnen als gevolg van diverse onzekerheden in positieve, maar ook in negatieve zin afwijken van de begroting. Vooruitkijkend zien wij voor de komende jaren de volgende risico's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prijsontwikkelingen. Diverse contracten met zorgaanbieders houden de mogelijkheid van (jaarlijkse) prijsindexering open. Deze contractuele indexaties zijn vaak afhankelijk van landelijk bepaalde indices en kunnen afwijken van de in de begroting gehanteerde prijsindexering. • Stijging van de vraag door bijvoorbeeld de groei van het aantal inwoners of andere (demografische) ontwikkelingen. Ook voor de komende jaren verwachten we dat het aantal inwoners zal stijgen. • De toegang tot de jeugdzorg loopt niet alleen via het Sociaal Plein, maar ook via de wettelijke verwijzers zoals huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten en gecertificeerde instellingen, waardoor er minder grip is op de inzet van deze zorg. • In 2025 is in onze regio gewerkt aan het programma IDU (in-, door- en uitstroom). Landelijk waren (en zijn) er uitdagingen m.b.t. ontwikkeling van regionale veiligheidsteams. <p>In de Hilversumse beleidsagenda jeugd 2024-2030 geven we aan het belangrijk te vinden te investeren in jeugdhulp, en dan vooral in de preventieve en voorliggende voorzieningen. Hierdoor beperken we hopelijk een verdere stijging van de uitgaven.</p> <p>Bovenstaande risico's zijn niet te splitsen in afzonderlijke componenten, omdat het niet mogelijk is de gevolgen die zich gezamenlijk (kunnen) voordoen afzonderlijk te herkennen of inzichtelijk te maken.</p>

R99	5,20%	Meer gebruik van voorzieningen WMO	€ 250.000	€ 500.000	45%	<p>De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de regelingen behorende bij de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO). Deze regelingen hebben een open-einde-karakter. De rekeningcijfers kunnen als gevolg van diverse onzekerheden in positieve, maar ook in negatieve zin afwijken van de begroting. De belangrijkste onzekerheden hebben betrekking op de te verwachten normale instroom en/of uitstroom. Bij verder gelijke omstandigheden verwachten we op termijn een groeiend beroep op de individuele voorzieningen, omdat op basis van demografische ontwikkelingen steeds meer ouderen te verwachten zijn en omdat ouderen steeds langer zelfstandig thuis zullen blijven wonen. Vooruitkijkend zien wij voor de komende jaren de volgende risico's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prijsontwikkelingen. Diverse contracten met zorgaanbieders houden de mogelijkheid van (jaarlijkse) prijsindexering open. Deze contractuele indexaties zijn vaak afhankelijk van landelijk bepaalde indices en kunnen afwijken van de in de begroting gehanteerde prijsindexering. • Stijging van de vraag door bijvoorbeeld de groei van het aantal inwoners of andere demografische ontwikkelingen. Ook voor de komende jaren verwachten we dat het aantal inwoners zal stijgen. • Het huidige beleid veronderstelt onder andere dat de vraag naar individuele (duurdere) zorg via het Sociaal Plein zal dalen doordat meer burgers gebruik zullen gaan maken van algemene voorzieningen (begeleiding in de wijk en lichte dagbesteding). De kans bestaat dat deze verschuiving zich in mindere mate voordoet dan we nu veronderstellen. Zelfs als de verwachte verschuiving plaatsvindt, kan het zijn dat de WMO-kosten blijven stijgen door de eerder genoemde autonome groei. • Binnen de Regio is een heroverwegingstraject gestart voor verschillende onderdelen WMO. De (verwachte) financiële effecten hiervan zullen pas in 2026 inzichtelijk worden. • De invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage WMO stond gepland voor 1 januari 2026, de exacte invoeringsdatum is tot op heden niet bekend en zal naar aller waarschijnlijkheid verschuiven naar 2028. Dit leidt ertoe dat de dempende werking hiervan later zal intreden. <p>Bovenstaande risico's zijn niet te splitsen in afzonderlijke componenten omdat het niet mogelijk is de gevolgen die zich gezamenlijk (kunnen) voordoen afzonderlijk te herkennen of inzichtelijk te maken.</p>
-----	-------	------------------------------------	-----------	-----------	-----	---

R205	4,63%	Verbonden partijen (geconsolideerd risico)	€ -	€ 1.500.000	30%	<p>Hilversum heeft verschillende betrekkingen met een diversiteit aan Verbonden Partijen. Als externe partij is het voor de gemeente moeilijk om invloed uit te oefenen op risico's van Verbonden Partijen. Er is bijvoorbeeld vaak sprake van een risico inzake het al dan niet toereikend zijn van de begroting van een Verbonden Partij met mogelijk meerkosten in de bijdrage van de gemeente tot gevolg. Door de risico's echter scherp te houden, blijven we op de hoogte van actuele ontwikkelingen en kunnen we tijdig en concreet het gesprek aangaan met de betreffende partij.</p> <p>De individuele risico's per verbonden partij worden gegroepeerd en als geheel beoordeeld in dit geconsolideerde risico.</p> <p>Ten opzichte van het vorige risicoprofiel zijn de onderliggende risico's opnieuw beoordeeld. Ze hebben allemaal een kans van optreden (1-25%). De kwantificering van dit geconsolideerde risico wordt daarom elk jaar herzien ten opzichte van het vorige risicoprofiel."</p>
R209	4,40%	Datalekken en informatieveiligheid (analoog en digitaal)	€ 500.000	€ 5.000.000	5%	<p>Het succesvol afweren van cyberaanvallen is afhankelijk van drie kerncomponenten: mens, techniek en organisatie.</p> <p>Medewerkers worden door middel van een langlopende iBewustzijn campagne bewust gemaakt van de risico's. Daarnaast worden medewerkers regelmatig geïnformeerd over actuele ontwikkelingen en hun verantwoordelijkheid bij het veilig omgaan met gegevens.</p> <p>Technisch gezien is de omgeving zorgvuldig ingericht om een eventuele aanval direct te kunnen isoleren, waardoor de gevolgschade zo minimaal mogelijk gehouden wordt. Desondanks blijft de kans op een succesvolle cyberaanval altijd aanwezig, aangezien cybercriminaliteit zich voortdurend ontwikkelt en de beveiliging van ons netwerk, systemen en omgeving continue investering vraagt.</p> <p>Organisatorisch wordt intensief samengewerkt om de systemen en het netwerk weerbaar te maken, waarbij continu beheersmaatregelen worden geïmplementeerd. De Cyberbeveiligingwet dient daarbij als het onderliggend kader. Bij een succesvolle cyberaanval moeten er echter kosten worden gemaakt om de schade te herstellen. Hiervoor is vaak de inschakeling van een gespecialiseerd extern bureau noodzakelijk. Daarom is de risicokwantificering gebaseerd op deze directe en overige herstelkosten. Hoewel het toenemende gebruik van SaaS-oplossingen de directe gevolgschade voor de organisatie iets vermindert, kan de impact en de herstelkosten voor getroffen inwoners en bedrijven ook dan aanzienlijk zijn.</p>

R202	3,61%	Financiën: borgstellingen, garanties, rechtstreekse geldleningen en deelnemingen (geconsolideerd risico)	€ 0	€ 12.200.200	3%	"In dit geconsolideerde risico zijn de risico's samengevoegd die in het teken staan van borgstellingen, garanties en rechtstreekse geldleningen. Risico's met betrekking tot GEM Crailo zijn apart samengebracht in R254 en vallen daarom niet onder dit risico. De kans inschattingen van de hier opgenomen risico's zijn allemaal erg laag, maar hebben elk grote financiële gevolgen op het moment dat ze zouden optreden (variërend tussen € 100.000 à € 12.200.000). De kans dat één van deze onderliggende risico's zou optreden is bijzonder klein. De kans dat er méér dan één van deze onderliggende risico's gelijktijdig zouden optreden, is nog veel kleiner. De kans van optreden voor dit geconsolideerde risico is zodoende ingeschat op 3% met een maximale bandbreedte gelijk aan het hoogste individuele risicogevolg van de opgenomen risico's (€ 12.200.000)."
R265	3,44%	Achterstallige huur Frans Halslaan 57A wordt mogelijk niet (volledig) ontvangen	€ -	€ 447.299	50%	<p>STIP huurt het pand Frans Halslaan 57A van de gemeente. Sinds het schooljaar 2017/2018 voldeden de leerlingenaantallen niet aan de vereisten om deze locatie te behouden. De gemeente was voornemens de huur op te zeggen.</p> <p>In 2016 verzocht STIP om de locatie aan te houden voor IPS Hilversum en de huur aan de gemeente te vergoeden; een inplaatsstelling richting eigenaar leek mogelijk, wat een directe huurrelatie kon opleveren. Eind 2021 zegde de eigenaar de huurovereenkomst met de gemeente op per 31 december 2022; STIP is sindsdien geen gebruiker meer. Van september 2017 tot en met december 2022 boden de leerlingenaantallen geen recht op kostenvergoeding voor Frans Halslaan 57A.</p> <p>Ondanks gesprekken zijn de huurbedragen nog steeds niet ontvangen; de vordering is uit handen gegeven. Samen met Nysingh is een strategie vastgesteld. Op 8 september 2025 is een conceptbeschikking besproken; per abuis werd deze 30 september 2025 aan STIP verzonden. Een bezwaarschrift van het Onderwijskantoor werd 9 oktober 2025 ontvangen en 11 november besproken 2025; Nysingh bereidt op basis daarvan een advies voor, verwacht eerste kwartaal 2026. De huidige openstaande huur bedraagt € 447.299; de kans op volledige inning wordt geschat op 50%.</p> <p>Komende periode blijven alle partijen betrokken bij advisering, communicatie met STIP en stakeholders, en eventuele verdere bestuurlijke/juridische stappen.</p>

R278	1,79%	Datalekken en informatieveiligheid (analoog en digitaal)	€ 80.000	€ 500.000	20%	<p>Het succesvol afweren van cyberaanvallen is afhankelijk van drie kerncomponenten: mens, techniek en organisatie. Medewerkers worden door middel van een langlopende iBewustzijn campagne bewust gemaakt van de risico's. Daarnaast worden medewerkers regelmatig geïnformeerd over actuele ontwikkelingen en hun verantwoordelijkheid bij het veilig omgaan met gegevens.</p> <p>Technisch gezien is de omgeving zorgvuldig ingericht om een eventuele aanval direct te kunnen isoleren, waardoor de gevolgschade zo minimaal mogelijk gehouden wordt. Desondanks blijft de kans op een succesvolle cyberaanval altijd aanwezig, aangezien cybercriminaliteit zich voortdurend ontwikkelt en de beveiliging van ons netwerk, systemen en omgeving continue investering vraagt.</p> <p>Organisatorisch wordt intensief samengewerkt om de systemen en het netwerk weerbaar te maken, waarbij continu beheersmaatregelen worden geïmplementeerd. De Cyberbeveiligingwet dient daarbij als het onderliggend kader. Bij een succesvolle cyberaanval moeten er echter kosten worden gemaakt om de schade te herstellen. Hiervoor is vaak de inschakeling van een gespecialiseerd extern bureau noodzakelijk. Daarom is de risicokwantificering gebaseerd op deze directe en overige herstelkosten. Hoewel het toenemende gebruik van SaaS-oplossingen de directe gevolgschade voor de organisatie iets vermindert, kan de impact en de herstelkosten voor getroffen inwoners en bedrijven ook dan aanzienlijk zijn.</p>
R218	1,77%	Projectenkalender informatiemanagement staat onder druk	€ -	€ 350.000	40%	<p>De druk op de projectenkalender in de (I-keten) neemt toe, zeker als gevolg van de samenvoeging met Wijdemeren. Projecten in deze I-keten zijn projecten die voor de diverse domeinen in de gemeentelijke organisatie worden uitgevoerd en die een ICT en/of proces component bevatten. De toenemende druk in combinatie met capaciteitsuitdagingen leidt tot uitstel van projecten, wat - mede door de hoge inflatie en stijgende prijzen - kan leiden tot aanvullende financiële lasten.</p> <p>Een andere mitigerende maatregel is dat er gekozen wordt voor extra inhuur. Dit leidt wel tot versnippering van kennis en extra kosten.</p>

R97	1,25%	Extra uitgaven t.b.v. het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs	€ -	€ 400.000	20%	<p>De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het onderwijs. In april 2024 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over een het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting ("IHP") voor de periode 2024-2039. Er worden constructiefouten hersteld, scholen gerenoveerd, nieuwe scholen gebouwd en worden gymzalen aangepakt. Het IHP sluit aan bij de gestelde eisen vanuit de 'Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Hilversum 2022' en bevat een vermelding van de voorzieningen in de onderwijshuisvesting in de periode 2024-2027 inclusief de bijbehorende financiën. Ook geeft IHP daarbij een doorkijk naar de periode van twaalf jaar volgend op de periode van vier jaar waarvoor dit plan geldt (2028-2039).</p> <p>Inmiddels is over de voortgang van het IHP twee keer gerapporteerd d.m.v. een voortgangsrapportage en zijn bijstellingen doorgevoerd om het programma op koers te houden. Het IHP is opgesteld met duidelijke doelstellingen, prioriteiten en een financieel kader.</p> <p>De werkelijke kosten voor een schoolgebouw zijn project specifiek (onder andere vorm-, locatie gebonden eisen). De werkelijke kosten begeven zich naar schatting in een indicatieve bandbreedte van -5% en +10% ten opzichte van het referentiebedrag.</p> <p>Er is een stelpost tegen vertraging ingericht van 2,5% per project om tegenvallende kosten op te vangen. Ook is er een stelpost ingericht voor het bouwrijp maken van grond- en sloopkosten. Echter, in de praktijk kan de uitvoering beïnvloed worden door diverse veranderingen, zoals vertraging van bouwprojecten, de invloed van vertraging op het plan met betrekking tot de tijdelijke wissellocaties, stijging van bouwkosten, demografische veranderingen (groei/krimp van leerlingaantallen), en onverwachte gebeurtenissen (bv. constatering van asbest). Deze veranderingen kunnen leiden tot aanpassingen in de planning en financiën.</p> <p>Tegenover deze negatieve risico's bestaat een aantal zaken die kunnen leiden tot lagere rente en afschrijving. De lastigste te ramen is 'vertraging'. Immers, er zal dan later rente en afschrijving in de exploitatie worden opgenomen.</p> <p>Bovenstaande is vertaald naar een risicobedrag ter grootte van € 400.000, welke is berekend op basis van het uitgangspunt dat de werkelijke kosten in de hoogste bandbreedte vallen (10 % i.p.v. de opgenomen 2,5%) en het extra nodig hebben van tijdelijke huisvesting in verband met vertragingen (5 % van maximale kosten tijdelijke huisvesting). We schatten de kans in op 20%.</p>
-----	-------	--	-----	-----------	-----	--

R261	1,15%	Volatiele energiemarkt	€ -	€ 500.000	15%	De energiemarkt voor gas en elektriciteit blijft in beweging. De toename van energieprijzen in 2022 werd veroorzaakt door het snelle economische herstel na de coronacrisis en een gas tekort. De spanningen tussen Europa en Rusland, in combinatie met de oorlog in Oekraïne, droegen verder bij aan de stijging van energieprijzen. In 2023 bleven de prijzen stijgen als gevolg van aanhoudende onzekerheid op de energiemarkt. In 2024 en 2025 is er sprake geweest van een gedeeltelijke stabilisatie van de energieprijzen. Desondanks blijven de prijzen gevoelig voor internationale ontwikkelingen, zoals geopolitieke conflicten, schommelingen in vraag en aanbod en beleidswijzigingen op Europees niveau. Hoewel de markt momenteel minder extreem volatiel is dan in voorgaande jaren, blijft onzekerheid bestaan over de toekomstige prijsontwikkeling. Hierdoor bestaat het risico op onverwachte kostenstijgingen. Voorzichtigheidshalve is er een potentieel risico opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.
------	-------	------------------------	-----	-----------	-----	--

7.2 Overzicht van taakvelden per programma

Bedragen x 1.000									
Programma - Taakveld	Begroting 2025 Lasten	Begroting 2025 Baten	Begroting 2025 Saldo	Gewijzigde begroting 2025 Lasten	Gewijzigde begroting 2025 Baten	Gewijzigde begroting 2025 Saldo	Realisatie 2025 Lasten	Realisatie 2025 Baten	Realisatie 2025 Saldo
01 Wonen en leven	94.897	-46.422	48.475	108.643	-56.357	52.286	106.139	-61.966	44.172
0.10 Mutaties reserves	4.757	-2.504	2.253	6.296	-3.438	2.858	6.920	-6.789	131
0.63 Parkeerbelasting	0	-7.250	-7.250	0	-10.425	-10.425	0	-10.871	-10.871
2.1 Verkeer en vervoer	16.578	-773	15.805	17.979	-1.302	16.677	18.346	-1.761	16.585
2.2 Parkeren	7.210	-1.447	5.763	7.002	-1.885	5.116	6.766	-1.974	4.792
2.4 Economische havens en waterwegen	562	-67	495	758	-67	691	672	-65	607
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	39	0	39	39	0	39
5.1 Sportbeleid en activering	2.094	-567	1.528	2.119	-585	1.534	2.045	-607	1.438
5.2 Sportaccommodaties	3.957	-1.383	2.574	4.303	-1.805	2.498	4.469	-1.699	2.770
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.741	-530	4.210	5.096	-773	4.323	4.970	-804	4.166
5.4 Musea	2.620	-1.810	809	2.634	-1.793	841	2.483	-1.688	795
5.5 Cultureel erfgoed	844	-3	840	961	-3	957	956	-32	924
5.6 Media	2.981	-2	2.979	3.674	-283	3.391	3.611	-287	3.323
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.730	-396	9.333	10.656	-681	9.975	10.517	-712	9.805
7.2 Riolering	8.101	-10.643	-2.542	8.682	-10.733	-2.051	8.511	-10.753	-2.242
7.3 Afval	11.590	-14.645	-3.055	11.589	-14.645	-3.056	11.255	-14.260	-3.006
7.4 Milieubeheer	4.933	-342	4.590	9.983	-4.259	5.724	9.394	-3.703	5.691
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	512	-330	182	599	-394	205	649	-442	208
8.1 Ruimtelijke ordening	5.398	-488	4.911	7.055	-368	6.687	5.744	-583	5.161
8.3 Wonen en bouwen	8.289	-3.241	5.048	9.218	-2.916	6.302	8.791	-4.936	3.855

02	Zorg	148.332	-35.761	112.570	145.649	-30.514	115.134	142.526	-29.877	112.648
0.10	Mutaties reserves	0	-2.792	-2.792	1.511	0	1.511	1.511	0	1.511
4.2	Onderwijshuisvesting	12.992	-134	12.858	9.043	381	9.424	9.574	583	10.158
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	8.198	-4.707	3.490	8.641	-5.398	3.242	8.545	-5.324	3.221
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	41.036	-24.812	16.224	37.916	-21.680	16.236	37.126	-21.152	15.974
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	185	-1	185	192	-1	191	225	-6	219
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	2.684	-21	2.662	3.022	-21	3.001	3.031	-49	2.983
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	948	0	948	962	0	962	992	0	992
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	4.528	-332	4.197	4.192	-332	3.860	4.394	-476	3.918
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	7.350	0	7.350	7.750	-745	7.005	7.274	-845	6.429
6.71B	Begeleiding (WMO)	5.960	0	5.960	5.585	0	5.585	5.371	-1	5.370
6.71C	Dagbesteding (WMO)	450	0	450	520	0	520	696	0	696
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	12	0	12	12	0	12	0	0	0
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	1.395	0	1.395	1.245	0	1.245	808	0	808
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	16.761	0	16.761	17.567	0	17.567	17.872	-16	17.856
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0	1.550	0	1.550	1.298	0	1.298
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	2.125	0	2.125	2.414	0	2.414	2.110	0	2.110
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.625	0	5.625	4.753	0	4.753	4.284	0	4.284
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	2.182	0	2.182	1.275	0	1.275	1.054	0	1.054
6.791	PGB WMO	1.000	-495	505	445	0	445	360	0	360
6.792	PGB Jeugd	785	0	785	665	0	665	568	0	568
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	14.100	-165	13.935	14.790	-165	14.625	14.704	-64	14.640
6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang	5.278	0	5.278	5.230	0	5.230	5.225	0	5.225

6.82A	Jeugdbescherming	1.790	0	1.790	1.765	0	1.765	1.621	-44	1.576
6.82B	Jeugdreclassering	0	0	0	503	0	503	385	-2	383
6.91	Coördinatie en beleid WMO	3.442	-32	3.410	4.514	-194	4.321	3.980	-185	3.795
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	2.214	-18	2.196	2.436	-18	2.418	2.485	-48	2.436
7.1	Volksgezondheid	7.292	-2.252	5.039	7.152	-2.341	4.811	7.031	-2.248	4.783

03	Werken	70.026	-36.395	33.631	79.204	-41.918	37.286	78.716	-41.554	37.161
0.10	Mutaties reserves	0	-300	-300	0	-375	-375	0	-220	-220
3.1	Economische ontwikkeling	3.824	-10	3.814	4.668	-10	4.658	4.516	-43	4.473
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-56	0	-56	45	0	45	44	0	44
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	256	-902	-645	258	-902	-644	279	-871	-592
3.4	Economische promotie	852	-80	773	909	-80	829	930	-153	778
6.3	Inkomensregelingen	51.221	-35.062	16.159	57.113	-40.511	16.603	57.387	-40.114	17.273
6.4	Begeleide participatie	7.586	-2	7.584	8.068	-2	8.066	8.118	0	8.118
6.5	Arbeidsparticipatie	6.342	-39	6.303	8.143	-39	8.104	7.442	-154	7.288

04	Bestuur	62.938	-3.099	59.839	77.589	-6.092	71.497	78.842	-5.740	73.101
0.1	Bestuur	4.353	-2	4.351	4.896	-2	4.894	5.586	-10	5.576
0.10	Mutaties reserves	38	0	38	6.395	-2.868	3.527	6.395	-2.219	4.176
0.2	Burgerzaken	3.745	-2.388	1.357	4.397	-2.388	2.009	4.132	-2.257	1.875
0.4	Overhead	38.494	-479	38.015	45.893	-479	45.413	46.146	-940	45.206
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	10.229	-14	10.215	9.477	-14	9.463	10.339	-204	10.135
1.2	Openbare orde en veiligheid	6.080	-216	5.864	6.531	-341	6.190	6.244	-110	6.133

05	Financiën en grondexploitaties	11.426	-265.942	-254.516	10.849	-292.368	-281.519	25.967	-294.112	-268.144
0.10	Mutaties reserves	1.066	0	1.066	0	-11.990	-11.990	0	-11.990	-11.990
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.954	-5.716	-2.761	3.068	-3.915	-846	2.109	-3.608	-1.499
0.5	Treasury	212	-652	-440	70	-659	-589	-109	-691	-800
0.61	OZB woningen	1.136	-13.412	-12.277	1.153	-13.412	-12.260	1.369	-13.760	-12.392
0.62	OZB niet-woningen	639	-12.785	-12.147	648	-13.185	-12.537	768	-13.433	-12.665
0.64	Belastingen overig	1.269	-542	727	1.475	-692	783	1.633	-945	688
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	-231.018	-231.018	0	-244.893	-244.893	0	-246.551	-246.551
0.8	Overige baten en lasten	2.244	0	2.244	380	0	380	87	-14	72
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-60	0	-60	106	0	106	157	0	157
8.2	Grond exploitatie (niet bedrijventerrein)	1.966	-1.817	150	3.949	-3.622	327	19.953	-3.118	16.835
Resultaat van de rekening van baten en lasten		387.619	-387.619	0	421.934	-427.249	-5.315	432.189	-433.250	-1.061